

༡༡། རྩེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་
མ་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ།།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
། གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་།

ཨོཾ།།བསྟན་བཅོས་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་གྱི་དཀར་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
 རྩོམ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་མགུལ་
 རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

།ད།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

2015

ཨ་མ་འདི་གས་ནམ་བཞི་འཛིན་སྟེང་བཀྲུགས་ནས། །ཕྱང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་གཡོ་མིང་འདི་ན། །
 དཔལ་ལྷན་འབྲིན་ལས་བཟང་པོ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི། །བཟུན་པའི་བདག་པོ་ནམ་ཐོས་སྤྲུལ་དེར་འདུད། །
 བཅ་ཆེན་བདེ་ཡིགས་ཉི་མས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་གྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

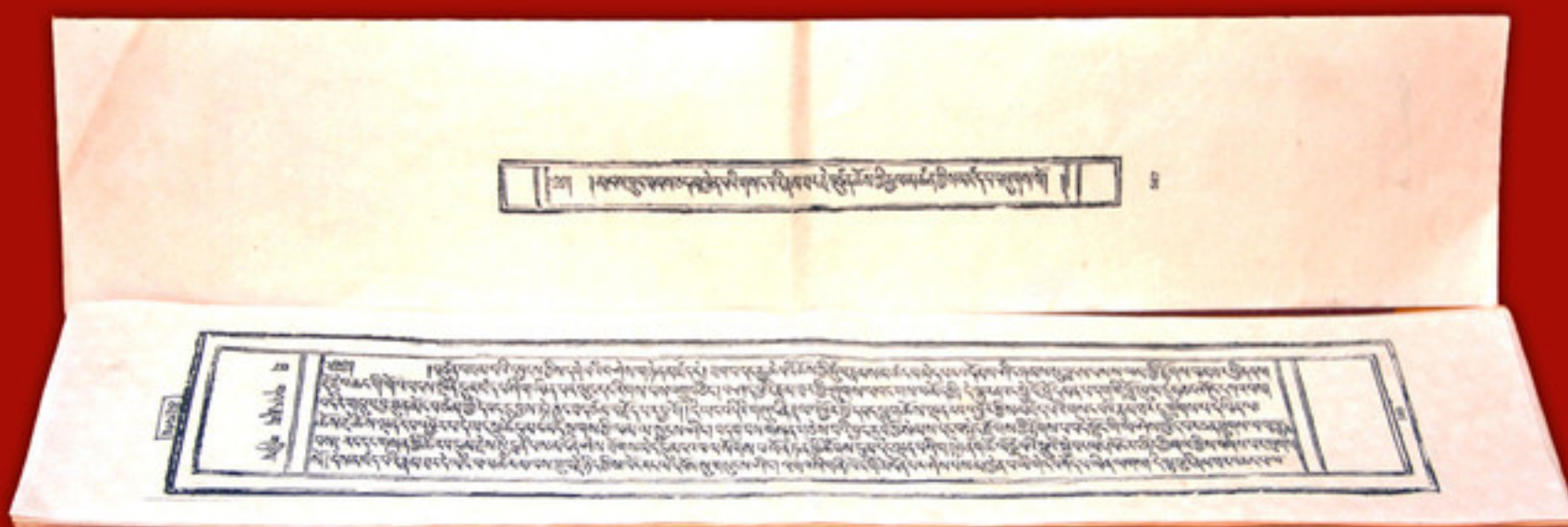
བྱ་གར་ལྷག་ས་ཚོས་ལྷར་བྱ་བར་སྐྱུན་བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

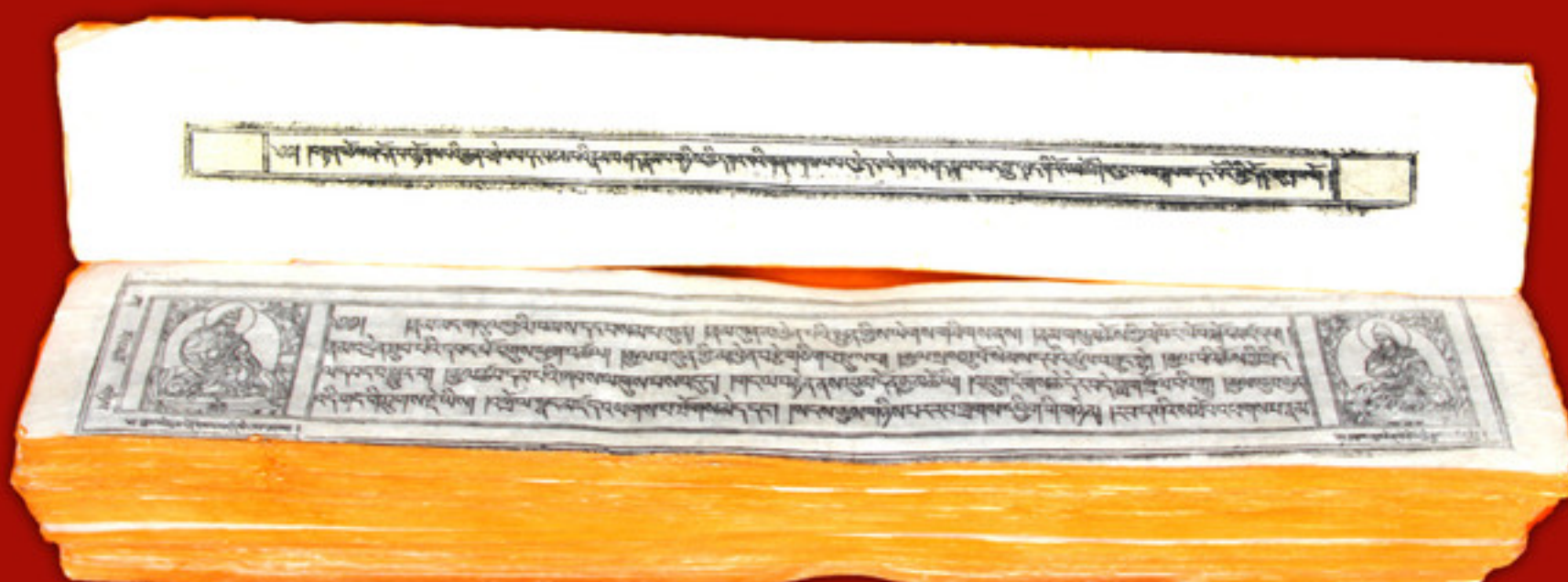
འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

ཐུ་གར་ཇི་ཡིར་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ།

གཙང་པར་གྲས་སྤྱོད་བཞག་ས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ།

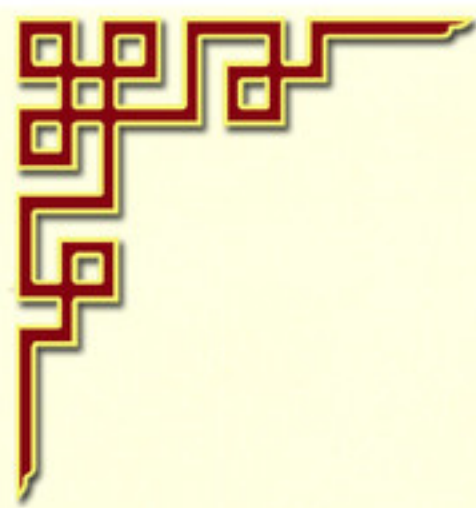
སྤྱོད་བཞག་ནས་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ།

THE DALAI LAMA

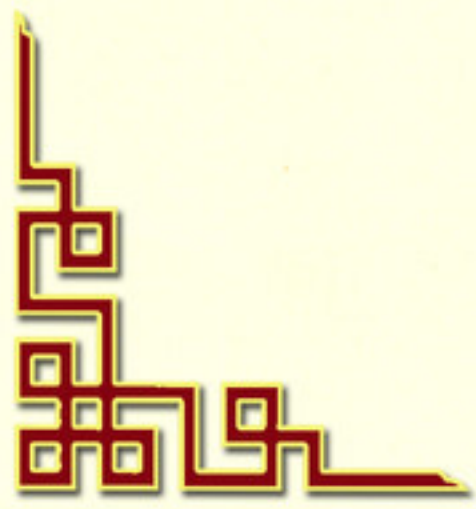
༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤྲུའི་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྱག་གི་པན་བདེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་སྤྱི་བཙུན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
 གཙོས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་བཅུ་བཅུ་བཅུ་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱོད་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་བཙུན་དར་རྒྱས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུའང་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྲེལ་མེད་
 བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱབས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱི་དོན་མཛོན་ཏྲོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་ཏྲོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་གིན་དུ་མང་བ་ལས་རྗེ་
 བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའ་གཙོང་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེད་རར་གྲགས་
 བའང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་ཞིང་སློ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཀྱི་སློ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་
 བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་བན་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཆང་ནས་ཐེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཆ་
 ཁག་གི་མ་དཔེ་སྔ་ཕྱི་གང་བྱུང་སྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ཁུ་དག་ངས་འདྲོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྒྲིག་པར་སྐྱོན་
 བཀྱིས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱགས་བཞེད་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་
 བྱས་ལ་བསྔོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱོན་པའི་ལེགས་བཞད་དེ་དག་གིས་བསྐྱོན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
 ཆེར་ཡོང་བའི་སློན་ལམ་དང་བཅས། ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་འཁོད་པ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བསྐྱོན་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྱུལ་ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
 ཆེས་ ༥ ལ།

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མཛོད་བསྟར།

འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྱུང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ལྟེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྟར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་
 ཆོན་བཙུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་དོ་སྟོན་བྱང་ཅམ་ཁྱེད།

༡། བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༩) ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱོན་བྱས་པའི་
 རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དེ་བ་གཟུགས་སྟོན་སྤྲད་གཉིས་དང་། དེའི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ།
 སྤྲོ་སོར་སེར་བྱས་བྲལ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དང་། འབྲས་སྟོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ལོར་ཅམ་
 མིན་པར་དོན་ལོར་མཛོད་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་
 དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱོད་དུ་ཡང་དག་ཀྱང་རྒྱུ་ལྟེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་པའི་སྐབས་
 སུ། སེར་བྱས་བྲལ་ཆང་དང་འབྲས་སྟོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས།
 ཀྱང་རྒྱུ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱེ་འབུམ་དང་མཆོ་སྟོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་
 གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུང་བ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐྱེ་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅེས་གསལ།
 འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱོད་ལས་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་རང་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་བ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་སྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཆང་དང་འབྲས་སྒྲིངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ་འདི་དབྱུས་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། འདི་པར་ཤིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཁྱེ་བཅོས་བྲས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་གཙང་བཟུ་ཤིས་ལྟུན་པོར་པར་སྐྱུན་བྲས་པ་དང་། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་སྐྱུན་བྲས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མའི་ནང་བཅོས་ལྟད་མཛོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་རུས་པའི་བཅོས་ལྟད་མང་དུ་སྒྲིང་། འདིར་བྱར་ཅམ་ཞིག་བཟིས་ལྟུན་པོའི་པར་མ་ལ་བཟར་དང་སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྲས་ཏེ་འགོད་ན། བཟར། རྩེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྩེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྒྲིང་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྲས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆེག་ལྟག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་གྱི་ཆེག་ལྟག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུ་གཅིག་ཆེག་ལྟག་བཙུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽ བསྐྱར་སྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་སྒྱུའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་གྲེས་གྲ་ཆ་དང་དུ་སྒྲར་བོད་ནས་
གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྣམས་ལྟ། བྱང་ངེས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

སྤྱི་དོན་དང་། སྤྱིར་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་སྤྱད་བས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བའོལ་དང་། དབྱ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་།
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མངོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་སྤྱི་སྤྱོད་དགོངས་རྒྱན་དང་། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་ལྷན་སེལ་
དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་ཆ་ཆ་ང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་
 གྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། དབུ་མ་དང་།
 འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་
 ཆའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་གློ་ཕྱོགས་སེར་གྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་ཕྱིན་ཕྱི་
མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཆང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྐུ་འབྱུང་པར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་
བསྐྱར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་སྒྲིངས་སྐྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གས་གྱི་
པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བྲེས་གྲ་ཆང་དུ་སྤར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤར་དཔེར་
མཆོན་ཅམ་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ལྷེ་ལིའི་པར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྟུ་སྟུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ལྷ་པ་ལན་ལྷ་ངན་སྟུན་སེལ་དང་།
གོ་ལན་གནས་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བརྟུང་གཞིའི་གས་སྟུ་བཞུགས།

དུག་པ་བྱུང་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྟོན་པར་མ་པར་བྱིན་སྲི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་སྐྱོན་བྲས་
པའི་སྐལ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་བྲེས་གྲ་ཆང་དང་དགའ་བྲང་གྲ་ཆང་བཅས་ནས་སྤྱིར་པར་
སྐྱོན་གནང་པའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་ཨན་ནས་པར་སྐྱོན་བྲས་པའི་དགག་ལན་སྟོར་དང་གྲུབ་དོན་
ས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་བྱུང་ལྟའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

[illegible]

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၇၄ ခု၊ ၁၁ မတ်လ

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ཡུལ་ལྟུགས་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོད་

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཏང་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཆོམས་སུ་གྲ་ཆང་
དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དགྲུས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
ཇི་ཡོད་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་ཚུན་བསྐྱར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྐབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆོག་
རིས་དང་སྐྱར་ནས་ཆོག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་ཉགས་དང་ལྷག་ཉགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད།
ནོར་མཆོན་དང་ལུང་མཆོན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆོན་བཅས་ལ་ཨང་ཉགས་སྟོར་བྱིས་མ་འདི་(12)བཅུ་སྤྱོད་
བྱས་ཡོད།

༤༽ ནོར་མཆོན་བཏགས་སྐྱངས་ཀྱི་སྟོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁྱུན་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འཁྱུན་གྱིས་
བ་སོགས་ནོར་བ་རྒྱན་འབྲམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྟོན་བྱུང་བ་
ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་གྱིས་བ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གྲངས་འབྲུགས་བ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
ནོར་ངེས་ཅན་མཐུན་སྐྱང་དུ་གྱུབ་པ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་བྱེད་པ་བཏགས་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འབྱུར་བ་བཏང་མེད། ནོར་བ་ངོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆོན་སྐྱར་
བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆོན་བཏགས་
ཡོད། འོན་ཀྱང་ནོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆོམས་ལ་ས་འཁྱུན་གྱིས་བ་ལྟ་
བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་བྱུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆོན་དུ་བཀོད་མེད། འུ་ཆོག་ཡིག་གཟུགས་མི་
མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་
དགྲུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་ནོར་
གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྱངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་སོག་དེའི་འོག་གྲངས་
ཐེག་ཐེང་བཅས་བྱུར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་ནོར་བའི་རིགས་
ལ་གསལ་བཤད་ཉུང་ཅུ་ཅུ་ཅུ་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

༥༽ དག་གཅིག་འབྱུར་ཀྱི་སྟོར། སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་པོད་ལྗེའི་ནང་གསལ་ལ་དག་གཅིག་འབྱུར་མ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བྱང་བར་མ་ཟད། སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱང་བ་དཔེར་
ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། རོས་སྐལ་རོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་མངོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
དབྱུང་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམས། རྒྱུ་རྒྱུ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་། འདི་ནི་རྩེ་
བཅུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་བྲབ་དོ་བྲབ་
ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དག་
ཀན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དག་མཆན་ཆེ་བའི་སྟོར་དགོངས་འཆར་བྱང་བ་བཞིན་སྒྲུང་
བཅོས་བྱིན་ལྟག་ལུས་བྱང་བ་བྱུང་གཞན་པར་རྫིང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༥ བོད་གངས་མྱིག་སྒངས་ཀྱི་སྒོར། གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་མྱིག་སྐབས་སུ་བོད་གངས་གོ་རིམ་འགོད་
སྒངས་ཐད་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ལས་སྒྲགས་དང་པོ། བོད་ལྗེ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འབྲ་བ་སྒྲ་
ཚོགས་ཤིག་སྒྲང་ཡང་། འདིར་བོད་ལྗེ་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱེས་གྲ་ཆང་གི་ཚུད་པའི་བར་རིམ་ལྟར་
བཞུགས་པ་ཡིན། བསྐྱུས་གྲ་གསུམ་སྒོ་ཏྲགས་གཉིས་བཅས་མེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱེས་གྲ་ཆང་གི་
ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་བོད་བཙུ་བྱག་གི་ཐ་མར་བཞུགས་འདུག་བྱས་ཡོད། མེ་བཙུན་
ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་ཏུ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་བོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་བོད་དགྲ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་
བོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་བོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱུ་མ་བྱུར་བཀོལ་སོགས་ལ་བོད་ཏྲགས་མ་མཛད་
གྲང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱུར་མ་བོད་གསར་བཞུགས་སྐབས་སུ་བོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་བོད་བཙུ་བྱག་
བྱས་ནས་བཞུགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་ཟེ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་ཟེའི་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་
བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབྱ་ནས་སྤྱན་ལྡ་མངོན་ཤེས་བར་དང་།
པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྦྱར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྫོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་
པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྡ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
དོན་དང་། པོད་རྒྱག་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་ལྡ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆ་དང་། པོད་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၆၆ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བདུན་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱད་པའི་ནང་
པར་སྤྱོད་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་དང་། བོད་དགྲུ་པའི་ནང་པར་སྤྱོད་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་
ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་དང་འགོ་ག་སྟོམས་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་
འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འབྲེལ་འབྲེལ་
པ་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉམ་བུ་བུར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད།
ལེ་ཅུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད། ལྷོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། བོད་བཙེ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་སྟུ་སྟུབ་
དགོངས་རྒྱུ། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་སྟུན་སེལ། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་དྲུག་
པའི་ནང་བསྐྱས་བྲ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། ལྷོ་རྟགས་གཉིས་བཅས་བསྟོམས་བོད་གངས་བརྒྱ་དྲུག་ཐོག་བསྐྱིགས་
བཀོད་བྲས་ཡོད།

༤༽ དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲངས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲངས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཚོད་
པའི་གཞུང་ཆོས་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྒྲིག་སྒྲངས་ལ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྐུ་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སྐུ་ལས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་བ་དང་། ལྷན་ཁུང་བུ་མ་གཟུགས་
ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིག་སྒྲངས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བཟོད་བྱའི་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིག་སྒྲངས་ལ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིག་སྒྲངས་ལ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྟེ་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཀྲམ་པའི་སྐུ་ལས་སུ། མ་བཙོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་གཉིས་
ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆོག་བདེ་མིན་
དང་། གཅིག་འགྱུར་དགོས་ཤིག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞན་སྤོང་
གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་འིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཀྲམ་ཡོད།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ཡུལ་ལྷན་ཁག་གི་ལྟུང་།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འབྲུག་སྐད་སྐད་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྤེལ་ཆོད་ལྡན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལྷང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོན་མཁན་དུ་འབྲུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན། ལྔ་པ་དཔེ་གཟུགས་སྟོན་མཁན་དང་ལྔ་པ་དཔེ་བའི་ནང་ནས། ལྷང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་པལ་ཆེ་བ་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟོག་དང་དབྱུ་མ་གསར་རྟོག་དང་པར་བྱེན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྔའི་ནང་ནས་ལོ་སྤེལ་ཆོད་ཀྱི་གསར་རིམ་མཐོ་ལོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་པར་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཆོད་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོན་མཁན་དུ་འབྲུག་བསྟོན་མཁན་ལེགས་པར་བེན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་སྟོན་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྐོར། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱུ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྱུག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགོ་ཆོད་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆོད་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆོད་ཆོག་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཆོད་རྣམ་པ་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱེན་བྱེད་སྟོན་མཁན་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྐད་སྐད་འགོད་སྐད་སྐད་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༣ དང་བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༤.༡.༡༦ ཉིན་
སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

རྩི་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུས།	ཀ
དབུ་མའི་སྤྱི་དོན།	
མཆོད་བཟླ།	1
ཞིང་ཉའི་སྟོལ་འབྲེད།	3
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ལ།	9
༡༽ མཆོན་གྱི་དོན།	9
༢༽ འགྱུར་གྱི་ཕྱག།	10
༣༽ གཞུང་གི་དོན།	10
དང་པོ་མཆོན་གྱི་དོན།	9
༡༽ མཆོན་བསྟར་བ།	9
༢༽ མཆོན་བཤད་བ།	9
གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	10
༡༽ བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཆོད་པར་བཟླ་བ།	10
༢༽ བཅུམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་བ།	10
༣༽ བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བཅུམས་པའི་ཚུལ།	10
༤༽ བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པའི་མཇུག་ཏུ་དགོ་བ་བསྟོན་བཞི།	11
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	15
༡༽ བསྟན་བཅོས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དོས་གཞུང་བ།	15
༢༽ དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིས་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ།	16
༣༽ དེ་དག་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ།	19
གཉིས་པ་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིས་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ།	16
༡༽ འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་།	16

༡༥ རང་གི་ལུགས་གཉིས་ལས།	19
ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱལ་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	22
༡༦ སྤྱི་དོན་དང་།	23
༡༧ གཞུང་དོན།	37
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ལ་གཉིས།	23
༡༨ མཆམས་སྦྱར་གྱི་དོན་འཆད་པ་དང་།	23
༡༩ ཅ་བའི་དོན་འཆད་པ་གཉིས།	26
གཉིས་པ་ཅ་བའི་དོན་འཆད་པ།	26
༡༩ ཐུབ་དབང་གི་དོན་བཤད་པ།	26
༢༠ ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	27
༢༡ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་གི་དོན་བཤད་པ།	28
༢༢ ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེ་ཚུལ།	34
༢༣ རང་རྒྱལ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྦྱང་བའོ།	34
གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ།	27
༡༩ དངོས་དང་།	27
༢༠ ཞར་ལ་ཐོས་སྒྲིགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	27
གསུམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	28
༡༩ འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་།	28
༢༠ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	30
ལྔ་པ་རང་རྒྱལ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྦྱང་བ་ལ།	34
༡༩ འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་།	35
༢༠ ཐོད་སྡེ་མ་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་དགག་པ་དང་།	35

༣༽ རང་ལུགས་བཞག་པའོ།	36
དང་པོ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ལ།	35
༡༽ དེའི་དོན་ལ་ཚུད་པ་དང་།	35
༢༽ ལན་གཉིས་ལས།	35
གསུམ་པ་རང་གི་ལུགས་ལ།	36
༡༽ ཚུད་ལན་གཉིས།	36
སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།	37
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་།	37
༢༽ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	39
གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	39
༡༽ དོགས་པ་དགོད་པ་དང་།	39
༢༽ དེའི་ལན་བཤད་པ་གཉིས།	39
གཉིས་པ་དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ།	39
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	39
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	41
གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ།	41
༡༽ སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་།	41
༢༽ ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་གཉིས།	43
དང་པོ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལ།	42
༡༽ དངོས་ལན་གདབ་པ་དང་།	42
༢༽ སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་གཉིས།	42
གཉིས་པ་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་ལ།	43

༡༽ དངོས་དང་།	43
༢༽ བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱགས་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་གཉིས།	43
སྤྱིང་རྩེ་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	45
༡༽ འདིར་བསྟན་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་།	45
༢༽ ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་།	51
༣༽ དེ་དག་ལ་དོགས་པ་སྟོང་བའོ།།	51
དང་པོ་འདིར་བསྟན་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ།	45
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	45
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	49
གསུམ་པ་དོགས་པ་སྟོང་བ་ལ།	51
༡༽ དོགས་པ་དགོད་པ་དང་།	51
༢༽ དེའི་ལན་བསྟན་པ་དང་།	52
༣༽ ཞར་ལ་གཞན་གྱི་ལོག་ཉྱུང་དགག་པའོ།།	55
གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་ཆོགས་འདིའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	59
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་།	59
༢༽ ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ།།	60
གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	60
༡༽ དངོས་དང་།	60
༢༽ ཞེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པའོ།།	62
དང་པོ་དངོས་ལ།	60
༡༽ འགྲེལ་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོན་ས་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་	
ཅ་བ་སྤྱིང་རྩེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་།	60

༡༥ ལྷགས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་སྟོང་ རྩེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས།	61
དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	62
༡༥ གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་།	62
༡༥ རང་ལྷགས་བཞག་པ་དང་།	73
༡༥ རྩོད་པ་སྟོང་པའོ།།	77
གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ།	73
༡༥ སྟོང་རྩེ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	73
༡༥ སྒྲོན་དོན་བཤད་པ་དང་།	75
༡༥ ས་མཆོམས་བཤད་པའོ།།	76
རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ...	78
༡༥ ལྷགས་འདིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྟོང་བསྟན་པ་དང་།	78
༡༥ གྲེ་བྲག་ཏུ་བྱང་སེམས་སོ་སྟེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་།	79
༡༥ བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།།	80
གསུམ་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།	80
༡༥ བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་།	80
༡༥ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	80
གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	80
༡༥ འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་།	80
༡༥ རང་ལྷགས་གཉིས།	82
གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ།	82
༡༥ སའི་མཆོན་ཉིད།	82

༡༽ དབྱེ་བ།	82
༢༽ ས་སོ་སོར་འཛིན་ཚུལ།	83
༣༽ སའི་སྤྱོད་ན།	86
༤༽ ས་ནས་སར་འཕོས་ཚུལ། ཞར་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་དོན་བཤད་པ་དང་ལ།	86
ལྷ་པ་ས་ནས་སར་འཕོ་བའི་ཚུལ་ལ།	86
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	86
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། (འདི་དུས་སུ་གསལ་ཡང་འོག་ནས་ས་རྟེན།).....	00
འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རི་ལྟར་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།	90
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	90
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	92
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་ནས་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། ...	92
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	92
༢༽ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	93
གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	93
༡༽ འགྲེལ་བཤད་གྱི་ལུགས་བཤད་པ་དང་།	93
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	95
དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སྒོ་ཡང་ལྟག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།	98
༡༽ ས་དང་པོར་ཉན་རང་རིགས་གྱི་སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་ས་བདུན་པར་སྒོའི་སྟོབས་གྱི་ སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	98
༢༽ དེ་ལྟར་གསུངས་པ་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།	107
དང་པོ་ལ།	98
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ།	98

༡༥ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	99
གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	99
༡༦ ལུང་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་།	99
༡༧ ལུང་དོན་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་གཉིས།	100
གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	107
༡༨ ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ བསྟན་པ།	107
༡༩ དེ་སྐབས་པའི་ཁུངས་བསྟན་པ།	132
༢༠ དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ།།	147
དང་པོ་ལ།	107
༡༩ འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་འཆད་པ།	107
༢༠ དེ་ཉིད་སྤྱོད་འཇུག་གི་ལུགས་སུ་འང་བསྟན་པའོ།།	120
གཉིས་པ་དེ་ལ་དོགས་པ་སྤངས་པ། (འདི་རིགས་པ་གཉིས་པའི་དོགས་སྤང་ཡིན་ནམ་བཤག)	111
༡༩ དོགས་པ་འགོད་པ་དང་།	111
༢༠ དེའི་ལན་བཤད་པའོ།།	112
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་འཇུག་མཁན་པོའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པ་ལ།	120
༡༩ ལྷགས་སྤྲུལ་པ་འགོད་པ་དང་།	120
༢༠ དེ་དགག་པ་གཉིས།	120
གཉིས་པ་དེ་སྐབས་པའི་ཁུངས་བསྟན་པ་ལ།	132
༡༩ ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་དང་།	132
༢༠ བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་གཉིས།	138
གཉིས་པ་ལ།	138

༡༽ བསྟན་བཅས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་དང་།	138
༡༽ ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་གཉིས།	141
གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲིང་པ་ལ།	147
༡༽ འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚུད་པ་སྒྲིང་པ་དང་།	147
༡༽ དེར་མ་བཤད་པའི་ཚུད་པ་སྒྲིང་པ་གཉིས།	153
སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།	
དེ་ཚུལ་ལྟར་ཆོག་པ་ཡོན་ཏན་དག་ལྟར་བྱེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས།	157
སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།	
ཤེས་བྱའི་བྱེད་ཤིང་མ་ལུས་སྟེག་པའི་མེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	158
༡༽ མཐའ་དབྱེད་པ་དང་།	159
༡༽ གཞུང་དོན་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་གཉིས། (འདི་ལོག་ནས་མ་རྟོག་)	000
དང་པོ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	159
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	159
༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	161
༡༽ ཚུད་པ་སྒྲིང་པ།	161
སྒྲིང་བྱ་སྒྲིང་ཚུལ་ལ།	163
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	163
༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	163
༡༽ ཚུད་པ་སྒྲིང་པའོ།	164
རང་ལུགས་ལ། (འདི་རང་ལུགས་ཟུར་པ་ཞིག་རེད་འདྲག་)	167
༡༽ སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	167
༡༽ སྒྲིབ་པ་གཉིས་ལམ་གང་དུ་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་སྒྲིང་པ་དང་གཉིས།	168

དང་པོ་ལ།	167
༡༽ ཉོན་ཐྱིབ་བཤད་པ་དང་།	167
༢༽ ཤེས་ཐྱིབ་བཤད་པ་གཉིས།	167
གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ལམ་གང་དུ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་སྒྲིང་པ་ལ།	168
༡༽ ཉོན་ཐྱིབ་ལམ་གང་དུ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་སྒྲིང་པ་དང་།	168
༢༽ ཤེས་ཐྱིབ་ལམ་གང་དུ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་སྒྲིང་པའི་ཚུལ་ལོ།	168
གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ཁྲོས་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	175
༡༽ གཞན་ལུགས།	175
༢༽ རང་ལུགས།	178
རང་ལུགས་ལ།	178
༡༽ གཞོམ་བྱའི་དགེ་ཅ་ངོས་གཟུང་བ།	178
༢༽ དགེ་ཅ་འཛོམས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ།	179
༣༽ ཁོང་ཁྲོས་དགེ་ཅ་བཅོམ་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ།	181
གཉིས་པ་དགེ་ཅ་འཛོམས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	179
༡༽ བྱང་སེམས་སྟོབས་ཆེ་བས་ཚུང་བ་ལ་ཁྲོས་པ་དང་།	179
༢༽ སྟོབས་ཚུང་བས་ཆེ་བ་ལ་ཁྲོས་པ་དང་།	179
༣༽ སྟོབས་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྲོས་པ་དང་།	179
༤༽ བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པ་དང་།	180
༥༽ བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྲོས་པ་དང་ལྷ།	180

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིར་ས་དྲུག་པ་བས་གཟིགས་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན།	183
--	-----

༡༽ འདི་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་ཚུལ།	184
༢༽ ལུང་གི་དོན་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ།	186
༣༽ དེས་སྒྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ།།	187
དང་པོ་ལ།	184
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ།	184
༢༽ ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ།།	184
གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ།	186
༡༽ ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང་།	187
༢༽ གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་གཉིས།	332
དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལ།	188
༡༽ མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ།	188
༢༽ དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་པ།	189
༣༽ ཉེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་པའི་ལོག་ཉོག་འགོག་ཚུལ།	189
༤༽ རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་གཟུང་བའོ།།	189
དང་པོ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ་ལ་གསུམ།	188
༡༽ རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ།	188
༢༽ དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ།	188
༣༽ མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་བྱུབ་པའི་དོན་ནོ།།	189
གཉིས་པ་དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ་ལ།	188
༡༽ བདག་སྐྱེ་དགག་པ།	188
༢༽ གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།	189
༣༽ གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།	189

༤༥ རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ།།	189
དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མེན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་བུ་ལ་ཞིག། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	194
༡༥ རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་གཟུང་བ།	194
༡༦ དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པའོ།།	209
དང་པོ་རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	194
༡༥ དགག་བྱའི་རྣམ་བཞག་སྒྲིར་བཤད་པ།	194
༡༦ རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོད་བཤད་པ།	197
༡༧ ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོད་བཤད་པའོ།།	206
དང་པོ་དགག་བྱའི་རྣམ་བཞག་སྒྲིར་བཤད་པ་ལ།	194
༡༥ ལམ་ཀྱི་དགག་བྱ་དང་།	194
༡༦ རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས།	194
གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོད་བཤད་པ་ལ།	197
༡༥ བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ།	197
༡༦ འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་རྟེན་སྒྲིམ་པའི་དཔེས་བསྟན་པ།	201
༡༧ དཔེ་དེ་རོན་ལ་སྒྲིར་ནས་བཤད་པའོ།།	204
གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོད་བཤད་པ་ལ།	206
༡༥ ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛིག་ཚུལ་དང་།	206
༡༦ དེ་ལས་བསྐྱོད་ཀྱི་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་དུ་བསྟན་པའོ།།	208
གཉིས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་ལ།	209
༡༥ ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།	209
༡༦ གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས།	209

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ་ལ།	210
༡༽ བདག་སྐྱེ་དགག་པ།	210
༢༽ གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།	248
༣༽ གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།	251
༤༽ རྩ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ།	251
དང་པོ་བདག་སྐྱེ་དགག་པ་ལ།	210
༡༽ སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་པར་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རི་ལྟར་ བྱང་ཚུལ།	210
༢༽ དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྲེལ་ཀྱིས་སློན་རྫོང་ཚུལ།	213
༣༽ སློན་དེ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ།	235
༤༽ ལེགས་ལྡན་འབྲེལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་སློན་འཇུག་པར་བསྟན་ པའོ།	243
དང་པོ་འདིའི་དོན་ལ།	211
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	211
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	212
གཉིས་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེལ་ཀྱིས་སློན་བརྫོང་ཚུལ་ལ།	213
༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	214
༢༽ གཞན་གྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པའོ།	219
ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་ལེགས་ལྡན་འབྲེལ་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ འགོག་ཚུལ་ལ།	221
༡༽ གང་ལ་ཚུངས་པའི་ལུལ།	221
༢༽ རི་ལྟར་ཚུངས་པའི་ཚུལ་གཉིས།	222

གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ།	248
༡༽ གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།	248
༢༽ དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ།	248
༣༽ སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ།	250
བཞི་པ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ།	251
༡༽ རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྱུང་ཚུལ།	251
༢༽ དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ།	251
༣༽ སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ།	252
བདེན་གཉིས།	
དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་རྒྱུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་	
པ་ལ།	260
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	260
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ།	276
༣༽ ཅོད་པ་སྤོང་པ།	280
རང་ལུགས་ལ།	276
༡༽ རོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད།	276
༢༽ དབྱེ་བ།	276
༣༽ སྐྱབ་འདུང་པ་དང་གསུམ།	279
གསུམ་པ་སྐྱབ་འདུང་པ་ལ།	279
༡༽ རོན་དམ་བདེན་པའི་སྐྱབ་འདུང་།	279
༢༽ ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱབ་འདུང་གཉིས་ལས།	279
གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱབ་འདུང་པ་ལ།	279

༡༽ ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲ་བཤད་པ།	279
༢༽ ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲ་བཤད་པ་གཉིས།	279
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ།	
རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།	280
༡༽ རོན་དམ་པའི་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་དང་།	280
༢༽ ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་གཉིས།	280
དུས་གསུམ།	
གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ..	288
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	288
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ།	295
༣༽ ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	296
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ།	295
༡༽ དུས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	295
༢༽ འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྒྲ་བྱེད་བཤད་པ་གཉིས།	295
གཉིས་པ་ལ།	295
༡༽ ལུང་གིས་སྒྲ་བ་དང་།	295
༢༽ རིགས་པས་སྒྲ་བ་གཉིས།	296
ཆུ་འབབ།	
རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།	298
༡༽ གཞུང་རོན་དང་།	298
༢༽ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	298
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	298

༡༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	298
༢༽ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་པ་གཉིས།	298
ཆོད་འགོག།	
གང་སྤྱིར་གང་གིས་ལུལ་སྤོང་གུར་དེ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	305
༡༽ མཐའ་བཅད་པ་དང་།	305
༢༽ གཞུང་དོན་གཉིས། (འདིའི་གཞུང་དོན་ནི་འོག་གི་རང་ལུགས་བཞག་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟེ།)	324
རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	324
༡༽ མཆོན་ཉིད།	324
༢༽ དབྱེ་བ།	324
༣༽ རང་རིག་མེད་ཀྱང་བློ་པ་སྤྱི་ཚུལ།	327
གསུམ་པ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བློ་པ་སྤྱི་ཚུལ་ལ།	327
༡༽ སྤྱོད་འཇུག་ལས་གསུངས་ཚུལ།	327
༢༽ འཇུག་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལོ།	327
རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྤྱོད་གཞན་ཡང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	329
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	329
༢༽ རང་ལུགས།	331
བདག་འགོག།	
ཉོན་མོངས་སྤྱོད་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཆོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	332
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	332
༢༽ རང་ལུགས།	345
༣༽ ཚུད་པ་སྤོང་པ།	349
རང་ལུགས།	345

༡༽ བདེན་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད།	345
༢༽ དབྱེ་བ།	345
གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	347
ཕུང་ན་འདས་ཆེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	347
གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ...	348
ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	348
གང་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཕུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	348
ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཆེ་ཕུང་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	349
རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱར་དུ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ..	350
གང་ཕྱིར་དེ་མ་མེད་ལ་ལྷ་སྒྲུང་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	353
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག།	357
ཕུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།	359

༣༣། །བསྟན་བཅོས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་གྱི་དཀའ་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲི་དོན་
 ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ར་མོ་མཆོ་ལྟ་ལ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དཀའ་
 གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམིགས་
 བ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པརྫོ་ལ་གུས་པ་ཆེན་
 པོས་བྱག་འཆལ་ལོ། །

ལྟ་དབང་ལྟ་ཡི་སྟོབ་དཔོན་སྟོན་གྱི་ལྟ། །གདོང་དུག་གདོང་བ་བཞི་བ་སྦྱང་པའི་
 གདོང་། །སྦྱང་བདག་རྒྱ་སྐར་བདག་པོ་ཉག་ཐུན་བདག་། མིག་གསུམ་བད་དཀར་མིག་དང་
 མིག་དམར་སོགས། །སྤྱིད་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་དེགས་པ་ཡི། །རྫོམ་བས་བསྐྱེདས་པའི་ལྟ་
 བརྒྱའི་ཅོད་པན་གྱིས། །གང་གི་ཞབས་བད་གུས་པས་སྟོན་བྱེད་པ། །ཐུབ་དབང་ལྟ་ཡི་ལྟ་ལ་
 བྱག་འཆལ་ལོ། །ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་། །དེས་དོན་གཞུང་
 ལུགས་འབུམ་གྱི་གདེངས་ཀས་བརྗེད། །རྣམ་དག་མཐུན་བཅའི་འོར་བུས་གཙུག་ན་
 མཛེས། །སྒྲ་སྒྲུབ་སྒྲ་ཡི་དབང་པོ་ལ་བྱག་འཆལ། །གང་གི་མཆན་ཅམ་འཛིན་པའི་སྒྲི་བོ་
 ལ། །དངོས་འཛིན་འབྲུལ་བ་ཞི་བའི་དཔལ་སྟེར་བ། །འཕགས་པ་ལྟ་དང་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེདས་ལ་སོགས། །ཤིང་ཏ་ཆེན་པོའི་སྟོལ་འཛིན་རྣམས་ལ་འདུད། །དེ་མེད་སྟོ་གོས་
 དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་རྒྱས། །མདོ་རྒྱད་གསུང་རབ་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་རྒྱ། །མཐར་འཛིན་

མུན་པ་སེལ་བའི་འོད་དཀར་ཅན། །དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །འཇམ་
 དབྱངས་མཁྱེན་པའི་ཚུ་གཉེར་ཆེ་ལས་འོངས། །དཔལ་ལྷན་སྐྱ་བཞིའི་བང་རིམ་མངོན་པར་
 མཐོ། །མཁས་མང་གསེར་རིའི་དབུས་ན་ལྷ་མ་མེ་བ། །ཀུན་མཁྱེན་ཙོང་ཁ་བ་ལ་གྲུས་པས་
 འདུད། །ཐུབ་བསྟན་གངས་རིའི་སྒོ་ལ་གནས་བཅས་ནས། །སྟོང་ཉིད་ཟབ་མའི་གད་རྒྱངས་
 ཆེར་བསྐྱགས་པས། །ལྷ་ངན་རི་དྲགས་ཆོགས་རྣམས་སྒྲག་མཛད་པ། །རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་
 དར་མའི་ཞབས་ལ་འདུད། །ཆོས་ཀུན་གཟེགས་པའི་རྣམ་དཔྱད་མིག་སྟོང་ལྷན། །རིགས་
 ཚུལ་རྫོང་རྗེས་པ་རོལ་གྲོལ་བ་འཛོམས། །ཐུབ་བསྟན་སྐབས་གསུམ་བདག་པོ་དགེ་ལེགས་
 དཔལ། །ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་དཀར་མཛད་པས་བདག་ཡིད་སྒྱུངས། །རྒྱ་ཆེན་ཆོགས་གཉིས་རིང་
 རས་གོམས་པའི་མཐུས། །ཞིང་འདྲིར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པ་ལ། །རྒྱ་མེད་མཁས་
 པའི་དབང་པོ་དགེ་ལེགས་འདུན་གྲུབ། །སྤྲུལ་དང་བཅས་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་
 འདུད། །ཐུབ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་འབྱུངས་ཤིང་། །འཕགས་ནོར་རིན་ཆེན་
 བདུན་ཀྱི་འབྱོར་པས་སྒྲུག། །དཔལ་ལྷན་ཐུབ་བསྟན་ས་ཆེན་བཞི་ལ་དབང་། །འཕྲིན་
 ལས་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །ངེས་དོན་གཞུང་བརྒྱའི་དགོངས་པ་ཐུགས་
 སྒྲ་ཚུད། །ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེའི་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་ལ་གནས། །དཔལ་ལྷན་མཁས་
 པའི་གཙུག་རྒྱན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །གཉིལ་སྟོན་ཡབ་སྤྲུལ་གཉིས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །སྐྱ་
 ཐུབ་ཐུགས་ཀྱི་ཚུ་མཆོ་ལས་འོངས་པའི། །སྟོ་བཟང་གསུང་གི་ལེགས་བཤད་མེ་ཉིག་
 ཐེང་། །^༡སྒྲེབ་ལེགས་ཆོག་གི་སྤྲད་བྱ་ལ་བརྒྱས་ནས། །སྐལ་བཟང་མགྱིན་པའི་རྒྱན་དུ་
 བདག་གིས་སྒྲིན། །ཕྱོགས་ལྷུང་རབ་རིབ་སྒྱོན་གྱིས་མིག་བསྐྱེབས་པའི། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་
 ལ་དགའ་བ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། །གཟུར་གནས་རྣམ་དཔྱད་ལྷན་པས་འདི་མཐོང་ན། །འཇུམ་
 པའི་མདངས་ཀྱིས་ལྷ་མ་མེར་འགྱུར་བར་ངེས།

འདྲིར་འཛིག་ཏེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་ས་གསུམ་
 ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཞེས་གྲགས་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་གསུམ་
 ན་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རིམ་བ་དང་མཐུན་པར་དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་
 ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྦྱོང་བ། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
 ཐེག་པ། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བར་མཛད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ།
 རྒྱ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྩོད་རྩེའི་ཐེག་པའོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
 ཐེག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཆེས་སྙིང་
 པོ་མཆོག་དང་རབ་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་སྟེ་
 རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རོན་གཉིས་མཐར་བྱིན་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་འཆལ། འཁོར་བའི་ཉེར་འཆེ་མཐའ་དག་དང་
 བྲལ་བའི་སྤངས་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ཙམ་ཐོབ་པ་ལའང་སྟོང་ཉིད་ལྷ་མོ་ངེས་པར་
 རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུང་རབ་རྣམས་དངོས་སམ་
 བརྒྱད་པས་གདུལ་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བཀྱི་བའི་^①ཐབས་ཤིག་ལྟ་བུ་གསུངས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྦྱོང་གིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། ^②སྟོང་པ་ཞི་བ་སྦྱེ་བ་མེད་
 པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྱམས་^③གྱུར་པ། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་
 ཐབས་ཚུལ་དང་། །རིགས་པ་བརྒྱད་དག་གིས་ནི་འཛུང་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས།

དེས་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷ་མོ་རྟོགས་པ་ལ་
 འབད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བཀའ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཤེད་ཏྲེ་
 སྒྲིལ་འབྱེད་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་^④ནས་བཙུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རབས་ཀྱི་

གདུལ་བྱ་སྒྲོ་དམན་པ་དང་། བཙུན་པ་ཞན་པ་གྲིས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དག་གིས། དེ་
དག་གི་རྗེས་སྐྱ་མ་འབྲངས་པར་བཀའི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་རྟོགས་མི་ཀུས་
པའི་བྱེད།

དེས་ན་བཀའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་ནི་
གཉིས་ཏེ། ས་གསུམ་བརྟེན་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་མི་པམ་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་^①ཤིང་རྩེ་སྒོལ་བྱེ་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབྲངས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། སངས་རྒྱལ་གཉིས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱིས་ཐབ་མོ་
དབུ་མའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་བྱེ་བ་སྟེ། ད་ལྟ་དབུ་མེས་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་གཉིས་
ལ་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་པོ་སོགས་སྐྱེས་བྱ་སྟོབས་དང་
ལྡན་པ་ཞིག་གིས་ཐོགས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་སྟོན་མེད་པའི་ལམ་སྒོལ་ཞིག་ཐོག་
མར་བྱེ་ན། དེ་ལ་ཐོག་མའི་ལམ་སྒོལ་འབྲེད་པ་པོར་གྲགས་པ་ལྟར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་
ཀྱང་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་མའི་བྱད་གཟུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་
བཀའི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་བཀྲལ་བའི་བྱེད།

འོ་ན་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་བཀའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཆད་མར་
གྱུར་པར་གང་ལས་ཤེས་སྟམ་ན། སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་
དཔལ་ཙ་རྒྱད་ལས། ^②ཐོགས་མེད་ཅེས་བུའི་དགེ་སློང་ནི། །བསྟན་བཙུན་དེ་ནི་དོན་ལ་
མཁས། །མདོ་སྡེ་བྱང་དོན་ངེས་པའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྲེད། །ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ལུང་བསྟན་ཅིང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ^③སྟོ་སྟོགས་ཟླ་ཏའི་ཡུལ་དུ་
ནི། །དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་མིང་སྐྱ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་
མེད་པའི་སྟོགས་འཇིག་པ། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཇིག་རྟེན་དུ། །སྒྲ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་

བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །ཞེས་དང་།
གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་སྤྱིན་ཆེན་པོ་དང་། རྩ་བོ་ཆེན་པོ་མདོ། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད། དུས་གྱི་
འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱིས་ངེས་དོན་འགྲེལ་བར་
ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་པ་
རང་དབང་དུ་འགྲེལ་བའི་ཞིང་རྟེན་སྲོལ་ཕྱི་ན། མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི། དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ངེ་ལྟར་མཛད་སྟུང་ན། ཐོགས་མེད་གྱིས་ནི་གཙུག་པོར་མདོ་
སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་
ས་སྡེ་ལ། བསྐྱབས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྡེ་མ་^① རྣམ་པ་གཉིས་སོགས་མཛད་ལ། དེ་དག་
གིས་བཀའ་དགོངས་པ་ངེ་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྡེ་མ་རྣམས་
གྱིས་ངེ་ལྟར་བཞུགས་དགོངས་པ་མ་རྟེན་པར། རྩ་བོ་དེ་གྱིས་བྲང་ངེས་རྣམས་འབྲེད་དུ་ཆེས་
ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་བཤད་པའི་སྲོལ་བཏོད་པ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་སྐྱེ་བས་དགའ་བ་
རྣམས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྲེད་དུ་གསལ་
བར་མཛད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱིས་གཙུག་པོར་སློབ་གྲྭ་ས་མི་བྲང་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིན་ལ། ཙ་ཤེ་སོགས་རིགས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱང་མདོའི་བྲང་ངེས་འབྲེད་པའི་དགོངས་
འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས་^② ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པས།
འདིར་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཅན་གྱི་བསྟན་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། དགོངས་པ་ཅན་ནི་འདིར་གང་
ཞིག་ཡིན་སྟུང་དུ་གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཞིག་སློབ་ཞན་པ་ཉིད་གྱིས།
བྲང་བའི་དོན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ངེས་པའི་དོན་དུ་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐེ་ཆོམ་དང་། ལོག་
པའི་ཤེས་པ་དག་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སློབ་

དཔོན་གྱིས་འདི་བཅུ་མས་སོ། །ཞེས་དང་། ^①ཡང་གང་གི་སྒྲི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་འགག་པ་ལས་སོགས་པ་དག་ཐོས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་བྱང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྒྲིའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་སྒྲི།
དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲི། ངེས་དོན་
འབྲེལ་བ་ལ་རིགས་པ་དང་ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་ཅ་ཞེ་
སོགས་རིགས་ཆོགས་རྣམས་ཏེ། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་།
ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀའི་ཅ་བར་སྟོན་
པ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། དང་པོ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་བསྐྱབ་^②བྱ་གཙོ་པོར་
འགོག་པ་ཅ་བཞེས་རབ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ཞིབ་
མོ་རྣམ་^③འཐག། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་ཡང་། བྱེད་
སྒྲིར་འཐད་ཚུལ་སྟོན་པ་ཅ་ཞེའི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་
དང་། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་བྱེད་བྱེད་ལ་འཐད་ཚུལ་སྟོན་པ་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས་འཕྲོས་
པ་ཅོད་ཆོག་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་རིགས་པས་བསྐྱབས་ནས། ཡུལ་
ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཐར་པ་ཅ་མ་ཐོབ་པའི་ཅ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་
དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡང་ཅ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིན་ཆེན་སྒྲིའི་བཞེད་སྟེ། ད་ལྟ་རིགས་
པའི་ཆོགས་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་གཏན་ལ་པབ་པ་ཡང་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་མདོའི་
དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཅོམ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པར་བཞེད་ནས་ངེས་དོན་
ཀྱི་ལུང་དང་སྐྱར་བའི་སྒྲི་མདོ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་མཛད་དོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ནི་རབ་
བྱེད་པལ་མོ་ཆེ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་སྒྲིར་སྒྲོས་པ་དང་གནད་གཅིག་སྟེ། འདི་དག་ལ་སྒྲ་

མ་ཡབ་སྐུ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཉིད་དམ་ངེས་དོན་ལུང་གིས་འགྲེལ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་
ཡིན་ནོ། །

སྒྲིལ་དཔོན་ལྷ་སྒྲིལ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། སྐབས་དང་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་
གཉིས་ཀའི་སྒྲིལ་ནས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། སྐུ་སྒྲིལ་གྱི་ཐུ་བོ་འཕགས་པ་ལྷ་ཡིན་ལ། དེས་
དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲིལ་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་མཛད་དོ། །ཡབ་སྐུ་སྒྲིལ་འདི་
གཉིས་ལ་རྗེས་འབྲང་དག་གིས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་བྱུང་པར་མེད་པར་འཛིན་པས་
བོད་སྐུ་མས་གཞུང་ཕྱི་མའི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མཛད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
ལ་ཐལ་རང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། རང་རྒྱུད་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་ཞི་འཛོལ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་
ལས། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲིལ་མ་རང་གཞུང་དུ་
བརྒྱུ་མས་པ་དབུ་མ་སྒྲིལ་པོ། དེའི་རང་འགྲེལ་རྟོག་གི་འབར་བ་དང་བཅས་པ་མཛད་
ཅིང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲིལ་པོས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་མཛད། དེ་
གཉིས་ཀས་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཞལ་གྱིས་^①བཞེས་ཤིང་། རང་རིག་མི་བཞེད་པས་བོད་
སྐུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་སྒྲིལ་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ། །

ཞི་བ་འཛོལ་ས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་རང་རིག་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་པ་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་དབུ་མའི་སྒྲིལ་ཕྱི་ནས་དབུ་མ་རྒྱན་མཛད་ཅིང་། ཀ་མ་ལ་གྲི་
ལས་དབུ་མ་སྒྲིལ་བ་དང་སྒྲིལ་རིམ་གསུམ་མཛད་ལ། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སངས་
རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས། ཨ་ལྷ་ཀ་རའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་བའི་འཛོག་ཚུལ་ཞི་འཛོལ་ལྷར་
བཞེད་པས། བོད་སྐུ་མས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲིལ་པའི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུར་རོ། །

ཐལ་འབྱུར་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲིལ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་

པ་བྱུང་སྤྱི་ལི་ཏ་མཛད་ནས། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཐོག་མར་བཀལ།
 དེ་ལྟ་ནའང་ཐལ་འགྱུར་འཐད་ཅིང་རང་རྒྱད་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་མ་མཛད་
 རོ། །དེའི་རྗེས་སུ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་ཅ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་མཛད་ནས།
 འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་ཤིང་། རང་རྒྱད་མི་འཐད་པའི་
 གསལ་ཀ་བཏོན་ནས་ཤིང་རྟེན་སྒྲིལ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་
 འགྲེལ་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་རང་གཞུང་དུ་བཅུམས་པ་འཇུག་པ་
 རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་དེ། མཁས་མཆོག་དཔའ་བོ་དང་ཞི་བ་ལྟ་གཉིས་ཀྱང་དེ་
 དག་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིགས་སོ། །འདི་དག་ལ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་སྒྲིད་པའི་དབུ་མ་
 པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མཛད་དོ། །ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་
 དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀལ་བ་ལ། དེ་ཉིད་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་བཀག་ནས་
 རང་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིལ་བྱེ་བས་འདི་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་བོད་སྤྱི་མས་སྒྲིགས་
 ཡོངས་སུ་འཇིན་པའི་དབུ་མ་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཛད་དོ། །

དེ་ཡང་རྒྱ་གར་ན་ཅ་ཤེ་ལ་འགྲེལ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གྲགས་ཏེ། ག་ལས་
 འཇིགས་མེད། དེ་བ་ཤུ་མ། གུ་ཏ་ཤི། གུ་ན་མ་ཏི། སྤྱི་ར་མ་ཏི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ལྷ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་འགྲེལ་པ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཞེ་
 བ། རི་སྐད་དུ་བྲང་ངས་ནམ་འབྲེད་ལས། ^❶འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱུར་འདི་ནམས་
 ཀྱི། །ལེགས་བཤད་ཀུན་ལ་སྤྱིང་ནས་གྲུས་མོད་ཀྱང་། །འཁོར་འདས་རྟེན་འབྱུང་མི་སྤྱིའི་
 གཏན་ཆོགས་ཀྱིས། །མཆོན་འཇིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཇིག་བྱེད་པའི། །ལྷ་བ་
 ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། །སྒྲོ་མིག་ཀུན་དའི་ཆལ་རབ་

ཕྱེ་བའི་ཆོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་མཐོང་ནས། །ལྷ་སྐྱབ་ལྷགས་
བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་སྤྱོད་
ཀྱི་དགོངས་པ། སྒྲོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་བཤའ་སྒྲོལ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་
བས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་མཆོག་དེ་མ་མེད་པ། གངས་
རིའི་ཁྱོད་འདིར་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བས་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་ཆེན་པོ་
བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲེད་དང་། རྣམ་བཤའ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྐུལ་བཟང་མིག་འབྲེད་
ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ❶ རྟོགས་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་གཏན་ལ་
དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།

དེ་ལ་འདིར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་
འབབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་
པར་འཆད་པ་ལ་གསུམ། མཆན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཕྱག །གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། མཆན་བསྐྱར་བ་དང་། མཆན་བཤའ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་
ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་། དོན་ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་
བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ལེགས་པར་སྐྱར་བ་སྤྱི་ཏའི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་
མཆན་ལ། མ་རྒྱུ་མ་ཀ་ཨ་བ་ཏུ་ར་རྒྱ་མ། ཞེས་འབྲུང་ལ། དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། དབུ་
མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་རྒྱུ་མ་ཀ་ནི། དབུ་མ། ཨ་བ་ཏུ་ར་ནི།
འཇུག་པ། རྒྱ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་
བཛྲོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་དབུ་མ་ཙ་ཙ་ལེས་རབ་དེ་ཁྱོད་འཇུག་ཡུལ་
ཀྱི་དབུ་མ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེ་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་

གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགྱུར་ཕྱག་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། སྐབས་འདིར་ལོ་བཅ་རྣམས་གྱིས་འགྱུར་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་
ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་
འཇམ་དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་དངོས་ཀྱི་^①བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོད་ཀྱི་དགོངས་འབྲེལ་^②
ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི། བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་འཇུག་
པའི་ཐབས་མཆོད་པར་བཟོད་པ། བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ།
བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་མཇུག་དུ་དགོ་བ་
བསྟོ་བའོ་^③། །དང་པོ་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་ཐབས་མཆོད་པར་བཟོད་པ་བཤད་པའི་སྟོ་
ནས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་འཆད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་
སངས་རྒྱུ་འབྱེད་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་པ་ནས། གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པའི་སྟོ་ནས་བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་འཆད་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་
འདི་ཡི་སེམས་གང་འགོ་བ་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་ཐུགས་རྗེས་ཁྱོད་ཐུགས་
ཞི་ལས་བསྐྱོག་པས་ཁྱོད་ལ་སྤྱང་ན་འདས་མི་མངའ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ལུགས་འདི་དགོ་སྟོང་སྒྲ་གསུངས་ཀྱིས། །ཞེས་པ་ནས། གཞུང་

ལུགས་རྣམས་ལྟར་གཞན་ལུགས་བཞེད་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་ལ་དགའ་སློ་དོར་བར་
བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

བཞི་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ལུགས་བཟང་བསྟན་ལས་བདག་གི་བསོད་
ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར། །ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་སྐྱར་དུ་
བདེ་གཤེགས་སར་བསྐྱོད་ཤོག །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་པ་ནས། གཡོ་དང་
རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་བཅོས་རྩམ་
པའི་ཐབས་མཆོད་བརྗོད་མཛད་ཚུལ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཞུང་གཞན་དུ་ཉན་རང་སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་དེ་ལྟར་
མ་མཛད་པར། བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། ^①དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་^②རྩམ་པར་འདོད་པས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པས་ཀྱང་ཐོག་མར། བཅོས་ལྡན་འདས་མ་^③སྟོང་རྗེ་ཆེན་
པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་པོ། སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་བཅོན་
རར་བསྐྱམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཅན་ལ་བསྟོད་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་
འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་མར་
མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ངེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་ཞེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོས་ཐུབ་

དབང་ལས་འབྱུངས། ཐུབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲི་ནས་སྒྲིང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། དང་པོ་ནི། ཉན་
ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྒྲིས། །ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།
སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་
ནི། སྒྲིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་ལྟོ་དང་། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྐས་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་པས་འཆད། བཞི་པ་ནི། གང་བྱིར་བཅེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་
ཆོགས་འདིའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

འོ་ན། བསྟན་བཅོས་རྩམ་པའི་ཐོག་མར་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་
ན། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དེ་གང་ཡིན། དེ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཚུལ་དེ་རྗེ་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་
དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དང་པོར་^①ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་
གུར་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཚུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་
བ་ལྟར། །གཡོ་དང་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཇིག་པར་མཐོང་བ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྒྲིང་རྗེར་གུར་
གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིང་
པར་མཐོང་བ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྒྲིང་རྗེར་གུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་པས་འཆད།

རྒྱལ་བའི་སྐས་པོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
ལུས་དངོས་བཞད་པའི་སྒྲི་ནས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་

པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་སའི་རྣམ་གཞག་དང་བཅས་པ་འཆད་
 པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་དེ་ལ་ཡང་། རབ་དགའ་སོགས་
 ས་བཅུའི་གནས་སྐབས་སུ་པར་བྱིན་བཅུའི་ཉམས་ལེན་དང་སྒྱུར་ནས་ས་བཅུ་སོ་སོའི་
 རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་ཞེས་པ་ནས། དགོ་བའི་ལོ་ཐོག་
 ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལས་ཀྱང་ལྷན་གྱུ་ཆོས་ཆར་འབབ། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་
 ལྟར་ས་བཅུ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ནས་ས་འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་མ་
 ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་འཕེལ་དུ་ཐོབ་ཚུལ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིན། དེ་ཆེ་འདིས་ནི་སངས་
 རྒྱལ་བརྒྱུ་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་བྱས། །ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་འཆད། ས་བཅུ་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་
 སའི་རྣམ་གཞག་དེ་འཆད་པ་ལ། གང་བྱིར་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ་སྒྲིལ་གསལ་བར་
 འགྱུར་བའི་བྱིར། །ཞེས་པ་ནས། བཙུམ་ལྷན་ཐུགས་རྗེས་སྤོང་ཐུགས་ཞི་ལས་བསྐྱོག་
 པས་སྤོང་ལ་ལྷ་པོ་འདས་མི་མངའ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ས་
 བཅུའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ། རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྡ་བཤད་པ། དུག་པ་མདོན་དུ་
 གྱུར་པ་བཤད་པ། བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ས་
 དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་
 འགྲོ་བ། ལྷ་པོ་སྒྱུར་དགའ་བ་ལྡ་ཡོད་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་
 སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།
 དེ་ཚུལ་ལྷན་ཆོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྷན་བྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།
 ཞེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་མ་ལུས་སྤྲུག་པའི་མེད། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི།

ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བཙོན་འགྲུས་རྗེས་འགོ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གྲིས་འཆད། ལྷ་པ་ནི།
བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་བདུད་རྣམས་ཀྱན་གྲིས་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གྲིས་འཆད། གཉིས་པ་
ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་མཉམ་གཞག་སེམས་གནས་ཏེ།
ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་མཚོག་ཏུ་འགོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྲིས་རྒྱས་པར་འཆད། གསུམ་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་བཞི་འཆད་པ་ལ། བདུན་པ་
རིང་དུ་སོང་བ། བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ། དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས། བརྒྱ་པ་ཆོས་གྲི་
སྒྲིན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རིང་དུ་སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང་། །ཞེས་
སོགས་གྲིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཡང་སྒར་དགེ་ལས་ལྷག་ཐོབ་བྱའི་བྱིར། །ཞེས་
སོགས་གྲིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། དགུ་པ་ལ་ནི་དེའི་སྟོབས་ལྷ་ཞིག་མཐའ་དག་རྫོགས་
པར་དག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་པས་འཆད། བཞི་པ་ནི། བརྒྱ་པའི་ས་ལ་དེ་ཡི་ཀྱན་ནས་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐྱར་བ། །ཞེས་པ་ནས། དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་ཆེད་དུ་
རྒྱལ་སྐས་ལས་ཀྱང་ལྷན་གྱུ་ཆོས་ཆར་འབབ། །ཅེས་པའི་བར་གྲིས་འཆད།

དེ་རྣམས་གྲི་ནང་ནས། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འཆད་པ་ལ། བྱད་གཞི་སའི་
ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། བྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་
བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྐས་པོ་ཞེས་པ་
ནས། རབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་ནི་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྲིས་འཆད། གཉིས་པ་
ནི། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། འདྲིག་ཏེན་འདས་
པའི་པ་རོལ་བྱིན་ཅེས་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྲིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་
སྐས་གྲི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། ལྷན་པ་སྐྱག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
བསལ་ནས་རྒྱལ། །ཞེས་པའི་བར་གྲིས་འཆད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་སོགས་གྲིས་

ཁྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རང་རྒྱུད་མཛེས་
 པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། གཞན་རྒྱུད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན། ས་འདིར་ལྷག་
 པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རོན་ལྡན་གྱི་མཆན་ཐོབ་པ་
 སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཆེ་
 འདི་ཡི་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པའི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ཡོན་
 ཏན་བརྒྱུད་པོ་དེ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། འདི་ནི་འཕགས་པ་
 བརྒྱུད་པ་རིམ་བུ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་པ་འདི་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། ས་འདིར་
 ཉན་རང་རིགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་སྒྲོའི་སྒྲོ་
 ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་
 གནས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སྒྲོ་ཡང་
 ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ལ། རྟེན་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིན་པ་
 བཤད་པ་དང་། སྒྲིན་པའི་པར་སྒྲིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཆེ་དེ་ལ་
 རྫོགས་སངས་བྱང་ཆུབ་རྒྱ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་^①གཅད་བྱ་བྱིར་སྒྱུར་དུ་བཅོན་འགྲུས་
 ཅོམ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། སྒྲིན་པ་སྒྲིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་
 སྒྲོང་^②། །ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་པ་རོལ་སྒྲིན་ཅེས་བསྟན། །ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་འཆད།

དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་
 སུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིས་རི་
 ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ། དེ་དག་ལ་ཅོད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་
 འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་ན། དབུ་

མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་གྱི་ཐོག་མར། ❶ དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཙམ་པར་འདོད་པས། ཞེས་པ་དང་། མཇུག་ཏུ་ཡང་། ❷ དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དེ་གང་། རིགས་ཆོག་སྟེན་གྱི་ལ་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཅ་བ་ཤེས་རབ་དེ་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་གྱི། རིན་ཆེན་སྤངས་བ་སོགས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❸ ཅ་ཤེས་ཁྱད་སྟངས་སྟེན་པ་ན། དབུ་མ་ལས་ཞེས་དང་། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། རིན་ཆེན་སྤངས་བ་སོགས་ཁྱད་སྟངས་སྟེན་པ་ན། རི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས། ཞེས་སོགས་རང་མིང་གིས་སྟོས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་དབུ་མར་བྱས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཅེས་པའི་དབུ་མ་དེ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷན་འཛིན་པའི་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྟོན་མར་ཡང་མ་རྒྱུ་མ་ཀའི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སམ་དབུ་མའི་བྱུ་མཐའ་ལ་དབུ་མར་བྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་མེད་ཆེན་ལས། ❹ འདིར་གང་ལ་འཇུག་པའི་དབུ་མ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ར་ཡ་ཨ་ནན་ཏ་ན་རེ། ཅ་ཤེས་ཀྱི་རྩོད་དང་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་སྟེན་ཅ་ཤེས་དགོངས་

པ་འགྲེལ་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་འདིས་ཅ་ཤེ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུང་། དེ་སྐད་
དུ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་ལས། ^①འདི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བཟོད་ལ། དེ་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་
བསྟན་བཅོས་འདི་དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

འདི་འགོག་པ་ལ། རྟེན་ཆེན་ལས། ^②དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་
པའི་རྣམ་གྲངས་ནི། འཇུག་པ་ལས་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས། བཤད་པ་དེ་
ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ཐལ་ངག་ཏུ་བྲིལ་ན། ཅ་ཤེར་
དོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིར་དོན་དམ་པའི་
རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་འཇུག་པ་ལས་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར། གསལ་བ་འགྲེལ་བཤད་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག །ཅ་ཤེར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་མི་རྒྱས། དོན་དམ་
ཡང་མི་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན། རྟེན་ཆེན་གྱི་དགག་པ་དེ་འཇུག་ལ། བདེན་གཉིས་
གྱི་རང་ལྗོན་ལ་བསམས་ན། ཅ་ཤེ་ལས་འཇུག་པ་རྒྱས་ཞེས་བཤད་ཀྱས་པས་དགག་པ་
དེ་མི་འཇུག་ཅེས་གསུང་། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདེན་གཉིས་གྱི་རང་ལྗོན་ལ་འཁྲིས་
པའི་བཤད་པ་སྐབས་འདིར་འོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཅ་ཤེ་ལས་འཇུག་པ་རྒྱས་ན། དོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཅ་ཤེ་ལས་འཇུག་པ་རྒྱས་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅ་ཤེ་ལས་འཇུག་པ་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་
ཤེས་བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ལ། འཇུག་པར་བདེན་གཉིས་གྱི་

ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཅ་ཤེར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནམ་
གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཀུན་རྫོབ་བཏགས་ཡོད་
མིང་རྒྱུ་ཅམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ནི། ^①ཆོག་གསལ་དུ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ཞལ་འཕངས་
མཛད་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་ཅ་ཤེར་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཟབ་པ་
དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཅ་ཤེར་དོན་དམ་
པའི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པ་བསྟན་བཅོས་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཟབ་
པའི་སྒྲིན་མེད་འཇུག་ཚུལ་དང་། ཅ་ཤེར་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་མ་
བསྟན་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཇུག་ཚུལ་དུ་
འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དགག་པ་དེ་
ལ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་ལན་གདབ་པར་མི་རུས་སོ། །

ཁ་ཅིག །འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་རྒྱུ་ཆེན་དུ་བསྐྱར་བ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་
བཤད་ལས། ^②འདི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རང་
བཞིན་རྒྱས་པར་བརྗོད་ལ་དེ་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲིན་མེད་བསྟན་བཅོས་འདིས་
དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་ལས།
རྒྱས་པར་བརྗོད་ལ་ཞེས་འབྱུང་གི་མ་བརྗོད་ལ་ཞེས་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཟེར་ན། འགྲེལ་
བཤད་ཀྱི་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་། དཔེ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེར་
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་
ཡིན་ན། ཅ་ཤེར་ཀུན་རྫོབ་མིང་རྒྱུ་ཅམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནམ། ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རིམ་ཅ་ཤེར་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་གང་

ཡིན་ཞེས་ངེས་ན་ལན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མ་བཟོད་ལ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲ་
ཡོད་པ་དག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བསྟན་བཅས་འདི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དབུ་མ་ལ་
འཇུག་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཇུག་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅས་འདི་ཆོས་
ཅན། རྩ་བཅའ་ཟབ་པའི་སྒྲོན་ས་འཇུག་སྟེ། རྩ་བཅའི་དགོངས་པ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དང་།
ནམ་རིག་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་རྩ་བཅའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུའང་རང་འགྲེལ་ལས། ^①ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་
མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ^②དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་ལ་
འཇུག་པ་འདི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྩ་བཅའི་དགོངས་པ་དེ་གཉིས་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ལས། ^③གང་
ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་འཆད་དོ། །

བསྟན་བཅས་འདི་ཆོས་ཅན། རྩ་བཅའ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོན་ས་འཇུག་སྟེ། སོ་སོའི་སྒྱུ་
བོའི་སའི་ཆོས་གསུམ། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་ས་བཅུ། འབྲས་བུའི་ས་དང་། ས་ལྗེ་པ་
དང་བྱུག་པའི་གོ་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་མེད་
པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་
སྒྲོམ་ཚུལ་ནམས་འཕགས་པའི་གཞུང་གཞན་གྱི་མན་ངག་གིས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ། རྩ་བཅའི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤྱོད་ལ་ཁ་ཅིག །རྩ་བཅའ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་

ཐལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཙམ་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་འཇུག་པའི་
 བྱིར། འདོད་མི་ལྟས་ཏེ། ཙམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དངོས་སུ་ཡང་མ་བསྟན།
 ལྷགས་ལ་ཡང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེའི་ལྷགས་
 དང་། མཁས་པ་གཞན་ཀྱི་ལྷགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཙམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་
 བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ཀྱང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་
 བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་སྤངས་པའི་དར་རྒྱུ་ལས། ❶གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་ཙམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
 ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པས་
 བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་སྒྲིས་སྤྲུལ་མ་མང་པོ་དང་། རྗེ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་དངོས་སྟོབ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ལས། ཙམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་
 མ་བསྟན་ཏེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་འདིར་ཙམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤངས་དུ། རྒྱ་
 ཆེ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་མན་ངག་གིས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་འཆད་པར་རྒྱུ་ཆེན་དུ་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

ལྷགས་དེ་གཉིས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་ལྷགས་བྱི་མའི་རྗེས་སུ་
 འབྱངས་ནས་བཞུགས་པར་བྱ་སྟེ། ཙམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་ཏེ། རྒྱུ་
 ཆེན་ལས། ❷ཙམ་ལ་ཟབ་མོའི་ལྷགས་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཁྱད་
 ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང་། གཞུང་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། ཐེག་ཆེན་པའི་
 དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་པའི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་བྱིར་

དང་། ཅ་ཤེར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོགས་དང་། ཅ་ཤེར་ནམ་
བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ^①གཞུང་འདིར་ལྟ་བུ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་བྱད་ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཅ་ཤེར་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་པར་འཕགས་པའི་གཞུང་གཞན་གྱིས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ།
བསྟན་བཅོས་འདིར་འཆད་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཅ་བཤེས་རབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློན་སྐྱོད་
འཇུག་པའི་འགྲེལ་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁ་སློང་^②འགྲེལ་པར་འགྲོ་བ་མི་འགལ་ཏེ།
དཔེར་ན། ལུང་སྟན་ཆོགས་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་^③ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཅ་
བཤེས་རབ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅ་ཤེས་རྒྱ་
ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཟབ་མོའི་དོན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་
ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བཤེས་རབ་ལས་ཟབ་མོའི་སྟོགས་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་
ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱད་ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང་ཅ་བཤེས་རབ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་ནམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློན་སྐྱོད་སྟོན་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ^④ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་
བསྟན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་པ་མདོར་མཚོན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཅ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་ཐལ། མདོན་
པར་ཏོགས་པའི་རྒྱན་ལས་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ལས་ཐེག་ཆེན་སྐུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་

ཅིག །ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ལས་མངོན་པར་ཉོགས་པ་
བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུམ་ཀྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་མངོན་པར་ཉོགས་པ་
བརྒྱད་བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཅ་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ཅ་བ་ཤེས་
རབ་དེས་ཡུམ་ཀྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆ་འགྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་སྐུས་
དོན་གྱི་ཆ་འགྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འགྲུར་ཕྱག་གི་སྐབས་སུ། རྟེན་ཆེན་ལས། ❶གཞུང་འདི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་
མངོན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། སྟོན་གྱི་བཀས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལས་
བཅུམས་ཏེ་དབྱེད་ན་ཁ་ཅིག །མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་
དག་ཡིན་ཟེར་ན། མངོན་པ་ཀྱན་བཅུས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དངོས་སྐྱབས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་གང་ཞེ་ན། བདག་གི་སྒྲ་མ་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག །སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་
མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མཛོད་ལས། ❷ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་ཇི་མེད་རྗེས་འབྲང་
བཅས། །ཞེས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་
མངོན་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དོན་
དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པར་འཛོག་པ་གང་བདེར་བྱའོ། །

ཉན་ཐོས་སངས་ཀྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཆམས་སྦྱར་གྱི་དོན་འཆད་པ་
 དང་། ཅུ་བའི་དོན་འཆད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ❶ དབྱ་མའི་བསྟན་
 བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཚུམ་པར་འདོད་པས། ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པས་ཐོག་མར།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་པ་དང་པོ།
 སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་བཅོན་རར་བསྐྱམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མ་ལུས་
 པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལ་བསྟོད་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ལས་འབྲུངས་ཤིང་། །སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ལས་སོགས་པ་ཆོག་པས་སུ་བཅད་པ་
 གཉིས་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་འགྲེལ་བ་ཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། ^②བསྟན་བཅས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་
དབུ་མ་ཡོད་དེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས་སོགས་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་ནི་འདིའི་
འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ^③སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བཅུ་ལྔ་ལྟ་བུ་འདས་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཞེ་སྒྲུང་གི་དགྲ་བཅུ་ལྔ་པས། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལུ་སུ་མ་ཆོག་གས་པ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། ^④ དེའི་དང་པོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
ལ་རྒྱ་དང་པོ་ཞེས་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རྟེན་ཆེན་ལྟར་ན། འདི་རྣམས་མི་
འཐད་པར་མངོན་ཏེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས་སོགས་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་ནི་འདིའི་

འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་སྒྲ་སྒྲིས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅ་ཤེ་འདིའི་
འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་གྱི། རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་སོགས་འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་མ་ཡིན་
པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་^①ཟེན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས། ^②བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་
འདིས། །སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཅ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་
པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །སྒྲིགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་། །གཉིས་ལ་མི་རྟེན་ཡེ་
ཤེས་ལགས། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྒྲིང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དང་པོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཐུབ་སྟེ། དེ་ཡི་ཅ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཞེས་པའི་ཅ་བའི་དོན་དང་པོ་ལ་འཆད་རིགས་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྟེན་ཆེན་ལས། ^③ལྷུང་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཅ་བར་བསྟན་གྱི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཅ་བར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། ཅ་བ་ནི་དང་པོའི་དོན་དང་། དེའི་དུས་ཀྱི་
གཙོ་བོའི་རྒྱ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐབས་ཤེས་དེ་ཡང་མི་
འཐད་པ་འདྲ་སྟེ། རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

རང་ལུགས་ནི། མཆམས་སྒྲུར་གྱི་འགྲེལ་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྟེན་ཆེན་
ལས། ^④དགོས་པ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ། ཞེས་པ་ནས།
ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སྒྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
ནི། དགོས་པ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ།
གང་ཟག་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཅོམ་པར་བཞེད་པ་སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་གཞུང་གཞན་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་སོགས་པའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཛད་པའི་ཉན་རང་གཉིས་

མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བཞོད་པར་མ་ཟད། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱང་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དངོས་སུ་མ་བཞོད་པར། བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་
 ཐོག་མར་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་དང་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་སྟེ། སྤྱུག་བསྐལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་མཆོད་ཉིད་ཅན། རྒྱའི་གཙོ་
 བོ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གི་བཏགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་
 པར་འོས་སོ། །ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱུ་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་
 དབང་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་པ་བཅད་གཉིས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ཀྱི་ཐུན་མོང་^①མ་ཡིན་པའི་བཤད་པའོ། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཐེག་དམན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་
 ཐལ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་ཉན་རང་གཉིས་ལ་མཆོད་བཟོད་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
 བྲལ་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་ཉན་རང་གཉིས་ལ་མཆོད་བཟོད་མཛད་པར་ཐལ། མདོན་
 རྟོགས་རྒྱུ་དུ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཐེག་དམན་ཀྱི་གཞི་ཞེས་ལ་མཆོད་
 བཟོད་མཛད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^②རྒྱ་ལ་མཆོད་པ་བཟོད་པས་ཀྱང་
 འབྲས་བུ་ལ་མཆོད་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པར་དགོངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འགྲེལ་པའི་ཆོག་ཟེན་ཅུ་ལ་བཏེན་ནས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་
 སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་མཆོད་བཟོད་མ་མཛད་ཟེར་ན། དབུ་མ་འཇུག་པར་
 སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་མཆོད་བཟོད་མཛད་པར་ཐལ། དབུ་མ་འཇུག་པར་
 སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བཟོད་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ལ་མཆོད་པ་བཟོད་པས་ཀྱང་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་དོན་ནི། རྒྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མཆོད་

པ་བརྗོད་པས། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ཟེར་
ན། རྒྱ་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་བྱས་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་གསུམ་ཡོད་
དོ། །དེས་ན་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་
བརྗོད་མ་མཛད་པ་འགྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།

ཁ་ཅིག །རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶གཞུང་གཞན་ལས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཛད་
པའི་ཉན་རང་གཉིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བཀོད་པར་མ་ཟད། ཅེས་གསུངས་པའི་
དོན་ལ། གཞུང་གཞན་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཀོད་པའི་
ཉན་རང་གཉིས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བཀོད་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་
བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཉན་རང་ལ་མཆོད་བརྗོད་
མི་མཛད་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཉན་རང་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་བྱང་
པར་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་དེའི་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ❷སངས་
རྒྱས་ཀྱན་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །བྱང་སྤྱང་ལྷ་མིག་ལྷན་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་དང་ཡང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བཤད་པ་འདི་ལ་
གཟིགས་ནི་ག །དེ་ལས་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བའི་
དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ། བྲལ་བ་
ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཉིས་པ་རྩ་བའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་དབང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

དོན་བཤད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོག་གས་པ་འབྲིང་གི་དོན་བཤད་པ། ཉན་རང་ཐུབ་དབང་
ལས་སྐྱེས་པར་བསྟན་པ། རང་རྒྱལ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྤྲོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་
སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཆོས་ཅན། བྱོམ་ལ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉན་
རང་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལས་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ཐུན་སུམ་
ཆོག་གས་པ་མངའ་ཞིང་། ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་བྱོམ་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་སྲིད་ལ་
མངའ་སྐྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་ཐོས་སྒྲིག་གས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆུང་དུའི་དབྱ་བཙུགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོམ་ལ་ཉན་ཐོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལས་ཉན་ནས། བསྐྱོམས་པའི་
འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན། དོན་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཐོས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། ^①འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྲིད་
པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། ^②མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་
ཐོས་གྱུར། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྐྱུག་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་
ཏུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་ཟད་འདྲ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ།
འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཙུགས་པ་ལ་ཐོས་སྒྲིག་གས་ཞེས་བརྗོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གཞན་ལས་
ཐོས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སྤྲ་མ་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། ཕྱི་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་།

འགྲེལ་བཤད་ལས། ❶ བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཟེར་བས། དེའི་ཕྱིར་འདིར་དམ་པའི་སྐྱ་མ་
སྒྲོས་སོ་ཞེས་གསུངས།

དེ་འགོག་པ་ལ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❷ ཁ་ཅིག །རྐང་པ་གསུམ་པ་ལ་དམ་པའི་སྐྱ་
མེད་པས། བྱང་ཆུབ་སྐྱ་མ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སོ་ཞེས་
ཟེར་མོད་ཀྱང་། དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དེར་
བསྐྱོད་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ ❸ ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སྐྱ་མ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
དང་། གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
རང་འགྲེལ་ལས། ❹ ཡང་ན་འབྲས་བུའི་མཆོག་གམ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་དེ་དོན་
དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲིག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དག་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་པར་
དགར་པོའི་མདོ་ལས། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་སྟུར། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ❺ དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་
འཕེལ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་
དམན་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲིང་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་
དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ།

རང་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཉན་
 ཐོས་ལས་ལྷག་ཅིང་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པ་ཡིན་
 ཏེ། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་གྱིས་གཟུང་རྟོག་སྤངས་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱིས་དེ་མ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། ❶བསོད་ནམས་དང་
 ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སོགས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་གོང་
 དུ་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་ནི། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 སྤངས་ལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤངས་པས་སོ། །བསོད་ནམས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་
 བྱད་པར་ནི་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ལས་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་བཤད།

དེ་འགོག་པ་ལ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❷ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ལས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པའི་
 དོན། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་མི་
 རིགས་ཏེ། ལུགས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉན་རང་
 གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐད་སྒྲ་བ་དེས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་དེ་
 འདོད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
 པས་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་
 དེ་ཉན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཤད་
 ལས། ❸གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི། རྟན་
 ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེ་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་
 ལས་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཤེས་པ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་རིང་དུ་སོང་།

བ་དེར་ནི་སྒྲི་ཡང་ལྷག་ཅེས་པ་འདིར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ནི། རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་པོ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་དེ་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་ཅིང་། རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ཆེན་
བརྒྱར་ལམ་ལ་གོམས་པ་སྤིང་བྱས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱར་ལམ་ལ་
གོམས་པ་སྤིང་མི་བྱས་པའི་བྱིར། དེ་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་
ཁྱད་པར་གྱིས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རང་རྒྱལ་རྣམས་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་
པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་གོམས་པ་
མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་^❶རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལས་སོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །འདིའི་དོན་ལ། རང་སངས་རྒྱས་དེ་ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་
ཏེ། ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དམན་པའི་
བྱིར། བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱབས་ཆེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
ལམ་དུ་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རང་འགྲེལ་དང་། རྟེན་ཆེན་གྱི་དོན་
དུ་སྦྲ་བ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པར་གྱུ་ཆོམ་དུ་སྦྲ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་དང་རང་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་
པས་ན་འབྲིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དམན་པས་ན་འབྲིང་
ངོ་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞིབ་ཏུ་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་འགྲེལ་དང་།
རྟེན་ཆེན་གྱི་ཆོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཆོགས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་

ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤྱིན་ལན་བསམ་པའི་མདོ་ལས། ^①རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱས་ཚོགས་མཐར་^②ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་
བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱས་ཚོགས་བསམ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་
རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།
ཉོག་ས་གསལ་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་པལ་བ་^③ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོག་ས་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་
ལས། ^④དོན་དེ་མ་ཚང་བ་གཉིས་ནི་ཚོགས་པལ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^⑤བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལས་སོགས་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲིང་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། དེ་རང་རྒྱལ་ལ་ཚོགས་གཉིས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མེད་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། དེ་རང་རྒྱལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པའི་རྒྱ་མཚན་
འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་ཚོས་ཅན། གཙོ་བོར་
གཟུགས་སྐྱའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བསོད་
ནམས་གྱི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་
ཉིད། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་གཉིས་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུ་ཚོགས་གསོག་།ཚོགས་སྦྱོད་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱིས་དུས་ངེས་མེད་དུ་ཚོགས་གསོག་ཅེས་གསུང་།
ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུ་ཚོགས་གསོག་མི་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྐྱལ་པ་བརྒྱུ་ལམ་ལ་གོམས་པ་སྤྱིར་བྱས་པ་དེ་རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འཕགས་ཆོས་སུ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚོགས་སྦྱོད་གྱི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུ་ལམ་ལ་བསྐྱལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུ་ཆེན་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་གྱིས་ཆེ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མཐོན་དུ་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུ་ཚོགས་གསོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བརྟུས་ལས། ❶སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་སྤང་དགའ་སྦྱེའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་བདེན་འཛིན་སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ❷ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཐེག་དོན་མཐོང་དང་མ་མཐོང་དང་། །དོན་མཐོང་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་། །འདོད་ཆགས་

བྲལ་མིན་འདིར་དམན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་
པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་
རུང་གི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་རང་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།
སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ན་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་རང་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པ་
ཐོབ་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་བརྟུ་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲགས་
ལམ་དུ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཚྭ་གསུང་གི་རང་རྒྱལ་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚྭ་གསུང་པ་སྟོན་
དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་ཚྭ་གསུང་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་
རང་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚྭ་གསུང་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་
རང་རྒྱལ་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཚྭ་གསུང་ལམ་པ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་
རིགས་ངེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་བྱུང་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་གསུང་
སྐྱེས་དང་། །རང་བྱང་ཆུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་རྣམས་དང་། །ཞེས་རང་རྒྱལ་ལ་བདག་
ཉིད་ངེས་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚྭ་གསུང་སྟོན་ལ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚྭ་གསུང་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བར་བཤད་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གསུམ་ཚྭ་གསུང་གི་
ཁྲད་པར་མི་མཚུངས་པ་སོགས་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ནི། རང་རྒྱུད་
པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིར་ཁས་མི་སྦྱང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། རང་རྒྱལ་ཚྭ་གསུང་ལམ་པ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་
ངེས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པས་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། ^①དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གཤམ་ཏེ་འདིར། །ཟུང་ན་འདས་པ་མ་

ཐོབ་^①ཀྱང་། །སྤྱི་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །དེས་པར་འཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྤྱི་ཚུལ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ^②སངས་རྒྱས་
རྣམས་བྱང་བར་གྱུར་པ་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པར་
འབྱུག་པའི་བྱིར་ལ། དེ་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་
པར་མོས་པ་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་ཉན་ཐོས་ལས་སོགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐུབ་དབང་གི་
གསུང་ལས་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་དབང་གིས་རྟེན་འབྲེལ་བླ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་
རང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས། རང་རང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་
འགྱུར་བའི་བྱིར།

ལྷ་པ་རང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྤྲོད་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ^③གལ་ཏེ་ཡང་
ཁ་ཅིག་གིས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཉན་པ་ཁོ་ན་ལས་དོན་
དམ་པ་རྫོགས་^④པ་ལ་མཁས་སུ་བེན་ཀྱང་མཐོང་བའི་སྤྱི་བ་ཁོ་ན་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས་
པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དེ་ལྷ་ན་ཡང་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་དག་གིས་
ལས་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་དེས་པའི་འབྲས་བུ་ལྟར། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་མངོན་པར་འདོད་
པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་གོར་མ་ཆག་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རི་སྐད་དུ་
འཕགས་པ་ལྟས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །ཐུང་ན་འདས་པ་མ་ཐོབ་
ཀྱང་། །སྤྱི་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །དེས་པར་འཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དབུ་མ་ལས་ཀྱང་། ^⑤རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱང་
ཞིང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །རྟེན་པ་མེད་

པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ། འབྲེལ་བཤད་གི་ལུགས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་། བོད་སྤྲུལ་
ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བཤད་
མཁན་པོ་ན་རེ། དེའི་དོན་ལ་ཅོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐུབ་དབང་
གིས་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱངས་
པས་རང་རང་གི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་རང་
གི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལས་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཐོས་པའི་ཆེ་དེ་
ཉིད་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་སྤྲོད་པའི་བྱིར་བེར་ན། ❶དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་
བཤད་མ་ཐག་པའི་རང་འབྲེལ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་། འབྲེལ་བཤད་
ལས། ❷གལ་ཏེ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ཡོད་དུ་བྱིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལས་
སོགས་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་པར་སྒྲུང་བས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་ལས་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་ཅིའི་
བྱིར་བཞེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་
ལས་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་བཤད། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་ཐུབ་དབང་གིས་
རང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བས། དེ་ལ་དམིགས་གིས་བཀར་ནས་དོགས་པ་
གཅད་ ❸དགོས་པ་ལས་མ་བཅད་པའི་བྱིར་དང་། གཞུང་འདིས་རང་རྒྱལ་ལ་དམིགས་
གིས་བཀར་ནས་དོགས་པ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བོད་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་། ཐུབ་དབང་གིས་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་
བསྟན་པ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱངས་པས་རང་རང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་

པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཉེན་འབྲེལ་
སྒྲེ་མེད་གྱི་དོན་ཉམས་སྒྲངས་མ་ཐག་ཏུ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འཛོལ་རིགས་པ་
ལས་མི་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་འབྲེལ་པ་འདི་བྱང་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་གཞུང་འདིས་བྱབ་དབང་གིས་རང་རྒྱལ་སྐྱོན་ཚུལ་ལ་དོགས་
པ་གཅོད་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། དེས་ཉན་ཐོས་སྐྱོན་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཚུད་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ།
བྱབ་དབང་གིས་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་
ཉམས་སྒྲངས་པས་རང་རང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་བྱང་
ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ནམས་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། ❶ དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག ། ཅེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། ཚུད་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་
བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་པ་པོས། ཆེ་དེ་ལ་བྱང་འདས་མ་ཐོབ་ཀྱང་། ཆེ་རབས་
གཞན་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་འདས་ངེས་པར་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱང་ངེས་གྱི་ལས་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ཙཱ་ཁ་པས་
ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

སྐབས་འདི་དག་ལ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་
འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་
འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། རང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཀྱང་།

ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❶ དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཉེ་བར་
བསྟན་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་དག་གིས། ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། ❷ སངས་ཀྱིས་གྲིས་ཉེན་
འགྲེལ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་པོས། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ❸ དུས་དེར་
འཁོར་དུ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བཀོད་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཉིད་ལ་ངེས་
པར་སྒྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྒྲུལ་
སྒྱུའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དེ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོགས་སངས་ཀྱིས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྱུའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ། རང་རྒྱལ་སྟིད་པ་ ❹ ཐ་མ་པའི་ཆེ་སངས་ཀྱིས་དང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཞིང་དུ་འབྱུང་
བ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྲིས་བསྐྱལ་
བ་བརྒྱུར་སངས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྱུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་རང་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ❺ གཞུང་དོན་གོང་དུ་སྟེ་
ཚུལ་བཤད་ཟིན་པས་གོ་བྱས་སོ། །

སངས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཞིང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།
བཤད་བུའི་ལྷང་དགོད་པ་དང་། ལྷང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་
ལས། ❶ གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉེ་བར་
བསྟན་པ་ལས་སྒྲིས་པར་གྱུར་པས་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་
ཕྱིར་རི་ལྟར་སངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
འབྱུངས་ཞེ་ན། འདི་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་། རྒྱ་གཉིས་གྲིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་སངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་

བྱང་པར་དང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བྱང་པར་ལས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་
ལས་ནི། ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པར་
འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ལྟོས་
ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པར་བསྟན་
ཏོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཆེས་བརྗེད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། རྒྱ་ལ་
མཆོད་པ་བརྗོད་པས་གྲང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོད་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པར་དགོངས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་སྟོན་གྱི་སྟོན་ཤིང་ཆེན་པོ་འབྲས་བུ་ངེས་པ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་ལ། རྒྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞིང་ལོ་མ་འཇམ་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་གྱུར་པ་ལྟར། བསྐྱེམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་
ཞིང་། དུས་དེར་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བཀོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱང་པོ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་
བསྟགས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅེགས་པའི་མདོ་ལས། ^❶འོད་སྤང་། འདི་
ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤང་།
དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་གིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

ལ་ཕྱག་བྱ་ཡི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ངོ་། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བྱང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་དང་ལྷུང་དག་གིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དོགས་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་བཙུམ་ལྟ་འདས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལས་འབྱུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སངས་
རྒྱལ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་
རྒྱལ་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། འབྱུངས་ཤེ་ན། ཞེས་པའི་
བར་གྱི་དོན་ཡིན།

གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དེའི་དོན་ལ། དག་ག་
གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལན་གྱི་འབྲེལ་པ་འདིའི་དོན་བསྐྱུ་ན།
རྒྱལ་སྤྲུལ་བཞག་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་རྒྱར་བཞག་པ་གཉིས་གཞི་ཐ་དད་ཡིན་པས་དོགས་
པ་དེའི་སྒྲོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྒྱལ་སྤྲུལ་
ཡིན་ན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་རང་གི་ཡབ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྤྲུལ་ཡིན་པས་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཡིན་
ཀྱང་། རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྙེན་པ་མཆོ་སྐྱེས་ཡིན་ཡང་། མཆོ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །

འདི་ལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶ བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྤྲུལ་ཡིན་
པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ལྷགས་དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ་ཐོག་མར་དབྱེད་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་པས་ཁྱབ་པར་
ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཐུག་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་རྒྱུ་བཞག་པ་གཉིས་གཞི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀྱང་ཡིན། རྒྱལ་བའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། རྒྱལ་བའི་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།
རྒྱགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་
དང་། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང་། །ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་❷ བ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱལ་བ་ལས་མ་འབྱུངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལས་
མ་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁྱོད་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དེད་
རང་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུན་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྷགས་སྤྲུལ་གཉིས་ཀས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་
མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་
པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། ས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུ་པའི་
བར་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣང་འགལ་ཡོད།

གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་པས་བྱུང་བ་མི་
འཐད་དེ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ས་བཅུ་པ་བ་དེ་སངས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱང་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་པ་བ་དེ་སངས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལས་འབྱུངས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་མ་བྱུང་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ས་བཅུ་པ་བ་དེ་སངས་
ཀྱིས་འཕགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། ས་བཅུ་པ་བ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོད་གོས་པས་འབྲེལ་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་ལས་སྤྱེས་པས་བྱུང་བར་ཐལ།
སངས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་ན་སངས་ཀྱིས་འཕགས་པ་སྤྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ས་དང་པོ་བ་ཆོས་ཅན། སངས་ཀྱིས་ལས་སྤྱེས་
པར་ཐལ། སངས་ཀྱིས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་དོན་གྱིས་དངོས། མ་བྱུང་ན།
དེར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་
ཏེ། སངས་ཀྱིས་ལས་སྤྱེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་ཀྱིས་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ལན་གྱི་འབྲེལ་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་
ཆེན་ལས། ❶ བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྤྲུལ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་མོད་གྱི་
ཞེས་པ་ནས། ཅོད་པ་དེ་ནི་ཚུལ་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་མ་བྱེད་པའི་ཅོད་པར། འབྲེལ་
པས་ལན་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་རབ་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོགས་ཞེས་པའི་
བར་གསུངས།

དེ་རྣམས་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། འདི་ལ་གཉིས། སངས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ལས་

འབྲུངས་པར་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་
ལན་གདབ་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྲུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་
སྤྱོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་^①པའི་
གང་ཟག་གཞན་རྒྱད་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞིག་གི་གསུང་ལས་གསར་དུ་བྱང་
སེམས་སྤྱོད་སྤྲུལ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཅིང་།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སྤྱོད་
སྤྲུལ་པ་ལས་འབྲུངས་པ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
འབྲུངས་པའི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སྤྱོད་སྤྲུལ་པ་ལས་འབྲུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་རྒྱད་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལས་འབྲུངས་པ་
མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་རྒྱལ་
བ་སྤྱོད་ཅམ་པ་དེ་ལས་སྤྱོད་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྲུལ་ཡིན་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཅམ་པ་དེ་ལས་སྤྱོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་
རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཡང་དག་པར་
འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
དེ་རང་གི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སྤྱོད་
སྤྲུལ་པ་ལས་འབྲུངས་ཤིང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སངས་

རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་རང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལྟར་པའི་བྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་
ཡོངས་འཛིན་བྱས་པ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པ་དེ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྲམ་བཟེ་
ཁྲུ་མ་དང་། རྩ་མཁན་གྱི་ཁྲུ་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལས་
འབྱུངས་ཤིང་། རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་
ཡོངས་འཛིན་བྱས་ནས། ཆོས་བསྟན་པ་ལས་འབྱུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་དང་། བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱགས་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་
ལུང་གིས་བྱུང་སྟེ། དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པའི་མདོ་ལས། ^①འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་རྩ་བ་ཆོས་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤང་། དེ་
བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་
ཕྱག་བྱ་ཡི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱགས་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ^②དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་ནས། བསྐྱགས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ^③འོད་སྤང་། གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་
གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱ་ཡི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱགས་པ་

མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་གཙོ་
 བོར་ཉོགས་པའི་ཆེད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་བྱང་སེམས་ལ་མཆོད་པར་
 བཟོད་པས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་བཟོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲོ་ཀྱི་ལྷོན་
 ཞིང་གི་སྤྲོ་བོ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་ཀྱི་^①ལྷོན་ཞིང་གི་སྤྲོ་བུ་ལ་གཅེས་
 སྤྲས་བྱེད་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་གྲུས་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་སྤྲོ་བུ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་ལའང་གཅེས་སྤྲས་སྤྱི་བྱེད་ཅིང་
 གྲུས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་བསྐྲགས་པ་
 གསུངས་པའི་དུས་དེར་འཁོར་དུ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་
 པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྐབས་འདིའི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བཀོད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པ་
 ལ་བྱེད་པར་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། ^②ཐེག་པ་གསུམ་
 ལ་བཀོད་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱར་བའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཆོགས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འདིར་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་རང་
 རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན་དཔྱད་དོ། །

གསུམ་པ་^③ནི། སྐབས་འདིར་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་སོགས་ལ་དངོས་སྤྱི་
 མཆོད་བཟོད་མི་མཛད་པར། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་སྐབ་དབང་
 སྤྱི་ས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྱུངས་ཞིང་། །ཞེས་ཉན་རང་སྐབ་
 དབང་། སྐབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འཁྱུངས་ཆུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
 སྐབས་འདིར་གསུང་རབ་གཞན་པལ་ཆེད་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པའི་ཉན་རང་

དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཙ་བའི་རྒྱ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པར་བཞེད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་དུ་གཞན་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཛད་ཅེས་པའི་
གཞན་བསྟན་བཅོས་མངོན་ཏོགས་རྒྱ་སྙིང་སོགས་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་པལ་ཆེ་བ་ལ་
བྱེད་དོ། །གཞུང་འདིར་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱ་
འབྲས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཙ་བའི་རྒྱ་ངོས་
བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐུབ་དབང་སྐྱེ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་བྱང་སེམས་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེ་
ཚུལ་ཞིག་^❶འཆད་རིགས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་དེ་རང་གི་ཡབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་འབྲངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐུབ་དབང་སྐྱེ་
ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་ཉན་རང་ལྟར་བྱང་སེམས་ཐུབ་དབང་ལས་འབྲངས་ཚུལ་འཆད་མི་
དགོས་ཏེ། སྐྱབས་འདིར་ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཙ་བའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཙ་
བའི་སྙིང་རྩེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ལོགས་སུ་འཆད་པའི་ཕྱིར།
སྐྱོར་བ་ནི་ཏོགས་སྟོན། །

སྙིང་རྩེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ།
འདིར་བསྟན་པའི་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྒྱར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་ལ་དོགས་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐྱབས་འདིའི་སྙིང་རྩེ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་
སྙིང་རྩེ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་དང་རྒྱུ་ཆེན་གཉིས་ཀར་སྐྱབས་འདིའི་སྙིང་རྩེ་དེ་འཆད་

འགྲུར་གྱི་སྒྲི་རྩེ་ལ་བཤད་ཅིང་། འཆད་འགྲུར་གྱི་སྒྲི་རྩེ་ལ་འབྲས་དུས་གྱི་སྒྲི་རྩེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐ་མར་གཤམ་ཆེ་བའི་
སྒྲི་རྩེ་དེ་འབྲས་དུས་གྱི་སྒྲི་རྩེ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ།
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲི་རྩེ་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བས་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སྒྲི་རྩེ་
ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲི་རྩེ་དང་འབྲས་དུས་གྱི་སྒྲི་
རྩེ་འཁོར་གཞི་^①མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འབྲེལ་ལས། ^②བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དེ་དག་ཅིའི་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲི་རྩེ་འཁོར་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་ལྟོ་
དང་། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་སྒྲི་རྩེ་དེ་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་
སྒྲི་རྩེ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་^③སྟོན་དུ་འགོ་
རྒྱའི་སྒྲི་རྩེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲི་རྩེ་
རྒྱད་ལྟན་གྱི་སངས་འཕགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
སྒྲི་རྩེ་དེ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་སྟན་ཆོགས་སྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཤམ་
ཆེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་
གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ན་ཅ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ།
བྱང་སེམས་ལས་དང་པོའི་^④སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སྒྲི་རྩེ་ཡིན་ན། ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་སྒྲི་རྩེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྲུར་དེ་ལ་ཁྱབ་འབྲེལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲི་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱ་འབྲས་མན་
རག་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ།

གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་ཆོག་ས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐ་མར་གལ་ཆེ་བའི་
 སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་ཅེས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྙིང་རྩེ་དེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བཅེ་བ་
 སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་ཆོག་ས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
 གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་^①དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་
 ཐོག་མར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 སྐབས་འདིའི་སྙིང་རྩེ་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྙིང་རྩེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་
 འདིའི་སྙིང་རྩེ་དང་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྩེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་
 ལས།^②ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་སྟོན་པ་དང་འབྲས་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་དུ་བྱིན་
 གང་སྙིང་རྩེའི་སྟོན་པ་དང་བལ་ན། འཁོར་བ་རི་སྟོན་གྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
 ཉེ་བར་ལོངས་སྟོན་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་རྩ་བར་
 མ་བྱུང་ཉི། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་^③སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་
 ཐོག་སྟོན་པའི་ཆེན་ལེགས་པར་ལོངས་སྟོན་དུ་རུང་བ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་དབང་
 གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་སུམ་
 ཆོག་ས་བ་ལ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྟོན་པར་འགྱུར་བས་ན་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་
 སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྩེ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོ་དེ་གང་ལ་བྱེད་བེར་ན། འདི་ལ་བོད་སྐ་མ་
 ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོ་ལ་
 བྱེད། སྐབས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས།

འདི་འགོག་པ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཞེས་པའི་གཉིས་
དེ་གང་ལ་བྱེད། གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་ལ་བྱེད་དམ། གཉིས་སྒྲུང་ལ་བྱེད། དང་པོ་
ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྐབས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཞག་པ་དང་
སྒྲོས་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་
མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་མེད་པར་བཞག་དོ། །

རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲོ་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲོ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲོ་དེ་
བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་^①སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འགྲེལ་པར་
སྐབས་འདིའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲོ་དེ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་
རབ་ལ་བཞག་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བཞག་མཁན་པོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་སྒྲོ་དེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲོ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྐབས་
འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་རགས་པ་བརྟེན་ལས་བྱང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་ཅེས་བེད། དེ་
ལྟར་ཡང་འགྲེལ་བཞག་ལས། ^②བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནམས་སྙིང་རྗེ་དང་ལྟན་པའི་
སེམས་དང་། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་སྒྲོ་དང་། བརྟེན་ལས་བྱང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲོ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པ་མི་
འཐད་དེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་^③སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་

ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་^①སྡོན་དུ་འགོ་བའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^②བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་
བསྐྱེད་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་གྱི། བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་དངོས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་བ་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་གཞག་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་སྙིང་རྩེ་ནི། དང་པོར་ང་
ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྙིང་རྩེ་ལ་
བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^③དེ་ལ་སྙིང་རྩེ་ནི་བཙེ་བ་སྟེ། འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་
བའི་རྣམ་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་གཉིས་
སྟུ་མེད་པའི་སྟོ་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཤེས་
རབ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^④གཉིས་སྟུ་མེད་པའི་སྟོ་ནི། དངོས་པོ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་བོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། འགྲེལ་པར་མདོ་བྱངས་པ་
ལས། ^⑤ཆོས་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟུ་
ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སེམས་གང་སྐྱེ་བ་འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བགྱིའོ། །ཞེས་བཤད། རང་གིས་ཆོས་ཉིད་རྟགས་ནས་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟུ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་
ཡང་འདིར་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་གྱུར་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་

བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྒྱུ་ཀ་ཆེན་ལས།^① འདི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས། མཆོན་ཉིད་མ་རྫོགས་ལ། ཞེས་བཤད།

དོན་འདི་མ་གོ་བ་ཁ་ཅིག །རྒྱུ་ཀ་ཆེན་ལས། བཤད་མ་ཐག་པའི་དོན་རང་གིས་ ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉོགས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ ལྷམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ ཉེ། དེས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་དམིགས་པར་སྟོང་ཉིད་མ་ཉོགས་ པའི་སེམས་ཅན་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་ཆེས་ རོ་མཆར་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ཉེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ ཆེད་དུ་བྱ་བར་འཇོག་པ་ལས་ཡ་མཆོན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་ཅེས་ པའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས།^② གདོན་མི་བ་བར་བདག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་མཐའ་དག་ སྤྱག་བསྐྱེད་ནས་བཏོན་ཉེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྤྱར་བར་བྱའོ་ལྷམ་དུ་ངེས་པར་ སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་བྱའོ་ལྷམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་སྐབས་འདིར་ བསྟན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཉེ། དེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་ བ་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་ཀྱང་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་ལ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་གྲོགས་སུ་སྤྱར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཆུངས་ལྡན་དུ་བྱང་བའི་སེམས་བྱེད་པར་ཅན་ སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ཉེ། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བ་ ལྟར། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས།^③ དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་ཕུལ་དུ་

བྱང་བ་འབྱང་བའི་རྒྱ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་མཆན་ཉིད། འགྲོ་བ་
ཡོངས་ཀྱི་གཉིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། ^①གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། ^②ཆེད་དུ་བྱ་བ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་འབྱང་བ་ལེགས་ཤིང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་དང་། ལུགས་འདི་ལ་
མི་འདྲ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་
པོ་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱར་འཛོག་པ་འདི་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ^③བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་ཏེན་འདིས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དོགས་པ་སྤྲོང་བ་ལ། དོགས་པ་འགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་
དང་། ཞར་ལ་གཞན་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྒྱར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐོག་མ་པ་ལ་
བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་འཛོག་པ་མི་
འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་མ་ཐག་དུ་བྱང་སེམས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་
བྱིར། མི་བྱེད་ན། སྐབས་འདིའི་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་།
སྟན་ཀྱི་ལྟོན་ཤིང་གི་སྐྱ་གྱ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར།
དོགས་པ་གཉིས་པ་ཡང་། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བཏེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་

འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ནམས་ནི་ཐོག་མར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
དེའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་
པ་པར་བྱེན་དུག་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

ཚུད་པ་དང་པོའི་ལན་ལ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶ ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་
བའི་བྱིར། བྱོགས་གཉིས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས། དང་པོ་ཁས་ལེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྒར་
བཀོད་པའི་སྟོན་ནི་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཆོས་གསུམ་གང་གི་
རྒྱར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐོག་མ་པ་ལ་
བྱེད་ཀྱང་། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ།
བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་སྟོམ་❷པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་བྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འཕྲོག་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་བའི་སེམས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་
བྱེད་པའི་བྱིར། ཆོས་གསུམ་གང་གི་རྒྱར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ་ལམ་ཞུགས་
ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐོག་མ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་སྐབས་འདིའི་བྱང་
སེམས་དེ་ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་། སྟན་ཀྱི་སྟོན་ཤིང་གི་སྟུ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔར་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ལས་དང་
པོ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། སྒར་ཀྱི་དོགས་པ་གཉིས་པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
རིགས་ཅན་དབང་ཚོན་གྱིས་སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅའ་ནས། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ལ་ཡང་
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

འོ་ན། སྐབས་འདིར་ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་དེ། བྱང་སེམས་དབང་པོ་ཚྱུ་ལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་སམ། དབང་ཚོན་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཤེ་ན། དོན་འདི་དཀའ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བས། སྐབས་འདིར་ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་འདི་བྱང་སེམས་དབང་ཚོན་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་གྱི་དོགས་པ་གཉིས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶ བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་ཚོན་པོས་སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅུ་ནས། དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སྟོན་གཉིས་པ་ཡང་མེད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འདི་ནི་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་འདི་བྱང་སེམས་དབང་པོ་ཚྱུ་ལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་བཅུ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་བྱང་སེམས་དབང་པོ་ཚྱུ་ལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། གཞུང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ❷ འདི་ལྟར་སྟོང་རྗེ་ཅན་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་བཞིན་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྤྱད་བསྐྱེད་བར་གྱུར་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་ ❸ པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གདོན་མི་བ་བར་བདག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་མཐའ་དག་སྤྱད་བསྐྱེད་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྤྱར་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དམ་བཅའ་བ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པས་བསྐྱབ་པར་མི་ཉུས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་སྟེ། ཞེས་དང་།

དེའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། རྟེན་ཆེན་ལས། ^①དེ་ལྟར་ན་གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིའི་
 དོན་བཀའ་ལས་ཞི། ཐེག་ཆེན་པ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཐོག་མར་ཡིད་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོའི་
 གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་^②དང་། དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་^③སྦྱང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་
 གཏོན་མི་བ་བར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་སྦྱི་དང་། བྱང་པར་དུ་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་ལུ་ཐག་
 གཅོད་དགོས་པར་འདུག་སྟེ་ནས་དེ་དག་ལ་སྦྱོབ་པ་ཞིག་^④ དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་
 དེས་པ་བརྟེན་པོ་ཉིད་དགོས་སོ། །ཞེས་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་^⑤ཅ་བ་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་
 ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་
 གསུམ་ལས་འཁྱུངས་དགོས་པས། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་
 འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དབུ་མ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན།
 སྐབས་འདིར་ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་དེ་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྣ་
 རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ལས་འཁྱུངས་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། དབུ་མ་རྒྱན་
 ལས། ^⑥ཡང་དག་དད་པའི་རྗེས་འབྱུང་བ། །རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་
 ནས། །ཐུབ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྒྲངས་^⑦བྱས་ཏེ། །དེ་ནས་ཡང་དག་ཞེས་འཆོལ་
 བཅོམ། །ཞེས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེ་རྗེས་ལྟ་བ་ལ་སྦྱོ་སྦྱོང་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ།
 ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་
 དང་པོ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། དེ་རྗེས་ལྟ་བ་ལ་སྦྱོ་སྦྱང་བས་མ་བྱབ་པ་བཞིན་

དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་ལ་དང་པོ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེ་རྗེས་ལྟ་བུ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་བ་དང་། དང་པོར་སྤྱོད་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་དེ་རྗེས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་ལས། ❶ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགོ་དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་
དབང་པོ་རྟོག་པོ་ལ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ངེས་པ་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པ་དེ་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྟོ་
རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ལ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་སྤྱིད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་པལ་ཆེ་
བས་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ས་
ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཟུང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་པ་
ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ལས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལུགས་
ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཁ་ཅིག ། ལྷ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་
ཤིང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པར་སྤྱོད་
ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ།
བྱམས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། རང་གི་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱུང་སྤྱོད་ཆོས་དབྱིངས་བསྤྱོད་པ་ལས། ❷ རྗེ་ལྟར་མར་ངོའི་བཅུ་བཞི་ན། ། ལྷ་བ་ཅུང་ཟད་
གསལ་བ་ལྟར། ། དེ་བཞིན་ཐེག་མཆོག་མོས་རྣམས་ལ། ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཅུང་ཟད་
སྤྱོད་། ། རྗེ་ལྟར་ཆོས་པའི་ལྷ་བ་ལ། ། སྤྱོད་ཅིག་སྤྱོད་ཅིག་འཕེལ་བར་མཐོང་། ། དེ་བཞིན་

ས་ལ་ཞུགས་ནམས་ཀྱི། །རིམས་ཀྱིས་རིམས་ཀྱིས་^①འཕེལ་བར་མཐོང་། །རི་ལྟར་ཡར་
 རོའི་བཙོ་ལྟ་ན། །ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་གསལ། །དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་
 ཐུག་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ཡང་རྫོགས་པར་གསལ། །ཞེས་ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དེ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 ཉགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་ཟླ་མ་ལས། ^②རི་ལྟར་ཐུག་སོགས་རིམས་སྐྱེད་
 པས། །ས་བོན་ཤུན་པ་གཙོད་པ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་དང་ཐུ་གུ་གཉིས་
 དཔེ་དོན་སྒྲུར་ནས་གསུངས་པས། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་སྟན་གྱི་ལྟོན་ཤིང་གི་ཐུ་
 གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་འཛོག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཁས་སྒྲངས་པ་དང་ཡང་འགལ་
 ཉེ། བྱམས་པའི་ནམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་
 པོའི་བྱ་སྐྱེས་མ་ཐག་པས་མཆོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་
 ཐུ་གུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པས་མཆོན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་
 བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་སྟན་གྱི་ལྟོན་ཤིང་གི་ཐུ་གུ་
 ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན།
 ཁྱོད་རང་གི་འགྲེལ་བཤད་བཀག་པ་དང་འགལ།

དེས་ན་རྒྱལ་སྐས་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐས་དང་། རྒྱུད་ཟླ་མ་
 ལས། ^③མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་ནམ་དག་གོ་རིམས་བཞིན། །སེམས་ཅན་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་བྱང་སེམས་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྒྲི་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ནམས་དོན་
 གཅིག་པས། སྐབས་འདིའི་ཆོས་གསུམ་ཆོགས་སྒྲུར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་དང་།

རྒྱལ་སྤྱི་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་བྱེད་ཅེས་ཟེར། ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་ནམས་ལ་
 ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ཀྱང་བག་ཆགས་ངན་པར་འཛོག་པར་སྒྲུང་བས། བར་གོ་བ་ཙམ་བཤད་ན་
 བྱོད་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་འགལ་ཚུལ་བཤད་པ་ཆེས་ངོ་མཆར་ཆེ་སྟེ།
 ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལྷ་བ་ཆེས་པ་དང་ས་དང་པོ་བ་དཔེ་
 རྟོན་དུ་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི་ལྷ་བ་ཆེས་པ་དང་ཆོས་སྐུ་དཔེ་རྟོན་དུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཏེ། ལྷ་དཔེ་མཐུག་^①ཏུ། ^②ཇི་ལྟར་ཡར་ངོའི་བཙུག་ན། །ལྷ་བའི་དབྱིལ་འཁོར་རྫོགས་
 པར་གསལ། །དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་རྫོགས་པར་
 གསལ། །ཞེས་ལྷ་བ་དང་ཆོས་སྐུ་དཔེ་རྟོན་དུ་སྒྱུར་འདུག་པའི་བྱིར། རྟོན་རགས་པ་འདི་
 ཙམ་ཡང་གོ་མི་རུས་པར་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཤར་ཙམ་ཁ་པ་ལ་ངན་སྤྱི་བ་ལྷས་ཀྱི་བཞུགས་བརྟུན་
 རྒྱན་མི་ཆད་པས་རང་གཞན་སྤང་བའི་^③ལས་ལ་སྦྱར་བ་བྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་
 འདི་འདྲ་བཤུགས་སྒྲུང་ངོ་། །རིགས་པ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱོད་ལྟར་ན་
 ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་
 སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཇི་ལྟར་སྤྲུག་སོགས་རིམ་སྐྱེད་
 པས། །ཞེས་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་ཀྱང་དཔེ་རྟོན་དུ་སྒྱུར་ནས་བཤད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་
 ལམ་པ་སྤྲུག་གི་སྟོན་ཤིང་གི་སྤྲུག་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
 ཡོད་པར་བྱད། འདོད་ན། ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་པར་
 བྱོད་རང་གིས་བཤད་པ་དང་འགལ། ཐལ་འགྱུར་བྱི་མ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་པས་
 ལན་འདེབས་དགོས་པ་མི་འདུག་གོ།

དེས་ན་སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་ཆོས་གསུམ་ཆོགས་སྦྱར་གྱི་གནས་

སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་དང་། སྐབས་འདིའི་རྒྱལ་སྐུ་དེ་རྒྱལ་སྐུ་འཕགས་པ་ལ་བྱེད་
 པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^①བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཅིའི་རྒྱ་
 ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྙིང་རྩེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །ཞེས་བཤད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདི་ཐུབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ན། བྱང་སེམས་གང་
 ལས་འབྱུངས་ཞེས་པའི་བྱི་བའི་དངོས་ལན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 གཞུང་འདི་བྱང་སེམས་ཐོག་མར་གང་ལས་འབྱུངས་པའི་རྒྱ་གསུམ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་
 གཞུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྟོར་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་དེ་རྒྱལ་སྐུ་འཕགས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་
 བྱིར་། ཉགས་ཁས།

ད་ནི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་
 བསྟན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་^②ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
^③ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་^④པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཡང་
 ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་^⑤པ་ཡོད་པའི་
 བྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་དེ་འཆད་འགྱུར་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་
 གང་ཞིག །དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡང་ཡིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཡང་ཡིན་
 པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་
 པའི་ཐད་^⑥ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ^⑦འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། ^⑧མཆོད་བརྗོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་

པའི་སྙིང་རྩེ་ནི། ཐོག་མའི་སྙིང་རྩེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྩེ་
གཞན་ནམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ན། སྐབས་འདི་ནམས་སུ་འགྲེལ་པས་སྙིང་རྩེ་སྦྱེད་པ་པོ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱལ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་སྙིང་རྩེ་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་
སྙིང་རྩེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྩེའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྤར་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་
འགལ་ལོ། །ཟེར་ན་ཡང་རྩ་བར་མ་བྱལ་བོ། །

གང་ཕྱིར་བཙུ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་སྟན་ཆོག་གས་འདིའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ། ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
འགྲེལ་ལས། ^①འདི་ལྟར་སྙིང་རྩེ་ཅན་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱལ་བསྐྱལ་གྱིས་རྒྱལ་བསྐྱལ་བ་ཉིད་
གྱིས་སེམས་ཅན་རྒྱལ་བསྐྱལ་བར་གྱུར་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་ ^②པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་བདག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་མཐའ་དག་རྒྱལ་བསྐྱལ་ནས་བཏོན་
ཏེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ་སྟེ་དུ་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
དོ། །དམ་བཅའ་བ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་ ^③པས་བསྐྱབ་པར་མི་
རུས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ནི་སྙིང་རྩེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ་རིན་ཆེན་
སྤེང་བ་ལས། ^④ཐོག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ལས། །སྙིང་རྩེ་སྟོན་བཏང་སྦྱོད་ཀྱན་དང་། །ཡེ་
ཤེས་ངེ་མ་མེད་བཤད་པ། །སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྦྱོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟེན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དུས་འཕྲིས་སྙིང་རྩེའི་ཆུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
བརྩས་པར་མ་གྱུར་ན། འབྲས་བྱའི་ཆོག་གས་ཡངས་པ་མ་བསགས་པ་འདི་ངེས་པར་ཉན་

ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པས་བྱ་བ་ལས་འདའ་བར་
འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་ཏུ་བྱིན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་སྒྲིང་
རྗེའི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ན་ནི་འདི་དུས་རིང་པོར་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་
པར་མི་འགྱུར་ལ། འཕགས་པའི་འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་རིམ་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་
ཏུ་བརྒྱད་པ་རྣམས་བར་མ་ཆད་པ་ཡུན་རིང་པོར་མངོན་པར་འཕེལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་ཐོག་མར་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་ལ་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཙེ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་
ཚོགས་སྤྱོད་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་བྱིར། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་སྟེ།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅ་བ་ཡང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར། འོ་ན་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་དེ་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་
ཀྱི་ལུང་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འདི་ལ་འགྲེལ་
པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་
བ་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་ཀྱི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་
སེམས་དབང་རྟོན་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་དེས་
ཐོག་^①མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་སྤྱོད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་རྫོགས་

པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཡང་ཕྱིན་དུག་གི་སྟོང་པ་ལ་སྟོབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་སྟོང་པའི་
གཙོ་བོ་ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་
རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་བ་སྟོང་རྗེ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་
དབང་རྣམས་དེས་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ཀྱི་མར་ཤེས་པ་ནས། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བར་
ལེགས་པར་སྒྲིམ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པར་
རྫོགས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་འཐོབ་ཀྱིས་མི་ཀྱས་དཔྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་
ན། བདེན་འཛིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ནས་གཞོན་
བྱེད་བསྟན་པ་ལ་བདེན་འཛིན་སྟོང་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་སྐྱེ་བ་གཉིས་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ན།
བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་
སྟེ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྒྱད་ལྔ་མའི་དར་རྒྱུག་ལས། ❶ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་
དབང་པོ་རྣམས་ནི། ཐེག་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱིས་པ་གཉིས་ཆོད་མས་ལེགས་པར་
གྲུབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་
སྟེ་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱི། རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་མ་མཐོང་
བར་དམ་བཅའ་བ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་

ལྷག་བསམ་ནམ་དག་དང་བཅས་པའི་སྒྲིང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ནི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པར་རྟོགས་ལ། སྒྲིང་ཉིད་
 འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཀྱིས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་
 རོ། །དོན་འདི་ལ་དཔགས་ནས་དབང་པོ་རྣམ་པོས་ཐར་པ་ཅམ་དོན་གཉིར་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲིང་ག་
 ལ་ཡང་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་འདི་
 རྣམས་ལ་དོགས་པ་གཅིད་དགོས་པ་མང་དུ་འདུག་པ་གཞན་ཡང་རྒྱད་སྟེ་མའི་དར་རྒྱུ་
 དང་། རྒྱུ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ལྟ་བུ་བཀོད་གྱུར་།
 སལ་ཆེར་གྱིས་མ་མཐོང་བར་སྒྲིང་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ❶ རྒྱུ་དུ་རིན་ཆེན་སྒྲིང་བ་ལས། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།
 བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ནི། ❷ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟེན་གྱི་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།
 ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་ནི། ❸ འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་དུ་ཟེན་གྱི་ཞེས་
 སོགས་གྱིས་འཆད།

དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞན་
 ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པ། ཅོད་པ་སྒྲིང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་སྐད་
 རབས་པ་ཁ་ཅིག །སྒྲིང་རྒྱུ་དང་པོ་ཡིན་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་ནས་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིང་ཡིན་པས་བྱུང་།
 སྒྲིང་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་བྱུང་། སྒྲིང་རྒྱུ་གསུམ་པ་
 ཡིན་ན་སེམས་ཅན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་། ཅེས་ཟེར།

ལྷགས་དང་པོ་འགོག་པ་ལ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❹ དེས་ན་སྒྲིང་རྒྱུ་དང་པོ་འདིས་རྟག་
 རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། མི་རིགས་

པར་སྒྲིང་བ་སྒྲིང་། བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་མ་རྒྱུད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྒྱུ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་
 ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིང་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་
 བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་རྒྱུད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་། སྒྲིང་བ་ལྟར་པའི་ཐུན་པར་གཉིས་
 གང་གིས་ཀྱང་ཐུན་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་། དཔེར་ན། བྱམ་པ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱུན་ཕྱང་ནས། མི་རྟག་
 པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཀྱང་། བྱམ་པ་དམིགས་པར་འཛིན་པའི་ཐུན་པར་ཐུན་པས་ཐུན་
 པར་དུ་བྱས་པའི་བྱམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཛིན་པ་དུ་མ་ཞེན་འོང་ལ། བྱམ་པ་མི་རྟག་
 པར་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་ཀྱང་། བྱམ་པ་དམིགས་པར་འཛིན་པའི་ཐུན་པར་ཐུན་པས་ཐུན་
 པར་དུ་བྱས་པའི་བྱམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་ཡིན་ན་རྟག་པས་ཐུན་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིང་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྒྲིང་རྒྱུ་དང་པོ་ཡིན་པས་ཐུན་པས་སྒྲིང་རྒྱུ་དང་པོ་ཡིན་ན་
 རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དང་བྲལ་བར་
 འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་། དང་པོ་བྱད། གཉིས་པ་དངོས།
 འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲིང་མཛོན་གྱུར་པས་དངོས་སུ་ཟིན་
 པས་ཐུན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་ཡིན་ན། བྱམ་པ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲིང་མཛོན་
 གྱུར་པས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་ཐུན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བྱམ་པ་མི་རྟག་
 པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེས་བྱམ་པ་མཛོན་པའི་ཐུན་པར་ཐུན་པས་ཐུན་པའོ་

སྒྲུ་ཏུ་མི་འཛིན་པ་སྒྲིང་བས་བྱུང་བའི་བྱིར།

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་
སྒྲིང་བར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་
ཆོས་ཅན། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲུག་བསྐྱེད་
དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་
དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་
ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡོད་
པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲུག་
བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་
དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དངོས་སུ་ཟིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་རྟོགས་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ན་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱམ་པ་
མི་རྟག་པར་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གིས་བྱམ་པ་མཐོང་ངེས་ཀྱིས་བྱམ་པ་འདི་ནི་
མི་རྟག་པའོ་སྒྲུ་ཏུ་འཛིན་པས་མ་བྱུང་བ་སྒྲིང་བས་བྱུང་བའི་བྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བདེན་སྒྲིང་དུ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་གོང་བཞིན་ཡིན་པར་
ཐལ། སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་

རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་
 གྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་ན། བདེན་སྒྲིང་གིས་བྱིར་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་
 སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་
 པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་བདེན་སྒྲིང་དུ་རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་གྱིས་
 དངོས་སུ་ཟེན་པས་བྱིར་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྤར་བཞིན་འགོག།

བྱི་མ་གཉིས་འགོག་པ་ལ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^༡བོད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་མང་པོས་སྒྲིང་རྩེ་
 གཉིས་པ་ཉིད་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་དམིགས་པ་དང་། སྒྲིང་རྩེ་གསུམ་པ་ཉིད་
 གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་དམིགས་ཟེར་བ་ནི་འདི་དག་གིས་དམིགས་རྣམ་ལེགས་པར་
 མ་རྟོགས་པའི་བཤའ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྒྲོ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཆོས་ཅན། བྱིར་ལ་འཇིན་སྒྲུངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་
 ཐལ། བྱིར་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡང་ཡིན། སེམས་ཅན་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། སྒྲོ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་རྩེ་གསུམ་པ་ལ་
 རིགས་འགྲེ།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་
 སྒྲིང་རྩེ་དེས་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། དེས་
 དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྱིར་སྟེ། བདེན་མེད་གྱིས་བྱིར་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཞེས་བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན་ཀྲི་ཀ་ཆེན་གྱི་རང་ལུགས་ལ། སྙིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན།
འདི་ལ་ཀྲི་ཀ་ཆེན་ལས། ❶ དེས་ན་བྱང་པར་གཉིས་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
ཅན་སྙིང་རྩེ་དེ་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ། སྙིང་རྩེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་
སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲོན་དུ་ངེས་ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱང་ཆོས་གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཞིག་ ❷ དགོས་ཀྱི། སྙིང་རྩེས་དེ་གཉིས་སུ་དམིགས་
པ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་
མནར་བ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལས་བྱང་ཞིང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་
ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བརྟེ་
བ་དེ་སྙིང་རྩེ་དང་པོའི་དོན་དང་། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཞིང་། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པས་
བྱང་པར་དུ་བྱས་ཞིང་། བྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་པར་བྱས་པའི་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བརྟེ་བ་དེ་
སྙིང་རྩེ་གཉིས་པའི་དོན་དང་། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཞིང་། རང་བཞིན་མེད་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་
པའི་སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་
འབྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བརྟེ་བ་དེ་སྙིང་རྩེ་གསུམ་པའི་དོན་ཡིན། སྙིང་རྩེ་
གསུམ་པོ་འདི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འགལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་འགལ་ཏེ།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བར་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དང་། དེ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དང་། དེ་རང་

བཞེན་མེད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་གསུམ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་མི་ཀུས།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་དེ་གསུམ་རང་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེད་ཀུས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར།

འདི་འདྲ་བ་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པར་སྐྱབ་ཆེས་རྣམ་པར་མ་བཟླགས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྒྲར་བཤད་པའི་སྒོ་གསུམ་པོ་ཅིག་ཅར་
དུ་སྐྱེད་ཀུས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་།
སེམས་ཅན་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེད་ཀུས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་
ལ་དེ་འདྲའི་སྒོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་སྐྱེད་
ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་སྒོ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྐྱག་
བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྒྲིང་རྒྱུ་གསུམ་
ག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྒྲིང་རྒྱུ་གསུམ་འགལ་ཡང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སངས་དེ་གསུམ་མི་འགལ་བའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་
སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་སེམས་ཅན་མི་རྟག་
པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཉམ་

བ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལས་བྱང་བར་ཐལ། སེམས་ཙན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲི་རྩེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས། འདོད་ན། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་བྱུང་བའི་
སེམས་ཙན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལས་བྱང་བར་ཐལ། སྒྲི་རྩེ་གསུམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་སེམས་ཙན་སྒྲུག་བསྐྱེད་
ཀྱིས་མནར་བ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དང་། སེམས་ཙན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་
དང་། སེམས་ཙན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གསུམ་ཅིག་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པ་གསུམ་པོ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྒྲི་རྩེ་དང་
པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་རྟེན་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་ཏུ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །

སེམས་ཙན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྐར་གྱི་སྒྲོ་གསུམ་ཅིག་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་སྤྱིད་པར་ཐལ།
སེམས་ཙན་གྱི་རྒྱད་ལ་སེམས་ཙན་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་། སེམས་
ཙན་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་སྒྲོ་གཉིས་ཅིག་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་
ཆེན་ལས། ❶སྒྲི་རྩེ་གཉིས་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཙན་སྐད་ཅིག་མ་དང་།
རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲོན་དུ་ངེས་ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
བ་ཞིག་❷དགོས་ཀྱི། སྒྲི་རྩེ་ས་དེ་གཉིས་སུ་དམིགས་པ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གསུང་འདི་དག་ལ་ལེགས་པར་བྱགས་རྟོག་ཆུག་❸ལ། ཕྱིན་ཆད་བྱུང་མཐའ་
འཛོག་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །འདིས་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའང་ཐོན་འདུག་གོ། །

མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྒྲི་རྩེ་དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་
འགྲེལ་ལས། ❹སྒྲི་རྩེ་དང་པོའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་བྱུང་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱ་

དགོས་པར་མ་གསུངས་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ཅམ་དེའི་
དམིགས་ལྷུལ་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། བདག་གི་སྒྲིམ་མཁའས་པའི་དབང་པོ་
ཁ་ཅིག་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལེགས་གསུངས།

འོན་ཀྱང་། རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་སྟུམ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱིད་མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་གང་གིས་ཀྱང་
བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་རང་གི་དམིགས་ལྷུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་
བའི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ།
རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶ རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་སྒྲིང་རྩེ་བྱི་མ་གཉིས་ལ་སྤར་བཤད་པའི་བྱད་
པར་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བཤད་ལ། སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་ལ་
དེ་འདྲའི་བྱད་པར་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར། སེམས་ཅན་ཅམ་ཞིག་
དམིགས་པར་གསུངས་པས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་
ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་བདེ་བའི་བྱིར། ཉེར་བསྐྱེད་མིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གོང་དུ་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས།
སེམས་ཅན་བདེན་མེད་དུ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན་
དེ་ཡོད་པར་བྱད།

འདི་ལ་མཁའས་པ་གཞན་དག་ན་རེ། རྩ་བར་མ་བྱབ་སྟེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་
ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་གྱིས་བྱད་པར་
དུ་བྱས་ནས་རང་གི་དམིགས་ལྷུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་མི་དགོས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་གྱིས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། འོན་ཤེས་བྱ་ཆོས་

ཅན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶ ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེས་ནི། སེམས་ཅན་ཙམ་ཞིག་ལ་
དམིགས་པ་མིན་གྱི། སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་
སྐད་ཅིག་གི་མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡང་ཡིན་སེམས་ཅན་
ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བྱགས་རྒྱད་ལ་སྙིང་རྩེ་དང་པོ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་བྱགས་རྒྱད་ལ་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེའི་བྱགས་རྒྱད་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ།
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❷ སྙིང་རྩེ་དང་པོ་ལ་དེ་འདྲའི་བྱུང་པར་གྱིས་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་སེམས་ཅན་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པར་གསུངས་པས། དེ་ལ་
དགོངས་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་བེད།

དེའི་ལན་ནི། རྒྱུ་ཆེན་གྱི་རྩེས་འབྲང་ཁ་ཅིག ། ཅ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་
འདེབས་དགོས་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བྱགས་རྒྱད་ལ་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་མེད་པར་སྒྲས་ན་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།
རང་ལྷགས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བྱགས་རྒྱད་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་
རྩེ་ཡོད་ཀྱང་། སྙིང་རྩེ་དང་པོ་མེད་ལ། རྒྱུ་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ།
སྙིང་རྩེ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན། སྙིང་རྩེ་དང་
པོ་ཡིན་དགོས་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་རྒྱད་ལ་སེམས་ཅན་ཙམ་
ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བའི་

སེམས་ཅན་སྒྲིང་ཅམ་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྐྱབ་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་བཅེ་བ་ཡོད་པའི་སྒྲིང་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྒྲིང་། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་
སྒྲིང་རྒྱུ་ཞེས་པའི་ཅམ་སྒྲིང་འདིས། མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་
གཙོ་བོ་པ་ནི། རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶
ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་ཞེས་ནི། སེམས་ཅན་ཅམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། སྐད་
ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་དངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་
གིས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་སྒྲིང་།

ས་མཆམས་ ❷ ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་རུང་མ་
རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིང་རྒྱུ་དང་པོ་ཁོ་ན་ཡོད། བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་
སྤྱ་མོ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིང་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཡོད། གསུམ་པ་མེད།
བདག་མེད་སྤྱ་མོ་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་བཟུང་སྒྲིང་། ས་བདུན་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཐོབ་ཀྱི་
བར་དུ་སྒྲིང་རྒྱུ་གསུམ་ག་ཅི་རིགས་པ་ཡོད། ས་བརྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་ན་སྒྲིང་རྒྱུ་གསུམ་པ་
ཁོ་ན་ཡོད། དང་པོ་གཉིས་གང་ཡང་མེད། ས་བདུན་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཐོབ་ཆུན་ཆད་དུ་སྒྲིང་རྒྱུ་
དང་པོ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཡོད་དུ་འཇིག་པའི་སྒྲིང་མཛོན་གྱུར་པ་
རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཆེན་བདག་
མེད་སྤྱ་རགས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❸ བྱམ་པ་རྟག་པར་འཇིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤང་ནས།
མི་རྟག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཀྱང་། བྱམ་པ་དམིགས་པར་འཇོག་རེས་ཀྱིས་མི་རྟག་
པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཇོག་པ་དུ་མ་ཞིག་འོང་ལ། ཞེས་

སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། སྙིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་འཛོག་པའི་ཆོ། མི་རྟག་
 པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་
 དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས། རང་གི་དམིགས་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཞེས་
 སོགས་མི་བླ་པའི་ཆོག་སྟུང་སྒྲི་བ་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་དང་། བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
 ཅན་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་སོགས་དུག་སྒྲི་སྒྲི་དུ་མི་རུང་བར་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་
 རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་
 རྩེ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སྙིང་རྩེ་གང་ཞིག །མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་
 བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཆོས་ལ་དམིགས་
 པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཅན་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་
 སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན་བདེན་མེད་ཅན་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 གཞན་ཡང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་མཛོན་གྱུར་བ་ས་བདུན་
 པའི་བར་དུ་འཇུག་པ་ཡང་འོག་ཏུ་དབྱེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། སྙིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་ས་མཆམས་^①དེ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་མཐའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་ནི་དེགས་པ་དང་འགལ་བས་མི་
 འཐད་ལ། ཡོད་ན་དེ་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 སྙིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་འཛོག་པའི་ཆེ་མི་རྟག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞེས་བྱ་ག་
 གླ་མི་སྦྱོར་བར་བྱས་ནས་ཞེས་མི་བད་པའི་ཆེ་ག་སྦྱད་སྦྱོར་ཞེས་སྦྱ་བ་ཡང་བྱ་ག་སྦྱ་སྦྱར་
 བ་ལ་སྦྱོན་མི་འཇུག་པའི་གནད་ཟབ་མོ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་པ། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
 གསུང་ལ་ཅིས་མེད་པར་རང་དགར་བོར་བའོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སྙིང་རྩེ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
 གླ་དོན་བཤད་པ། ས་མཆམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ^②ད་ནི་
 དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་། སྙིང་རྩེའི་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་
 མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་བརྩམ་པར་འདོད་པས། དང་
 པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་དང་། ^③ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་།
 དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། སྙིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
 འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་འབྱེད་དེ། དེ་གསུམ་ག་རང་གི་དམིགས་ལྷལ་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྩེ་
 གསུམ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་འཛོག་ཀྱང་། དེ་གསུམ་རང་གི་དམིགས་ལྷལ་དུ་
 གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་དེ། སྙིང་རྩེ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་
 འགོ་ལ་སྙིང་རྩེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་།
 འགོ་བ་ཞེས་པའི་ཆེ་ག་སྦྱོས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དེ་གསུམ་དམིགས་པའི་སྒྲི་ནས་འབྱེད་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། སྒྲི་རྩེ་གང་
 ཞིག་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲི་གསུལ་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ཅམ་
 ལ་དམིགས་ནས་སྒྲི་གསུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས་རབ་དུ་སྒྱེ་བ་དེ། སེམས་ཅན་
 ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲི་རྩེ་མཆན་ཉིད། ཅམ་སྒྲི་སྒྲིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མི་
 ཉག་པ་དང་བདེན་མེད་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲི་
 གསུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་གཅན་^①པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་སྐད་དུ་འདྲ་། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^②ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲི་རྩེ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཅམ་
 ཞིག་ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། སྐད་ཅིག་གིས་^③འདྲི་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་
 ཡིན་པས། སྐད་ཅིག་གི་མི་ཉག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པའོ། །ཞེས་དང་། ^④དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲི་རྩེ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཅམ་
 ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། དམིགས་པ་བྱད་པར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲི་བའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། སེམས་ཅན་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་
 ཟེན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲི་རྩེ་གང་ཞིག །མི་ཉག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲི་གསུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲི།
 ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲི་རྩེ་མཆན་ཉིད། སེམས་ཅན་བདེན་སྒྲི་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་
 ཟེན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲི་རྩེ་གང་ཞིག །བདེན་མེད་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲི་གསུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲི།
 དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲི་རྩེ་མཆན་ཉིད།

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྟུན། སྒྲི་རྩེ་གང་ཞིག །སེམས་ཅན་མི་ཉག་པར་ཉོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་། སེམས་ཅན་བདེན་མེད་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་དངོས་

སྤྱ་མ་ཟིན་པའི་ཤེས་པར་དམིགས་པ། སྙིང་རྩེ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞིག་། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སྤྱ་ཟིན་པ། སྙིང་རྩེ་
 གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་། སེམས་ཅན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་དངོས་སྤྱ་ཟིན་པ་སྙིང་རྩེ་གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐད་དུའང་། རྟེན་ཆེན་
 ལས་།^① སྙིང་རྩེ་གཉིས་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་དང་། རང་
 བཞིན་མེད་པར་སྤྱོད་དུ་ངེས་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་
 ཞིག་^② དགོས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་སྤྱར་བྱངས་པ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱ་དོན་ནི། སྙིང་རྩེ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱུང་ལ་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་གང་
 གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཅམ་སྐྱ་མི་མངོན་པར་ཆོག་བསྐྱེད་བ་བྱས་ནས་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྟེན་ཆེན་
 ལས་།^③ དེ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་
 བདེ་བའི་བྱིར་ཉར་བསྐྱེད་མིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།

སྙིང་རྩེ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། བྱུང་ལ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་གཟུགས་ལས་སོགས་པའི་སྤྱང་པོ་
 ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་ལ། བྱུང་གིས་སྤྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཞེས་སོགས་བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་
 ནས་། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྟེན་ཆེན་
 ལས་།^④ ཆོས་ཅམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་

ཞེས་པ་ནི། བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས།

སྙིང་རྩེ་གཉིས་པ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་དེས་སེམས་ཅན་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་
ཅམ་ལ་བཏགས་པར་ངས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སྙིང་རྩེ་གཉིས་པ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་དེས་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངས་པ་
གང་ཞེ་ག། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ངས་པ་ན། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་
ཅན་མེད་པར་ངས་རྒྱས། དེ་ངས་པ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་
སེམས་ཅན་མེད་པར་ངས་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་རྒྱས་པའི་བྱིར།

སྙིང་རྩེ་གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་དམིགས་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་དང་། དེ་
མེད་པ་ནི་བདེན་མེད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་པར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་དམིགས་
མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་ཁྱིམ་ཆེན་
ལས་༩ དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཚན་འདྲིན་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་
བདེན་མེད་དོ། །བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ།
དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་སམ། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྩེ་ཞེས་བར་
གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །ཞེས་བཤད།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། བདག་མེད་སྤང་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སྙིང་རྩེ་དང་པོ་ཁོ་ན་ཡོད། བྱི་མ་གཉིས་མེད། བདག་མེད་རགས་པ་
རྟོགས། སྤང་པོ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སྙིང་རྩེ་དང་པོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་

གསུམ་པ་མེད། བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཉོག་ས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བཅུའི་བར་དུ་
སྒྲིང་རྒྱུ་གསུམ་ག་ཡོད། སྒྲིང་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱུ་གི་སའི་
བར་ན་ཡོད།

❶ རྩོད་སྒྲིང་ལ་ཁ་ཅིག ། མཆན་ཉིད་ལ་བདེན་མེད་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཞེས་སོགས་དུག་སྒྲུབ་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲིང་རྒྱུ་ཡིན་ན་
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་མེད་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་ནས་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ན་བདེན་མེད་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་བྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ན་བདེན་མེད་དུ་གྱུར་
པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་བྱུར་སྒྲུབ་ན། འདི་ནི་གནད་ཟབ་མོ་མ་ཉོག་ས་
པའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་རྩོད་པ་དེ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། དངོས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིང་རྒྱུ་
ཡོད་ཀྱང་བདེན་མེད་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲུག་
བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་མེད་པའི་བྱུར་ཏེ། བདེན་པས་སྒྲིང་བཞིན་དུ་
དེར་ཞེན་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིང་རྒྱུ་
མཛོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་ལ། སེམས་ཅན་བདེན་པར་མེད་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ས་དངོས་སུ་བེན་
པ་དགོས་པའི་བྱུར།

ཡང་ཁ་ཅིག ། ས་བརྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་ན་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་
རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ཆད་གི་སྒྲིང་རྒྱུ་ཡིན་ན། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་
རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱུར་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་ཆོས་གང་ཉོག་ས་ཀྱང་བདེན་སྒྲིང་སྒྲུབ་མ་སྟེ།
བྱུར་ཉོག་ས་པས་བྱུར་པའི་བྱུར། བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ། ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན་བདེན་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐུག། དེ་ཡིན་ན་དམིགས་
མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཛོན་གྱུར་དུ་རྒྱད་ལ་ལྡན་པས་ཁྲབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་
ཡིན་ན་དེའི་རྒྱད་ལ་མཛོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་ཐུག། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཏུ་
ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཀླུ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགོ་བ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ། ལྷགས་འདིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་བྱང་སེམས་
སོ་སྤྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ལམ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་ན། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷགས་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཀོད་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་རྗེ་འདྲ་བ་ཞིག་བཞེད་ཅེ་ན།
སྤྱི་ཞབས་ཀྱིས་ལམ་ཀྱི་ལུས་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར་པ་མང་ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་
གཉིས་ལས་བརྒྱུ་མས་པའི་ལམ་ཀྱི་ལུས་སྤྱོད་པ་ལ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ཆོས་དབྱིངས་
བསྟོད་པ། མདོ་ཀྱན་བརྟུས་ཏེ་གཞུང་གསུམ་མཛད་ལ། དེ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས། སྤྱོད་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
དབྱུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་མཛད་ཅིང་། སྤྱོད་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་དབྱུ་མ་སྒྲིང་པོ་དང་། ཞི་བ་འཆོས་དབྱུ་མ་རྒྱན་དང་། ཀ་
མ་ལ་ཤྱེ་ལས་དབྱུ་མའི་སྒྲིམ་རིམ་གསུམ་ལས་སོགས་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ལས་
གསུངས་པའི་ལམ་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལ་དཔལ་མར་མེ་

མཛད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མ་མཛད། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སྟེགས་དུས་
 གྱི་ཀླུ་བ་གཉིས་པ་ཤར་ཙཱ་ཁ་པས་ཀླུ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནད་
 བསྟུས་པ་ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གྱི་ལམ་སྟོལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་མཛད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

མཁས་པ་དག་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཉིས་ཀ་
 བསྟན་ཞེས་གསུང་བ་རྟེན་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ❶ ལྷའི་ཞབས་
 ཀྱིས་ལམ་གྱི་ཆ་སྟོགས་རེ་བ་བཤད་པ་མང་ཡང་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་
 བརྒྱམས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་སྟོན་པའི་གཞུང་གསུམ་ལས། ཞེས་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལམ་གྱི་
 ཆ་སྟོགས་རེ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་
 ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། དེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ ❷ གཏན་ལ་འབེབས་ན། བྱང་
 སེམས་སོ་སྐྱེའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་འོག་འདིར་སྟོན་དགོས་པ་ལས།
 དེ་མི་སྟོན་པར་འཕགས་པའི་ས་ཉིད་ནས་འཆད་པ་རི་ལྟར་རིགས་ཤིང་། བྱང་སེམས་
 སོ་སྐྱེའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྐབས་འདིར་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་
 མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཐེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་གྱི་
 སྐབས་སུ་གང་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་སྟོང་
 རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་པ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་དང་། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་
 པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་བའི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་བསྟན་པ་གང་
 ཞིག །དེ་གསུམ་ནི་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་ནས་གྲང་ཉམས་སུ་སྒྲང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བཤད་བྱའི་
ལྷང་འགོད་པ་དང་། ལྷང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ^①བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་
སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ན་ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཉིན་དུ་
འགྱུར་བའི་བྱར་རོ། །དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་དང་། མཐུ་ཕུལ་དུ་
བྱང་བ་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲིན་པ་ལས་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལྷག་པ་དང་། རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས། ས་རབ་དུ་དགའ་བ་ལས་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
དབྱེ་བས་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཅུར་གཞག་གོ། །འདི་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱང་པར་གྱིས་བྱས་
པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ་^②རི་ལྷར་བར་སྒྲུང་བྱ་རྗེས་མཁས་རྣམས་
གྱིས། །བརྗོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །དེ་ལྷར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ས་ཀྱན་
ཀྱང་། །བརྗོད་མི་རྒྱས་ན་ཉན་པར་ག་ལ་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ལ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་། རང་
ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྒྲིང་རྗེ་ལས་སོགས་པས་ཡོངས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཅེས་བཤད་ན། ཟག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་སྒྲིབ་པ་བྱང་བ་ཟག་མེད་དང་། རྒྱས་སྒྲིབ་པ་ཟག་བཅས་
ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུང་། དེ་ལྷར་ཡང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། ^③ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི། ཟག་པ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྷར་སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་སྒྲིང་རྗེས་ཡོངས་
སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། ལས་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་
པ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་དུ་ལྷ་བ་དང་། བདག་ལ་སྟེང་པས་བརྒྱན་

པར་མ་བྱས་པ་དེ་ལ་ཟག་པ་ན་མས་ཀྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྫོང་ཆོན་རྫོང་ལ་རྒྱུ་མཐེལ་
བཞེན་ནོ། །ཞེས་བཤད། འདི་འགོག་པ་ལ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^①ཁ་ཅིག །མཛོད་ལས་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཟག་པ་ཀྱས་སྤྲུལ་མི་རུང་བ་^②ལ་ཟག་མེད་དུ་འཆད་པ་ནི། ལྷགས་
འདིའི་ཟག་མེད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་རྟོགས་པར་སྒྲུང་བས་ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། བྱིས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་དོན་དེ་མི་འཐད་དེ། ཆེག་གསལ་
ལས། ^③མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་
རང་བཞིན་ལ་སྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་རིག་པ་
དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་མ་བསྒྲུབ་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་
བའི་སྤྱིར།

ཡང་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་
གངས་དང་། མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་ས་
དང་པོར་ཞིང་བརྒྱ་གཡོ་བ་དང་། ས་གཉིས་པར་ཞིང་སྟོང་གཡོ་བ་སོགས་ལ་བྱེད་ཅེས་
གསུངས། དེ་སྐད་དུ་འང་འགྲེལ་བཤད་ལས། ^④མཐུ་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་འགྲུལ་
བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལས་སོགས་པའོ། །ཞེས་བཤད། འདི་ལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^⑤དེ་
ནི་ཞིང་བརྒྱ་གཡོ་བ་དང་སྟོང་གཡོ་བ་སོགས་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་། དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་
གངས་འཕེལ་བའི་ནང་དུ་སོང་བཞུགས་སུ། ས་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་^⑥དྲི་མ་སྟོང་བའི་སྟོབས་
དང་། ལམ་བཟོད་པའི་སྟོབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲའོ། །ཞེས་
གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་ནི་གོ་སྒྲུབ་པར་འདུག་ནའང་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་ན་མཐུ་ཕུལ་དུ་
བྱུང་བ་ཐོབ་པའི་བྱེད་པར་ཞིང་བརྒྱ་གཡོ་བ་དང་སྟོང་གཡོ་བ་སོགས་ལ་འཆད་མི་
རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་འཕེལ་བའི་ནང་དུ་བགྱངས་བཞུགས་པའི་སྤྱིར། དེ་

ལྟར་ཡང་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་འཆད་པ་ན། འཇིག་རྟེན་ཁམས་
བརྒྱ་འདི་ཡིས་ཀྱན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྒྲུང་བར་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཞེས་པས་སའི་ངོ་བོ་དེ་བསྟན། སྙིང་རྩེ་ལས་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བེན་པ་ཉིད་
ཅེས་པས། ས་དེ་ཡང་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་བེན་ཚུལ་དེ་བསྟན། ཆར་རྣམ་པར་སྤེ་
བ་ན་ཞེས་པས་ས་བཅུར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་སྟེ།
ཞེས་པས་སའི་མིང་འཛོལ་ཚུལ་བསྟན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་
སའི་སྒྲི་དོན་དེ་བསྟན།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟན་ན། སའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་སོ་སོར་འཇོག་ཚུལ།
སའི་སྒྲི་དོན། ས་ནས་སར་འཕོས་ཚུལ། ཞུར་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་
དང་ལ། དང་པོ་ནི། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་བེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། བྱང་འཕགས་ཀྱི་སའི་མཆན་ཉིད།
དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་
བེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྙིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། བྱང་
སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲིན་གྱི་བར་བཅུ་ཡོད། དེ་སྐད་དུའང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་
པ་ལ། །ཉན་ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ། །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་ལ། །ཞེས་བཤད། འོ་ན། ཉན་ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ། །ཞེས་
པའི་ས་བརྒྱད་པོ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་རིན་ཆེན་སྤེང་བའི་དར་རྒྱུག་

ལས།^①འདིའི་ས་བརྒྱད། རིགས་ཀྱི་ས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་དམན་པ་
 ས་བརྒྱད་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། རང་འགྲེལ་ལྟར་ན། ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་
 མངོན་ཉིགས་བརྒྱད་ལ་བྱེད་དགོས་སམ་སྙམ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།^②ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཐེག་པར་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་དབྱེ་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་
 བརྒྱད་རྣམས་པར་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་
 ལྟར་གསུངས་པ་དེ། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལ། །ཞེས་པའི་ཆེག་དོན་འགྲེལ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་^③ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་ས་དེ་ལ་བརྩུར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན།
 འདི་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་འཕེལ་བའི་བྱང་པར། མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱང་བའི་བྱང་པར། བར་
 ཕྱིན་ལྷག་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར། རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དང་བཞི། དང་
 བོ་ནི། ས་དང་པོར་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས། ས་གཉིས་པར་ཡོན་ཏན་སྟོང་ཕྲག་
 བརྒྱ་གཉིས་སོགས་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། ས་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་དྲི་མ་སྟོང་བའི་
 སྟོབས་དང་། ལམ་བཟོད་པའི་སྟོབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི།
 ས་དང་པོར་སྐྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པ་ནས། བརྒྱ་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་
 ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པ་ལ་བྱེད། བཞི་པ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
 པ་ནས། ས་བརྒྱ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་གནས་གཙང་མའི་རྒྱལ་
 བོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་བྱེད་དོ། །

འོ་ན། དོན་དམ་པའི་ས་བརྒྱ་པོ་དེ་ལ་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་

དམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནམ་མེ་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་དེ། དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་
གའང་དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བཀག་ཅམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུ་བར་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནམས་ལ་དམིགས་ནམ་མེ་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་ན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
དམིགས་ནམ་མེ་འདྲ་བའི་བྱད་པར་དེ་དོན་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ནམས་
ཀྱིས་མ་དོན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཁའ་སྒྲིབ་བཅུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བའི་ཆོ། འཕྱར་
ཡུལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རིགས་མེ་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པ་དང་། འཕྱར་བའི་རྗེས་མེ་
འདྲ་བ་ནམས་སྒྲི་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་དམིགས་ནམ་མེ་འདྲ་བའི་བྱད་
པར་མེད་ན། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པར། ❶ རི་ལྟར་ཆེས་པའི་ལྷ་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲོ་བྱར་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུ་མཐོང་ཚུལ་མེ་འདྲ་
བར་གསུངས་པ་དང་། ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ❷ སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། ས་
བཅུའི་མཉམ་གཞག་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྒྲུ་མཐོང་བ་ལ་
བྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་ན། དེ་ལྟར་
རིགས་མོད་ཀྱང་། ཞེས་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དོན་འདི་ནམས་རྟོགས་དགའ་བས་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲོ་བྱར་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུ་མཐོང་
ཚུལ་མེ་འདྲ་བའི་བྱད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་❸
རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་
བྲལ་ཆ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། ས་གཉིས་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྒྲོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་
བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནས། ས་བརྒྱུད་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་དེས་

རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བདེན་འདྲིན་མཐའ་དག་དང་
བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་དེ་མདོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས། ས་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་ཐེབས་
གཉིས་པ་ནས་ས་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་བར་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་འཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སྐྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་
སྒྲུལ་གྱི་ཞེས་སྐྱབ་ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་དེ་མདོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱང་ས་བརྒྱུད་མཉམ་གཞག་ལ་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་
པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ས་བརྒྱུད་མཉམ་གཞག་གིས་སྒྲོ་བྱར་ངེ་བྲལ་གྱི་ཆོས་སྐྱུ་
མདོན་སྐུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆེ་ནའང་། འདྲིན་སྐྱངས་གྱི་རྣམ་པ་ནི་དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་
རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྒྱུད་མཉམ་གཞག་ལ་སྒྲོ་བྱར་ངེ་བྲལ་གྱི་ཆོས་སྐྱུ་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་
བྱད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། སྒྲོམ་སྤང་
བདེན་འདྲིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པའི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སྐུམ་དུ་མ་རྟོགས། ས་
གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་དེ་མདོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེའི་འབྲིང་སྤངས་པའི་
ཆོས་ཉིད་མདོན་སྐུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་
འགྲོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་དེ་སྤངས་པའི་
ཆོས་ཉིད་མདོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྐྱབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་
ཆོས་ཉིད་མདོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་མདོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་
མདོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་གྲུད་བྱ་ཞོར་གྱིས་བདེན་པ་མཐོང་བའི་

ཆོ། བདག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་མཐོང་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་མ་
མཐོང་བས་དེ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་འགྲོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་སྐྱིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་སྟེང་མའི་དར་རྒྱུ་
ལས།^①སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པའི་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་མ་
རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་
ལྷུང་ལས།^②ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བེན་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་བྱའོ་ཞེས་སྐུ་བར་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར། ས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་དུ་
མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ས་སོ་སོའི་སྐུ་བཤད་རིན་
ཆེན་སྤང་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ས་ནས་སར་འཕོ་བའི་ཚུལ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་
ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།^③དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ལ་སོགས་
པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་སྤངས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡིད་ལེགས་པར་འཁུལ་ཐུབ་པའི་སྦྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཁྱེད་པ་

དུས་མཉམ་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་གས་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་ཉོག་གས་པའི་སྒོ་ཡོད་ཀྱང་། སྒོ་
 དེའི་སྒྲིང་དོར་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་འབྲེལ་མེད་ལྟ་བུར་སྒྲིང་
 བའི་གཉིས་སྒྲིང་རགས་པ་ཡོད་ཅིང་། ཆོག་གས་ལམ་དུ་དོན་དེ་བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དོན་ལ་གཉིས་སྒྲིང་ཡོད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་དེས་
 ཆོས་ཉིད་རིག་པའི་རིག་དོར་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱུག་པ་ལྟར་སྒྲིང་ཞིང་གཉིས་
 སྒྲིང་རྒྱབ་པ་ལྟར་སྒྲིང་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ནམ་ཐོབ་པ་ན། ཆོག་གས་ལམ་ནས་སྒྱུར་
 ལམ་དུ་འཕོས་པ་དང་། སྒྱུར་ལམ་དུ་དོན་དེ་བསྒྲུབས་པས་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཆོས་ཉིད་
 ལ་གཉིས་སྒྲིང་མེད་པར་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་ཉོག་གས་པ་ན། སྒྱུར་ལམ་ནས་
 མཐོང་ལམ་དུ་འཕོས་པ་དང་། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་མཐོང་སྒྲིང་མ་
 ལུས་པར་སྒྲིངས་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་སྒྲིང་སྒྱུར་བྱེད་དུ་ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཆོག་གས་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་གསོག་། དེ་ལྟར་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་སྒྲིང་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་
 ཆེན་པོ་སྒྲིང་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས། ས་དང་པོའི་བྱང་སེམས་དེས་དེ་སྒྲིང་བྱེད་དུ་ཆོས་
 ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐུན་པ་དེ་རང་གི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲོམ་སྒྲིང་
 ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དེའི་དངོས་གཉིན་དུ་ནམ་སོང་བ་ན། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་
 འཕོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐ་མ་ཐོབ་པ་ན་སྒྲོམ་སྒྲིང་
 ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་མ་ལུས་པར་སྒྲིངས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་འབྲིང་སྒྲིང་བྱེད་
 དུ་ཆོག་གས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་། དེ་ལྟར་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྒྲིང་རྒྱས་པར་
 མཐོང་ནས། ས་གཉིས་པ་བདེས་དེ་སྒྲིང་བྱེད་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་། དེ་
 ལྟར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་དེ་སྒྲོམ་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་དངོས་གཉིན་དུ་
 ནམ་སོང་བ་ན། ས་གཉིས་པ་ནས་ས་གསུམ་པར་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་

མ་ནམས་སུ་སྒྲུབ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྐབས་འདིར་སྐྱེས་ནས་འོག་ཏུ་ས་བདུན་པའི་སྤང་
བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་འཆད་པའི་ཆོ། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་
གསུམ་དང་། འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་འབྱེད་ཀྱང་། ཚུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་
ནམ་གཞག་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡང་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་དེས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་འབྲིང་གི་ཚུང་དུ་པལ་ཆེ་བའི་དངོས་གཉེན་བྱས་ནས། ས་
བདུན་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་སྒྲོམ་སྤང་འབྲིང་གི་ཚུང་དུ་པལ་ཆེར་སྤངས་
ཀྱང་། ཉོན་མོངས་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བ་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་པས། དེ་སྤྱོད་བྱིར་དུ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
ཆོགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་གསོག་། དེ་ལྟར་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉོན་སྤྱི་བ་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བ་
མ་ལུས་པར་སྤྱོད་ཀྱས་སུ་མཐོང་ནས། དེ་སྤྱོད་བྱིར་དུ་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་
དེའི་དངོས་གཉེན་བར་^①ཆད་མེད་ལམ་དང་། ས་བདུན་པའི་མཁྱེན་པ་ཐ་མར་
འཛོག་། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཉོན་སྤྱི་བ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་
ཐོབ་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོག་མར་ཐོབ་པར་འཛོག་། ཅེས་ཟེར་རོ། །

ཐོག་མར་ཆོགས་ལམ་ནས་སྤྱིར་ལམ་དུ་འཕོས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྤྱིར་ལམ་རྫོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆོ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྤང་བྱུང་པ་ལྟར་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱོད་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་རྫོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པར་བྱང་
སེམས་དེས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱི་བ་ཀྱིས་ངེས་ཀྱས་པའི་བྱིར་། དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་བཤད་སྤྱོད་པོ་
ཀྱན་ལས། ^②དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཉིད་ཉོན་པོ་ཞེ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་ཐོག་མར་སྤྱི་བ་པ་ན་
སྤྱིར་ལམ་རྫོད་སྤྱི་བ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཆོ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་
ནའང་གཉིས་སྤང་ཡོད་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱི་བ་ཀྱིས་ངེས་ཀྱས་ཀྱང་། སྤྱིར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་

སོགས་ཀྱི་ཆོ། དེ་ལྟར་ངེས་མི་རྒྱས་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པ་
ལྟར་སྒྲུང་གི་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མེད་པར་ཐལ། ས་དང་
པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོས་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་
དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
ས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དར་རྒྱུ་ལས། ❶ ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཤེས་བཅོད་སྐད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཡང་། ས་དང་པོ་ནི་བསྐྱུས་པ་དུ་
མའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་དགོས་པས་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❷ སྒྲོམ་སྐད་གི་ཉན་ཐོངས་ལྟན་སྐྱེས་ཆེ་འབྱིང་དུག་ས་
གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྦྲང་བས་ས་འདིའི་སྐད་བྱ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲོམ་སྐད་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་
གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
ས་གཉིས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྐད་ཉན་ཐོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་མ་ལུས་པར་སྦྲང་
རྒྱས་པ་ནས། ས་བདུན་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྐད་ཉན་ཐོངས་འབྱིང་གི་རྒྱུད་དུ་མ་
ལུས་པར་སྦྲང་རྒྱས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་མེད་པར་བསྐྱུས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་བས་ས་དང་པོའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྐད་བྱ་སྐད་ས་པ་དང་ས་

གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བདུན་པ་བས་ས་བདུན་པའི་ངོ་སྐལ་གྱི་
སྤང་བྱ་སྤངས་པ་དང་ས་བརྒྱད་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ས་དང་
པོ་བས་ས་དང་པོའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་དང་དེས་ས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་
མཉམ་པར་ཐལ། ས་བརྒྱ་པ་བས་ས་བརྒྱ་པའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་དང་དེས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་
ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལས་བྱང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་
གྱུར་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལས་བྱང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།
ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་འཕགས་
པ་བརྒྱད་པ་དང་འབྲ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་དང་སྤངས་ཉོགས་ཆ་འབྲ་བའི་
རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱད་ལ་
སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་
འགོག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་
པར་ཐལ། སོ་སྒྲུབ་རྒྱད་ལ་སྤངས་^①པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་

སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རྩིས་དུ་འདོད་ཉོན་དགྲ་པ་
སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུག།

ཁ་ཅིག །སྐྱབས་འདིའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་
བྱེད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་དག་བཙུགས་ནས་མར་བཟངས་
པའི་^①འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ནས་ཡར་བཟངས་
པའི་^②འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བཟངས་
པའི་འཕགས་པ་བརྒྱན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བཟངས་པའི་
འཕགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་སྐྱབས་འདིར་བསྟན་པའི་
འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ^③མདོར་ན་ངེ་ལྟར་འཕགས་པ་
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པ་ལས་
སྟོན་དང་བྲལ་ཞིང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལ་ཡང་
ས་རྟོགས་པ་ལས་རང་དང་འཆོམ་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་དང་། སྟོན་བྱེད་པར་རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པའི་དཔའི་སྟོན་ནས་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུག།

དེས་ན་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་སྐྱབས་འདིའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན་
ཏེ། དག་བཙུགས་ཞུགས་འབྲས། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས།
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་རྣམས་སུ་བཟངས་པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན། འོ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་དེ་བརྒྱད་པའི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་

ཞུགས་ཞུགས་པ་དེ་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་པ་ས་
བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱན་ཞུགས་
ཞུགས་པ་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་འབྲ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་
ཞུགས་པ་དེས་རང་གི་འཕགས་ཆོས་ཐོབ་པ་ལས་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དང་པོའི་སྟོན་ཟད་
ཅིང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། ❶རིགས་ཀྱི་བུ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་
པོའི་བུ་སྟེས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ། རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་སྟོན་པོའི་ཆོགས་
ཀླན་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལས་དང་པོ་བ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་
སྟེས་པས་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟངས་རྗེའི་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་ལྟན་རིང་དུ་ཆངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ ❷ཏོ། ། ❸རིགས་
ཀྱི་བུ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ལྡིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གྱུ་སྟེས་ནས་རིང་
པོར་མ་ལོན་པའི་གཤོག་པའི་རྒྱུད་གི་ལུགས་དང་། མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱའི་ཆོགས་མ་ལུས་པ་ཀླས་པར་གྱུར་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་དང་

པོ་བསྐྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
 རྒྱད་དུ་ཡང་དག་པར་བྱང་བ། ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོའི་སྤྱ་གྲུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པ་རོལ་གཞོན་པ་དང་། ལྷག་པའི་
 བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་
 དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་བཤད་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། མདོ་འདི་ལས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་རགས་པ་བརྟེན་ལས་བྱང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
 དེའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་བྱེད་
 གསུང་། དེ་སྐད་དུ་འང་འགྲེལ་བཤད་ལས། ^①བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོར་
 མ་ལོན་པ་ཞེས་པ་འདིས་ནི་བརྟེན་ལས་བྱང་བའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་ཞེས་སྟོས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས།

འདི་འགོག་པ་ལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^②འགྲེལ་བཤད་ལས་ལྷང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
 བརྟེན་ལས་བྱང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་པ་དང་། སེམས་
 བསྐྱེད་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
 ལྟོས་ནས་ཡིན་ལ། སྤར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ས་དང་པོ་ནས་ཡིན་
 པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷང་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ནི་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་དོན་

གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་བའི་ཆོག་རྒྱུ་གི་དོན་ཡང་མདོ་དེའི་དོན་བསྐྱུས་པར་
སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། ས་དང་པོའི་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་སོགས་པ་མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་སེམས་དང་པོ་རགས་པ་
བརྟུན་ལས་བྱང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་དང་པོ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
དུ་ན་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་
སྐྱེས་པས་གྲང་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་
རིགས་པར་ཐལ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་འང་སྐྱེས་པ་
ཉི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།

འོ་ན་ལྷང་སྒྲི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ནི་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་གཅིག་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་སེམས་བསྐྱེད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག །ལྷག་བསམ་དག་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་པོ་ཡན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་མང་པོ་

ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་པོ་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཙམ་མ་
གཏོགས་དོན་གཅིག་པ་གང་ཞིག །མདོ་ཕྱི་མས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་^①ལ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་
ཚན་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་དོན་གཅིག་མི་གཅིག་གི་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
མདོ་ཕྱི་མས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པ་
འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི། སྐབ་བྱེད་དུ་འགོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག །བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་རྒྱད་དུ་ཡང་དག་པར་
བྱང་བ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་
རིགས་ཏེ། མདོ་ཚན་དང་པོའི་སྐབས་སུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་
རིགས་སུ་སྐྱེས་པ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་^②ལ་
བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་
ཡང་དཔེ་སོ་སོ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་འང་སྐྱེས་པ་སྟེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་^③ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྟེན་ཆེན་
ཀྱི་དོན་ཡིན་སྟམ་ནའང་མི་འཐད་དེ། གོང་དུ་བཀག་^④ཟེན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཉན་རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་གི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རགས་པ་
 བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ❶སེམས་བསྐྱེད་མ་
 ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་གྱིས་ ❷ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་བེལ་གྱིས་
 གཞོན་གྱི། ཞེས་པའི་སྐབས་གི་སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་པོ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་བྱེད་
 ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་བཤད་ལས། ❸དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་ལ་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་བེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་ཏུ་འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་དང་།
 ❹དེ་ལྟར་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་གི་དབང་གིས་ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་ནས། དོན་དམ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་བེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་རྒྱས་
 པ་ཡོད་པ་འགྲེལ་བས་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་གནས་སྐབས་གང་ན་རྟོགས་པའི་
 དབང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ ❺ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་བེལ་གྱིས་གཞོན་
 པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རིང་ཏུ་སོང་བར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་
 གསུངས། དེ་མི་འཐད་དེ། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཉན་
 རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་གི་ ❻སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་པོ་པའི་ ❼སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ཆོད་ཕྱི་མས་བསྟན་པའི་བེལ་
 གྱིས་གཞོན་བྱེད་གི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་
 པའི་ཆེ་བ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱམས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ལྡིང་གི་སྤྱ་གྲུ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་

དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཞོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པ་རོལ་གཞོན་པ་དང་། ལྷག་པའི་
བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་ཞེས་སོགས་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་མདོ་འདི་དང་། ས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་
པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི་^①
རང་གི་སྒྲིའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ས་
བཙུ་པའི་མདོ་འཇུག་འགྲེལ་དུ་བྲངས་^②པ་འདི་གཉིས་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཅུ་མ་གཏོགས་
དོན་གཅིག་པའི་བྱིར།

སྐབས་འདིར་འཇུག་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པའི་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་
དང་། རིང་སོང་གི་སྐབས་སུ་བྲངས་པའི། གྱེ་གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག །ཅེས་པ་ནས།
རང་གི་སྒྲིའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་
གཉིས་ཀ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྷ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་
འདིའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ས་བཙུ་པའི་མདོ་དེ་
གཞུང་འདིའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞུང་འདིའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་
མདོར་གྱུར་པའི་ས་བཙུ་པའི་མདོ་ཞིག་^③ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^④འདིར་ས་
དང་པོ་སོགས་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་ས་བཙུ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

ཅ་བའི་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་དོན་ཡང་མདོ་དེའི་དོན་བསྐྱུས་པར་སྤང་བའི་བྱིར།
ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་འཇུག་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པའི་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ས་དང་པོ་བཤུ་
བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྷ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། །ཞེས་

པའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ཚད་མས་བྱུང་ཅིང་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་
 ལས།^①བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་
 གྱང་ཞེས་བཤད་ཅིང་། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་^②དེ་ལྟར་ས་ནས་སར་གཞོན་པ་དང་།
 ངན་འགྲོའི་ལམ་རྣམས་འགག་པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་རྣམས་ཐད་པར་འགྱུར་བའི་
 ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གསུམ་བཟོད་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས་སོགས་པ་སློབ་ཏེ། འདི་ཞེས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། གཞུང་འདི་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
 པའི་མདོ་དེའི་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སློ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ས་དང་
 པོར་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སློ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། ས་བདུན་པར་སློའི་སྟོབས་ཀྱི་
 སློ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དེ་ལྟར་གསུངས་
 པ་བྱུང་བའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ། ལུང་གི་དོན་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལས།^③ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག །འདི་ལྟ་
 སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་རྒྱལ་པོའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་
 ནི། སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་སློན་པོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་གྱི་རང་གི་སློའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནམ་དེ་ནར་
 སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རང་གི་སློའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས། སློན་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་

ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། ། གྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་^① ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སྒྲོམ་སྒྲོལ་གྱིས་རྣམ་
པར་དབྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ལྷང་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་། ལྷང་དོན་ལ་དོགས་པ་བཅད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པའི་སེམས་^② དང་པོ་བསྐྱེད་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་^③
ས་དང་པོ་བ་དེས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སྒྲོམ་སྒྲོལ་གྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རྒྱས་ཀྱང་།
དེས་དེ་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བེལ་གྱིས་^④ གཞོན་རྒྱས་ཏེ། དེས་ལྷག་བསམ་དག་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོལ་གྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་
པའི་བསམ་པ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། འདི་ས་དང་པོའི་
ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས་གང་ཞིག། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་པོ་
ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་མཐོང་
ལམ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་པ་དེ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་མ་ཐག་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེས་ས་བདུན་པ་ཐོབ་པའི་
ཆེ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སྒྲོམ་སྒྲོལ་གྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་ཏེ། དེས་དེའི་ཆེ་འགོག་
པ་ཡང་དག་པའི་མཐོང་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་སྒྲོམ་སྒྲོལ་གྱིས་ཉན་རང་དགྲ་
བཅོམ་བེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་བྱ་ནར་སོན་པའི་ཆེ། སྒྲོན་

པོའི་ཚོགས་སྒྲིའི་སྒྲི་བས་ཀྱིས་ཟེལ་ཀྱིས་གཞོན་ཀུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཉན་རང་གི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི། དེ་གཉིས་སྒྲིའི་སྒྲི་བས་ཀྱིས་ཟེལ་ཀྱིས་གཞོན་ཀུས་
པ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་པའི་དོན་བསྐྱུས་ལྟར་ན། ས་རིང་དུ་སོང་བ་ཁོ་ན་ནས་
བཟུང་སྟེ་བྱང་སེམས་རང་གི་སྒྲིའི་སྒྲི་བས་བསྐྱེད་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དག་ཟེལ་ཀྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་གྱི། ས་འོག་མ་རྣམས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་
ངས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་རྒྱག་པ་མན་ཆད་དུ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྒྲིའི་སྒྲི་བས་ཀྱིས་ཟེལ་
ཀྱིས་གཞོན་མི་ཀུས། ས་བདུན་པ་ནས་ཀུས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་ཁ་
ཅིག །དེ་འདྲའི་བྱང་པར་འཐད་དེ། ས་རྒྱག་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་དོ་སྤྱོད་
ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་མི་ཀུས། ས་བདུན་པར་དེ་སྒྲོང་ཀུས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་བྱང་པར་འཐད་དེ། ས་རྒྱག་པ་མན་ཆད་དུ་ཉིང་ངེ་འཇིན་
ལ་ཐོད་ཀྱིས་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་མི་ཀུས། ས་བདུན་པ་ནས་དེ་ལྟར་ཀུས་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱིར་མི་སྒྲིག་
པའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མངོན་དུ་སྒྲིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན། ས་རྒྱག་པ་མན་ཆད་དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ལྷགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རང་གི་དོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་
ཀྱི་དངོས་གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། ཉན་སྒྲིབ་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབ་སྟེ། ཉན་
སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་མ་སྤངས་པར་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་བའི་མགོ་མི་རྩོམ་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་
འཇིན་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་པར་བདེན་འཇིན་གྱི་བག་ཆགས་ཅུང་ཟད་གྱང་སྒྲོང་མི་
ཀུས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བཅོ་སྒྲག་མཁན་གྱིས་གོས་ཀྱི་བྱི་མ་རགས་པ་མ་བསལ་

བར་གོས་གྱི་དྲི་མ་ཕྱ་མོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སེལ་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བས་ཉོན་སྐྱབ་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་དེས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ས་བདུན་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་ཤེས་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་
སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ཉོན་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟེན་ཆེན་ལས། ❶ ལུགས་
འདིས་ནི་གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ་
དེ་སྐར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ལ་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་དགོས་ཤིང་། སྤངས་པ་
དེ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་
བ་ནི་ཤེས་སྐྱབ་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་འདིས་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་
སོང་བའི་ས་བདུན་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་ཉོན་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་
སྐྱེ་བ་དང་། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བས་ས་བརྒྱད་པ་
ཐོབ་པ་དང་། དེས་ཉོན་སྐྱབ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པར་བསྟན་ཏེ། ས་བདུན་པར་བདེན་
འཛིན་གྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེ་
དར་སྐྱེས་ན་དེ་ས་བདུན་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐོད་ཀླུ་ཞེས་པ་བརྟེན་པ་ལས་སྐྱེལ་ ❷
ཞི་ཞེས་འབྱུང་བས་རིམ་པ་འཆོལ་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རིམ་པ་འཆོལ་བའི་སྒྲོན་ས་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ས་དུག་པ་མན་ཆད་ན་མེད་ཅིང་། བདུན་པ་ནས་ཡོད་པ་
ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཐོད་ཀླུ་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་

པ་དང་། ཐོད་གཤ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་གྱི་བྱད་པར་ཆེའོ། །

གསུམ་པ་མི་རིགས་ཏེ། ས་བྱག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མངོན་བྱེད་པ་
 ཞིང་། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། གཤམ་ཏེ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ས་
 བརྒྱད་པ་ཐོབ་ཁ་མའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ས་
 བདུན་པ་ནས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སྒྲོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ནུས་ཏེ། ས་བདུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྤྲོ་བ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར།

འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། ས་རྒྱལ་པ་མན་ཆད་དུ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྒྲིའི་
 ལྟོབས་གྱིས་བྲིས་གཞོན་མི་རྣམས། ས་བདུན་པ་ནས་རྣམས་པར་གསུངས་པའི་དོན་
 ཡོད་དེ། ས་བདུན་པར་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་མ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པས་
 མཆན་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་། ས་རྒྱལ་པ་མན་ཆད་དང་ཉན་རང་རྣམས་གྱིས་མཆན་
 མེད་ཀྱི་ལམ་དེ་མ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་། ཞེས་གསུངས། དེ་སྐད་དུ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་
 ལས།^①དེའི་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་ལས་སོགས་པའི་མཆན་མ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པར་
 འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་འགོག་པ་ལ་སྒྲིག་ཆེན་ལས། ²འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྟངས་
 བྱུང་པར་བཞག་དགོས་པར་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། འགྲེལ་བཤད་གི་
 ལུགས་དེ་མི་འཐད་དེ། ས་བདུན་པ་བས་ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་སྟོའི་སྟོབས་གིས་ཟིལ་
 གིས་གཞོན་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཚུལ་གི་སྟོན་པ་འཇོག་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས། ³བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་

ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས།
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིང་དུ་སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང་། །སྐད་
 ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་པ་འདིས་ས་བདུན་པ་བས་ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་སྒྲོའི་སྟོབས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་^①གཞོན་པའི་དོན་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟོན་
 བྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་འཇུག་པའི་གཞུང་ཞིག་^②ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དོན་ནི། ས་བདུན་པ་བས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་
 སྒྲི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྟོས་པར་འཇུག་ཀུས།
 ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་དེ་ལྟར་མི་ཀུས་པས་ས་བདུན་པ་བས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྒྲོའི་
 སྟོབས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 མཆན་མ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲི་ལ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་འདོད། ཅེས་ཟེར་ན། འོ་ན་
 རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^③འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟངས་སུ་བྱེད་པར་བཞག་དགོས་པར་
 སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་དགག་པ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ།
 འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ས་བདུན་པར་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྒྲོའི་སྟོབས་གྱིས་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ཁོ་ནའི་སྟངས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་རྒྱུ་ཆེན་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་
 འགོག་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་
 རེ། ས་བདུན་པར་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན། བདེན་བཞི་དང་རྟོན་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་
 ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་གི་ཤེས་རབ་

གྱི་སྟོབས་གྱིས་ལམ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་ལ། ས་བྱག་པ་མན་ཆད་དུ་དེ་ལྟར་མི་ཀྱས་
 པས། ས་བདུན་པ་བས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྟོའི་སྟོབས་གྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་ཀྱས་པ་
 ཡིན་ཟེར་ཞིང་། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གྱི་མཆན་མ་ནི་ལུང་གི་ཆོག་ལ་བྱེད་པར་
 མངོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། ❶ རིང་དུ་སོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་འདིར་བྱང་
 ཆུབ་གྱི་སྟོགས་དང་བདེན་པ་དང་། ཉན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་མཆན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་ཤིང་རྩོལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རིང་དུ་སོང་བ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། མཆན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་སྤར་མེད་པ་ལྟར་ཐོབ་པོ། །ཞེས་དང་།
 སྐབས་འདིའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། ❷ རང་གི་སྟོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་བྱང་། ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་རང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྟོན་ས་སོ་ཞེས་པའི་
 དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ལུང་གི་སྟོན་ས་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། ❸ ས་བདུན་པའི་སྤར་རོལ་ས་
 བྱག་པ་ལ་སོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་གང་
 མཆན་མ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་མཆན་མ་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ས་
 བདུན་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དེའི་གནས་
 སྐབས་ན་ཁོ་བོ་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟེ་རྣམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དང་། མདོ་
 ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྩོལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། མཆན་
 མ་མེད་པའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

དོན་འདི་ནི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འགྲེལ་བཤད་ལ་མ་གཟིགས་པར་རྟོག་བཟོའི་
བཤད་པས་སྒྲིག་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་འགོག་པའི་དགག་པ་རྒྱས་མེད་དུ་བཏང་འདུག་
པས། ཁོ་མོས་འགྲེལ་བཤད་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་འགྲེལ་བཤད་གྱི་ཕྱགས་དང་དེ་
སྒྲིག་ཆེན་གྱི་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པར་བཤད་པ་འདི། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དགྲེས་པའི་

མཆོད་པར་འབུལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་དུ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྒྲོམ་སྟོབས་གྱིས་
བེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རྒྱས་ཤིང་^❶། ས་བདུན་པ་ནས་རྒྱས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ས་དྲུག་པ་
མན་ཆད་དུ་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་མངོན་སུམ་
དུ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་པའི་
ཆེ་བ་ལ་མི་གནས། ས་བདུན་པ་ནས་དེ་ལྟར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྐད་དུ་ཡང་ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ་ལས། ^❷བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་འགོག་པ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། ཅ་བར་ཡང་། རིང་དུ་སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་
པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུང་། ཁ་ཅིག །འདིའི་སྐད་ཅིག་མ་དུས་མཐའི་སྐད་
ཅིག་མ་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཆོས་ཉིད་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་འདིའི་སྐད་ཅིག་མ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་
ལ་བྱེད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ས་བདུན་པ་ནས་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་
མཐའ་གཅིག་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་རྒྱས།
དྲུག་པ་མན་ཆད་དུ་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མོས་
སྦྱོད་དུ་སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་རོ་གཅིག་དུ་མ་སོང་བས་སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་དུས་ཐུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་མི་དགའ་ཡང་། སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱ་
ལ་རྒྱ་བཞག་བཞིན་དུ་སོང་བའི་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་ལྡང་གི་ཚུལ་ཤིན་

ཏུ་དཀའ་བའི་སྒྲི།

ཁ་ཅིག ། ལྷགས་འདིར་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཞི་མ་གྲུབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། སྒྲིས་བྱ་དར་མ་གཅིག་གིས་སེ་གོལ་གཏོག་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དུག་ཅུ་ཅ་ལྔ་
 འདས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་འཛོག་ཅིང་། དུས་མཐའི་
 སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱའི་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དུག་ཅུ་ལ་
 ཐང་གཅིག ། ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཅམ་གཅིག ། ཡུད་ཅམ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་
 གཅིག ། ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ལྷ་བ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་རྣམ་གཞག་
 འདི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་གྱི། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་འཛོག་ཚུལ་མ་བཤད་པའི་
 སྒྲི་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར། ^① དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་
 སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པོ། ། སྐད་ཅིག་ཅེས་པ་ནི་དུས་འགྲིབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
 བྱ་ལ། སྒྲིས་བྱ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སེ་གོལ་གཏོག་པ་ཅམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་དུག་ཅུ་ཅ་
 ལྔ་འདས་ཏེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་
 རོ། ། ཞེས་དང་། དེ་ཆེ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་། ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 རང་འགྲེལ་ལས། ^② སྐད་ཅིག་ཐང་གཅིག་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་རབ་ཏུ་
 ཐོབ་ཅིང་། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ^③ གང་ལ་ཆའི་དབྱེ་བ་
 བརྟགས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་ནི་དུས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བཤོད། ། སྐད་ཅིག་
 མ་བརྒྱའི་ཤུ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་གོ། ། དེའི་སྐད་ཅིག་དུག་ཅུ་ནི་ཐང་གཅིག་གོ། ། ཐང་ཅིག་
 སུམ་ཅུ་ནི་ཡུད་ཅམ་གཅིག་གོ། ། དུས་དེ་ཅམ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་
 ལྡང་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ལྷགས་འདི་ལ་ཤེས་པ་ཆ་མེད་མི་སྲིད་ཀྱང་། ཤེས་པ་
 སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དགག་གཞག་སོགས་དབྱེད་པ་བྱ་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་

ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཤམ་ཏེ་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ས་བདུན་པར་ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་སྒྲོའི་སྟོབས་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་འཆད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པོ་^❶སྟམ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ས་དང་པོར་ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་རིགས་གྱི་སྒྲོན་ས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་ས་གང་ནས་སྒྲོའི་སྟོབས་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་སྟམ་པའི་དོགས་པ་གཙུང་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བྱུང་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ། དེ་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་ས་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་བའོ་^❷། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་འཆད་པ། དེ་ཉིད་སྤྱོད་འཇུག་གི་ལུགས་སུ་འདྲ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས། ^❸ལྷང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བར་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རང་གི་སྒྲོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་^❹ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་

རྒྱ་མཚན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་
པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཏྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་མ་ཏྟགས་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོན་
པའི་ཕྱིར།

རི་ལྟར་གཞོན་ན་རིགས་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དང་པོའི་དོན་ནི།
བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་འདིག་ཏེན་པའི་ཆགས་བྲལ་བ་རྣམས་སྒྲོའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏུས་པ་བཞིན་དུ། དེས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སྒྲོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་ཏུས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་ཏྟགས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཏྟགས་
པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་ཁས། འདོད་ན་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ❶ དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སྒྲོའི་སྟོབས་ཀྱིས་
རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤ་
རྒྱས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྟགས་པའི་ཞེས་རབ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་བྱང་སྒྲོང་བཞིན་ནོ། །

རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཆད་མས་ཏྟགས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་
གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་བདེན་གྱུ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་ཏྟགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་ཏྟགས་པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཁས། ཅ་བར་འདོད་

ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་མ་རྟོགས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གསུམ་པའི་དོན་འདི་ལྟར་དུ་འཆད་དགོས་ཏེ། དང་ངེས་ན་མ་འབྲེད་
ལས།^① ཆོས་བདག་གྲུབ་མཐས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
པ་འོང་ས་མེད་པས་འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་འདོར་ན་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་
བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་
ཆད་གཞན་གྱིས་ཡེ་མ་མཐོང་བར་འདུག་གོ། །རང་འགྲེལ་ལས།^② གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་
དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

རིགས་པ་གསུམ་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་བྱབ་པ་
འཆར་བྱས་པ་ཅུ་རྩ་མཆན་དུ་བྲས་པ་ཡིན་གྱི། འགྲེལ་པ་དང་ཁྲིམས་འདི་དོན་མ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་རིགས་པ་གསུམ་པའི་
དོན་དུ་འཆད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་
རྟོགས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས།^③ གང་ཟག་དང་
ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་སྤྲ་རགས་མེད་ཀྱང་། བྱད་གཞིའི་གནད་གྱིས་
གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་ངེས་སྤྱི་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^④ བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་

ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། བདག་མེད་གྱི་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན། སྒྲི་དུ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་འོག་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ལྟ་བ་སྐྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པ་སྒྲི་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་
ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྟན་
བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟོགས་གྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་
བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་གཟུགས་བརྟན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་སྒྲི་མེད་
དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱི་བའི་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ཅམ་ལ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མི་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་
ཕྱང་པོ་བདེན་མེད་དུ་ནམ་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འཛོག་པའི་
བྱིར། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་
གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་ན།
ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། ^①དངོས་པོ་གཅིག་ནི་བསམ་བྱས་ན། །དེ་དག་ཐམས་
ཅད་བསྒྲོམ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པར། །ཉིང་རྩ་ཆེག་ན་ཡན་ལག་མེད་དཔེ་
བཞིན། །སྒྲོ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྐྱེད་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་འཕགས་
པ་ལྟས། ^②གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀྱན་དེ་
བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་དང་། ^③དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་། །དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་ལྟ་
པོ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
ལུགས་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཕྱང་དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་བཞག་

ཏུ་ཡོད་དེ། གཞི་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཚད་མས་ངེས་ན། དེ་ནས་གཞི་
གཞན་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་པ་
ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། ^①འདི་དག་
དཔེར་ལེན་པ་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལས་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་སྒྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། འདི་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ནི། དུལ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། རང་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྟོ་ལ་འཆར་དུ་མི་རུང་བས། དེ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་བསྟན་
ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ག་རྟོན་ན་རྟུན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་འདི་རྣམས་ཐོག་མར་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་བཅུག་ནས། དེ་ནས་འདི་ག་རྟོན་ན་རྟུན་པར་མ་གྲགས་པའི་
ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྒྲེ་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲ་
ཕྱིའི་རིམ་པ་དགོས་པས་ཆོས་གཅིག་གི་སྟེང་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་གཞན་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་
པ་ན་རྟོགས་ནུས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས་ཀྱང་བཞི་བརྒྱ་པའི་^②ལུང་
གི་དོན་སྒྲར་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

^①གཉིས་པ་དེ་ལ་དོགས་པ་སྤངས་པ་ལ། དོགས་པ་འགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་
སྟོང་པའི་སྒྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྟོག་ཀྱང་གང་
ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་རྒྱས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྟོང་

རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཉོན་མྱོལ་ཀྱན་
བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་རུས་ཤིང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་
སྟོམ་ལམ་གྱིས་ཉོན་མྱོལ་ལྷན་སྒྲིལ་གྱི་ས་བོན་སྟོང་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
ལྷ་བ་མ་རྟེན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་
པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་། དེ་མཐོང་ཟེན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་
སྟོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་། དེ་མཐོང་ཟེན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་
ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་ན་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཡོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཡོད་དགོས་པར་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་
སྒྲིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཆོས་ཅན། གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་
གོམས་པར་བྱས་ན། གོམས་བྱེད་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུབ་མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ།
རྟེན་བརྟེན་པ་གོམས་ཟེན་འབད་ཚུལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་སྟོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ༡ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་གྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་

དུག་ཚད་མས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། རོན་ནི། སྤར་གྱི་
 རོགས་པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་གྱི་མཛོན་པ་གཉིས་ནས་
 བཤད་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དུག་ཚད་མས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། དེའི་གདུལ་
 བྱ་རྣམས་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་རོན་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་རགས་པ་མཛོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མཐོང་ཟེན་གོམས་པར་བྱེད་པ་
 ཡོད་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་ལམ་དེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་དུ་ཁས་
 མི་ལེན་པས། ལམ་དེ་གཉིས་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གི་ས་
 བོན་སྟོང་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལམ་དེ་གཉིས་མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་ལམ་དུ་
 བཤད་པ་དང་། ལམ་དེ་གཉིས་གྱིས་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གི་ས་བོན་སྟོང་རུས་པར་
 སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩལ་སྤྲོ་ཆ་
 མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་གཉིས་རྩས་གཞན་གྱིས་
 སྟོང་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབ་ལམ་བྱི་མ་
 གཉིས་བགྲོད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་
 ལེན་གྱང་། དབྱ་མ་པས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མཛོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱས་པ་དང་། གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོང་ནས་མཐོང་ལམ་
 སོགས་ལམ་བྱི་མ་གསུམ་བགྲོད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་
 གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་གྱང་། དབྱ་མ་པས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་
 པ་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །རྩལ་སྤྲོ་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་

མ་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་
ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཙམ་པས་རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་
པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་ཉོག་ལྡན་ལ་སྒྲི་
བར་རིགས་ཀྱང་། དེའི་ལན་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་ཁོ་བོས་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་
རྒྱུ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་འདི་སེམས་ཙམ་པ་རང་གི་ལྷགས་གཞིར་གཞག་
ནས་སྒྲི་བའི་ཆེ་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞེས་མི་སྒྲི་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བས་གཞལ་བའི་ཆེ་
སེམས་ཙམ་པས་དེ་དོན་དམ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པར་སོང་ཞེས་སྤྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་
ཙམ་པས་རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་
གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་གཞན་མེད་པར་སྒྲི་བ་ཡིན་པས། སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་
གཞན་མེད་པ་དོན་དམ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་
རགས་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་རྒྱུ་གཞན་དུ་མེད་པ་དོན་དམ་པར་ཁས་སྒྲུངས་
པར་སོང་ཞེས་སྤྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་རྒྱུ་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་
གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེ་མདོན་སྤྱོད་དུ་ཉོགས་
ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོང་ནས་ས་བཅུ་དང་ལམ་སྒྲི་མ་གསུམ་བཞུགས་པར་
གསུངས་པ་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དང་། དབུ་མ་པས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ལྟར་
དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་མི་སྤྱོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་སེམས་ཙམ་པས་

ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རྩལ་སྤྲོད་ཆ་མེད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་མེད་པ་དོན་
དམ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཆ་མེད་མི་སྲིད་པར་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་
བྱུང་བ་སེམས་ཅམ་པས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆ་བཅས་སུ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ^①ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་ཡང་རྩལ་སྤྲོད་རབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་^②དེ་བསགས་པའི་གཟུང་བ་དང་།
དུས་སྤྱིའི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་དེ་མཐུད་པའི་རྒྱན་གྱི་ཤེས་པ་
ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་བ་ཁོ་ནས་བཏགས་པ་རྣམས་ནི་བྱུང་
མཐའ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་ཅམ་
ཞིག་མེད་པའི་སྟོང་པར་བསྟན་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པས། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་
པས་རྩལ་སྤྲོད་ཆ་མེད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་
ཡུལ་ངོས་མ་ཟིན་པར་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་བསྟན་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ལ་མི་གཞོད་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
སྐྱེ་བུས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་སྐྱེ་བུ་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ལ་མི་གཞོད་པ་
བཞིན་ནོ། །

སྒྲིག་ཆེན་ལས། ^③དཔེར་ན། སེམས་ཅམ་པས་རྩལ་ཆ་མེད་དང་། དེ་བསགས་པའི་

ཕྱི་དོན་དང་། དེ་ལས་རྩམ་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་བཀག་པ་ཡང་ཆད་མས་འགྲུབ་
 ཅིང་། དེས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱས་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན། དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་པ་འགྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཡང་། དེའི་སྟེང་ནས་ས་
 བཙུ་དང་། ལམ་ཕྱི་མ་གསུམ་བགྲོད་པ་དབུ་མ་པས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་རང་ལུགས་ནི་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལུང་འདིས་སྒྲུར་ལམ་པ་དང་སེམས་ཅམ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
 པར་བསྟན་ཏེ། ལུང་འདིས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་དང་པོ་གཉིས་བགྲོད་
 པར་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་མི་འགྲེལ་ཞིང་། ལམ་ཕྱི་མ་གསུམ་བགྲོད་པར་
 གསུངས་པ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲུར་ལམ་པར་
 གྱུར་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཆན་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲུར་ལམ་པར་གྱུར་པའི་པལ་ཆེན་སྟེ་པ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག །སྟེ་པ་བཙུན་པོ་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔལ་
 ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་མཁན་པོ་ལྷེ་ལ་རྟེན་ཏེ་པལ་ཆེན་སྟེ་པ་དང་སྒྲུར་ལམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། ❶ པལ་ཆེན་སྟེ་པའི་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལྷེ་ལ་
 རྟེན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུར་བའི་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་བརྟེན་པ་ཞིག་ལས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཆན་ཡང་དཔལ་མར་མེ་
 མཛད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནམས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེས་
 རྩོ་བོ་རྗེའི་མཁན་པོ་ལྷེ་ལ་རྟེན་ཏེ་པལ་ཆེན་སྟེ་པའི་དགོ་སྟོང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། པལ་
 ཆེན་སྟེ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་པལ་ཆེན་སྟེ་པའི་དགོ་སྟོང་ཡིན་
 ན། པལ་ཆེན་སྟེ་པ་ཡིན་དགོས་ན། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་ཆོས་ཅན། པལ་ཆེན་སྟེ་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། བལ་ཆེན་སྡེ་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསྟོན་པ་
ལས།^①དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་པའི་དགེ་སློང་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཅ་བའི་སྡེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་སྡེ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟེ་བའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དེ་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟེ་བའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་དེ་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟེ་བའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཅ་བའི་སྡེ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་སྡེ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་^②
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤར་གྱི་ལུང་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་མ་རྟོན་པར་གང་ཟག་རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ཅམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་
པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་རྣམས་པར་མདོ་སྡེ་དུ་མར་
གསུངས་པ་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རང་རྒྱུད་པ་སྤྱིར་རང་གི་
ལྷགས་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་རྟལ་སྤྲོད་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་དང་།
དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་ས་བཙུ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཕྱི་མ་གསུམ་བཟོད་རྣམས་པར་གསུངས་
པའི་སེམས་ཅམ་པའི་མདོ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་
བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་

དེ། དེའི་སྒྲི་དོན་ས་ས་བཅུ་དང་ལམ་སྒྲི་མ་གསུམ་བཅོད་པ་དབུ་མ་བས་དང་དོན་དུ་
འགྲེལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དབུ་མ་པ་སྒྲི་འཕགས་འཆད་བྲེད་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་པ་
ཁོ་ནའི་འདོད་པ་བཟོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་ལ་འགྲེལ་མེད་པའི་སྒྲི་དང་། བྲེད་ལྟར་ན་
རང་རྒྱུད་པ་དེས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲི་ལམ་དུ་བཅོད་ཀྱས་པར་
ཁས་ལེན། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་འདྲའི་ལྟ་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲི་ལམ་དུ་བཅོད་མི་ཀྱས་
པར་ཁས་ལེན་པའི་བྲེད་པར་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་དོན་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་
སྟོན་པ་ལ་འཆད་རིགས། ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པ་ལ་འཆད་མི་རིགས་པའི་
སྒྲི་དེ། ཉགས་ཁས།

རང་སྒྲེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྒྲི་བར་འདོད་པའི་ཉོན་ཐོས་སྒྲི་བ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒྲི་མ་པ་ཡིན་ཡང་། སྒྲི་བ་འདད་པའི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བར་བྲེད་པའི་ལམ་དང་། མི་
ཉག་སྒྲི་བ་སྒྲི་མ་སོགས་སྒྲི་མ་པའི་ལམ་དེ་ཡོངས་སུ་སྒྲི་བའི་ཐབས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ❶སྒྲི་ཉིད་ལྟ་བས་
གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྒྲི་མ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་ཀུན་བཏུས་དང་མཐུན་པར་
གསུངས་པའི་སྒྲི་དེ།

སྒྲི་ཉིད་ལྟ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཅམ་ལ་འབྲུལ་ནས་རྒྱན་མཁན་པོ་དང་། ཞི་བ་འཆོ་
ཡབ་སྐུ་སོགས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྒྲི་བའི་སྒྲི་ཉིད་
བསྟན་པར་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་སྒྲི་ཉིད་ལྟ་བ་ཞེས་པའི་ལྟ་བ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་
བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲི་བར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་བྲེད་རིགས་པའི་སྒྲི་དེ། གང་ཟག་
རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲི་བར་རྟོགས་པའི་ལམ་དེས་ཉོན་མོངས་པ་གང་གི་

ས་བོན་སྤྱོད་མི་རྒྱས་ཀྱང་། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉན་མོངས་མངོན་གྱར་པ་
རེ་ཞིག་སྤྱོད་རྒྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་
པ་མངོན་གྱར་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཞིག །དེ་རྒྱས་ན་སྤར་བཤད་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་
ཉན་མོངས་མངོན་གྱར་པ་རེ་ཞིག་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་བྱིར།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་
བཤད་པའི་ཉན་མོངས་མངོན་གྱར་རེ་ཞིག་སྤྱོད་རྒྱས་ཀྱང་། ལམ་དེས་བདེན་འཇིན་ཉན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་པའི་ཉན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་མོངས་
མངོན་གྱར་ཅམ་ཡང་སྤྱོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་མོངས་མངོན་གྱར་
སྤྱོད་བ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དགོས་པའི་བྱིར། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་
ཉན་མོངས་མངོན་གྱར་པ་སྤྱོད་རྒྱས་ཀྱང་། དེས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་
ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་འཇིན་པ་མངོན་གྱར་པ་སྤྱོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
དེ་འདྲའི་འཇིན་པ་མངོན་གྱར་པ་སྤྱོད་བ་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་
སྤྱོད་པར་རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་བ་ལ་སྟོས་པའི་བྱིར།

ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་། སྤར་བཤད་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་གཉིས་ལ་དམན་མཆོག་གི་བྱེད་པར་
ཡོད་དེ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཉན་མོངས་མངོན་
གྱར་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་མི་རྒྱས་ཤིང་། སྤར་

བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་
པས། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་
གྱུར་པ་སྒྲིང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་རྒྱན་ཞུགས་དང་དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་དུ་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་
རྒྱན་ཞུགས་དང་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་
པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྲིད་
ཅེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
སྒྲོན་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་དུ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱིས་སྲིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་མེད་པས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་དགྲ་
བཅོམ་སོགས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲིང་འཇུག་མཁན་པོའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པ་ནི། ཕྱོགས་སྒྲ་མ་
འགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲིང་འཇུག་ལས། ❶བདེན་པ་མཐོང་
བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྒྲིང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་པས་འཆད། དེའི་དོན་ནི་
ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྒྲིང་པའི་སྒྲིང་ཉིད་སྒྲོམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

❷དེའི་ལན་ནི། ❸གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་

གསུངས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། རོན་ནི་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་
 གྲོལ་བ་ཐོབ་མི་རུས་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་
 རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཐོབ་མི་རུས་པར་ཡུམ་གྱི་
 མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། ^①དངོས་པོའི་འདུཤེས་ཅན་ལ་ཐར་
 པ་མེད། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་དུས་གསུམ་གའི་རྒྱན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་
 བར་ནམས་སྟོང་པོ་དོན་གྱི་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ཉིད་བསྒྲུམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར།

^②བསྟན་ཅ་དགེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན། །དགེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་
 གནས། །སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་ནམས་གྱིས། །མྱ་ངན་འདས་པའང་དཀའ་བར་
 གནས། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། བསྟན་པའི་ཅ་བ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ་དགེ་
 སྟོང་དུ་བཞག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱིས་
 མྱ་ངན་ཐོབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བསྟན་པའི་ཅ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་
 སྟམ་ན། བུ་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སོ་སོར་
 ཐར་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཅ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟམ་
 པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ^③སྒྲིང་འབྲུག་དར་རྒྱུ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་

བསྟན་པའི་ཙ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འོད་སྤང་དང་། ཉེ་བ་འཁོར་དང་།
ཀྱན་དགའ་བོ་ལས་སོགས་པའི་དགྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟུ་བ་མཛད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཡུན་
རིང་དུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་^❶བཅུ་དྲུག་སོགས་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་མཛད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུང་།

^❷ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ནི། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འཇོག་རིགས་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་
གོམས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་ཀྱས་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ནས་
བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅི་ཙམ་བསྐྱེམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤོང་
མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །ཞེས་
བཤད་པ་དང་འགལ། ཉགས་སྤེལ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་རྟོགས་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། ^❸ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་མངོན་པ་གཉིས་
ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་ཡང་སྤིད་བྱི་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མཐོང་བའི་བྱིར།

^①རེ་ཞིག་ཉེར་ལེན་སྟེང་བ་ནི། །མེད་ཅེས་ངེས་བ་ཉིད་ཅེ་ན། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་
 ཁོ་ན་རེ། ^②ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་པ་གཉིས་
 ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་བསྒྲུབས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཡང་སྟོང་བྱི་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་^③སྟེང་བ་ཟད་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་བྱིར་བེད།
 དེ་འགོག་པ་ལ། ^④སྟེང་^⑤འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀྱན་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་
 མེད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ལས་བསྒྲུབས་པས་ཡང་སྟོང་བྱི་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་སྟེང་བ་སྟོང་མི་རྒྱས་
 ཉེ། སྟེང་བ་ལ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་
 ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཙམ་གྱིས་བྲངས་པའི་སྟེང་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གཅིག་དང་།
 གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟས་བྲངས་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟེང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱས་པས་སྟེང་བ་བྱི་མ་
 ཟད་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་
 པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། ^⑥རྟགས་ཁས། ^⑦ཆོར་
 བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟེང་བ་ཡིན། །ཆོར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད། །ཅེས་པའི་དོན་ནི་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྦྱེས་པ་ན། དེའི་རྒྱུན་
 གྱིས་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བར་སྟེང་བ་དང་། ཆོར་བ་སྦྱག་བསྐྱེད་སྦྱེས་པ་ན། དེའི་
 རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བ་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟེང་བ་ངེས་པར་སྦྱེ་སྟེ། མཐུན་རྒྱུན་
 ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་མེད་པའི་རྒྱ་ལས་རང་གི་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བར་ངེས་པའི་བྱིར།

དམིགས་པ་དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས། །འགའ་ཞིག་ལ་ནི་གནས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་གྱིས་
སྟེད་པ་སྟོང་མི་རུས་ཏེ། སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་བཞིན་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་དེས་བྲངས་པའི་སྟེད་པ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་སྤྱར་ཡང་སྒྲི་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན། །དེ་བས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་^①པར་བྱ། །ཞེས་པའི་
དོན་ནི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་གྱིས་གང་ཟག་དང་
ཕྱང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་^②པར་བྱ་དགོས་ཏེ།
གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་
དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གིས་ལམ་གཞན་བསྟོམས་པས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་
གཞན་རེ་ཞིག་འགགས་ཀྱང་། སྤྱར་ཡང་རྒྱད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་བཞིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་སྟེད་པ་ལྟོག་ཚུལ་ནི། ^③གང་ཆེ་ཆོར་པོ་འགའ་མེད་
ཅིང་། །ཆོར་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཆེ་གནས་སྐབས་འདི་མཐོང་ནས། །སྟེད་པ་
ཅིའི་ཕྱིར་ལྟོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་པས་འཆད། དེའི་དོན་ནི། ཆོར་བ་ལ་སྟེད་པ་ལྟོག་པའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་དང་ཆོར་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོར་བ་ལ་སྟེད་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྟོང་འཇུག་གི་
ལུང་དོན་བོད་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་གྱིས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བོད་ཕྱི་མ་ཁ་ཅིག་གིས་^④ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ནར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་ཟུར་དུ་དགག་
པར་བྱའོ། །

འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། ❶ དེ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བརྟགས་སྟོང་
རུས་ཀྱང་ལྟན་སྐྱེས་སྟོང་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་གསུང་། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ནས་
བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་དེ་
གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་སྐྱེས་ཀྱན་བརྟགས་དང་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་མངོན་གྱུར་པ་
སྟོང་རུས་པར་ཡང་མཆུངས། དེ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་སྐྱེས་ཀྱན་བརྟགས་དང་
ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་སྟོང་མི་རུས་པར་ཡང་མཆུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྟེན་ཆེན་ལས། ❷ སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་བདེན་མེད་
དུ་མི་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པ་ནི། ཞེས་པའི་དོན་ནི།
ཉོན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན། དེས་གང་ཟག་བདེན་མེད་
དུ་མི་རྟོགས་དགོས་ཏེ། གཞི་གྲུབ་གཅིག་གི་སྟངས་དུ་བདེན་མེད་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན་གཞི་གཞན་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྟོ་ཁ་སྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་མེད་
དུ་རྟོགས་རུས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེས་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་
གི་བདེན་མེད་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་མ་རྟོགས་དགོས་ཏེ། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་པས་
སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཇོག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤང་པོ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་བདེན་པར་
འཇོན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇོན་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྤང་པོ་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་བདེན་
པར་འཇོན་པའི་སྟོ་ཉོན་སྐྱེས་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇོན་ཡིན་པར་སྤར་
བཤད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་

འཛིན་པའི་ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་སྒྲིབ།

ཅ་འབྲུག་གི་རྒྱུ་ཆེན་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ། སྤང་པོ་བདེན་མེད་
དུ་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་ན། ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གང་ཟག་
བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་རྒྱས་པར་
བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྟོ་ཁ་སྒྲིགས་པ་
ཙམ་གྱིས་སྤང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅིད་རུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། ❶གལ་ཏེ་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་སྟོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་བདག་མེད་གཉིས་
རྟོགས་པའི་སྟོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །ཚེས་དང་གང་ཟག་གཉིས་
སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་གཉིས་ཀྱང་སོ་སོ་བ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་ཀ་བ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་བཞིན་ནོ། །

གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པར་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆེ། སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པར་ངེ་ལྟར་འཛིན་སྟམ་ན། ཇི་བ་དང་པོ་ཁས་མི་ལེན་པས་ཇི་བ་འོག་མ་
བཤད་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་
རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་སྟོ་དེས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྤང་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཞེས་འདྲེན་རུས་པས་ན་སྤང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྟོ་

འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ། སྤང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྟེན་ཆེན་སོགས་སུ་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་
ན་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་དོན། སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་དགོས་པ་
སྤང་དེའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ཡང་། ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ལམ་
རིམ་དང་རྟེན་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྒྲོད་འབྲུག་གི་སྤང་དོན་བཤད་པའི་ཆེན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་མི་རྒྱས་
ཞེས་ཁ་ཅིག་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་སྤྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྲ་
རགས་གཉིས་གཉིས་སུ་འབྲེད་རིགས་པས། སྤྲ་བའི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་རྒྱས་
པའི་བྱིར།

འོ་ན། དེ་ལ་སྤྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་སུ་འབྲེད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
སྤང་པོ་དེ་སྤྲ་བའི་སྤྲུག་བདེན་དང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་
འཇིག་ལྟས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་རགས་པའི་སྤྲུག་བདེན་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟས་བྲངས་པའི་
སྤང་པ་དེ་སྤྲ་བའི་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་

འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟས་བྲངས་པའི་སྒྲི་དང་པ་རགས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན།
 སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་གང་ཟག་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་དེ་སྤྱི་
 བའི་འགོག་བདེན་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
 རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་རགས་
 པའི་འགོག་བདེན་ཡིན། གང་ཟག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་བའི་ལམ་བདེན་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་
 ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རགས་པའི་
 ལམ་བདེན་ཡིན།

འོ་ན། བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་
 རགས་གཉིས་གཉིས་སུ་འབྲེད་དམ་ཞེ་ན། བྱང་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལ་སྤྱི་རགས་གཉིས་
 གཉིས་སུ་དབྲེ་རུང་བ་ཅུ་དྲུག་ཡང་། སྤྱི་བའ་སྤྱི་བའི་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
 མི་རྟག་པ་ལ་ཐལ་འབྱུར་བས་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་སྤྱི་བའ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་
 པ་ལྟར་ཀྱི་རགས་པ་གཉིས་སུ་འབྲེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཟག་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་སྟོང་གི་
 མི་རྟག་པ། སྤྱི་བའ་སྤྱི་བའི་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་ཡིན། གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
 ཕྱང་པོའི་སྟོང་གི་མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱི་བའ་སྤྱི་བའི་བདེན་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་
 རགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་བདེན་ལ་སྤྲ་རགས་གཉིས་སུ་གསུངས་པས་འགོག་བདེན་ལ་
 གུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཇུག་
 པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ^①དེ་ལ་སྤྲ་ག་བསྐྱེད་དང་གུན་འབྱུང་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་གུན་
 རྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ^②འགོག་བདེན་གུན་རྫོབ་
 བདེན་པར་སྦྲ་བ་ནི། མཐའ་མ་ཆོད་པའོ། །ཞེས་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་
 བཅས་ཏེ་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་བདེན་ལ་སྤྲ་རགས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དང་། འགོག་བདེན་ལ་
 དོན་དམ་བདེན་པས་བྱུང་བར་སྦྲ་བ་མི་འཐད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་རགས་པའི་
 བདེན་བཞི་མི་ཏྲག་སོགས་བཅུ་དུག་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
 ཡོད་པར་སྟོང་ཐུན་ལས་བཤད་པས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་ལན་ལ་ཁ་
 ཅིག །སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོར། ^③སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་
 བཤད་པ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན། ཞེས་སྦྲ་བ་མི་འཐད་དེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ^④དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་མི་ཏྲག་སོགས་བཅུ་དུག་ཆོད་མས་གཏན་ལ་པབ་པ་དང་། དེའི་
 གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་བཅོམ་པ་ཆེན་པོས་སྒྲིམ་པ་དང་། བསྒྲིམས་པ་ལས་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་
 པ་ནི་མི་འོང་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྦྱོའོ། །ཞེས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་ཡོད་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ས་མཆོམས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་

པའི་སྒྲི་མ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ནས་འཛོག་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་ཆེད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ནི། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལྟར་ན་དོགས་པ་དེའི་སྒྲི་མ་མེད་
དེ། འགོག་བདེན་ལ་སྒྲས་བཟོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་སྤར་གསུངས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི།
རགས་པའི་འགོག་བདེན་འགོག་བདེན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པས་སོ་སོ་སྒྲི་བོའི་རྒྱུད་ལ་
རགས་པའི་བདེན་བཞི་མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །འདི་སྒྲི་མ་དུ་དོགས་ཏེ། འོ་ན། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་དུ་འཛོན་པའི་ཉོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་སོ་སོ་སྒྲི་བོ་
ཡོད་པར་ཐལ། རགས་པའི་འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་སོ་སོ་སྒྲི་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྤངས་པ་ཐོབ་པའི་སོ་སྒྲི་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
དེས་ན་སྒྲི་མ་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། ཅུ་བར་
མ་ཐུབ་སྟེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛོན་པའི་ཉོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་
པའི་སྤངས་པ་རགས་པའི་འགོག་བདེན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་པ་
གཉིས་ནས་བཤད་པའི་འགོག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་
བཤད་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་སྒྲི་བས་གྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ནས་
བཤད་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་སྤང་བྱ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྒྲི་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་
པ་ནི་སྒྲི་མ་ཐུན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། ལུགས་འདི་འཛོན་པར་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་རི་ལྷ་
བ་བཞིན་འཛོན་མི་རྒྱས་པར་འདུག་པས་ད་ལན་ལུགས་འདི་ལ་སྒྲི་བ་བྱེད་དགོད་པར་བྱ་

སྟེ། ད་ལྟ་དབུ་མ་པ་པལ་ཆེ་བས་རགས་པའི་འགོག་བདེན་འགོག་བདེན་ཡིན་པ་དང་།
 འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱུང་བ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་
 དུ་འཇིག་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་རགས་པའི་འགོག་བདེན་དུ་ཁས་སྤངས་
 ནས། སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་རགས་པའི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་
 བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱེད་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་འདོད་པ་སྐྱེ་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་རྣམས་ལ་དབྱེད་ན། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་
 རྒྱུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་རགས་པའི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་
 སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག །རགས་པའི་
 འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་པས་ཆད་མས་
 རྟོགས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་
 འཇིག་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཞིག །མདོ་སྡེ་པས་དེ་
 འདྲ་བའི་སྤངས་པ་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྤངས། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་རགས་པའི་འགོག་བདེན་གང་ཞིག །གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་
 ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན།
 གཞུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ན་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཆད་
 མས་སྤངས་པའི་དེས་པ་རྟོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོང་བའི་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གི་བཞུགས་
 སྟོན་དང་འགལ་ལོ། །

དེས་ན་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཞུགས་པའི་འགོག་བདེན་འགོག་བདེན་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་གཉིས་ནས་བཞུགས་པའི་དབྱ་བཅོམ་དབྱ་བཅོམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་གནད་
 གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཅིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་མངོན་པ་
གཉིས་ནས་བཤད་པའི་འགོག་བདེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་ནས་འགོག་བདེན་
དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་པའི་ཁུངས་བསྟན་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་
པ་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
སྟག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ཆོག་གསལ་དུ་བྱངས་པ་ལས། ^①རིགས་
ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱི་རོལ་མོ་བྱང་བའི་ཆོ།
སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་བྱད་མེད་མཐོང་ནས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སེམས་དགྱིས་^②ནས་འཁོར་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་། བག་ཆ་སྟེ་སྟན་
ལས་ལངས་ནས་སོང་སྟེ། དེ་སོང་ནས་ཀྱང་བྱད་མེད་དེ་ཉིད་ལ་མི་སྟག་པར་ཡིད་ལ་
བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྟག་བསྐྱུལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ཡིད་
ལ་བྱེད་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས། མི་དེ་ཡང་དག་པར་ཁྱགས་པ་ཡིན་
ནམ། འོན་ཏེ་ལོག་པར་ཁྱགས་པ་ཡིན། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་བྱད་མེད་མ་
མཆིས་པ་ལ་མི་སྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྟག་བསྐྱུལ་བ་དང་།
སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བབྱེད་པའི་མི་དེའི་མངོན་པར་བཅོན་པ་དེ་ནི་
ལོག་པ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱུལ་བ། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ན་
དགེ་སྟོང་དང་། དགེ་སྟོང་མ་དང་། དགེ་བསྟན་དང་། དགེ་བསྟན་མ་ཁ་ཅིག །མ་སྐྱེས་
ཤིང་མ་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་སྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྟག་
བསྐྱུལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་།

དེ་དང་འབྲེལ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ང་ནི་མི་སྤྱན་པོ་དེ་དག་ལ་ལམ་སློམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
མི་སྤྱོད་ཀྱི། དེ་དག་ནི་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཉན་རང་འཕགས་པས་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་དངོས་སུ་བཟུང་ནས། སྤྱི་མའི་
བྱད་མེད་འདི་མི་ཉག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའོ་སྤྱི་
དུ་འཛིན་པའི་སློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་མི་
རྒྱས་པ་བཞིན་དུ། ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་དུ་བཟུང་བའི་སློ་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕུང་པོ་
འདི་མི་ཉག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་ཕུང་པོའོ་སྤྱི་
དུ་འཛིན་པའི་སློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་གྱི། ཐར་ལམ་སློམ་པ་མ་ཡིན་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཉན་མོངས་སྟོང་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དངོས་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་
སྟོང་པར་རྟོགས་ཅིན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་
སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་
དུ་བཟུང་བའི་སློ་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕུང་པོ་འདི་མི་ཉག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་
ལོགས་སུ་བསློམས་པས། ཐར་ལམ་སློམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་ན། མ་ཁུབ་ཀྱི།
དངོས་སྤྱི་བའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་རྒྱན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་
པའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་རྒྱན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་མི་ཉག་
སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་ལོགས་སུ་བསློམས་པས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་
ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་བའི་བྱིར།

ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འཕགས་པ་བསམ་
གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བདེན་འཛིན་དང་མ་

བྲལ་བའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་མི་རུས་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
ལ་བདེན་བཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བའི་ལམ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ལས། ^①འཇམ་དཔལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་
པར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་བས། སེམས་ཅན་གྱི་ཅི་ལོག་བཞིས་སེམས་གྱི་ཅི་
ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱར་
གྱུར་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། གང་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པས་
སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་བ་བསྟན་དུ་གསོལ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འཇམ་དཔལ། བདག་དང་བདག་གི་བར་དམིགས་པས་
སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ། བདག་
དང་གཞན་དུ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མདོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནས་
བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། དེ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་གང་
ཟག་འགའ་ཞིག་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་འབྱུང་ནས་འཆི་བའི་ཆེ་རང་སྐྱེ་བ་ལེན་
པར་མཐོང་བ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་པའི་ཉེས་པས་ངན་འགྱོར་ལྷུང་བ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱེད་གྱི་མདོ་ལས། དེ་འདི་སྟམ་
དུ་བདག་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་བྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་

ཅིང་། བདག་ནི་དག་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་བདག་ཉིད་ཤེས་སོ། །དེ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པའི་ཆེ་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སོམ་ཉི་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོམ་དག་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱར་གྱུར་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་རིམ་ལྔར་བསྐྱོམས་པར་བསྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འཇམ་དཔལ། གང་གིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ལམ་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྟེན་ཆེན་དུ་མདོ་ཆོག་བསྟུས་ནས་གསུངས་པས་བཤད་པ་རྒྱག་འཐེག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་པས། རྟེན་ཆེན་གྱི་དོན་ལེགས་པར་བསྟུས་ནས་ཆོག་གསལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་རིམ་ལྔར་བཞེན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་འདི་ལས། ❷ དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོམ་དག་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་རྟེ། དེས་དེ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དག་བཅོམ་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་ལེགས་པར་མ་བྱེད་པར་ཉན་ཐོས་ལ་ཉན་མོངས་སྤངས་པའི་ལམ་རང་རྒྱ་

ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྐྱེམས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པར་བཟུང་ནས་ཉན་ཐོས་
འཕགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་ཀྱིས་^①འཕགས་པ་དང་། དག་བཙུག་གི་གོ་མི་
ཆོད་ཅེས་སྒྲ་བ་འཕགས་པ་ལ་སྒྱུར་འདེབས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་གསོག་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲ་
བ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ན་ཅ་ལྟར་ཡང་སྒྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་བཀུས་
ལས།^②སྒྲོབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སྟོང་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་
འཛིན། །པ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་དང་། །ཞེས་ཅ་ལྟར་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉོགས་པར་དོ་རྩེ་
གཅོད་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། དོ་རྩེ་གཅོད་པ་ལས།^③རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྒྲུལ་དུ་སེམས།
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་སྒྲུལ་དུ་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྒྲུལ་དུ་
སེམས་སྒྲུལ་མཁ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྟན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་
སོ། །དེ་ཅིའི་སྒྲིད་དུ་ཞེ་ན། བཙུག་ལྟན་འདས་དེ་ནི་གང་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་མ་མཆིས་
པའི་སྒྲིད་དུ་སྒྲི། དེས་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བགྱེད། །ཞེས་དང་།^④བཙུག་ལྟན་
འདས། གལ་ཏེ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དེ་འདི་སྒྲུལ་དུ་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་
བུ་ཐོབ་པོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལགས་
སོ། །སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྒྲིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་
འགྱུར་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷང་དེའི་དོན་ནི། བཙུག་ལྟན་འདས་
ཀྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་དང་། ཐོབ་པ་པོའི་གང་
ཟག་བདེན་པར་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས། བདག་གིས་དོན་དམ་པར་རྒྱན་དུ་^⑤ཞུགས་པའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་སམ། ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱན་
ཞུགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བདག་ཏུ་མི་འཛིན་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་དང་།

ཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཐད་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་
བརྟགས་སོགས་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྒྲུབ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ཞུགས་དེ་ལྟར་འདས་
ཐོབ་པའི་ལམ་ཀྱི་རྒྱན་དུ་^①ཞུགས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

མདོ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛིན་ན་དེའི་རྒྱད་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཀྱན་བརྟགས་དང་། སོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཀྱན་བརྟགས་སོགས་ཡོད་
དགོས་པ་ལས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་བྱང་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་བདག་གིས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་
སྟམ་དུ་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱང་བའི་དོན་
དམ་པར་བདག་གིས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་འཐད་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་དང་ཐོབ་པ་པོའི་
གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྟན་སྒྲིམ་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་སྟན་སྒྲིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྟེན་ཆེན་ལས། ^②རྒྱན་
ཞུགས་ཀྱིས་བདེན་པར་བཟུང་ནས་བདག་གིས་^③འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་པ་
ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། སྟན་སྒྲིམ་
ཀྱི་^④འཛིན་པ་ཡང་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག ། ལུང་དེའི་དོན་ལ། བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱང་བའི་དབང་དུ་
མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཡུལ་སུན་ཕྱང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ཅེས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་
ཡིན་ཟེར་བ་ནམས་ལུང་དེའི་དོན་ལ་འབྲུ་སྟོན་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་གཞིགས་ལ་རྗེས་སུ་

ཡི་རང་བར་མཛོད་ཅིག །

སྐབས་འདིར་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སྐྱུ་མ་ཕྱང་བའི་དབང་དུ་མཛོད་ཅིས་པ་
དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སྐྱུ་ཕྱང་བའི་དབང་དུ་མཛོད་ཅིས་པ་དོན་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་
དེ། དཔེར་ན། ཆོག་ལམ་ལམ་དེ་སྒྲིལ་ལམ་སྒྲིལ་བའི་སྒྲོ་རྩ་ནས་ཡོད་ཅིས་པ་དང་། སྒྲིལ་
ལམ་མ་སྒྲིལ་བའི་སྒྲོ་རྩ་ནས་ཡོད་ཅིས་པ་དོན་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ། །

དོ་མེ་གཙོད་བའི་ཕྱང་འདི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཁ་ཅིག་གཞན་དུ་འཆད་ཀྱི། ཞེར་
འབྱུང་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་
ཞེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། ཕྱང་འདིས་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོང་
ཉིད་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་དགོས་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། འདིའི་ཞེར་
འབྱུང་སྒོ་གྲོས་དེ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་བསྐྱུས་དོན་མཛོད་པ་པོའི་ཞེར་འབྱུང་སྒོ་
གྲོས་ཡིན་ནམ། སྒྲོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་མཛོད་པ་པོའི་ཐལ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་དཔྱད་
པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་མ་བྱིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོག་མང་དུ་དོགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བསྐྱུ་བཅོས་ཀྱི་ཞེས་བྱེད་འགོད་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་
ཞེས་བྱེད་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དགོས་པར་རིན་ཆེན་སྒྲོང་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ངེ་སྒྲིད་
ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྒྲིད་དེ་ལས་ངར་འཛིན་ཉིད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་
ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྒྲིབ་པ་ཡིན། །ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །འཁོར་
བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་པན་ཚུན་གྱི། །རྒྱན་ཅན་འདི་ནི་
འཁོར་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་འང་མ་མཐོང་

ཕྱིར། རྩེ་ལ་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། རྩེ་ལས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་རྒྱད་བཅེངས་ནས་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རྩེ་ལ་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱུ་མ་ལུང་བར་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་ཡང་སྤྱིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་རྒྱད་བཅེངས་པའི་དོན་ནི། རྩེ་བཤའ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། ❶བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་དོན་ཡང་གཞི་དང་ལམ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྤྱིར་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རིན་ཆེན་སྤངས་པའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། རྩེ་ལ་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱུ་མ་ལུང་བར་ཡོད་དོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱུ་མ་ལུང་བར་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། རྩེ་ལ་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱུ་མ་ལུང་བར་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ནི་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་བྱང་པའི་རྩེ་ལ་འཛིན་དུ་བཀྲལ་བ་བཞིན། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལ་རྒྱས་བཀའ་ནས་བཤའ་བ་སྤྱིར་རྩེ་ལ་འཛིན་པའི་དགོངས་པའོ། །

ཀྱང་པ་བར་པ་བཞིའི་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་ལམ་གསུམ་ནི་ཉན་མོངས་པ་དང་།

ལས་དང་། སྒྲི་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ལ་བྱེད། དེ་གསུམ་ལ་ཐོག་མཐའ་
 དང་དབུས་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་ལས་རང་འབྲས་ལས་དང་།
 ལས་ལས་རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྒྲི་ཞིང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་ཀྱང་རང་འབྲས་ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རིགས་འབྲེལ་སྒྲི་མ་སྒྲི་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་
 མགལ་^①མའི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་པ་ངེས་དཀའ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་སྒྲི་ནས་
 སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནི། །རྒྱུ་པ་ཐ་མ་བཞིའི་
 དོན་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྤྲོད་བའི་ཐབས་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་དེ་
 བདག་དང་གཞན་དང་། གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་མ་སྒྲིས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྒྲི་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་བསྒྲོམས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རིན་ཆེན་
 སྤང་བ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བར་^②དེ་ལྟར་མིག་ནི་འཁྲུལ་པ་
 ཡིས་^③། །མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ད་
 ལྟའི་ཡུལ་དག་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྤང་ཁམས་སྒྲི་མཆེད་རང་བཞིན་
 མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^④དེ་ལྟར་ཡང་དག་རིམ་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བ་
 དོན་མེད་ཤེས་ནས་ནི། །རྒྱ་མེད་པ་ཡི་མེ་བཞིན་དུ། །གནས་མེད་ལེན་མེད་སྤྱང་ན་
 འདའ། །ཞེས་ཉན་རང་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པས་སྤང་ཁམས་སྒྲི་མཆེད་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པའི་ལམ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་འདས་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་

པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ^①དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་། །མཐོང་
ནས་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འདོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྲིད་
མཆམས་སྒྲུབ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་བའི་གཞི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ^②གཟུགས་
ནི་དབྱ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ། །ཆོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བྱར་འདྲ། །འདུ་ཤེས་སློབ་ཀྱི་ལྟ་བུ་
སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་
གཉན་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏེ། །ཞེས་དཔེ་ལྡན་སྤང་པོ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ^③སྟོན་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སྤང་པོ་
ལྡང་། བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་གཟུགས་དབྱ་བ་སོགས་ལྡང་འདྲ་བར་བཤད། ཅེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རེ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་དགོངས་ཀྱི་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་འགྲེལ་ལས། ^④གང་དག་སྟོང་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཐར་པའི་ཉན་མ་
ཡིན། །འགོ་དྲུག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་ནི། །ཚིངས་པ་དེ་དག་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་
ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྒྲོམ་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་བསྟན་

པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲི་སྒྲི་ལས་འདུས་བྱས་ཟད་པ་བསྟན་པ་གཉིས་སྒྲི་ཉིད་སྒྲི་
པའི་དོན་དུ་གཅིག་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་སྒྲི་བ་ལས། ❶ ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྒྲི་
མེད་བསྟན། །གཞན་གྱིས་ཟད་པ་སྒྲི་བ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྒྲི་འི་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་
དེའི་བྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས།

འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲི་སྒྲི་ལྟ་འདུས་བྱས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བ་མེད་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཟད་པ་དོན་གཅིག་སྒྲི། འདུས་བྱས་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་ཟད་པ་མེད་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཞིན་ཏུ་
མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲི་གྲུ་སོགས་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་སྒྲི་ཉིད་དོན་
གཅིག་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འབྲས་བུར་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་ན་རྒྱ་ལ་སྒྲི་བ་པར་འགལ་བའི་བྱིར། དེས་ན་རིན་ཆེན་སྒྲི་བ་པའི་འགྲེལ་
པར། ❷ སྒྲི་བ་མེད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ལ་དོན་གྱི་བྱུང་པར་འགལ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་
པ་ཡང་གཞུང་དོན་མ་གོ་བའི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲི་བའི་
མདོ་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྒྲི་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲི་ཡོད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཚུལ་ནི། རིགས་པ་དུག་ཏུ་པའི་འགྲེལ་
པར་བྲངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། ❸ གང་སྒྲི་བསྒྲུལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྒྲངས་
པ། དེས་པར་སྒྲངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་
པ། ཉེ་བར་ཞི་བ། ལྷུ་བ། སྒྲི་བསྒྲུལ་གཞན་གྱིས་མཆོམས་མི་སྒྲི་བ་ཞིང་། མི་འབྱུང་།
མི་སྒྲི་བ་འདི་ནི་ཞི་བ། འདི་ནི་གྲོ་མ་པ་སྒྲི། འདི་ལྟ་སྒྲི། བྱང་པོ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་
སྒྲངས་པ། མེད་པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ་སྒྲི་བ་ལས་འདས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་གཞན་གྱིས་ཟད་པ་སྒྲི་བ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་འདུས་

བྱས་ཟད་པ་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་ནི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་
ནས་རྒྱལ་པ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་
ཆེ། ཆེ་འདིའི་ལུང་པོའི་སྤང་བ་ཞི་ཞིང་རྒྱལ་པ་དེ་བསྟན། ལྷག་བསྐལ་གཞན་གྱིས་
མཆོམས་མི་སྦྱར་ཞེས་པ་ནས། འགོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཆེ། ཆེ་བྱེ་མའི་ལྷག་བསྐལ་གྱི་
ལུང་པོའི་སྤང་བ་ཞི་ཞིང་རྒྱལ་པ་དེ་བསྟན། དེས་ན་ལུང་དེས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་
རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་^①པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་
ལུང་སོགས་གཉིས་སྤང་གི་སྦྱོས་པ་མ་ལུས་པ་ཉི་བར་ཞི་ཞིང་རྒྱལ་པའི་སྟོན་ནས་ལུང་
སོགས་གཞོད་མ་ནས་ཟད་པ་སྟེ། གཞོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་
ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ལྷག་
མེད་མྱང་འདས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཆེ། ཐེག་དམན་དག་
བཅོམ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིར་ཐེག་དམན་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་དེས་ལུང་སོགས་གཞོད་མ་ནས་ཟད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མདོན་དུ་བྱས་པས་དེས་སྟོང་
ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ལུང་སོགས་མེད་པ་དེ། གང་སྤྱུག་བསྐལ་འདི་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པ་ཞེས་སོགས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་གྱི་ཆེ། ལུང་པོ་མེད་པར་གསུངས་པའི་
དོན་དུ་ལུང་འདིས་འཆད་པའི་བྱེད།

དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་གང་ཞིག །བདེན་སྤང་མདོན་གྱར་པ་རྒྱལ་
པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་
ན། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་^②པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་

ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། དེ་གང་ཞིག །བདེན་སྒྲུང་མངོན་གྱུར་པ་དང་བཅས་པ་ཐེག་
དམན་གྱི་ལྟ་བུ་བཅས་སྒྲུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་
ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། རོན་འདི་ནི་གཞུང་ཙུ་བར་
གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་སྒྲུང་པོ་སྒྲུངས་ནས་ཞིར་ཞུགས་^①པ། །དག་
བཅོམ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་དེ་ལྟར། །ཞེས་ལྟ་མེད་སྒྲུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཆོ།
དག་བཅོམ་དེའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མེད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཁས་ལེན་པའི་ཆོ། ཆོག་སྒྲོན་གཅོད་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

རིགས་པ་དུག་ཅུའི་འགྲེལ་པར་བྲངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། ཐེག་
དམན་གྱི་ལྟ་བུ་མེད་སྒྲུང་འདས་ཀྱི་ཆོ་སྒྲུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པར་
གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུ་མར། ^②ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་བད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སྒྲུང་པོ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་གདོད་མ་
ནས་བད་པར་གསུངས་པའི་བད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལྟར་འཆད་རིགས་པའམ། དངོས་སྒྲུ་བས་འདོད་པ་ལྟར་ལྟ་མེད་སྒྲུང་འདས་ཀྱི་ཆོ་
སྒྲུང་པོ་ལས་གྱིས་^③བད་པའི་བད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་གང་རུང་ལ་འཆད་རིགས་པ་ལས་
ཕྱི་མ་ལྟར་འཆད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་སྒྲུང་འདས་
ཡོད་པ་ན། མངོན་དུ་བྱེད་མཁན་མེད་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་ན། མངོན་
དུ་བྱ་རྒྱུའི་སྒྲུང་འདས་མེད་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལྟ་བུ་མེད་སྒྲུང་
འདས་ཀྱི་ཆོ་སྒྲུང་པོ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སོ། །

སྒྲི་ཆེན་ལས། ^④དངོས་སྒྲུ་བ་འགོག་ཚུལ་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་
ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་འདི་ལས་ལྟ་མེད་སྒྲུང་འདས་ཀྱི་དུས་སུ་བཅས་སྒྲུག་

བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་བད་པར་གསུངས་པའི་བླ་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བད་པ་དེ་ལམ་གྱིས་^①
 བད་པའི་བད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའམ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
 བད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག་། བྱི་མ་ལྟར་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱི་
 མ་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་ཀྱི་དུས་སུ་བླ་
 བཅས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་ཕྱང་
 འདས་ཡོད་པ་ན། མངོན་དུ་བྱེད་མཁན་མེད་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་ན།
 མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་ཕྱང་འདས་མེད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་
 ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་བླ་ཡིན་ན་བླ་བཅས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་
 རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་བླ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་
 བླ་ཡིན་དགོས། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་^②སྐབས་འདིར་ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་ལ་
 གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་སྐྱག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཅམ་ཁས་
 ལེན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་སྐྱག་བསྐྱལ་བདེན་པ་རྒྱད་ལྔ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་མི་
 འཐད་དེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་པའི་རྒྱད་ལ་སྐྱག་བསྐྱལ་
 བདེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་སྐྱག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་
 ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱག་
 བདེན་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་དེ་འདྲ་བས་ཁྱབ་པ་སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་
 པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར། གོང་གི་ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས།^③
 ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་
 པར་བལྟ་སྟེ། ཞེས་དག་ཞིང་གི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟོན་སྐྱག་བདེན་མ་ཡིན་པར་

གསུངས་པ་འདི། མདོའི་བཤད་པ་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སྒྲི་བཞོན་པའི་རང་ལྷགས་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེས་ན་མདོ་འདི་ལས་ཐེག་དམན་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། མདོ་འདི་ལས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་
དག་བཅོམ་པས་རང་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་^①པའི་མཉམ་
གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མེད་པ་དེ་མདོ་དུ་བྱས་པ་ལ་དེས་ཐེག་
དམན་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་མདོ་དུ་བྱས་པར་བཞག་ཅིང་། རང་རྒྱད་ཀྱི་མཉམ་
གཞག་དེའི་གཟིགས་ངོར་ཕྱང་པོ་གདོད་མ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གདོད་མ་ནས་ཟད་པར་
གསུངས་པའི་ཟད་པ་མདོ་དུ་བྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཕྱང་པོ་མེད་པ་དང་། དེའི་
གཟིགས་ངོར་ཕྱང་པོ་གདོད་མ་ནས་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་ལྟར་འོག་ནས་འཆད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་ཕྱན་
ཆོག་ཀྱི་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས་^②ཀ་ཏ་ཡ་ན་གང་གི་བྱིར། །འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་པལ་ཆར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མེད་
པ་ཉིད་ལ་ཞེན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་དང་། ཆ་བ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
བྱིར། དེ་དག་གྱང་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ནས་འདིར་མ་བྱངས་པ་
འགའ་ཞིག་དང་། རིགས་པ་བྱུག་ཏུ་བ་དང་བསྟོད་པའི་ཆོག་ལས་གྱང་། ཐེག་དམན་
ཀྱི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །མདོ་འདི་ནི་ཕྱང་ཕྱན་ཆོག་ན་སྤང་ངོ་། །ཞེས་པའི་དོན་མ་གོ་བར།

❶བཙུམ་ལྷན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །མཁུན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ཡི། །ཞེས་སོགས་
ལུང་སྟན་ཆོག་གི་མདོ་ཡིན་ཟེར་བ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་ལོག་ཏུ་གྲོག་ཡིན་ཏེ། དེ་
མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གིས་མཛད་པའི་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཙུ་ལྷ་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་མ་ཡིན་ན། རབ་བྱེད་བཙུ་ལྷ་པ་ལ་ཆོག་གས་བཅད་བཅུ་གཅིག་མ་ཆང་བར་ཐལ་བའི་
སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ❷བཙུམ་ལྷན་འདས་གིས་ཆོས་གང་ཞིག །བསྐྱུ་བ་
དེ་ནི་རྩུན་ཞེས་གསུང་། །ཞེས་པའི་རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་གཞུང་འདི་ཡང་ཐེག་
དམན་གི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། བཙུམ་ལྷན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་
ལུང་སྟན་ཆོག་གི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །མདོ་འདི་རྩ་ཤེའི་ཆོག་གས་བཅད་དུ་བསྐྱེབས་ནས་དངས་ཀྱང་ལུང་
སྟན་ཆོག་གས་ན་ཆོག་ལྷག་པར་ཡོད་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐེག་དམན་གི་མདོ་ལས་
མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་མདོ་ཁྱད་ས་སྐྱ་དངས་པས་ཐེག་ཆེན་གི་སྡེ་སྒྲིང་དུ་ཆོག་གས་
བཅད་དུ་སྐྱེབས་པར་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲིང་བ་ལ། འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པའི་
ཚུད་པ་སྒྲིང་བ་དང་། དེར་མ་བཤད་པའི་ཚུད་པ་སྒྲིང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་
ལས། ❸གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་གི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན།
དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེའི་
ལུགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་ནི་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་གིས་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་
འགྲེལ་པར། ❹ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྒྲིང་ལས་ཆོས་གི་བདག་མེད་བསྟན་
པར་བཤད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་

པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། བཤད་མ་ཐག་པའི་རང་འགྲེལ་དེ་བྱང་།
 དེའི་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེ་སྒྲི་རི་བཞིན་པ་ཡིན་ནམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ལ་བྱུང་བ་
 མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་གསུངས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་
 གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དང་། སྒྲིན་
 སོགས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་སྒྲིན་ལམ་སོགས་
 ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནམས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་སྒྲིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ^①ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་ལ་བདག་
 མེད་པ་ཅམ་འབའ་ཞིག་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ནམས་ཀྱི་ས་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྒྲིན་ལམ་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་
 སོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྡུ་བ་དང་། ཆོགས་གཉིས་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་
 ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིན་ལམ་དང་། །སྒྲིད་པ་ཡོངས་བསྡུ་མ་བཤད་
 དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སྒྲིད་ལ་གནས་པའི་དོན། །མདོ་
 སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྟལ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྟལ་བ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་ནམས་
 ཀྱིས་གཟུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དང་
 ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་གཉིས་ཀར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། སྒྲིན་

ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྒྲོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཅིང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྒྲོན་དུ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ❶ ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་མཆོན་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་
 ཟད་དོ། །རི་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་ཀྱིས། མཆོན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་
 པར། །སྤྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ནི་
 ཆང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད།

ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྒྲོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྟོན་མི་སྟོན་དང་།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་མི་སྒྲོམ་གྱི་བྱད་པར་
 བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། སྤྲུལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ལ། ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་པར་ཤེས་བྱ་སྤྱོད་པ་རེ་བ་
 རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དེའི་དོན་དུ་སྤྲུལ་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། གཞི་གྲུབ་
 པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཆད་མས་ངས་ན། དེ་ནས་གཞི་གཞན་ལ་བདེན་པར་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱུད་པ་ཞུགས་པ་ན་རིགས་པ་སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་དུ་
 རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེ་འདྲའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྒྲོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཅིང་། ཐེག་དམན་གྱི་
 སྡེ་སྒྲོན་དུ་དེ་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་

དུ་དེ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་ཞིང་། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་དུ་
 དེ་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱུས་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^①དེ་ལྟར་ཡང་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་དེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་
 ཐབས་ཅམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ལུས་པར་བསྒྲོམ་
 པ་ནི་ཡོད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པར་
 གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་མ་རྫོགས་ཤིང་། གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྫོགས་པ་འདིའི་
 དགོངས་པར་སྒྲིབ་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^②གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་
 རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྤྱོད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་
 ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ལ་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་
 པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཉོན་
 སྤྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་ཞིང་། ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་མི་སྒྲོམ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱོད་ཆད་སུས་ཀྱང་གསལ་པོར་བཤད་མ་རུས་སོ། །ཉན་རང་འཕགས་
 པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་མམ་མི་སྒྲོམ་ཞེ་ན། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྫོགས་པར་སྒྲོམ་སྟེ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་རྫོགས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་

དེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བྱིར།

འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚུད་པ་དང་། དེའི་དོན་ལ་དེང་སང་གི་དབྱ་མ་པ་
ཐམས་ཅད་ཞལ་འཆམ་པར། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་
པར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་
ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་
ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ❶གང་ཞིག་
གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྟེན་ཆེན་གྱི་
དགོངས་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དེས་ཐེག་དམན་གྱི་
སྡེ་སྟོང་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར།

ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ❷འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྟུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་
རྩན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྟོན་མ་ལས། ❸ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུས་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩན་པ་སྟུ་བའི་ཆོས་སོ། །དགོ་
སྟོང་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་སྟུ་བའི་ཆོས་སྟུ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་བདེན་པའི་མཆོག་གོ།
ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་འདུས་བྱས་བརྩན་པ་བསྟུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གསལ་བར་
བཤད་ཅིང་། འདུས་བྱས་བརྩན་པ་སྟུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བཤད་པའི་མདོ་དེས་སྟོང་ཉིད་
བསྟན་པར། ❹བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། སྟོང་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་
ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཡང་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དེས། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་སྟོང་ཉིད་
བསྟན་པར་བཞེད་དེ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་དོན་དམ་པར་གཞན་སྟེ་མེད་
པར་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་སྟུག་བསྐྱེད་བདག་གིས་བྱས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་

པ་ཞེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། ^①ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། གྱེ་གྱེ་གོ་ཅུ་
ཏ་མ་སྤྱག་བསྐྱལ་བདག་གིས་བྱས་སམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱིས་བྱས་
སམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་གིས་ཀྱང་མ་བྱས། གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱས་
སམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དེ་
དག་གིས་བྱ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དེས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྒྲོད་ལས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་དེ། དེས་ལུང་ཐུན་ཆེགས་ཀྱི་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ལ་
གདམས་པའི་མདོ་ལས་སྒྲོང་ཉིད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མ་
ལས། ^②བཙུམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །མཁུན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་
ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དགག་པར་མཛད། །ཀ་ཏ་ཡ་ན་
འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་གཉིས་ལ་གནས་ཏེ། བལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་
ལའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་
པར་འགྱུར་ལ། མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཞེས་
བཙུམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཆེག་གསལ་བཞིན་དུ་
བཤད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ ^③ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྒྲོན་ལམ་དང་། །སྒྲོད་པ་ཡོངས་བསྡེ་མ་བཤད་དེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཐེག་
དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྒྲོད་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་སོགས་མ་
བཤད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྒྲོད་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ཉམས་
ལེན་མ་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཐམས་ཅད་
སྒྲོལ་གྱི་སྒྲིམ་རབས་སོགས་བརྒྱ་ཐག་མང་པོ་བཤད་པའི་སྒྲོན་སྒྲིམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་མང་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་བྱངས་
ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་དོར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་སྐྱབ་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱད་པ་ནམས་གྱིས་
ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་བེར་ན། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་
པ་དེ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱད་པའི་དོར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་དང་རྟེན་ཆེན་དུ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་དོར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ❶ ཐེག་པ་
ཆེ་ལས་སྟེ་མེད་བསྟན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་
པར་སྐྱབ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་དོར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱས་གསུམ་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་མིན་པར་འདོད་པའི་གྲོལ་བའི་དོར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་
ཏེ། ❷ གཅིག་པ་དེ་བྱིར་བཅོད་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ❸ ཇི་སྐད་དུ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཇི་སྤྱད་སྤང་
པོར་འཇིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་བྱངས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་དོར་བྱངས་པ་ཇི་
ལྟར་རིགས་ཤེ་ན། དེ་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་རང་སྟེ་འོག་མ་ནམས་
དང་། རང་རྒྱད་པ་སོགས་གྱི་དོར་འདྲན་པ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཐེན་
པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་ས་འོག་གི་
གཏེར་བཞེན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་བོས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་ནག་གི་ཚུམ་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ནས་མ་བཤད་པའི་ཚུངས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་འཕགས་
པས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་བདེན་འཇིན་ཉན་སྐྱབ་ཏུ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ།

དེ་ལྟར་ན་མདོན་ཏྲུག་སྒྲི་ལས། ❶གཟུང་དོན་ཏྲུག་པ་སྒྲིང་བྱེད་དང་། །འཛིན་པ་མི་
 སྒྲིང་བྱེད་དང་ནི། །ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་སྒྲིང་མི་རྒྱས་
 བར་གསུངས་པ་དང་། ❷ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱིས། །ཉམས་བྱེད་སྒྲོབ་མ་
 བསེ་རུ་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གསུངས་པ་རི་
 ལྟར་བྱང་ཞེན། ལུང་དེའི་དོན་ནི། བྱེད་ཏྲུག་ཆད་མས་བྱུ་བ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་རང་རྒྱལ་
 འཕགས་པས་བྱེད་ཏྲུག་བདེན་མེད་ཏུ་ཏྲུག་སྒྲིང་། དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པས་གཟུང་བ་ལ་
 བདེན་ཞེན་གྱི་ཏྲུག་པ་སྒྲིང་རྒྱས་པ་དང་། འཛིན་པ་བདེན་མེད་ཏུ་མ་ཏྲུག་སྒྲིང་པས་འཛིན་
 པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྒྲིང་མི་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པས་བྱེད་ཏྲུག་
 མེད་པར་ཏྲུག་སྒྲིང་། འཛིན་པ་བདེན་མེད་ཏུ་མ་ཏྲུག་སྒྲིང་པས། གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་
 སྒྲིང་རྒྱས་ཀྱང་། འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྒྲིང་མི་རྒྱས་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་
 འཐད་དེ། གཞི་བྱུ་བ་པ་གཅིག་གི་སྒྲིང་ཏུ་བདེན་མེད་ཆད་མས་ངེས་ན་དེ་ནས་གཞི་
 གཞན་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྒྲོགས་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་མེད་ཏུ་ཏྲུག་སྒྲིང་རྒྱས་པའི་བྱེད། སྒྲོབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་ལྟས། ❸གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་འདི་ལྟར་ཏུ་འཆད་པ་
 ནི། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་བཟང་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པས།
 གཟུང་དོན་ཏྲུག་པ་སྒྲིང་བྱེད་དང་། །ཞེས་སོགས་སྒྲིང་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེ་
 ཟབ་མོའི་ལམ་སྒྲོན་ཏུ་མི་རུང་བའི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་བྱེད་ཏུ་
 གསུངས་པའི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱེད། དེ་བཞིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་
 ལམ་གསུམ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གཟུང་དོན་ཏྲུག་པ་སྒྲིང་བྱེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་ལྟ་བ་རབ་དབུ་

མའི་ལྟ་བུ། ཐེག་འབྲིང་ལ་ལྟ་བུ་འབྲིང་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བུ། ཐེག་ཆུང་ལ་ལྟ་བུ་ཐ་མ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བའི་ལྟ་བུ་བཞག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ལ།
དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་སྤྱི་ཇི་བཞིན་
པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་
བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་དབང་པོའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་
བ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱར་དུ་གཏིང་དཔོག་མི་དཔོག་གི་སྒྲོ་ནས་དབང་པོའི་རིམ་
པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབྲེད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དོན་འདི་ཁོ་
ན་ཡིན་གྱི། འདི་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་གྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ^①ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་
ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བརྟེན་པའི་ཆོས་གྱི་བྱེ་བྲག་
གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་སོགས་གྱི་ཚུད་ལན་གྱི་གཞུང་རྣམས་
གྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཚུད་ལན་གྱི་གཞུང་རྣམས་གྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསེར་འབྲིང་ལྟར་ན།
རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་ཚུད་ལན་དང་། རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་ཚུད་ལན་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཚུད་ལན་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི། ^②སྤྱི་བ་
པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་རང་བཞིན་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་
ཆེན་སྤྱི་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྟན་ཅིང་། ^③འཇུག་
པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་བ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཐེག་
ཆེན་སྤྱི་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཚུད། ཇི་ལྟར་ཚུད་ན། ཁོ་

ན་རེ། རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག ། ཆོས་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད། དེ་ལྟར་ཡང་། ཅ་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་
མེད་ཕྱིར། ། རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། ། ཞེས་དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། ^①དེ་ལྟར་ནའང་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སོ། ། འདི་ནི་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སོ། ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སོ། ། ཞེས་རིགས་ནི་ཐ་དད་
དུ་རུང་བ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅོད་པ་དེའི་ལན་ནི། ཅ་བར། བརྟེན་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ། དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། ། ཅེས་དང་། དོན་གསལ་
ལས། ^②དཔེར་ན། འཇིམ་པ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྱུ་བ་ཅིང་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་
བཏང་བའི་རྟོན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་པ་སྤང་ཅི་དང་ལི་ཁར་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་
ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། ^③དཔེར་ན་འཇིམ་པ་
གཅིག་ལས་ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། ཅོད་པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་
ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། བརྟེན་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བས་རྟོན་
རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆུང་དང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་པའི་ཅོད་ལན་ཡིན་ལ།
དེའི་དོན་ནི་ཉི་སྒྲུང་ལས། ^④དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་
མཆོན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། ། ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། དེས་ན་འདིས་
ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་འཕགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་རིགས་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རྟོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་སྐྱབ་པའི་

ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཚོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོན་པ་ལ་ཚིད། ཇི་ལྟར་
 ཚིད་ན་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྐབས་གྱི་རིགས་ལ་
 གནས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་གྱི་ཚོས་དབྱིངས་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཉེན་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་གང་ཞིག །ཚོས་དབྱིངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེར་གནས་པའི་
 བྱིར་། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་གྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར། ❶ དེ་ལྟར་ཡང་གལ་ཏེ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་
 ཉིད་རིགས་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེར་གནས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ❷ དེའི་ཆེ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ནི་སྐྱེར་གནས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་ཆུང་ལས། ❸ འོ་ན་ནི་དེའི་ཆེ་དེ་ནི་སྐྱེར་
 གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་
 དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསུ་ནས། ཞེས་གསུངས། ཚིད་པ་དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ། ཉི་
 སྒྲུང་ལས། ❹ ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཚོས་ནམས་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
 རིགས་པས་བཤད་པ་ཡིན་ན། འདིར་ཤིན་ཏུ་ཐལ་ཆེས་པར་ཅིའི་བྱིར་རྟོག་པར་བྱེད།
 དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་དང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ❺ ཇི་ལྟར་
 ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་
 བྱུང་བ་མེད་དེ། བྱང་སེམས་གྱི་སེམས་གྱི་ཚོས་དབྱིངས་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཉེན་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་
 གྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར།

དེ་ཆུལ་ཕུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྡན་བྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། བྱང་
 སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ཚོས་ཅན། མི་ལམ་དུ་ཡང་ཆུལ་བྱིས་ས་འཆལ་བའི་དྲི་མ་མཐའ་

དག་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པ་ཐོབ་པ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ནི་བྱིས་སྤྱོད་དག་རང་བཞིན་
ལྟ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག །ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པར་ལྟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་དག་དང་མི་ལྡན་པས་བྱང་པ་ལྷང་
དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་དག་དང་ལྡན་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་མེད་པར་
ཐལ། གཞུང་དོན་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་དག་དང་ལྡན་
པའི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཅ་བའི་རྟགས་དེ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་རྣམས་དག་དང་མི་ལྡན་པས་བྱང་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་རྣམས་དག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་
ཅིག །ཅ་བའི་རྟགས་དེ་ཡིན་ན། ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་
བའི་གང་ཟག་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་
ཅམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་^①བྱིར།

རང་ལྷགས་ནི། ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་
བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་དག་དང་མི་ལྡན་
པས་བྱང་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་
ཅན། བྱིར་ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བའི་གང་ཟག་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱིར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕར་བྱིན་ཐོབ་པ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཞེས་བྱའི་བྱད་ཞིང་མ་ལུས་སྟེགས་པའི་མེད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་

བཅད་པ་དང་། ❶གཞུང་དོན་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ས་
གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་ཟེར་ན།
འོ་ན་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉོན་
སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་ཐལ། རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། ས་དེར་རྒྱལ་སྤྱི་བསམ་
གཏན་མཛོད་ཤེས་དང་། །ཞེས་པའི་ཐད་གྱི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❷ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་
བྱེད་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱིས་སྤང་
ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེའི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། དམན་
ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་གྱི་དོ་སྐལ་གྱི་
སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་
པའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་ཉོན་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །འདིར་མ་འབྲེལ་སྟེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་
མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་རང་རྒྱུད་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་
བ་ཞིག་ ❸མེད་པར་ཐལ། དེས་རང་རྒྱུད་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་གྱིས་འཁོར་བ་སྤང་བྱའི་

གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ཅིང་། བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་འབྲེལ་བྱང་
འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་
ཀྱིས་འཁོར་བ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་
ཐར་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་
འབྲེལ་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མ་
སྤངས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་མེད་བསྟོམ་^①བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་
བྱུང་། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྟོམ་^②བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་
སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ཉག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་

ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྐྱོམ་^① བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

རང་ལུགས་ནི། དེའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དམན་ལམ་སྒྲིན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
མཐོང་ལམ་པའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་། དེས་
དེ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་དེ། དེས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུགས་པའི་
རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མེད་པར་ཐལ།
དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་
གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་མེད། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་མཐོང་
ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱུང་།

དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུགས་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་དེ།
དེར་གྱུར་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
ལྷག་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་
སྒྲིབ་པ་ཡོན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དག་བཙུགས་པའི་
སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་ས་དང་པོའི་སྐྱོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་མེད། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱང་མེད། རེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོན་ཏན་

བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། རེས་ཐོབ་ཏུ་
ཡོན་ཏན་སྟོང་ཐག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ།
དེས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་སྒྲིབ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉིར་གྱི་སྒྲོ་ཆས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་མཆན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་
གཟུགས་བདེན་པར་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་འཐད་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དང་
བཅས་པ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཞེས་གསུང་། དེ་འདྲའི་སྒྲོ་ཆས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་
སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཐོགས་
སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་གྱི་
སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ❶ རི་ལྷ་རི་སྟེང་ནང་
གིས་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་
སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བ་དེ། གཞུང་དེའི་སྤྲུལ་སྐུ་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་བ་དེ་དག་ས་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ❷ འཕགས་པ་ཕྱིར་

མི་ལྟོག་པ་ནི། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག །སྤྱིར་སློམ་སྤང་ལ་ཆེན་པོ་སློར་གསུམ། འབྲིང་སློར་
གསུམ། ཚུང་དུ་སློར་གསུམ་ཡོད་ལ། ཆེ་འབྲིང་དུག་པོ་ཉོན་སྤྱིབ་དང་། ཚུང་དུ་གསུམ་ཤེས་
སྤྱིབ་ཡིན་ཅིང་། ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་སློར་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱུ་
ཆེན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་སློར་
གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲིང་སློར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^①དེ་ཡང་
སློམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ལྟན་སྤྱེས་ཆེ་འབྲིང་དུག་ས་གཉིས་པ་ནས། བདུན་པའི་བར་གྱིས་
སྤོང་བས་ས་འདྲིའི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་སློར་གསུམ་སྤངས་པར་ཐལ། སློམ་སྤང་
ཉོན་མོངས་དེ་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་གྱིས་སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་འབྲིང་སློར་གསུམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཁྱོད་གྱིས་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་གྱིས་དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་ཚུང་དུ་སློར་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་དུ་དགྲ་ཡོད་
ཅིང་། དང་པོ་དུག་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་རིམ་བཞིན་སྤོང་། ས་བདུན་

པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་ཐེབས་དང་པོ་དེས་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་འབྲིང་གི་ཚུང་དུ་
སྤྲོང་བར་བྱེད་ལ། ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་ཐེབས་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤང་ཉོན་
མོངས་ཚུང་དུ་སྒྲིམ་གསུམ་པོ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བར་བྱེད།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་སྒྲིམ་གསུམ་ལ་
སྤྲོང་དཀའ་སྤྲི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་ཐེབས་
མ་དེས་དེ་གསུམ་གའི་དངོས་གཉིན་བྱེད་པའི་སྒྲི་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་དུ་གསུམ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་བཀག་ནས་ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ། སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་
སྒྲིམ་གསུམ་གསུམ་འབྲེད་ཅིང་། ཚུང་དུ་ལ་སྒྲིམ་གསུམ་དུ་མི་འབྲེད་པར། གཅིག་ཏུ་
བསྐྱས་ནས་དེ་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་ཐེབས་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤང་ཉོན་མོངས་
དེ་ལ་གསུམ་དུ་འབྲེད་པ་གོང་དུ་བཀག་ཅིན་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། གང་ཟག་རང་སྐྱེ་ཐེབས་
པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཉོག་པ་ཀྱན་བརྟགས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱན་
བརྟགས་གཉིས་ལ་སྤྲོང་དཀའ་སྤྲི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྤྲོད་དུ་མ་སོང་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་གཉིས་གའི་དངོས་གཉིན་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་རང་སྐྱེ་ཐེབས་པའི་རྣམ་
ཡོད་གྱིས་སྤྲོང་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཉོག་པ་དཀའ་སྤྲི་བྱེད་པར་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་སྒྲིམ་གསུམ་འབྲེད་ཅིང་།
དེ་ཡང་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་ཐེབས་དང་པོས་ཚུང་དུ་ཁོ་མོ་སྤྲོང་།
གཉིས་པས་ཚུང་དུ་ཁོ་མོ་སྤྲོང་། གསུམ་པས་ཚུང་དུ་ཁོ་མོ་སྤྲོང་བ་ཡིན། ཞེས་

གསུང་། འོ་ན། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེན་
འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གང་
ཞིག །ཁྱོད་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡིན་ན། ཉོན་སློབ་སྤངས་པས་མ་
བྱུང་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་སྤལ་གྱི་སྤང་བྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་སློབ་ཀྱི་དངོས་གཉིན་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ངེ་མ་དེ་དག་ཅ་བཅས་ཉེ་བར་
ཞི་འགྱུར་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་ས་གསུམ་སྒྲ་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡིན་ན། མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་
པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་ཟེར་ན། མི་མཆོངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེ་དག་
བཅོམ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་ཡང་མ་
ཡིན། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
ཐར་པ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཡང་མ་ཐོབ། ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཡང་

མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བྱོད་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མི་སྒྲོབ་ལམ་ཐོབ་
པར་ཐལ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཐོབ་པར་
ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཉན་སྒྲིབ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དག་བཅོམ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་བྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། བྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན།
བྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་འདས་ཐོབ་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་གང་
ཞིག །བྱོད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་འདས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་གནས་པའི་
བྱང་འདས་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་མི་
སྒྲོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་
བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ལམ་
གང་དུ་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་སྒྲོང་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་བཤད་པ་དང་། ཤེས་
སྒྲིབ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་
བར་དུ་གཙོད་བྱེད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྟན་
སྒྲིབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱུང་མཐས་རྒྱད་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པའམ། དེས་སྒྲིད་པའི་ས་བོན་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་ཉོན་
སྒྲིབ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་པ་དང་། ས་བོན་ཀྱི་
ཆ་གཉིས་ཡོད། ཉོན་སྒྲིབ་གང་ཞིག །བྱུང་མཐས་རྒྱད་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་བྱང་བ་མ་
ཡིན་པར། རང་རྒྱ་^❶ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པའམ། དེས་སྒྲིད་པའི་ས་བོན་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་ཉོན་
སྒྲིབ་ལྟན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་ཀྱི་ཆ་གཉིས་
ཡོད། གཉིས་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་བྱེད་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་དང་།
ས་བོན་ཀྱི་ཆ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་འཕགས་པ་
སྒྲོབ་པའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག །རང་ལུལ་
གཟུགས་སོགས་བདེན་གྱུར་དུ་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་
གྱུར་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། འཇུག་ཤེས་བྱ་གཞི་ལ་རང་ལུལ་གཟུགས་སོགས་
བདེན་གྱུར་དུ་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་

བདེན་འཛིན་གྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་
འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པའི་ཉེར་ལེན་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་སློབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ།
ཤེས་སློབ་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཆའི་མཆོན་ཉིད། ཤེས་སློབ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྒྲིལ་
གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་རིགས་ཏེ། ཤེས་སློབ་ཀུན་བརྟགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་སྤང་
ཤེས་སློབ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སློབ་མེད་དེ། བདེན་འཛིན་
ཤེས་སློབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ལམ་གང་དུ་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་སློང་བ་ལ། ཉོན་སློབ་ལམ་གང་
དུ་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་སློང་བ་དང་། ཤེས་སློབ་ལམ་གང་དུ་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་སློང་བའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཆོས་བཅོད་ནས་ཉོན་སློབ་སློང་བའི་མགོ་ཚུལ་ཞིང་། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་
ཉོན་སློབ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ནས་ཉོན་སློབ་སློང་བའི་མགོ་ཚུལ་ཞིང་། ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་པ་
དང་ཉོན་སློབ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ།

གཉིས་པ་ནི་ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་ནས་ཤེས་སློབ་སློང་བའི་མགོ་ཚུལ་ཞིང་། རྣམ་
མཁྱེན་ཐོབ་པ་དང་ཤེས་སློབ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ། ས་བརྒྱུད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཤེས་
སློབ་སློང་བའི་མགོ་མི་ཚུལ་སྟེ། དམན་ལམ་སློན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་བརྒྱུད་པ་མ་ཐོབ་
བར་དུ་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པ་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་པར་
ཤེས་སློབ་སློང་བའི་མགོ་མི་ཚུལ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་པ་དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སློང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་དེའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སློན་ནས་

དེ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་རྒྱད་ལ་སྒྲེ་
བ་ལ་མངོན་དུ་སྒྲེགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་རང་རྒྱད་ལ་འགག་^①པ་ལ་
མངོན་དུ་སྒྲེགས་པ་དུས་མཉམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་རྒྱད་
ལ་སྒྲེས་བེན་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་རང་རྒྱད་ལ་འགགས་བེན་པ་དུས་
མཉམ་པའི་སྒྲོན་ས་དེའི་ས་བོན་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་
བོན་མེད་མེད། དེའི་རྒྱད་ལ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། རང་རྒྱད་
པའི་ལུགས་ལ་མེད་དེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་
རྒྱད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཐག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བེན་ལ། དེའི་རྒྱད་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་མཆོན་གཞིར་གྱུར་པའི་
གང་ཐག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། དེ་ཐག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བེན་པ་དེའི་སྤྱོད་དུ་སྒྲོམ་སྤང་
རྟོག་པའི་ས་བོན་ཡོད་ན་དེ་ཐག་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་^②པའི་ཕྱིར། ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེའི་རྒྱད་ལ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱད་གྱི་
ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཐག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བེན་གྱང་། དེའི་རྒྱད་གྱི་ང་ཅམ་གྱི་སྤྱོད་དུ་
སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཁས་ལེན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ང་ཅམ་གང་ཐག་
གི་མཆོན་གཞིར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཚུད་པ་སྤྱོད་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇུག་ཤེས་དུག་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་རང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་གྱུར་ཏུ་སྤང་བ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་
བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་རང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་

བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པ་ལས། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་
 ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་དབང་གིས་རང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་
 ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དང་པོ་ཡང་ཤེས་
 སྒྲིབ་མ་ཡིན། གཉིས་པ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དངོས་
 མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་དངོས་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡུལ་
 ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པར་
 གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་བའི་
 རྒྱུད་ལ་སྟོབས་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་གནས་སྤྱོད་
 དང་། ལས་འབྲས་སྤྱོད་ལ་སྟོབས་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱང་མོངས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་རྣམས་མཐོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་བཀག་ནས་ཁོང་རང་གི་ལུགས་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ❶ དེ་
 ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ།
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་རྣམས་པ་
 དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་
 ཡང་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་སྟོབས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་
 དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་པས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་བསྟན་ཏེ།
 འདི་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དག་བཅོམ་པས་ལུས་ཀྱིས་སྒྲུབ་
 ལྟར་མཆོང་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཞེ་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་

གཞན་ལ་དམང་མོ་ཟེར་བའི་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་སྤང་བྱར་དངོས་སུ་བསྟན་
བས་ཤུགས་ལ། རང་རྒྱ་^①བདེན་འཛིན་གྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྩེས་བཞག་པ་
ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་
འབྲུལ་བ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། རྟེན་ཆེན་
ལས་^②དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་བསྟུན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེ་ན། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ལུང་འདིས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དག་བཅོམ་བས་
སྤེལ་ལྟར་མཆོང་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཞེ་སྤང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་
གིས་གཞན་ལ་དམང་མོ་ཟེར་བའི་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་སྒྲིབ་པར་དངོས་སུ་
བསྟན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་སྒྲིབ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་
འབྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་
ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟེན་ཆེན་ལས་^③སངས་མ་
རྒྱས་པའི་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པས་ཞེས་
དང་།^④དེས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་གཅོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནི་སྤང་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་མ་ཡིན་གྱི། མཉམ་རྩེས་སུ་སྤང་བ་ཡོད་མེད་རེས་འཛོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་འབྲེལ་ལས།^①
 དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་གཙོད་པའི་བྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཆན་ཉིད་
 ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་གཙོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་
 དོན་དུ། རྟེན་ཆེན་ལས་བཤད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྟེན་ཆེན་ལས།^②དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྣང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་གཉིས་སྣང་འབྲེལ་བ་དང་། ཤེས་པའི་གཞི་
 མཐུན་^③ཡང་མེད། དེ་དང་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་^④ཡང་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་^⑤མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་
 དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་^⑥མེད་པའི་བྱིར་བེར་ན། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། ལས་འབྲས་ལ་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 ཉུགས་ཁས། འདོད་ན། སྒྲིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྟོད་མི་འབྱུང་བར་འཇིན་པའི་
 སེམས་བྱང་མོངས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉུགས་སྟེ། འདོད་ན། ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། བདག་མེད་ཉུགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་སྟུགས་སུ་
 གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྲབ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས།^⑦དེའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་མི་མཐུན་^⑧སྟུགས་དང་།
 དེ་ཡང་རིག་པ་དེ་མེད་པ་ཙམ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཇིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་
ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མངོན་གྱུར་དུ་དུས་ཅིག་ཅར་
དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་རང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
སྒྲུབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། རང་རྒྱ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་མངོན་གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྱབ་པ་དངོས། སྤྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་
འཛིན་དང་བདེན་མེད་ཉོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྟེན་ཆེན་ལས། ❶རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་རེ་རེ་བཅོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན། གཙོ་བོའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ལ་དགོངས་པ་ཡང་མ་ཤེས་
ཤིང་། ཞེས། དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་སྤྱིང་བས་གྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བདེན་སྒྲུབ་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་བདེན་འཛིན་
གྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་ཡུལ་གཟུགས་
སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཉིས་སྒྲུབ་འབྲུལ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། ས་བརྒྱད་པའི་
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་གི་བདེན་སྒྲུབ་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་
སྤྱིར། ཉགས་ཁས།

རང་ལུགས་ནི། རང་འབྲེལ་ལས། ❷དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་པས་

ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཆན་གཞི་བསྟན། ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་
ལ། ཞེས་པས་མཆན་ཉིད་བསྟན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡང་སྒྲས་
ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་མ་ཟད། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་
འབྱུང་བའི་ལུས་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྒྱུར་ཡང་བསྟན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལུས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དག་བཅོམ་པས་ལུས་
ཀྱིས་སྤྲུལ་ལྟར་མཆོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་ནི། ཞེ་སྤང་གི་བག་
ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དག་བཅོམ་པས་གཞན་ལ་དམང་མོ་^①ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་ནི། ཤེས་བྱའི་ཆ་སྤྱོད་ཉོན་པ་དཀའ་བ་ལ་སྒྲོ་མི་གསལ་བའི་ཆ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་རང་གི་མ་འཇིག་ཉོན་གྱི་ཁམས་འོད་ཟེར་ཅན་
ཀྱི་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་དུ་བལྟས་ཀྱང་མ་ཉོན་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་
བའི་ས་བདུན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་
པའི་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཟེར་ན་མ་བྱུང། འོ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ས་བཅུ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ས་བཅུ་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་
མཉམ་གཞན་གྱི་གཉེན་གཉིས་ལ་སྐྱེས་པའི་ས་བརྒྱུད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ས་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང། ཁོ་ན་རེ། མ་དག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་དེ་

སྤངས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྟོགས་པ་
སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་སྒྲུབ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲུག་ཤེས་དུག་ལ་རང་
ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བའི་གཉིས་སྒྲུབ་འབྲུག་པའི་ཆ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པའི་རྒྱད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་
ལ་བདེན་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གོང་མ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཀ་བའི་ཆོས་
ཉིད་དང་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
དེ་ལ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་བྱུང་པར་ཅན་དང་།
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྐུས་རྣམས་ལ་ཁྱོས་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྤྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ཟིན་པའི་དག་ཅུ་ཁོང་ཁྱོས་
འཛོམས་མི་བྱས་ཏེ། སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་བྱངས་པ་
ལས།^①རྗེ་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་རྒྱ་ཐེགས་ལྟར། །རྒྱ་མཚོ་མ་བསྐྱམས་བར་དུ་དེ་མི་
འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་རྒྱལ་རྒྱར་བསྐྱོས་དག་བ་ཡང་། །བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་

མི་འཇོད། །ཅེས་པ་དང་། སྒྲོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་བྲངས་པ་ལས་
ཀྱང་།^①དདུལ་ཚུའི་རིགས་གསེར་དུ་སྒྲུང་བ་ཞེས་པ་སྤང་གཅིག་གིས། ལྷགས་སྤང་
སྒྲོང་གསེར་དུ་བསྐྱར་ཀྱང་། ལྷགས་དེས་དེ་ཅུང་བད་བད་པར་བྱ་མི་རྒྱས་པ་དཔེར་
མཛད་ནས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་དགོ་རྩ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་ས་བོན་བད་པར་བྱེད་རྒྱས་ཀྱང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེའི་ས་བོན་ཚུར་ལ་འཇོམས་
མི་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་དགོ་
རྩ་ཁོང་ཁྱོས་འཇོམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོ་རྩ་
ཁོང་ཁྱོས་འཇོམས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་འབྲེལ་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། ལྷང་དང་པོའི་དོན་ནི། རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོས་པའི་དགོ་རྩའི་
འབྲས་བུ་ལ་ཅི་ཙམ་མོངས་སྤྱད་ཀྱང་བད་པར་མི་རྒྱས་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། ལྷང་
གཉིས་པའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཉོན་ཀྱི་ས་བོན་བད་
པར་བྱེད་རྒྱས་ཀྱང་། ལས་ཉོན་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་བོན་བད་པར་བྱེད་
མི་རྒྱས་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྲོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་དགོ་རྩ་ཁོང་ཁྱོས་
འཇོམས་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་རྒྱས་པར་ཐལ། རྫོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་རྩ་ཁོང་ཁྱོས་འཇོམས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟེན་ཆེན་ལས།^②དཔེར་ན།
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྫོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས། ལྷར་པོར་སྐྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་ཐུབ་པ་ཞིག་^③གིས་
ལྷང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ལ་ཁྱོས་ན། ཁྱོ་སེམས་ཀྱི་གྲངས་དེ་སྤྱད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་སྐྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་
མི་རྒྱས་པར་གཞི་ནས་ལམ་ལ་སྐྱོབ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅུ་བཅེས་པའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཁོང་ཁྱོས་རང་གི་
གཞོམ་བུའི་དག་ཅུའི་རྣམ་སྤྲོད་གི་འབྲས་བུ་ལྟར་དུ་འབྲིན་པའི་རྒྱས་པ་བཅེས་ནས་
འབྲས་བུ་ཐག་སྤང་བ་འབྲིན་པ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་འབྲིན་པའི་རྒྱས་པ་གཏན་མེད་དུ་
བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅུའི་ས་བོན་འཛེམས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་
ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བུའི་ས་བོན་སྤང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་། དེ་འགོག་པ་
ལ་སྤྲོད་ཆེན་ལས། ❶ རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་མ་དེས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞེས་
མི་དག་བ་སྤངས་པའི་དག་❷ བ་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་ཡང་། ད་གཙོད་རྒྱན་དང་
སྤང་གྲང་རྣམ་སྤྲོད་འབྲིན་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲོད་ལམ་ཅེ་མོ་དང་བཙོད་པ་ཐོབ་
པའི་ཆེ་ལོག་ལྟ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་མི་དག་བའི་ས་བོན་མ་སྤངས་གྲང་།
རྒྱན་དང་སྤང་ནའང་ལོག་ལྟ་དང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི་སྤྲོད་ལམ་ཅེ་མོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ལོག་ལྟ་མངོན་གྱུར་དུ་
སྐྱེ་བ་སྤྲོད་པར་ཐལ། དེས་ལོག་ལྟའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྲོད། ཁོང་ཁྱོས་
དག་ཅུའི་ས་བོན་མ་བཅེས་ན་དག་ཅུའི་རྣམ་སྤྲོད་ཡིད་འོང་འབྲིན་དེས་པས་བྱེད་པས་
བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྲོད་ལམ་བཙོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་སྤྲོད་པར་ཐལ། དེས་ངན་སོང་གི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
བྱེད་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། སྤྲོད་གཙོད་གྱི་མི་དག་བའི་ལས་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞེས་
བཞགས་ཟེན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སྤྲོད་གཙོད་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་འབྲས་བུ་
ཡིད་མི་འོང་འབྲུང་སྤྲོད་པར་ཐལ། དེས་སྤྲོད་གཙོད་གྱི་ལས་གྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། མི་དག་གི་འཕེལ་སྐྱོད་ལས་སྒྲི་བས་ལྡན་ཡིན་ན། རང་ལས་སྒྲི་བས་ཆུང་བའི་དག་ཅེས་འཛེམས་བྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་ལས་སྒྲི་བས་ཆུང་བའི་དག་ཅེས་རྒྱས་པ་ཐག་སྤིང་རྒྱས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅེས་འཛེམས་པའི་དོན་དག་ཅེས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་ཐག་སྤིང་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱི་མ་ཁས། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཛོད་འབྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ①ལས་ཀྱི་འཁོར་བ་སྤྱི་གང་དང་། །ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། །སྒྲིན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། །སྤྲེལ་སྤྲེལ་རྣམས་སྒྲིན་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅེས་འཛེམས་པའི་དོན། ཁོང་ཁྱོས་རང་གི་གཞོམ་བྱའི་དག་ཅེས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་གཏན་མེད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ②དག་བ་འཛེམས་པ་ཡང་ཁོང་ཁྱོས་སྤྱི་མ་ཐག་རྒྱུད་ལ་དག་བ་མེད་པར་འགོ་བ་མིན་གྱི། འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཟད་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བཤད་པའི་གང་གཞོད་པ་བྱས་ཆོད་དེ་སྤར་སྒྲིན་མི་རྒྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གཞོམ་བྱའི་དག་ཅེས་འཛེམས་པའི་དོན་དག་ཅེས་འཛེམས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། གྱི་གང་ཐག་དོས་བཟུང་བ། ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅེས་བཅོམ་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཁོང་ཁྱོས་གཞོམ་བྱའི་དག་ཅེས་ཡིན་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་བྱུང་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ③དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སྤར་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་གོམས་པ་ལས་སྤྱི་མ་ཐག་འཛེམས་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་དང་། སྤྱིད་འཇུག་ལས། ④སྒྲིན་དང་བདེར་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་

ཀྱང་། ཁོང་ཁྱོད་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད། ཁྱེད་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་ལྟར་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ་བྱང་སེམས་སྟོབས་ཆེ་བས་ཚུང་བ་ལ་ཁྱོད་པ་དང་། སྟོབས་ཚུང་བས་ཆེ་བ་ལ་ཁྱོད་པ་དང་། སྟོབས་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྱོད་པ་དང་། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོད་པ་དང་། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་པ་དང་ལྟ། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་སྟོབས་ཆེ་བས་ཚུང་བ་ལ་ཁྱོད་ན། བསྐྱེད་པ་བརྒྱུར་བས་གསུང་བའི་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲོ་ལམ་ལས། ❶ གལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་དུ་དེས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་ལ། དེས་པ་ཡིན་དུ་བློ་བྱེད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་གོམས་པ་ལ་རག་ལས་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་གྱུར་པ་དང་བདེན་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལྟག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་ན་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུར་བས་གསུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གསུང་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིན་པ་དང་ཚུལ་བྱེད་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེད་པ་གོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་འཛོམས་པར་འགྱུར་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ་ཞེས་དང་། ཅུ་བར་ཡང་། གང་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྐྱེས་རྣམས་ལ་ཁྱོད་པ་ཡིས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྟོབས་ཚུང་བས་ཆེ་བ་ལ་ཁྱོད་པ་དང་། སྟོབས་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྱོད་པ་རྣམས་ལྷུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷུང་བསྐྱེད་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལྷུང་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོད་ན་ཁོ་སེམས་ཀྱི་གངས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་ལམ་ལ་སྟོབ་དགོས་

པར་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལས། ^①ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་
ཞིག་གིས། །ལུང་བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁྱོས་ཅོད་པ་ཅོམ་བྱེད་ན། །ཐ་བ་སྒྲིན་ལྟན་
སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རི་སྟེད་པ། །དེ་སྟེད་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་སེམས་ལ་
ཁྱོས་ན་བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་ཅ་འཛོམས་པར་གསུངས་ཏེ། སྟོང་འཇུག་
ལས། ^②བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྒྲིན་དང་བདེར་གཤེགས་མཆོད་ལ་
སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་གྱང་། །ཁོང་ཁྱོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྟ་བུ་ལ། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་
གཞན་ལ་ཁྱོས་ན་དགོ་ཅ་འཛོམས་པར་གསུངས་ཏེ། དགོ་སྟོང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐྱ་དང་སེན་མོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་དད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། བྱག་བྱས་པའི་
དགོ་ཅ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱིས་ནོན་པའི་ས་གཞི་ནས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་
ཐུག་པའི་བར་གྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྱིད་
ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ལས་བསགས་ཤིང་དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་ཅ་དེ་ཡང་གྲོགས་ཆངས་པ་
མཆུངས་པར་སྟོང་པ་ལ་ཁྱོས་ན་བསྐྱབས་པ་དང་། བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་
འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ། ^③མདོ་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་བྱངས་པ་ལས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④དགོ་སྟོང་དག། དགོ་སྟོང་གིས་འདི་ལྟར་སྐྱ་དང་སེན་མོའི་
མཆོད་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱག་འཆལ་ཏེ། སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་
སྟོས། བཅུན་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །དགོ་སྟོང་དག། དགོ་སྟོང་འདིས་ཅི་ཅམ་ནོན་པའི་
འོག་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཐུག་པའི་བར་ན། བྱེ་མ་

རི་སྒྲིབ་ཡོད་པ་དེ་སྒྲིབ་དུ། དག་སྒྲིབ་འདིས་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲིབ་འགྱུར་
དུ་ཡོངས་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཉེ་བར་འཁོར། དེས་དག་བའི་ཅ་བ་ཆེན་
པོ་འདི་དག་བསྐྱབས་པ་དང་། ཡོངས་སྒྲིབ་བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སྒྲིབ་བྱང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡུན་རིང་པོར་འབྱུང་འགྱུར་
ཐུང་དུར་བྱས་པ་དང་། ཆེན་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཐུང་དུར་བྱས་པ་ནི། དག་ཅ་དེ་བསྐྱབས་
པ་དང་། ཟད་པ་ཐུང་དུ་དང་། དག་ཅའི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་པལ་
ཆེར་བཅོམ་པ་ནི་ཡོངས་སྒྲིབ་བྱང་བ་སྟེ། ཟད་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་བྱང་
བ་ལྟ་བུ་ཟད་པ་འབྱིང་རོ། །

གསུམ་པ་ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅ་བཅོམ་པའི་དོན་ནི། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁྱོས་
རང་གི་གཞིམ་བུའི་དག་ཅའི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་
དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞོད་པ་བྱས་ཚུལ་ནི་བསྐྱབས་པ་སོགས་གོང་གི་གསུམ་
པོ་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་བྱང་
སེམས་ལ་ཁྱོས་ན་ལམ་ལ་གཞི་ནས་སྒྲིབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ།
ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་སྒྲུབ་ལམ་ལ་སྒྲུབ་པོར་འཕོ་བྱུང་བ་ཞིག་^❶གིས་ལུང་བསྟན་
ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་ན་ལམ་ལ་གཞི་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་དེ། དེའི་དོན་ཡིན་
ཟེར་ན། འོ་ན་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པས་བྱང་འཕགས་ལ་ཁྱོས་ན། གཞི་ནས་ཆོགས་
ལམ་ཐུང་དུ་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཐོབ་སྤྱོད་གི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཐུང་དུ་
ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ངག་དོན་ནི།

ཐར་འདོད་གི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ཁོ་སྟོ་དུ་མ་ནས་འགོག་རིགས་ཏེ། བྱང་སེམས་
སྟོབས་ཆེ་བས་ཚུང་བ་ལ་ཁོས་ན་ཡང་བསྐྱེད་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་སྤྱན་པ་དང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་ཅུ་འཛོམས་རྒྱས་པའི་བྱིར།

ས་ཐུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་ནི་བྱང་སེམས་ས་ལྔ་པ་བ་
དེས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་སྤྱན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་ས་གོང་མ་ཅི་ཞིག་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། ས་ཐུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་ཐུག་པ་ལ་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་། ས་ཐུག་པར་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་
གང་ཐོབ་ཅེ་ན། ཐོག་མར་སའི་དེས་ཆོག་དང་། ས་ཐུག་པར་ཤེར་སྤྱན་གྱི་ཉམས་ལེན་
ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་ཅེས་འཆད་པ་ལ། མངོན་དུ་སྟོགས་པར་མཉམ་
གཞག་སེམས་གནས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། ས་ཐུག་པར་ཤེར་སྤྱན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་ཅིང་བསྟན་
བཅོས་འདིར་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་ན། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་འཆད་ཅེ་ན། རི་ལྟར་ལོང་བའི་
ཆོགས་ཀྱན་བདེ་སྒྲག་ཏུ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་ཤེར་སྤྱན་དེ་རྒྱས་པར་འཆད། དེ་ལྟར་སྟོ་སྟོས་ཟེར་གྱིས་སྒྲང་བ་གསལ་བྱས་
པ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུས་ཏེ་འཆད་པར་བྱེད། དང་པོ་ནི།
རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མངོན་སྟོགས་ཤིང་། །ཞེས་འཆད་ན། ས་ཐུག་པར་
ཤེར་སྤྱན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པས་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་
སྟོགས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་ལྔ་པ་མན་ཆད་དུ་ལྷག་པར་
ཐོབ་པའི་སྤྱན་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞོད་པ་ཤེར་སྤྱན་གྱི་ཉམས་
ལེན་བྱང་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར། །ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་

ནི། རི་ལྟར་ལོང་བའི་ཚྭ་གས་ཀྱན་བདེ་སྒྲག་ཏུ། །ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་
འཆད།

འདི་བརྟན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེས་^①། །ཞེས་འཆད་ན། ས་ཐུག་པ་བས་
གཟིགས་པའི་རྟན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་སྒྲུལ་དུ་
རྟོགས་པ་ལ་འདྲི་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་ལ་འདྲི་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། ལྷུང་ལ་བརྟན་ནས་ལོད་ཅིག་ཅི་ན། ལྷུང་གི་དགོངས་པ་དེས་པ་ཡང་དགའ་བའི་
ཕྱིར། རང་དབང་དུ་ལྷུང་གི་དགོངས་པ་འཆད་མི་རུས་ལ། འོན་ཀྱང་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། རི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་
པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

འོ་ན་དེ་འདྲི་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་སྟོང་རུང་གི་གདུལ་བྱ་དེ་གང་ཞེ་ན།
དེ་ངོས་འཛིན་པ་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྟོང་རུང་གི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་
བསྟན་པས་པན་ཡོན་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་
འགོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་སྟོང་
རུང་གི་བསྟན་བཅོས་འདྲི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་སྤར་བཤད་པའི་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་ལམ་གོང་མ་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་
རིམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་དེ་འདྲི་གདུལ་བྱ་དེས་^②སྟོང་ཉིད་ཉན་པའི་ཕྱིར་དུ་
བསྐྱེལ་རིགས། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་
ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིར་ས་ཐུག་པ་བས་གཟིགས་པའི་རྟན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་

ཉིད་དེ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་
དག་པའི་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་ཚུལ། ལུང་གི་དོན་རིགས་པས་སྐྱབ་པ། དེས་སྐྱབ་པའི་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ། ལུང་གི་དོན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བརྩུ་བ་ལས། ^①ས་ལྗེ་བ་བ་དེ་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་པ་ན།
ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བརྩུས་འཇུག་གོ། །བརྩུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
མཆོན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་
ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། དབེན་པ་དང་། གདོད་མ་
ནས་ནམ་པར་དག་པ་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷང་བ་མེད་པ་དང་དོར་བ་མེད་པར་
མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་དང་། མི་ལམ་དང་། མིག་ཡོར་དང་། འག་
ཆ་དང་། ཚུ་རྩེ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། སྐྱུ་ལ་བ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་དུ་རྫོགས་པ་ན། རྣམ་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་བཟོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་མཉམ་ཉིད་དེ་ལ་བརྩུ་ཡོད་དེ། སྒྲོས་པ་མེད་པར་
མཉམ་པ་ཉིད་ཡན་ཆད་བདུན་དང་། ལྷང་དོར་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་གཅིག་དང་། སྐྱུ་
མ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་སོགས་གཅིག་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མཉམ་པ་
ཉིད་གཅིག་དུ་བྲངས་པས་བརྩུར་ཡོད་པའི་བྱིར། མཉམ་ཉིད་བརྩུའི་དང་པོ་ནི། སྒྲོ་སེར་
ལས་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་མ་མི་འདྲ་བ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྫོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དོར་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་པོ་

དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་མཉམ་ཉིད་
གཉིས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་མདོར་བསྟན་དང་། གཞན་བརྒྱད་རྩལ་བཤད་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་
བྱེན་ས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྟོང་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་
ཉིད་དེ་མདོར་བསྟན་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་གསུམ་པ་དང་། མ་འོངས་
པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་གསུམ་པའོ། །མདོར་བསྟན་རྩལ་བཤད་སྐྱེར་ཚུལ་འོག་མ་
རྣམས་ལའང་དེས་རིགས་འགྲ།

འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་མཉམ་པ་དེ་
མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་བཞི་པ་དང་། དངོས་པོ་སྐྱེ་
འགྱུར་དང་སྐྱེས་པ། རང་བཞིན་གྱིས་^①གྲུབ་པས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་
གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་ལྔ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་མཉམ་ཉིད་ཐུག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྟོང་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་
གཉིས་སྟངས་གི་སྒྲིས་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
མཉམ་ཉིད་བདུན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྒྲང་བ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་
མེད་པར་མཉམ་པ་དེ། མཉམ་ཉིད་བརྒྱད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་།
མི་ལམ་དང་། མིག་ཡོར་དང་། བྲག་ཆ་དང་། ཚུ་ཆེ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། སྤྱལ་
པ་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་མཉམ་ཉིད་དགུ་པ་དང་།

འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དངོས་པོ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དངོས་མེད་དུ་རང་
བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མཉམ་ཉིད་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིའི་མིག་ཡོར་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲིར་གཟུགས་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་མི་
འགལ་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཀྱི་ནམས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོར། ^①གཟུགས་
བརྟན་ཞེས་བཤད་པ་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་^②མིག་ཡོར་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་
གཟུགས་བརྟན་དང་མིག་ཡོར་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་སོ་སོར་བགྱངས་པའི་བྱིར།
དེས་ན་འདིའི་མིག་ཡོར་ནི་འགྲེལ་བཤད་ལྟར་ན་^③སྒྲིས་བྱའི་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་ལ་བྱེད་
པའམ། གཞོད་འཛོམས་ཆུང་བ་ལས། ^④རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲིཤད་འཇག་པར་སྒྲུང་བ་ལ་
མིག་ཡོར་ཞེས་བཤད་པས་དེ་ལ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་བཤད་སྒྲུར་
ལས། ^⑤བག་འདྲའི་ཅེ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་སྒྲུང་བ་ལ་མིག་ཡོར་
དུ་བཤད་པ་ནམས་ཅི་རིགས་ལ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ནི། སྒྲིར་བཤད་པའི་མཉམ་ཉིད་བཅུའི་
ནང་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་བསྟན་
བཅོས་འདིར་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^⑥དེའི་བྱིར་
འདིར་ཆོས་སྒྲི་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་པས་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་
མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་པ་སྒྲི་བར་དགོངས་ཏེ། སྒྲི་བ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་
མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྒྲི་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཉི་
བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིར་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་མེད་དུ་བསྟན་ཚུལ་དེ་

གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་
ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་པ་ནས། རྣམ་དཔྱད་པ་ནི་སྤྱར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་སྒྲིན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་
ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་སྐད་སྤར་བ་ཤད་ལྟག་མ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་
བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

དེས་སྐྱབ་པའི་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི། བདག་མེད་འདིས་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་གྲོལ་
ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་དུ་བསྐྱབས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
དང་པོ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་ཡང་བདག་མེད་སྒྲིམ་པའི་རིམ་
པ་ལ་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ཀྱང་། བསྟན་བཅས་འདིར་ནི་
རྟོགས་དཀའ་སྤྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐོག་མར་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
འབེབས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
པར་འཇིག་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་དཀའ་ཞིང་། དེ་ཁྱེད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་པ་ཞར་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་པས། ཐོག་མར་ཕྱང་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་
སྒྲིང་དུ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཞིང་། དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་རྣམས་འདུས་བྱས་ལ་
སྒྲིང་འཇིག་གནས་གསུམ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་
འདོད་པས། བསྟན་བཅས་འདིར་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་མེད་དུ་ཐོག་མར་གཏན་
ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ལ། འདི་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་
པ་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་དངོས་སྤྱོད་མཐོང་བཞི་ལས་སྒྲིང་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཅམ་ཞིག་

བསྟན་གྱི། མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ^①འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད། རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་འབྲེལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་དངོས་སུ་
མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ཡིན་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཅེས་ངེས་པར་སྟོས་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་གང་རུང་དུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་
ནམས་གྱིས་མཐའ་བཞི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། བསྟན་
བཅོས་འདིར་མཉམ་ཉིད་བཅུའི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་
ཅེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདི་ལ་ས་བཅད་ནོར་བ་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་མ་
འཛིན་ཅིག །

དེས་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་
པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཅོད་པ་སྟོང་བ། ཉེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་
གྱིས་མཐར་འཛིན་པའི་ལོག་ཏོག་འགོག་ཚུལ། རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་
བྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་
བཞག་པ། དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་
བྱབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་
ཞིག །ཅེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ལ། བདག་སྐྱེ་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་དགག་
པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྩ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་

དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། བྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་
 བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་
 བློ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །ཞེས་པ་ནས།
 ལྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།
 གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 འཆད། བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྷ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་འཆད། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་བྱུང་བའི་དོན་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་
 ངང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་དང་། །རྒྱ་ལ་མ་སྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་
 རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་པས་འཆད། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཅོད་པ་སྟོང་བ་ནི།
 གང་གིས་སྒྲིན་ཆོགས་དང་མཚུངས་གཉི་ལྷག་སྣག་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་འཆད། རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་མཐར་འཇིག་གི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ་ནི།
 གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ལྷག་གི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། རིགས་པས་དབྱུང་
 པ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་བཅིངས། །ཞེས་
 སོགས་གྱིས་འཆད།

མངོན་དུ་སྟོགས་པར་མཉམ་གཞག་སེམས་གནས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྟུན་རང་འབྲེལ་ལས། ❶ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལྡ་པར་བསམ་གཏན་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
སྦྱོན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པས་ས་དྲུག་པར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ལ་
གནས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྦྱོན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་འགོག་པ་འཐོབ་པར་འབྱུང་
ཀྱི་སྡ་རོལ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། སྦྱོན་པ་ལ་

སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་ནི། འགོག་པ་འཐོབ་པར་མི་
 ཉུག་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །ས་དུག་པ་མན་ཆད་དུ་འགོག་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་འཐོབ་པ་མེད་དེ། དེ་མན་ཆད་དུ་ཤེར་བྱིན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འཐོབ་པ་མེད་
 པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་དུག་པ་མན་ཆད་དུ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
 འཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱིས་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཉུག་སྒྲི།

གཞན་ཡང་། ས་དུག་པ་མན་ཆད་དུ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་འཐོབ་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུར་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དག་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ཉ། མདོ་ལས། ^①དེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་མཐར་གྱིས་གནས་
 པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་བྱེ་ཞིང་སེང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་
 པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ལ་
 འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་ནི། ས་དུག་པའི་སྒྲ་རོལ་ས་སྒྲ་པ་མན་ཆད་དུ་འདིར་བསྟན་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་མི་ཐོབ་སྟེ། ས་སྒྲ་པ་མན་ཆད་དུ་ཤེར་བྱིན་ལྷག་པའི་ཡོན་
 ཉན་བྱེད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^②དེའི་བྱིར་འགོག་པ་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་རང་འཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 ལམ་དང་སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཅིང་སྤྱིད་ཅེ་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 ཉུག་སྒྲི་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འགོག་སྟོམས་གྱི་མཆན་ཉིད། འོ་ན། ཅིའི་བྱིར་འགོག་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ས་དུག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འགོག་པའི་

སྟོམས་འཇུག་ཅེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
 དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྫོང་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྫོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། གཉིས་སྒྲུབ་གི་སྟོས་པ་བཀག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ❶ དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་རྫོང་པའི་འདིར་སྟོས་པ་
 ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྐྱབ་བཤད་པ་ཅུ་
 ཡིན་གྱི། རྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
 ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། འགོག་སྟོམས་འཐོབ་པ་ལ་སྤྱིད་ཅེ་འདི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
 ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་སྟོམས་འཐོབ་པ་ལ་འདས་ལམ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱིས་ཀྱིས་❷ འཇུག་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། ས་ཏུག་
 པར་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ས་ཏུག་པར་ཤེར་
 ཕྱིན་སུལ་དུ་བྱུང་བ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཏགས་བྱུང་སྟེ། སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་
 ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་དེ། དེ་ན་ཕྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་
 ཡོད་པ་གང་ཞེ་ག། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྟོབ་གཉིས་སྒྲུབ་ས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་ན་སྟོན་པའི་
 པར་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❸ ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་བྱང་པར་
 གྱིས་པ་རོལ་དུ་འགོ་བ་ལ་ངེས་པར་བཞག་ན་ནི་སྟོན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མིང་རྟོད་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་ཆེན་ལས། ❹ པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་པ་རོལ་འདིར་
 ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྐྱར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་པ་རོལ་དུ་

ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་ན། སློབ་ལམ་ན་ཡང་པར་ཕྱིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❶ དེ་ལ་པ་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་འཁོར་བའི་རྒྱ་
མཚོའི་པར་འགྲམ་མམ་ངོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་
སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགྲེལ་ལམ་སྦྱམ་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པའི་ཡེ་
ཤེས་གང་རུང་ལ་པར་ཕྱིན་དུ་འཛིག་པའི་པ་རོལ་དེ་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་སངས་
རྒྱས་ལ་བྱེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་ཏགས་གཉིས་པ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་
ཡང་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❷ ཚུལ་བྱིམས་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དག་
ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་❸ པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སློབ་ལམ་ན་སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིན་པ་དེ་ཡིན་ན་སྒྲིན་པའི་
པར་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིན་པའི་
པར་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཏགས་བྱུང་སྟེ། སྒྲིན་པ་སྒྲིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་
སྟོང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིན་པ་དེ་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་།
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིན་པ་དེ་འཛིག་རྟོན་པའི་པར་ཕྱིན་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཡང་འགོག་སྦྱོམས་ཀྱི་དོན་སྤར་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །འགོག་སྦྱོམས་

ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀས་འགོག་སྟོམས་སུ་ཁས་
ལེན་པའི་འགོག་སྟོམས་ཞིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འགོག་སྟོམས་ལ་ཐུན་མོང་
པའི་འགོག་སྟོམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^①འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ནས་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགོག་སྟོམས་ལ་ཐུན་མོང་བ་
དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་
སྟོན་མེད་དེ། དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་མེད་ཏུ་དགག་བྱ་ཆོག་པས་དུག་
རགས་པ་འཁོར་བཅས་བཀག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་མདོ་ནས་
འགོག་སྟོམས་སུ་བཤད་པས་དེ་ལ་ཐུན་མོང་པའི་འགོག་སྟོམས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ཀྱི། དེ་འགོག་སྟོམས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^②གང་ཟག་
རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ལ་ཐུན་མོང་པའི་འཛིན་ལྟ་ཞེས་གསུངས་
ཀྱང་དེ་འཛིན་ལྟ་ཡིན་པར་རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་པ་བཞེན་ནོ། །

ཁ་ཅིག ། འགོག་སྟོམས་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་དེ་ཆོས་
 ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་མི་འོང་ལུས་
 མངོན་བྱེད་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་
 ཀྱི་འགོག་སྟོམས་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་བེད་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། སྤྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་
 ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་།

བྱང་འཕགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་འཐད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར།

ཡང་བདག་གི་སྒྲ་མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག ། རོགས་པ་འདི་ལྟར་
གསུངས་ཏེ། ཡར་འོང་ཐོད་ཀྱི་ལ་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། ཡར་འོང་ཐོད་ཀྱི་སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་པོ་དང་སྤེལ་ཆོས་
འགོག་པ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་སྤེལ་གཞི་
བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་པོ་དེ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་སྟོམ་
ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་ན། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཡར་འོང་ཐོད་ཀྱི་འགོག་
པ་དང་མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་འགོག་པ་གཉིས་ལ་ཞི་མ་ཞིའི་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ཀ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་
མཚུངས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། གསུང་བ་ལ་ལན་རྩེ་འདེབས་གཟིགས་ཤིག །

དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག ། ཅེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་དགག་བྲ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་འགོག་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་དགག་བྲའི་རྣམ་གཞག་སྦྱར་བཤད་པ། རང་རྒྱུད་
པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྲའི་ཆད་བཤད་པ། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྲའི་ཆད་
བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། སྦྱར་དགག་བྲ་ལ་ལམ་ཀྱི་དགག་བྲ་དང་། རིགས་པའི་དགག་བྲ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སྦྱོབ་པ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་ལྟ་བུ།

དེས་ན་བདེན་འཛིན་རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྲ་ཡིན་ཏེ། ཅོད་
སྒྲིག་ལས། ❶ ཡང་ན་ཁ་ཅིག་སྤྱལ་བ་ཡི། ། བྱད་མེད་ལ་ནི་བྱད་མེད་སྟུམ། ། ལོག་འཛིན་

འབྱུང་བ་སྤྱལ་བ་ཡིས། །འགོག་བྱེད་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན། །ཞེས་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་སྤྱལ་
 བའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་དུ་བཟུང་ནས་ཆགས་བ་སྦྱེས་བ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 བའམ། དེའི་ཉན་ཐོས་གྱིས་སྤྱལ་བ་ཞིག་སྤྱལ་ནས་སྤྱལ་བའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་དོ་
 སྟུང་དུ་འཛིན་བའི་ལོག་རྟོག་འགོག་བ་བཞིན་དུ། བདེན་མེད་སྟོན་བའི་ཆོག་སྟོང་བ་
 སྤྱལ་བ་ལྟ་བུས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བའི་སྤྱལ་བའི་བྱད་མེད་འབྱུང་བའི་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་བྱུང་དུ་འཛིན་བའི་ལོག་རྟོག་འགོག་བར་གསུངས་བའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། ❶ ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་བ་ལ་དགག་བྱར་
 གསུངས་བ་དང་དེས་བཟུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་བ་ལ་དགག་བྱར་མཛད་བ་གཉིས་
 ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་། དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་
 ཐུན་ཆེན་མོར་ཡང་། ❷ ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྦྱོ་འདོགས་བའི་
 ལོག་རྟོག་དང་། ལོག་རྟོག་དེས་ངེ་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་དགག་བྱ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

སྐབས་འདིར་དོགས་བ་ཅུང་ཟད་བཅད་ན། ལམ་རིམ་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་
 བ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་བའི་དགག་བྱ་ཡིན་ན་གཞི་མ་བྱུང་
 བས་བྱུང་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་བའི་
 དགག་བྱར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བར་བཤད་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅམ་བའི་
 སྐབས་ཀྱི་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། ❸ ལྷགས་འདིའི་རིགས་བའི་དགག་བྱ་ལ་
 གཉིས་ཡོད་བའི་སྐར་འདེབས་ནི་བྱུང་མཐས་བཞག་བ་ཁོ་ན་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་
 སེམས་ཅམ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་བའི་དགག་བྱ་ཡོད་པར་
 བཤད་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཞེས་རབ་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་རབ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལམ་རིམ་ལས། ^① དགག་བྱ་འདི་ནི་ཞེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ་
 ཡོད་ན་དགག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེ་
 ནི་ལམ་རིམ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་བཟུས་པའི་སྒྲི་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་
 པ་དང་། དེའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ལམ་
 རིམ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། སྟོང་ཐུན་སྒྲི་རི་
 བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱ་གུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲི་དེ་སྤྱ་གུ་བདེན་
 མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
 ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱ་གུ་བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲི་
 དེ། རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱ་གུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲི་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ།
 རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། སྤྱ་གུ་མེད་པ་ཆོས་ཅན།
 མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱ་གུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱ་གུ་མེད་པ་སྤྱ་གུ་ཡོད་
 པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱ་གུ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱ་གུ་ཡོད་
 པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་མཆོམས་དང་པོ་
 ལ། འཁོར་གསུམ། རྟགས་ཡང་དག་མིན་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་

དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱ་བ་སྟེ། ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་དེ་རང་རྗེད་པའི་སྐྱུ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་བཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་བ་
འཕེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཚམས་དང་པོ་ལ། བདེན་མེད་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་བྱ་བ་དེའི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
པ་ཁས། འདོད་ན། བདེན་མེད་དེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་
བསྐྱུ་བྱ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱུ་བ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱུ་བྱ་ཡིན་
ནོ། །ཞེ་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱུ་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་
མེད་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་མེད་ཉགས་ཡང་
དག་གི་བསྐྱུ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་སྐྱུ་བ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚད་བཤད་པ་ནི། བདེན་བྱ་བ་
དང་བདེན་འཛིན་ངོས་བཟུང་བ། འཛིན་ཉན་པ་ལ་སྟོས་པའི་བདེན་བརྟན་སྐྱུ་མའི་དཔེས་
བསྟན་པ། དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། ❶
དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་བསྒྲིག་པའི་ནམ་པར་སྟོ་
འདོགས་པའི་འབྲུལ་པའི་སྟོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདི་འཇམ། འདིས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད། འགོ་བས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་
མདོ་ལས་ཀྱང་། དངོས་ནམས་སྟེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་
མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྲུལ་པ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྟོན་
པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འབྲུལ་

པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་བྱང་ལ། དེས་ཀྱང་སློབ་ཆགས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྩོན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི།
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བྲལོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནས། འགོ་བས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱིས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས། དེ་སློབ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན། དེའི་ཞེས་བྱེད་
ཏུ་ཡང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་བྱངས་པ་ནི། དངོས་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན། དེ་ལས་དངོས་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཆིག་རྒྱུ་དང་པོས། དངོས་པོ་
རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་བསྟན། ཆིག་རྒྱུ་གཉིས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་
མེད་པར་བསྟན། ཆིག་རྒྱུ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་
འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་དེས་ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པས་སློབ་ཀུན་
རྫོབ་པར་བསྟན། དེ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བདེན་འཇིན་ལས་བྱང་བ་
ཉི། བདེན་འཇིན་གྱིས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་བདེན་པར་མེད་བཞིན་ཏུ་ཉོག་པ་ལ་
བདེན་པར་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་སྒྲིབ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་སྟེ་རྩོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བསྟན། དེ་
ཡང་ཞེས་པ་ནས། འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་འཇིན་པའི་
བདེན་འཇིན་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་བསྟན།

དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དངོས་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ། །ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་གང་ཞེ་ན། སློབ་གནོད་མེད་ལ་སྒྲུབ་པའི་
དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཅམ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་དངོས་སུ་

བསྟན་ནས་སློ་ལ་སྦང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་
 གྱི་ངོས་ནས་བྱུང་ན་བདེན་པར་བྱུང་པ་དང་དོན་དམ་པར་བྱུང་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
 བྱུང་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བྱུང་པ་དང་། གཤེས་ལུགས་སུ་བྱུང་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་
 རྣམས་སུ་བྱུང་པར་འཇིན་པའི་སློ་བདེན་འཇིན་དུ་བསྟན།

དེས་ན་སློ་ལ་སྦང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་
 ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་བྱུང་པ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཉམས་གྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་རྗེ་
 ཡབ་སྐུ་གྱིས་བཤད་པ་འདི་རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 ཉེ། ❶ རྗེ་ལྷར་སྦང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྗེ་བ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་དང་། ❷ རྗེ་
 ལྷར་སྦང་བཞིན་❸ རྗེ་འདི་ཕྱིར། །འདི་ལ་དཔྱད་❹ བ་མི་འཇུག་གོ། །ཞེས་སོགས་རང་
 རྒྱད་པའི་གཞུང་ལས་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་སྦང་བ་ལས། ❶ དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྦྱེ་བ་མ་བྱུང་བོ། །ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 སྦྱེ་བ་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་རིག་
 རྗེ་མ་བྱུང་པ་དེ་སྦྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མ་བྱུང་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་གྱིས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་རིག་རྗེ་ཡོད་པ་དོན་
 དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་རྗེ་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། དབུ་མ་སྦང་བ་
 ལས། དེ་ལྷར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་རིག་པའི་རིག་རྗེ་མེད་པ་དེ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སྦྱུང་བྱེད་དུ་སྦྱོན་པ་ཡིན་
 གྱི། དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་

པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་ནས་དེ་འདྲི་རིགས་
ཤེས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བཤད་པ་
དང་། སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་གྱི་
ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།
ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་སྒྲུ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་དོན་དམ་པ་དེས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དོན་དམ་སྒྲུ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་
དོན་དམ་པ་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པ་དེ། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་གྲུབ་པའི་བྱིར། སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་
པར་ཡུལ་རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་
ཤེས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་ཡོད་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་བདེན་
པར་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར།

ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་མེད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་ངོར་མེད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་ངོར་ཡོད་དགོས་
པའི་བྱིར། ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་དེ་བདེན་འཇིན་ཡིན་ཡང་བདེན་
འཇིན་ལྟར་སྒྲུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བདེན་འཇིན་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀུན་རྫོབ་གྱི་
ཆོས་རྣམས་དེ་འདྲི་སྒྲོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལ་དེ་
རྣམས་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་གྱི་
ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་འཇིན་པ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཇིན་པ་

དགོས་པའི་བྱིར། དབྱ་མ་སྒྲུང་བའི་ལུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་
རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་དང་། དབྱད་བཅོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་འདོད་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་།

ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་ཁ་ཅིག་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་
པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རིག་ངོར་མེད་པར་བཟུང་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་
པར་བཞེད་པ་དང་། ཆ་^①པ་སོགས་ཁ་ཅིག་། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་
པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དོན་དམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་
ནམས་མི་འཐད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མེད་པ་དོན་དམ་
པར་མེད་པའི་དོན་དུ་ལུང་དེས་མ་བསྟན་ཅིང་། ལུང་དེས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་མེད་པ་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར། འདི་ནམས་
ལེགས་པར་ཤེས་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་གཤེས་ལུགས་དང་དོན་དམ་ཡིན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་དེ་
གཤེས་ལུགས་དང་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་མི་འགལ་བའི་གནད་ཀྱང་ཤེས་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་
ངོར་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་དུ་ཡོད་མི་
དགོས་པའི་བྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཆོས་ཉིད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་
མེད་པར་བསྟན་སྟུང་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་ཉི་བར་འདུག་པས་རྒྱུ་ཆེན་ལ་འབྱུ་སྟོན་
ཚུལ་ལེགས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་རྟེན་སྒྲུ་མའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ལུགས་
འདི་ལ་ཆོས་ནམས་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅུང་ཤེས་པ་སྒྲུ་མའི་དཔེའི་སྟེང་ནས་ཤེས་

པར་བྱེད་པ་བསྐྱགས་པས་དེ་བཤད་ན། སྒྲུ་མ་མཁན་གྱིས་དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲུལ་པའི་
ཆོ། སྒྲུ་མ་མཁན་དང་སྒྲུ་མའི་སྐྱགས་རྩས་གྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་ལྷན་མོ་བ་དང་། སྒྲུ་
མའི་སྐྱགས་རྩས་གྱིས་མིག་མ་བསྐྱད་པར་གནས་དེར་སྤྱིས་སྐྱེབས་པའི་གང་ཟག་
གསུམ་ལ་སྒྲང་ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་ལ་དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་བ་ཅམ་དུ་ཡོད་
ཀྱང་དེར་ཞེན་པ་མེད། གཉིས་པ་ལ་དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་ཞེན་གཉིས་ཀ་ཡོད།
གསུམ་པ་ལ་དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་རྟེན་ཆེན་ལས། ❶ སྒྲུལ་གཞི་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་བ་ན། དཔེར་ན་ཐག་པ་
སྒྲུལ་དུ་འབྱུལ་པའི་ཆེ་ཤེས་པ་དེའི་དོར་ཐག་པ་སྒྲུལ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྒྲུལ་མིན་ཞེས་ཟེར་
བ་བཞིན་དུ། ཤེས་པ་འབྱུལ་པའི་དོར་ ❷ ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྒྲུལ་གཞི་ཏྲ་
སྒྲང་དུ་མི་སྒྲང་ཞེས་བྱར་མི་རུང་གོ། བྱེད་པར་དེ་ལྟར་མ་སྒྱུར་ཡང་སྒྲུལ་གཞི་ཏྲ་སྒྲང་དུ་
སྒྲང་བར་ཁས་སྒྲང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྒྲང་བ་ལ་འབྱུལ་པ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་བ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྒྲང་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འགྱུར་ཚུལ་ནི། དེའུ་
ཤིང་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་བ་མེད་པར་ཐལ། བྱེད་ཏྲ་སྒྲང་དུ་མི་སྒྲང་བའི་ཕྱིར།
ཏགས་ཁས། འདོད་ན། སྒྲང་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། འོ་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་བ་མེད་པར་ཐལ། བྱེད་ཏྲ་སྒྲང་དུ་མི་སྒྲང་བའི་
ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། མ་གྱུབ་ན། བདག་མེད་ཡིན་ན་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་བ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མ་གྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལས་བཞད་གད་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅ་བར་
འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཏྲ་སྒྲང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་མེད་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲུབ་
 བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་
 གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་རྟོགས་རྒྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟ་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་གང་
 ཞིག ། ཁྱོད་རྟ་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་རྟོགས་རྒྱས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་མི་རྒྱས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན། རྟེན་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ལྷ་
 མའི་སྤྱལ་གཞིའི་དེ་ཕྱི་ཤིང་དེ་རྟ་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་
 འབྱུང་པ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་ན། དེ་ཕྱི་ཤིང་རྟ་
 སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ཕྱི་ཤིང་རྟ་སྒྲུབ་ཏུ་སྤྱལ་པའི་ཆེ་སྤྱ་
 མའི་སྤྱལ་གཞིའི་དེ་ཕྱི་ཤིང་དེ་རྟ་སྒྲུབ་ཏུ་མི་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྒྲུབ་
 བ་ལ་འབྱུང་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། དེ་ཕྱི་ཤིང་རྟ་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཏེ་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཕྱི་ཤིང་རྟ་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་མའི་སྤྱལ་གཞིའི་དེ་ཕྱི་
 ཤིང་རྟ་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་པར་གསལ་ལོ། །སྐབས་འདིར་
 རྟེན་ཆེན་ལས། ཆོད་མའི་གཞལ་བྱ་འཇོག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཚོད་སྤོང་འོག་ཏུ་བཤད་
 པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དཔེ་དང་དོན་སྒྲུར་ནས་བཤད་པ་ནི། སྒྲུ་མའི་སྒྲགས་རྩལ་གྱིས་མིག་
བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བ་ལ་དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་ཞེན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། སྒྲོང་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སོ་སྒྲུ་རང་དགའ་བ་རྣམས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྒྲོད་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བར་སྒྲུང་
ཞིང་ཞེན་ལ། དེ་ལྟར་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ལྟར་སྒྲུས་ཞེས་བྱ་
ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཕ་མོར་འཛིན། །སྒྲུ་
མ་མཁན་ལ་དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་མེད་པ་
བཞིན་དུ། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྒྲུ་བོ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྒྲུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོད་ལྷགས་ཀྱི་
ངོས་ནས་བྱུང་བར་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེས་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་བར་མི་འཛིན་ཏེ། དེས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲུ་གྲུ་ས་བོན་ལས་སྒྲུ་བ་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ན། སྒྲུ་
གྲུ་རང་ངོས་ནས་ས་བོན་ལས་མི་སྒྲུ་བར་འགྱུར་རོ་སྒྲུ་མ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲུ་ལ་གཞི་དེའུ་
ཤིང་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་། སྒྲུ་ལ་གཞི་དེའུ་ཤིང་
རང་ངོས་ནས་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་ལ་གཞི་དེའུ་ཤིང་རང་
ངོས་ནས་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་སྒྲུ་མ་ན། དེ་ཆོས་ཙན། རང་ངོས་ནས་ཏྲ་
སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་སྟེ། རང་ངོས་ནས་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་
བར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡོད་ན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་མའི་
སྒྲགས་རྩལ་གྱིས་མིག་མ་བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བ་ལ་དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་མི་སྒྲུང་ཞིང་།
དེས་དེའུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་མི་ཞེན་པ་བཞིན་དུ། སྒྲོང་ཉིད་མཛོན་སྒྲུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་

སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་
 ཡང་མེད་དེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
 དེ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
 གསུངས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག །སྐྱུ་མའི་རྟུ་ཤིང་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུབ་
 ཡང་རྟ་སྒྲུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་བུམ་པར་སྒྲུབ་ཡང་བུམ་པ་བུམ་པར་མ་གྲུབ་
 པ་དེ་བུམ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་སྐྱུ་མ་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱར་བའི་དོན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་སྟོང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་ཆོས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། བུམ་པ་བུམ་པར་ཡང་མ་གྲུབ། བུམ་པ་བུམ་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་
 སུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་སྟོང་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། བྱུང་རྟགས་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་བདེན་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བདེན་མེད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 དེ་ལྟར་ཡང་རྟེན་ཆེན་ལས། ❶ དེ་ལྟར་ན་ཆོས་དེ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དཔེ་
 དོན་སྐྱར་བ་ཡང་དེར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དངོས་མིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས།

ཁ་ཅིག །སྐྱུ་མའི་རྟ་སྐྱུ་མའི་རྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱུ་མའི་རྟར་མ་གྲུབ་ཅེས་ཁས་
 ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དོན་གྱི་སྐྱབས་སུ་བུམ་པ་བུམ་པར་སྒྲུབ་ཡང་བུམ་པ་བུམ་པར་
 མ་གྲུབ་ཅེས་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལུང་བྱི་མའི་དོན་དུ་འཆད་ཀྱང་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུ་བ་པོ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱབས་འདིར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་རྟེན་ཆེན་དུ་གསུངས་
 པ་རྣམས་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱ་ཞིང་། རྟེན་ཆེན་ལས། ❷ དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ལ་

སྒྲི་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྒྲི་ལུགས་མེད་ཀྱང་། དེའི་དབང་གིས་བཞག་
པའི་སྒྲི་ལུགས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་མིན་པ་ཞིག་^①ཡོད་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་
འགལ་བས། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་སྒྲི་འོ་འོ་མི་འབྲ་བ་ཆེན་པོ་འོང་
ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །འདིའི་དོན་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་
གཞིར་བྱས་པ་ལ་མིང་དང་བཅས་བཞག་པ་གཞི་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང་
བཅས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་དང་བཅས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཞིག་^②
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ^③དེའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྒྲི་ལུགས་མིང་དུ་
བཏགས་པ་ཅམ་མིན་པ་ཞིག་^④ཡོད་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་བས་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་^⑤ཡོད་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་བས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ^⑥དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་སྒྲི་འོ་འོ་མི་
འབྲ་བ་ཆེན་པོ་འོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་^⑦ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་བཤད་པ་ནི་ལུགས་འདི་ལ་ཆོས་རྣམས་
རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་བདེ་སྒྲིག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་
པའི་དབང་གིས་འཛོག་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་སྒྲིག་སྟེ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་དུ་བསྒྲིག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། ^⑧སྒྲི་ཆོགས་ཡིད་དགའ་མེ་
རྟོག་ཁ་བྱེ་ཞིང་། །གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལའང་བྱེད་
པོ་འགའ་མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་
འཛིན་རྟོག་རྣམ་བཏགས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་དང་། ངན་སོང་གི་འཛིན་

རྟེན་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་ཤིང་།
 རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། ^①འཇིག་རྟེན་མ་རིག་རྟེན་ཅན་དུ། །གང་ཕྱིར་རྟེན་པས་
 པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། །རྣམ་རྟེན་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་
 འཐད། །ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ^②རྟེན་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལས། །སོགས་
 ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟེན་པ་ཞེས། །སྒོ་དང་ལྷན་པ་སུ་ཞིག་
 འཇིག་ཤིག་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ^③རྟེན་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟེན་
 པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི། གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྟོགས་པ་ལ་
 བརྟགས་པའི་སྐུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་ཆགས་སོགས་
 གྱིས་མཆོན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཐག་ཁ་ལ་སྐུལ་དུ་བརྟགས་པ་ལྟར་རྟེན་པའི་དབང་
 གིས་བཞག་པར་གསུངས་པ་དེས་དེ་ལས་བསྒྲགས་ཏེ་འཇིག་པའི་བདེན་འཇིག་ཤེས་པར་
 འགྱུར་བས། དེ་བཞད་ན་ཁ་བོའི་མདོག་དང་འབྲིལ་ལུགས་སྐུལ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། ཡུལ་
 མི་གསལ་བ་ནམ་ཟེའུ་ཟེའི་དུས་སུ་ཐག་ཁ་འདི་སྐུལ་ལོ་སྟམ་པའི་སྒོ་སྒྲིམ་པའི་ཆོ། ཐག་
 ཁའི་སྟེང་གི་སྐུལ་རྟེན་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཐག་ཁ་རང་ངོས་ནས་སྐུལ་དུ་མེད་
 དེ། དེའི་ཆོ་ཐག་པའི་ཆ་ཤས་དང་ཆོགས་པ་གང་ཡང་སྐུལ་གྱི་མཆོན་གཞིར་མེད་ཅིང་།
 དེའི་ཆོ་ཐག་ཁའི་སྟེང་དུ་ཐག་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྐུལ་གྱི་མཆོན་གཞི་ཡང་མེད་
 པའི་ཕྱིར།

དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྟམ་པ་འབྱུང་བ་ན་ང་དེ་རྟེན་པས་
 ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཐད་ཀྱང་
 མེད་དེ། ཕྱང་པོའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་པ་གང་ཡང་ངའི་མཆོན་གཞི་མ་ཡིན།
 ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ངའི་མཆོན་གཞི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་

ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ❶ སྒྲིས་བྱ་ས་མིན་ཅུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རྒྱང་མིན་ནམ་མཁའ་
མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྒྲིས་བྱ་གང་། །ཞེས་
གསུངས། ལྷ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཞིབ་པར་རྒྱུ་ཆེན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་
ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་དགག་བྱ་དང་། དེ་བྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་
སྟེང་དུ་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་དང་། དེ་མིག་སྤྱོད་སྟེང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་དང་། དགག་བྱ་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་
པར་འཛིན་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ❷ དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་པོ་
རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་ ❸ མ་ལས་པའི་ངོ་པོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་
པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་ ❹ དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཉོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གང་ཟག་ཉོག་པས་བཞག་ལྷགས་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཉོག་པས་བཞག་ལྷགས་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ❶ སྒྲིས་བྱ་ཁམས་དྲག་
འདུས་པའི་སྤྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ངེ་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་
ཡང་། །འདུས་སྤྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། །ཞེས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་
ཀྱང་། ❷ རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒྲོས་སྒྱུར་
བྱ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། ❸ བདག་རི་འབྲས་པ་དེ་འབྲས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རི་འབྲས་དེ་འབྲས་ཆོས་ཀུན་ཤེས། །ཞེས་
གསུངས། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འཛིག་ལྟའི་དོགས་གཙོད་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་གང་

ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་གི་རིགས་པ་བཤད་པ་ནི། བདེན་མེད་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།
གཏན་ཆེགས་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞན་ལ་གྲགས་གི་རྗེས་དཔག་
སྐྱེད་བྱེད་གི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོན་གི་ཐལ་འགྱུར། འགལ་
རྗེས་གི་ཐལ་འགྱུར། སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
རོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གིས་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་གིས་གཟུགས་
མཐོང་བར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གིས་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
རང་གི་རྒྱའི་དུས་ན་རྗེགས་པར་གྲུབ་ཅིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི།
གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་གིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆོར་སྤང་རང་བཞིན་གིས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེ་ན། ཆོར་སྤང་རང་བཞིན་གིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་གིས་གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་
གིས་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་ཆོར་སྤང་རང་བཞིན་གིས་གྲུབ་པ་
དང་། བསྐྱབ་བྱ་གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་གིས་གྲུབ་པ་གཉིས་བསྐྱབ་དཀའ་སྒྲ་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ། གཏན་ཆེགས་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་གི་
ངོ་བོ་ལ་དཔྱེད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གི་གཏན་ཆེགས། རྒྱ་ལ་དཔྱེད་པ་དོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་
གཏན་ཆེགས། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱེད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆེགས། རྒྱ་འབྲས་
གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱེད་པ་ལྷ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆེགས། རིགས་པའི་རྒྱ་ལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་

གྱི་གཏན་ཆེགས་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནམས་གྱི་ནང་ནས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་གཙོ་བོར་དོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་
གཏན་ཆེགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཞེའི་
རབ་བྱེད་དང་པོར། ❶བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་
མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
དང་། །འདིར་ཡང་། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་
གསུངས། །བདག་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཀྱང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
དམ་བཅའ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་
དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❷འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་རང་
ལས་སྐྱེ་བ་དང་འགྲེལ་གྱི། །ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་འབྱུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བདག་
སྐྱེ་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱི་ ❸འགྲེལ་པར་བདག་སྐྱེ་
འགོག་པའི་རིགས་པ་རི་ལྟར་བྱང་ཚུལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་གྱིས་སྐྱོན་རྫོང་ཚུལ།
སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ། ལེགས་ལྟན་འབྱེད་རང་ཉིད་གྱིས་
བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་སྐྱོན་འཇུག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུ་རྩ་ལ་
ཏ་ལས། ❹དངོས་པོ་ནམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་
དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། །ཞེན་ཏུ་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་

ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་རྣམ་
ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐྱ་གྱ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་
རྒྱུ་རྩལ་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གངས་ཅན་ལ་ཁས། མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་རྩལ་ན་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སྤར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་འགྲེལ་ངག་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན། དེ་ཡང་བསྟུན། སྐྱ་
གྱ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འགྲེལ་ངག་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་གྱ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་
ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་རྩལ་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གྱི་ཏྲགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་
རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་དང་
པོའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་སྟེ། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ངག་འདིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་ཀྱི་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་ཅིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆིག་གསལ་ལས། ❶ དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་
དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཆིགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁོང་དུ་འདོད་ན། སྐྱ་གྱ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་རྩལ་ན་
གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

དོན་བསྐྱུ་ན། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་
དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་བདག་སྐྱེ་ལ་
བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་
པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་སྐབས་འདིའི་སངས་
རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་གི་དངོས་བསྐྱུ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་
དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ངག་འདིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་
ཉགས་ཡང་དག་མ་བསྐྱུ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོག་གསལ་དང་
འགལ་ལོ། །

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་ལས་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་
མེད་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ས་
བོན་ལས་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སྤར་ཡང་ས་བོན་
ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འགྲེལ་ངག་འདིའི་དངོས་བསྐྱུ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་
གསུང་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་དང་པོ་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་
སྐྱེ་བསྐྱུ་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་རང་གི་ཉགས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་
ཞིག་^① དགོས་པ་གང་ཞིག །ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་ལས་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
པར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་ཆད་
མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་དེའི་དོན། གངས་ཅན་ན་
རེ། དངོས་པོ་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རང་

རང་གི་རྒྱུ་ལྷན་པ་དང་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ལ། འབྲས་བུ་དེ་
མཛོན་པར་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་སྦྱེས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྲུ་ཞིང་། གསལ་
ཟེན་པ་དེ་ཉིད་སྤྲོད་ཡང་སྦྱེ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་
དེས་འགོག་ཚུལ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤྲོད་ཡང་སྦྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་ཟེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྱོད་ཐུག་མེད་དུ་སྤྲོད་ཡང་སྦྱེ་བར་ཐལ།
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་ཟེན་ཀྱང་སྤྲོད་ཡང་སྦྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྟུན། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤྲོད་ཡང་སྦྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐུག་མེད་དུ་སྦྱེ་བར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་སྤྲོད་ཡང་སྦྱེ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྲོད་ཡང་ཅ་ཤིང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེན་ལས། ^①ཡང་སྦྱེ་བ་དོན་ཡོད་པ་དང་ཡོད་
པ་གཉིས་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདག་སྦྱེ་དགག་རྒྱས་ལ། མི་རྒྱས་ན་
རང་རྒྱད་བཀོད་ཀྱང་མི་རྒྱས་པས་རང་རྒྱད་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་བརྗོད་མི་དགོས་པ་དང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས། སྦྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སྦྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་དེས་ཐལ་འགྱུར་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་བསྟན་པ་མ་དགོངས་པར།
ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྦྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྦྱེས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་པར་དགོངས་ནས་འོག་ནས་བཤད་པའི་སྦྱོན་རྗོད་
མཛོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤིང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེན་ལས། ^②ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་སྤྲོད་ཡང་སྦྱེ་བ་དོན་
མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་མ་དགོངས་པར་སྦྱིར་སྦྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་
མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པར་བཟུང་ནས་བསྒྲོག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྤྲོས་པར་
བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སྦྱོན་རྗོད་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་

སྒྲོན་མེ་ལས། ༡ དེ་ལ་གཞན་ནི། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་དེ། དེ་
 དག་གི་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ནམ་པར་བཤད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
 ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །སྒྲགས་ཡོད་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྒྲེག་
 པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བསྒྲེག་པའི་དོན་མཛོན་པས། དངོས་པོ་ནམས་
 གཞན་ལས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲེ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
 སྒྲེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཛོད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་
 དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ན་རེ། སངས་རྒྱས་
 བསྐྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྒྲེ་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་
 གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གངས་ཅན་གྱིས་བདག་ལས་
 མི་སྒྲེ་ཞེས་པའི་དོན་འབྲས་བྱ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྒྲེ་ཞེས་པ་ཡིན་ན། བྱབ་
 ཟེན་སྐྱབ་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་མི་གསལ་བ་རྒྱས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྒྲེ་ཞེས་པ་ཡིན་
 ན་བྱབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྲོན་རྗེད་པ་མ་
 བསལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲེལ་ངག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཁོ་ལ་བ་གཞན་གྱི་སྒྲན་ཀའི་
 སྒྲགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲགས་རི་ལྟར་ཡོད་ན། སྐབས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་ངག་དེའི་དངོས་
 ཟེན་ལས་བསྒྲེག་དགོས་པས་སྒྲགས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་སྐྱབ་པའི་

ཆོས་འགྲེལ་ངག་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་ཉག་ས་བསྒྲོག་པའི་དོན་མངོན་པས་སྐྱེ་བ་དོན་
བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་
ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྒྲོག་པའི་དོན་མངོན་པས་དངོས་པོ་
རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པའི་དམ་བཅའི་ཆོག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་སྒྲོ་ནས་མ་ཡིན་དགག་སྐབས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱར་
འགྱུར་བས་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་བྱབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

དངོས་ཟིན་གྱི་ཉག་ས་སྒྲོག་དགོས་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་ངག་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་སྐྱེ་
བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་
ཐུག་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཉག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཉག་ས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱབ་པའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་ངེས་
པར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྒྲོག་དོན་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཏུ་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས་འདོད་པར་མངོན་ཏེ། སྐྱ་གུ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་
ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་འགྲེལ་ངག་དེའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །ཐལ་འགྱུར་དེས་སྐྱབ་
བྱེད་འཕེན་པ་ནི། འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཆོག་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་གྱི་རུས་པས་ཤུགས་ལ་
འཕངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ངག་འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བསྒྲོག་དགོས་པར་
ཐལ། འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་ཉག་ས་བསྒྲོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་

ཉགས་བསྒྲིག་དགོས་ན། འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བསྒྲིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ❶ དངོས་ཟིན་གྱི་ཉགས་བསྒྲིག་
 དགོས་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བསྒྲིག་དགོས་ཏེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 བཤད། འདོད་ན། དངོས་པོ་ནམས་བདག་སྐྱེ་ནམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པ་དེ། དངོས་
 པོ་ནམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་ ❷ བྱ་བསྒྲིག་པའི་
 དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ནམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་དངོས་
 ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲིག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཅ་ཤེའི་རྒྱ་ཆེན་
 ལས། ❸ དེ་ལ་ཉགས་བསྒྲིག་པ་ལྟར་བྱར་མེད་པས་བདག་སྐྱེ་ནམ་པར་བཅད་ཅམ་མིན་
 པ་བསྒྲིག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདོད་ན། དངོས་པོ་ནམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
 མེད་ཅེས་པའི་དམ་བཅའི་ཆོག་འདིས། དངོས་པོ་ནམས་བདག་སྐྱེ་ནམ་པར་བཅད་ཅམ་
 མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་དངོས་པོ་ནམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱར་
 འཕངས་པའི་སྒྲི་ནས། དངོས་པོ་ནམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལྷགས་ལ་འཕངས་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། འཕགས་པ་སྐྱབ་བྱིས་དངོས་པོ་ནམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་
 མེ་ལས། ❹ བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་པ་འདི་ནི་མེད་པར་དགག་པའི་དོན་
 ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དགག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ❺ མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡོངས་སུ་
 བཟུང་ན་ནི་དེ་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ནམས་མ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་སྐྱབ་པས་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་སྒྲོན་པའི་ཕྱིར། མཛད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་ལས། གཟུགས་
 གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྐྱོད་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྐྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་དངོས་པོ་ནམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་

བྱ་བ་ངེས་པར་བཟུང་བར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ངེས་པར་བཟུང་ན། བདག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་
མེད་དེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་བདག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བདག་དང་གཞན་ལས་
སྐྱེའོ། །ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་བཞེད་དེ། མཛད་པའི་མཐའ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་
ལས།^①དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་མེད་པར་དགག་པའི་དོན་དུ་
བཏུ་བར་བྱའོ། བདག་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་དོན་དུ་ནི་
བཏུ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བདག་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་དམ་
བཅའ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱབ་བྱ་མེད་དགག་ཁོ་ན་
ཡིན་གྱི་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན་མཛད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་ཚུལ་གསུངས་པ་
འདི་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་^②འགོག་པའི་སྐབས་སུ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་དེའི་ཆོས་བསྒྲོག་པའི་དོན་མཛོན་པས་མཛད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་
ཚུལ་གསུངས་པ་གཉིས། སྤྱོན་བརྗོད་མཛད་ཚུལ་ཞིན་ཏུ་^③འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས།^④དེའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བདག་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་བདག་སྐྱེ་རྣམ་
པར་བཅད་ཅམ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། དངོས་ཟིན་གྱི་ཉགས་བསྒྲོག་དགོས་ན། དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་བསྒྲོག་
དགོས་ཏེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ན། དེ་གཉིས་མཚུངས་ཚུལ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་

བཤད་པ་ཉིད་དུ་ཁོ་བོ་ཁོ་ནས་མཐོང་བས་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོའི་ལུགས་བཞིན་དུ་བཤད་
པར་བྱའོ། །

དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་ངག་
འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བསྒྲགས་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་ངག་འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲགས་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
དང་ཐུག་མེད་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པ་ལ་སྟོན་འབྱུང་བ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱར་
བྱས་པ་ལ་སྟོན་ཡོད་པ་གཉིས་མཚུངས་པར་དོགས་པའི་གནས་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། འབྲེལ་ངག་འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་བསྒྲགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲགས་དོན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བྱབ་འབྲེལ་མེད་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་འཕུལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་དེ་
ལྟར་འཕེན་པ་ལ་འབྲེལ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འབྲེལ་ཡོད་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་
བ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲུར་ངག་འདི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
སྐྱབ་པའི་སྒྲུར་ངག་རྣམ་དག་གང་ཞིག །སྒྲུར་ངག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་
བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་
དངོས་ཤིག་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྒྲུར་ངག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལུགས་

ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོར་ངག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བར་ནི་དངོས་སུ་
བསྟན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་བཀག་པ་གང་ཞིག། སྐྱེ་བ་ལ་
བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷས་སྐྱེན་ཆོན་པོ་
ཉིན་པར་ཟས་མི་བཟེས་པའི་ངག་གིས་ལྷས་སྐྱེན་ཆོན་པོ་མཆོན་མོ་ཟས་བཟ་བུགས་ལ་
འཕེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་
འབྲུལ་གཞི་ཞིག་བྱང་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོན་རྒྱུ་
གཅིག་ག་ལ་ཡོད།

ལར་གཤེན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས། །རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་སྲུང་
གིས། །མི་ཁྱོད་ལས་མཁས་མཆོག་གཞན་མེད་ཅེས། །ལན་དུ་མར་བསྐྱགས་པའི་བརྗེ་
ཏ། །ཁྱོད་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས། །ཁོང་རང་རྒྱད་མཁན་པོའི་
ཐུགས་བསྐྱར་^①བ། །དེ་ཁོ་ན་ཁོང་གིས་བཞེད་པ་ཡིན། །གཞན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བཤའ་
པས་བདག་མི་མགུ། །ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

^②ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་དང་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་འདོད་པ་
རྫོང་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་དེ་
ལ་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་ཅེས་པའི་སློན་སྐྱོན་བརྗོད་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཀྱི་
འབྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་
དེས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཤེ་ན། འདི་ལ་ཅ་ཤེའི་

རྒྱུ་ཆེན་ལས། ༡ དེ་ནི་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་རྟགས་མ་བརྗོད་པ་ལ་འདོད་
པས་དེའི་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་
འགྲེལ་རྒྱུ་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཏན་ཆེགས་
ཡིན་ན་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་མིན་དགོས་ཞེས་པ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་
ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཞིབ་ཏུ་རྟག་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་
སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁས་
ལེན་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མང་པོ་ཞིག་ལ་འདིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། ཅ་ཤེའི་
རྒྱུ་ཆེན་ཀྱི་ཐལ་བ་བསྟོག་ལུགས་མི་བདེ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་ཤར་འདུག་པ་དེ་ཁོ་བོས་
ཅ་བ་ནས་དབྱེད་བར་བྱའོ། །སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ་སྐྱ་གུ་རང་གི་རྒྱུ་
དུས་ན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་གུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་
བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། སྐྱ་གུ་
སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་གུ་རང་
གི་རྒྱུ་དུས་ན་མེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་གུ་
སྐྱེ་བར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྐྱ་གུ་རང་གི་རྒྱུ་དུས་ན་མེད་པར་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱ་གུ་རང་རྒྱ་ལས་
སྤར་མེད་གསར་སྐྱེས་སུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབྱེད།
གཞན་ཡང་། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ་སྐྱ་གུ་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་

སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྟ་བུ་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཐོང་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ལན་མེད་དོ། །

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐྱབས་འདིར་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་པའི་ལོ་ལྔ་ལ། གང་ལ་ཅོད་པའི་ཡུལ། རི་ལྟར་ཅོད་པའི་ལྔ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། སྐྱབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་འབྱེད་པར་^①དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་
བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་ཅོད།
གཉིས་པ་ནི། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། ^②དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། མཇུག་
པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། རོན་ནི། སྐྱབ་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་འབྱེད་པར་དེ་མི་རིགས་ཏེ། རང་
རྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པར་བྱེད་དམ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པར་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། འབྱེད་པར་དེས་
བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་སྤྱིར་དང་དམ་
བཅའ་ལ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་འགོག་
པ་ལ་ཞེས་རབ་སྒྲོན་མར། སྐྱགས་ཡོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཡང་སྤྱིར་ཞེས་འབྱུང་ཡང་།
ཆོག་གསལ་ལས། ^③ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འབྱུང་བས། དེའི་
རོན་ནི། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འགོག་མི་རུས་པས་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲི་བའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྒྲིག་པས་བདག་སྒྲི་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱ་
དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་བསྒྲིག་པའི་དོན་མངོན་པས་སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་
ཐུག་བཅས་ཉགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲི་བ་དཔོན་གྱིས་སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་
དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པ་དང་འགལ། ཞེས་ཅོད།

དེའི་ཚུལ་ནི། སྒྲི་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་
པར་ཐལ། བདག་ལས་སྒྲི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྒྲི་
འབྲེལ་ངག་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བདག་སྒྲི་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་
ཞིག །འབྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྒྲི་འགོག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཞིག་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ་སྒྲི་གྲུ་བདག་
ལས་མི་སྒྲི་བར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྒྲི་བ་དཔོན་སྒྲི་སྐྱབ་གྱིས་སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པ་དང་
འགལ་ལོ། །

གཞན་ནམས་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། གཞན་སྒྲི་འཕེན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་། དེའི་ཚུལ་
ནི། སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སྒྲི་གྲུ་བདག་ལས་མི་སྒྲི་བར་སྐྱབ་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྒྲི་གྲུ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་སྒྲི་བར་ཐལ། བདག་ལས་ནི་མི་
སྒྲི། སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲི་བ་དཔོན་
གྱི་གྲུ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། སྒྲི་བ་དཔོན་ལེགས་ལྟར་འབྱེད་གྱིས་སྒྲི་
ཡང་གི་དོན་དགོངས་ཏེ། དེ་མ་དགོངས་ན། ཆོག་གསལ་ལས། ❶ ཐལ་བར་འགྱུར་བ་
སྒྲིག་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་པོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་

ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་དེས་བསྟན་
པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱི་ཐལ་ཆོས་བསྒྲོག་པའི་དོན་སྤྲུལ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་
བཅས་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྤངས་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ལན་བཏབ་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

གཏན་ཆོག་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་ཆོས་བསྒྲོག་པ་ལ་འཆད་མི་རིགས་
ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟོག་^① བྱུང་གྱི་བསྒྲོག་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་
བསྒྲོག་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་བསྒྲོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཆོས་སོ་སོར་
བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་ལ་བ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡིན་པས་
ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཅོད་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནན་གྱིས་འཕྲུལ་ནས་ཅོད་པར་མི་
བྱེད་དམ་སྟུམ་མོ། །ཞེས་གསུང་། འདི་ལ་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྲེད་ལས།^②
བསྒྲོག་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཆོས་མི་འཐད་དེ། སྤྲུལ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
སྤྱུ་གུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་ན་རྟགས་དེའི་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོས་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་ལ་བྱུང་བ་འགལ་བྱུང་རང་དུ་སོང་འདུག་ཅིང་།
གཏན་ཆོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོན་ལ་དེ་འདྲ་ལས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་སྟོན་དེ་དག་
བརྗོད་རྒྱ་གཅིག་གྱུར་མ་རྟེན་པར་སློབ་དཔོན་སྤྲུལ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་།
ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཟེར་དགོས་པ་
བྱུང་བས་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལྟ་བུའི་བརྗོད་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་བས་གྱུར་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་
ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། གཞན་སྐྱེ་འཕེན་ཚུལ་དེ་ཆོས་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལྷན་འབྲེད་རང་ཉིད་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བྱུང་གྱི་དགོངས་པར་ཁས་ལེན་པས་གཞན་སྐྱེ་

ཁས་ལེན་ན་སྒྲི་སྒྲི་བ་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་སྒྲི་བརྗོད་འོང་དོན་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་གཞན་ལས་སྒྲི་
བར་འབྱུང་བ་རིགས་པ་སྒྲི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་མ་ཡིན་པས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལྟ་བུའི་
མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲི་དེ་འདྲ་འཕེན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲི་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྒྲི་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་པ་ལ་སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲི་བ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་དངོས་
ཟེན་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་བ་སྒྲི་བ་པའི་སྒྲི་ནས་སྒྲི་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་ཤེས་
རབ་སྒྲི་བ་མེད་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་རབ་སྒྲི་བ་མ་
ལས།^① སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྒྲི་བ་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བསྒྲི་བ་པའི་
དོན་མངོན་པས། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྒྲི་བར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་པ་སྒྲི་བ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྒྲི་བ་པས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་ནི། སྐབས་ཀྱི་དོན་སྒྲི་བ་ལྟ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་
པར་ཐལ། བདག་ལས་སྒྲི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་ཏྲགས་བསྒྲི་བ་པས་སྒྲི་བ་
བདག་ལས་སྒྲི་བ་མེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་དང་། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཐལ་ཆོས་བསྒྲི་བ་པའི་དོན་
མངོན་པས་སྒྲི་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཏྲགས་སྒྲི་བར་འགྱུར་བས་སྒྲི་བ་
དཔོན་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
བསྒྲི་བ་པས་ཞེས་གསུངས་པས་བདག་སྒྲི་བམེད་པ་བསྒྲི་བ་དགོས་པ་ལ། བྱིད་ཀྱི་བཤད་
པ་དེ་བདག་སྒྲི་བསྒྲི་བ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བཤད་ཚུལ་དེ་འདྲ་ལུང་དོན་ཏུ་
འཆད་པ་བྱུང་དོགས་ནས། ཅེ་ཤེད་རྣམ་བཤད་ལས།^② འདི་ཐལ་ཆོས་ཀྱི་ཏྲགས་བསྒྲི་བ་

མིན་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྒྲོག་པས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་སྐྱེ་མེད་པ་
ཏྲགས་སུ་མ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་།སྐྱོན་མེད་དེ། ཞེས་རབ་སྐྱོན་མའི་དོན་ནི། སྐབས་ཀྱི་དོན་
ལས་བསྒྲོག་པས་བསྐྱབ་བྱ་གསལ་བར་ཐོན། དེའི་ཆོས་བསྒྲོག་པས་ཏྲགས་གསལ་བར་
ཐོན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་ཞེས་རབ་སྐྱོན་
མར་བཤད་པ་བཞིན་དུ། འགྲེལ་བཤད་སྐྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་
ལས་༡བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲོག་ཚུལ་ལ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས།
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་
ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་བསྒྲོག་པའི་དོན་མངོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་
བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བསྒྲོག་པའི་དོན་དངོས་པོ་
རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
ཆོས་བསྒྲོག་པའི་དོན་མངོན་པས། ཞེས་པ་ཡང་འགྲེལ་ངག་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་ཏྲགས་
བསྒྲོག་པ་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་སྐྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་
ལས་༢དེའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེའི་ཆོས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་
གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེའི་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས། དེ་དག་
གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་བསྒྲོག་པའི་དོན་མངོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་
དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་བསྒྲོག་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་འབྲས་བྱ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་བསྒྲོག་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་

བ་མངོན་པས་སོ། །ཞེས་པ་ཞེས་རབ་སྒྲོན་མེད་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དངོས་ཟེན་གྱི་རྟགས་བསྒྲུབ་ན་དངོས་ཟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་མི་
འཐད་དེ། རྟགས་ཆོས་སོ་སོར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོད་པའི་སྒྲོན་མི་འབྲུག་སྟེ།
སྒྱིར་དངོས་ཟེན་གྱི་རྟགས་བསྒྲུབ་ན་དངོས་ཟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཀྱང་
སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་བསྐྱབས་ཀྱི་འགྲེལ་དག་འདིའི་དངོས་ཟེན་གྱི་རྟགས་བསྒྲུབ་
དགོས་ན་དེའི་དངོས་ཟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ལ་འགྲེལ་^①ཡོད་ཚུལ་གོང་དུ་
བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། ^②ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དང་ཡང་
པ་རོལ་པོ་ཉིད་འགྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་
ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ཡང་སྒྲིའི་དོན་དགོངས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ལེགས་
ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ཡང་སྒྲིའི་དོན་མ་དགོངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཆོག་གསལ་གྱི་དེའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱབས་ཀྱི་འགྲེལ་དག་གིས་བསྟན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསྒྲུབ་དོན་ཁས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་ས་སངས་རྒྱས་བསྐྱབས་ལ་སྒྲོན་
ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྒྲེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ།
བདག་ལས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འགྲེལ་དག་དེའི་དངོས་ཟེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་གྱི།
ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྒྲེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཐུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཐུག་མེད་དུ་སྒྲེ་བར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་སྒྲེ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་གཉིས་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་ཆོས་བསྒྲུབ་
པའི་དོན་པ་རོལ་པོ་གངས་ཅན་གྱིས་^③ཁས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་^④དམ་བཅའ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲེ་བ་དག་གི་དོན་དགོངས་ན། འགྲེལ་དག་དེས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཐལ་

ཆོས་བསྒྲོག་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁས་མ་སྒྲུངས་པར་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
 གྱི་དོར་སྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ། སྤྱི་ཡའ་སྤྱི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁས་མ་སྒྲུངས་པར་སྒྲོག་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ❶ ཐལ་བས་ཐལ་བ་
 བསྒྲོག་པའི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བྱང་། སྤྱི་
 ཡའ་སྤྱི་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་མ་དགོངས་པར་སྤྱིར་སྤྱི་བ་དོན་
 མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པར་བཟུང་ནས་བསྒྲོག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་
 ཞེས་སྒྲུས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཡའ་སྤྱི་དོན་ལེགས་ལྡན་
 འབྱེད་ཀྱིས་མ་དགོངས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྐྱབ་
 བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས། ❷ ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 དང་། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མར་❸ སྒྲགས་ཡོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་
 འགྱུར་བྱེད་མ་གཏོགས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 ལ་སྒྲོན་བརྗོད་ཚུལ་ནི་ཆོག་གསལ་འགྱུར་རྟེན་ལྟར་བཤད་ན་བདེ་ལ། དེ་ཡང་ཆོག་
 གསལ་འགྱུར་རྟེན་ལས། ❹ འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
 ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྒྲུས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྒྲོག་པས་
 བསྒྲོག་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་དང་། དེའི་ཆོས་གསལ་བ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་

སྒྲི་བར་འགྱུར་ལ་སྒྲི་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲི་བ་ལ་ཐུག་པ་ཡོད་པ་
 དེའི་ཕྱིར་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སུན་འབྱེན་པ་འཛེར་རྟོ། །ཞེས་
 འགྱུར་ལ། དེའི་དོན་ནི། སྒྲི་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྒྲི་
 འབྲེལ་ངག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྒྲི་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲི་བ་
 དཔེ་ཡང་དག་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་བཅའ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་སྒྲི་བ་པའི་ཉེས་
 པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲི་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་བ་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་མེད་
 དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྒྲི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་སྒྲི་བ་
 བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་དེ་སངས་
 རྒྱས་བསྐྱེད་སྒྲི་འབྲེལ་ངག་དེའི་སྒྲི་བས་ནས་བསྟན་པའི་བདག་སྒྲི་འགོག་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གང་ཞིག །འབྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྒྲི་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཅིག་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲི་བ་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་། ཐུག་བཅས་སྒྲི་བ་དག་ལས་
 མི་སྒྲི་བར་སྒྲི་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཕགས་པ་སྒྲི་བ་
 སྒྲི་བ་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །

འོ་ན། གཞན་སྒྲི་འཕེན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲི་བ་ཡང་སྒྲི་བ་དོན་བཅས་དང་
 ཐུག་བཅས་སྒྲི་བ་དག་ལས་མི་སྒྲི་བར་སྒྲི་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྒྲི་བ་དེ་རང་
 གི་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲི་བ་རང་གི་རྒྱུ་དུས་ན་རང་རྒྱ་དང་རོ་བོ་
 གཅིག་ཏུ་ཡོད་དམ། རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན་བདག་སྒྲི་མེད་པ་དང་འགལ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲི་བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྒྲི་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་དུས་ན་
 རང་རྒྱ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲི་བ་གང་ཞིག །ཐ་སྙད་པའི་སྒྲི་བ་ལ་དེ་འབྲེལ་
 སྒྲི་བ་ཚུལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྒྲི་བར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱ་བ་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་བྱ་བ་
མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་སྐྱ་གྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་གང་
ཞིག །སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་
ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རང་ཉིད་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན། དེས་ན་སྐྱབས་འདིར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་དེའི་དངོས་
བཅོམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲོག་ཚུལ་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། འགྱུར་གསར་ལས། ❶བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་དང་། དེའི་ཆོས་བསྒྲོག་པའི་དོན་མདོན་པས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། ཆོག་གསལ་འགྱུར་
ཉིད་དུ་❷སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྒྲོག་པས་བསྒྲོག་པས་བསྐྱབ་བྱ་དང་། དེའི་ཆོས་གསལ་
བ་ཡིན་པས་ཞེས་འབྱུང་བ་འགྱུར་ལེགས་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་དེའི་དོན་ཡང་སྐྱབས་ཀྱི་
དོན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཆོས་ལས་བསྒྲོག་པས་བསྒྲོག་དོན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
དང་ཏྲགས་གཉིས་གསལ་བར་ཐོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གསུང་། འདི་བཤད་པ་སྐྱ་མ་
ལས་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་། ཅ་ཞེའི་རྒྱུ་ཆེན་དང་མི་མཐུན་པས་དབྱུང་པར་
བྱ་སྟེ། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། ❸འདི་ལ་གཞན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་
ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་
ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་དེའི་མདོར་བསྟན་
ཕྱོགས་སྐར་བྱངས་ནས་རྒྱས་བཤད་མ་བྱངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱོབ་
དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དེས་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི།
ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཡང་སྐྱེའི་དོན་དགོངས་པའི་

ཕྱིར། ཉགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །སྒྲི་ན་མེད་དེ། མདོར་བསྟན་ལ་སྒྲི་ན་རྫོང་དངོས་སུ་མཛད་པས་
 རྒྱས་བཤད་ལ་ཡང་སྒྲི་ན་བརྫོང་པར་སོང་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱས་བཤད་མ་བྲངས་པ་
 ཡིན་གྱི། ཡང་སྒྲི་དོན་མ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྒྲི་བ་དཔོན་ལེགས་
 ལུན་འབྱེད་གྱིས་ཡང་སྒྲི་དོན་དགོངས་པར་ཐལ། སྒྲི་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་
 གྱིས་ཡང་སྒྲི་དོན་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བཤད་སྒྲི་རས་གཟིགས་གྱི་བརྟུལ་
 ཞུགས་ལས། ❶དེ་དག་གི་སྒྲི་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་འདི་
 སྐད་བསྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་སྒྲི་ན་དེ་དག་གི་སྒྲི་བ་དོན་མེད་པ་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲི་ས་ཟིན་པ་ལ་ཁྲད་པར་སྒྲི་ན་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྲི་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲི་
 བར་འགྱུར་ན་སྒྲི་བར་འགྱུར་བས། རྣམ་པ་དེ་མ་ཞིའི་བར་དུ་སྒྲི་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་
 སྒྲི་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཡང་སྒྲི་དོན་གསལ་བར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་ཡང་སྒྲི་དོན་
 དགོངས་མ་དགོངས་དཔྱེད་པ་ནི། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་
 ནི། ཡང་སྒྲི་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་འདིའི་ཡང་སྒྲི་དོན་དགོངས་མ་དགོངས་
 དཔྱེད་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བཤད་སྒྲི་རས་གཟིགས་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལས། ❷རྒྱས་
 བཤད་དང་པོའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་སྒྲི་ན་དེ་དག་
 གི་སྒྲི་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡང་སྒྲི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་བོའི་དོགས་པ་ནི། སྒྲི་རས་གཟིགས་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་གྱིས། སྐབས་
 འདིའི་ཡང་སྒྲི་དོན་དགོངས་པར་ཐལ། སྒྲི་རས་གཟིགས་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་འབྲེལ་

པ་ཆེག་གསལ་གྱི་རྒྱས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འགྲེལ་པ་ཆེག་གསལ་དུ་ཡང་སྤྲི་དོན་
གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དང་ངེས་ན་མ་འགྲེལ་ལས། ^①ལེགས་ལྡན་གྱི་
རྗེས་འབྲང་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ། འགྲེལ་པ་ཆེག་གསལ་གྱི་རྒྱས་འདུག་
པས། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་བཀའ་པའི་འགྲེལ་བཤད་གྱི་སྐབས་སུ་
ཟླ་བས་ལེགས་ལྡན་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ན་མས་འཇུག་མི་འཇུག་གི་བཤད་པ་འོང་རྒྱར་
སྤང་ཞིང་། ཞི་བ་འཆོ་དཔོན་སྒྲོབ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་། ཟླ་བས་རང་རྒྱུད་བཀའ་པའི་
སྒྲོན་སྤྲོད་མཛད་རྒྱར་སྤང་ཡང་མ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ན། འགྲེལ་
པ་ཆེག་གསལ་གཟིགས་ཀྱང་ཡང་སྤྲི་དོན་མ་དགོངས་པ་འདྲོ། །

གཞན་ཡང་། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མར། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་འགོག་པའི་སྐབས་
འདིར་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་བརྗོད་པ་དེ་དངོས་པོ་ན་མས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་
མེད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་
བ་ལ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། ^②བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བའི་དགག་པ་འདི་ནི་མེད་པར་དགག་པའི་དོན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དགག་པ་གཙོ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ^③མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ན་ནི། དེ་སྐྱབ་པ་གཙོ་
ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ན་མས་མ་སྒྲེས་སོ། །ཞེས་སྐྱབ་པས་སྒྲེ་བ་མེད་པ་སྒྲོན་པའི་ཕྱིར།
མཛད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་
ཚུལ་དེ་དངོས་པོ་ན་མས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་
བཤད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཚུལ་ལ་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ལུང་དེ་ཉིད་
ལས་གསལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འགྱུར་གསར་ལས། ^④བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྒྲོག་པས་ཞེས་བཤད་

པ་ལྟར། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་
སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲུག་དགོས་པའི་སྒྲི་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་དཔེ་ལས། ^①བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་དེའི་ཆོས་
བསྒྲུག་པའི་དོན་མངོན་པས་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲུག་དགོས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་
བཤད་སྐྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས། ^②བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་
བསྒྲུག་པའི་དོན་མངོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་
སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བསྒྲུག་པའི་དོན་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་
བྱ་བ་མངོན་པས་སོ། །ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་བསྒྲུག་ཚུལ་ལ་འབྲུ་སྐྱོན་མཛད་པའི་ཕྱིར། འགྲུར་
བྱང་ཡིན་ན་འགྲེལ་བཤད་དུ་འབྲུ་སྐྱོན་འོང་དོན་མེད་དོ། །

ཡང་སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སྐྱབས་འདིའི་ཡང་སྐྱའི་དོན་དགོངས་
པར་འདོད་པ་ཁ་ཅིག །ཤེས་རབ་སྐྱོན་མེད་དོན་ནི། སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ན་
རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་དག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་
གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་བཅའ་ལ་གཞན་གྱིས་
སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཐལ་བར་འགྲུར་བའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་དོན་ནི། སྐྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ན་རེ། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་
དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་
འདིས་རང་གང་ལ་འཕངས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གྲོལ་བས་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་
ལོག་ཉོག་ལས་སྒྲིག་ནས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་
ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་བར་འགྲུར་བའི་ཆེག་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་རང་གང་ལ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་
སྐྱེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ལས་སྟོག་ནས་དེའི་རྒྱད་ལ་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་
བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ་སྐྱ་གྱ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་
དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ།

འོ་ན། གཞན་སྐྱེ་འཕེན་ཚུལ་རིམ་ལྔར་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་
འབྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་འདིར་སྐྱེ་བ་བྱུང་
པར་ཅན་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་
དང་ཐུག་བཅས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་
དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་
དེ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་ཆོས་
ཅན། བྱེད་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་
དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་སྟོ་
ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་དམ་པར་བདག་དང་གཞན་དང་

གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་པ་གང་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ་དུ་དབྱེད་པའི་མཐར་ཆེད་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །བདག་
 སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་
 གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་དག་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པའི་ལྷགས་ལས་
 ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འདོད་པར་
 ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་དགོངས་པར་ཐལ། ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
 ཀྱིས། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མི་བཞེད་པ་དེ་དགོངས་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ལས། ❶ ལེགས་ལྡན་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་མི་མཐུན་སྐྱེ་བ་མི་འདུག་གི་རང་
 རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་པའི་ལྷགས་སུ་སྤྱང་ངོ་། །ཞེས་པའི་གསུང་འདི་ཙམ་
 ལས་བརྒྱལ་ནས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཉག་བཟོ་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

གལ་ཏེ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྐྱབས་འདིའི་ཡང་སྤྱི་དོན་མ་དགོངས་པར་
 བཞེད་པ་ཅ་ཤིང་ཁྱིམ་ཆེན་ལྟར་ན། ཞེས་རབ་སློན་མར། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་
 འབྲེལ་པ་འགོག་པའི་དགག་གཞག་མཛད་པའི་ཆེ་ཐལ་རང་མ་གྱེས་པས། ལེགས་ལྡན་
 འབྱེད་ཀྱིས་ ❷ སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་མ་དགོངས་ལ། སློབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཡང་སྤྱི་དོན་དགོངས་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ན། ཞེས་རབ་སློན་
 མར་དགག་གཞག་མཛད་པའི་ཆེ་ཐལ་རང་གྱེས་ཟིན་པས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་

སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྒྱུ་རང་རྒྱུ་མི་བཞེད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ལུགས་ཕྱི་མའི་རྗེས་
 སུ་སོང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ལ་འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་གྱི་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་
 གསལ་ལས། ❶ བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་རང་རྒྱུ་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྲོས་པ་དག་ལ་ཉེས་པ་
 འདི་འགྱུར་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུ་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྤྲོར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དཔལ་ལྷན་སྤྲོ་བ་གྲགས་པས་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱི་ངོར་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྒྱུ་རང་རྒྱུ་
 གྱི་གཏན་ཆོགས་མི་བཞེད་པར་བསྐྱབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤྲོ་བ་དཔོན་
 ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་སྤྲོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྒྱུ་རང་རྒྱུ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 མི་བཞེད་པ་དེ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ལན་ཅི་འདུག་བསམ་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། སྤྲོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཡང་སྤྲོ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ངག་
 གིས་བདག་སྤྲོ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོགས་བསྟན་པ་དགོངས་པར་ཐལ། དེས་འགྲེལ་
 ངག་འདིའི་ཡང་སྤྲོ་འདོན་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུ་མེད་པ་
 འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་སྤྲོན་དེ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྒྱུ་ལ་མི་འདུག་པའི་ཚུལ་ལ། ཆོག་
 གསལ་ལས། ❷ སྤྲོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
 མཐོང་དོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་རེ་ཤིག་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཞེས་གང་སྤྲོས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་བདག་ལས་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་རྒྱ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་སྤྲོའོ། །ཞེས་སྤྲོས་པ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་ནི་ཡང་
 སྤྲོ་བ་ལ་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མཐོང་ལ། ཁྱོད་གྱིས་སྤྲོས་པ་

སྒྲུབ་ཡང་སྒྲེ་བ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱིད་
ཅག་གི་ཚྱོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་གིས་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རོལ་པོ་བདག་ལས་སྒྲེ་བར་འདོད་པ་ལ་ངེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་
ལས་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་བཞོན་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཙམ་
ཞིག་གིས་ཚྱོད་པ་ན། ཅི་པ་རོལ་པོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་པ་རོལ་པོ་རང་
གིས་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བར་ཚྱོད་པས་ཀྱང་མི་བསྒྲོག་ན་ནི། དེའི་ཆེ་ངོ་ཆ་མེད་
པ་ཉིད་ཀྱིས། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་བཞོན་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲོག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ།
ཁོ་པོ་ཅག་ནི་སྒྲོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཚྱོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་ནི་
གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ན། བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ལ་དགའ་བ་ཉིད་མདོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་ངག་
གིས་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་བརྗོད་མི་རིགས་ཏེ། དེས་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་
གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་
ལྟར་ན། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་
མ་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་མེད་དེ། དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་
ཀྱང་། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྒྲེ་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་ལོག་ཏྲ་བཞག་ནས། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདག་སྒྲེ་མེད་པར་ཏྲ་གས་པའི་རྗེས་
དཔག་སྒྲེད་རྒྱས་པ་གང་ཞིག །འབྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྒྲེ་འགོག་པའི་འགལ་རྗོད་ཀྱི་
ཐལ་འགྱུར་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །འགལ་ཇོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་རུས་ཀྱི། དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
 ཆེགས་ངེས་པར་འགོད་དགོས་སོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་འགལ་ཇོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་
 ནས་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་མི་ལྡོག་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་བཀོད་པས་
 གྲུང་དེ་མི་ལྡོག་གོ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་ཁས་སྦྲངས་པ་ན། ཁས་ལེན་ནང་འགལ་
 མཐོང་ཡང་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་མི་ལྡོག་པའི་བྱེ་རོལ་པ་དེ་དང་དབྱུ་མ་པ་
 ལྟན་ཅིག་བརྟན་^❶པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱེར་ཏེ། ཆེག་གསལ་ལས། ^❷ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་
 སྐྱོན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཅོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེར།

གཞན་ཡང་། འགྲེལ་ངག་དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་
 བཟོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
 ཆེགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པས་བྱབ་པའི་བྱེར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་
 བྱབ་པའི་ཆོས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པས་བྱབ་པའི་བྱེར་ཏེ། ཆེག་གསལ་ལས། ^❸དབྱུ་མ་
 པ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སྐྱེད་པར་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོགས་
 གཞན་ཁས་སྦྲངས་པ་མེད་པའི་བྱེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེར། དེས་ན་དབྱུ་མ་པ་
 ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པས་བྱབ་གྲུང་། དེ་ཁས་ལེན་
 པའི་དབྱུ་མ་པ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། བཅས་ལྟན་དག་སྦྱོང་ཡིན་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་མི་རིགས་པས་བྱབ་གྲུང་དེ་དང་འགལ་བའི་བཅས་ལྟན་
 ཀྱི་དག་སྦྱོང་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་
 འགྲེལ་ངག་དེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་མ་བཟོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱོན་
 མེད་དེ། སྐྱེར་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་

གཏན་ཆོག་ས་དངོས་སུ་འགོད་མི་དགོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་དགོས་ན་ཡང་འགྲེལ་པ་དེས་
གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་མ་བསྟན་པའི་སྒྲི་མེད་དེ། ^①དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་
ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཡང་སྒྲེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
འགྲེལ་པ་དེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་བསྟན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། དེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་བསྟན་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ^②དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་པ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་མདོར་
བསྟན་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཡང་སྒྲེ་བ་ལ་
དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་
རྒྱས་བཤད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་
དེ། དེ་དག་གི་ཞེས་པ་རྒྱས་བར་འཆད་པ་ལ། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་
པ་རྣམས་ལ་ནི། ཞེས་པ་འདིས་འཆད། སྒྲེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་
པ་རྒྱས་བར་འཆད་པ་ལ། ཡང་སྒྲེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་འཆད། ཤིན་ཏུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་རྒྱས་བར་འཆད་པ་ལ། ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲེ་ན་ནམ་
ཡང་མི་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་འཆད། དེས་ན་མདོར་བསྟན་ཀྱི་དངོས་པོ་
རྣམས་ཞེས་པ་འདིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་
དག་ཅེས་པ་འདིས་གཏན་ཆོག་ས་དང་མཐུན་དཔེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཞེས་པས། དངོས་པོ་རྣམས་
བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། གཏན་ཆོག་ས་དང་མཐུན་དཔེ་
གསུམ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཞུང་འདི་དེ་དག་གི་སྒྲེ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་དེ་གསུམ་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་
བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཞེས་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པས་ཚུད་གཞི་
ཆོས་ཅན་བསྟན། བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་གཏན་ཆེགས་བསྟན།
རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་
བསྟན་ཏེ། བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ་
ཆེག་གསལ་ལས། ❶ དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་
ཆེགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཏན་ཆེགས་འཛིན་པའི་ཆེ། དངོས་པོ་ཞེས་པ་དང་།
རྣམས་ཞེས་པའི་མང་ཆེག་དོར་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ❷ སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པར་
མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདིར་ཉེ་བར་སྒྱུར་བས་གསལ་བར་བྱས་
པའི་བྱས་པ་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་
ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ། ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ན་རི་ལྟར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་མདུན་ན་གནས་ཤིང་
གསལ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི། ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྟོས་པར་མཐོང་བ་དེ་
བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཞང་ཐང་སག་པ་ན་རེ། བྱབ་པ་སྟོན་པའི་ངག་དེས་མཐུན་དཔེ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ།

མཐུན་དཔེ་སྟོན་པའི་ངག་ཁྱབ་པ་སྟོན་པའི་ངག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། མ་ཉི་
ཤྱེ་ལ་ན་རེ། འགྲེལ་ངག་དེས་གངས་ཅན་གྱི་སྒོ་ངོ་ལ་སྟོས་ནས་མཐུན་དཔེ་སྟོན་པ་ཡིན་
ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས། སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཡན་ལག་
ལྗེའི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཁྱབ་པ་སྟོན་པའི་ཆེག་དེས་མཐུན་དཔེ་སྟོན་པ་གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལས། ^①གང་དུ་གཏན་ཆེགས་བསྐྱབ་བྱ་
དང་། །རྗེས་འགྲོ་མེད་ལ་མི་རྫོང་པ། །ལྷ་པ་དེ་ནི་དཔེར་རྫོང་དོ། །གཏན་ཆེགས་ཉེ་བར་
སྒྱུར་བ་ལས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མི་རིགས་ཏེ། རང་ལུགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ཤེས་བྱེད་དུ་འདེན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱུ་བསྐྱངས་ཀྱིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་བསྐྱར་ན། བསྐྱར་ཚུལ་གང་ཞེ་ན།
དཔེའི་སྒྱུར་བ་དང་། དོན་གྱི་སྒྱུར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་སྟེ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་
བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེ་བས་ན་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་གོ། །ཞེས་པ་
དཔེ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་སྒྱུར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུ་བ་ཟེན་ན་སྒྱུར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན།
མངོན་པར་གསལ་ཟེན་པའི་སྒྱ་གྲུ་བཞིན། མངོན་པར་གསལ་ཟེན་པའི་སྒྱ་གྲུ་རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུ་བ་ཟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུ་བ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དངོས་
པོ་རྣམས་སྒྱུར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་དོན་སྒྱུར་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་ནོ། །

ཡན་ལག་ལྷ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་སྒྱུར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། ཞེས་པས་དམ་

བཅའ་བཟོད། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པས་བྱུང་བ་བཟོད། དེ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། མདོན་པར་གསལ་ཟིན་པའི་མྱ་
 གུ་བཞིན། ཞེས་པས། བྱུང་བ་དཔེ་དང་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་སྟོན་སྲོལ་དཔེ་བཟོད། མདོན་
 པར་གསལ་ཟིན་པའི་མྱ་གུ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་
 རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་ཉེར་བསྟོད་བསྟན། དེ་
 བས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་སྤར་
 ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་པས་མཐུག་སྟུང་གི་ཡན་ལག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དོན་བསྟན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མདོན་པར་གསལ་ཟིན་པའི་མྱ་གུ་བཞིན་
 ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། ^༡ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་འགལ་བ་
 གདོན་མི་བ་བར་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་བཟོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེས་ནི་འདི་སྐད་དུ་
 བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་དེ་དག་ཅེས་བྱ་
 བ་འདིས་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
 ལྟར་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དག་ལ་ནི། ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་ནི་མདོར་བཞག་པའི་ངག་དེའི་འགྲེལ་པའི་ངག་ཡིན་ལ། ངག་འདིས་ནི་ཆོས་
 མཐུན་པའི་དཔེ་གཞན་ལ་རབ་དུ་གྲགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་འདིས་ནི། གཏན་ཆོག་ལ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །བྱམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེ་བས་ན་སྒྲ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། མི་ཏྲག་གོ། །ཞེས་པས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་
སྟེ། ཞེས་པས་དམ་བཅའ་རྫོང་། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་རྫོང་། དཔེར་ན་
བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་པས་དཔེ་རྫོང་། བྱམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། ཞེས་
པས་ཉེར་བསྟོད་བསྟན། དེ་བས་ན་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་ཏྲག་གོ། །ཞེས་པས་མཁུག་སྟུང་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་བྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་
སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ^①ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་གྱི་སྒྲ་བ་དག་འཆད་
པའི་ཆེ། དེ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲ་མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

སྟོན་གཉིས་པ་དམ་བཅའ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་དམ་བཅའ་མ་བསལ་བའི་
སྟོན་ས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྟེ་འགོག་པའི་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཁས་ཁུངས་མི་ལེན་པས་དེ་ལ་ནི་གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་
མི་དགོས་ལ། ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་གཞན་གྱིས་
སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་དེ་རྣམས་མི་འཁུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དུས་སུ་མི་
གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྒྲ་གྲ་ཆོས་ཅན་དང་། མདོན་པར་གསལ་
ཟེན་པའི་སྒྲ་གྲ་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་འདི་ཆོག་གསལ་ལས། ^②གཏན་ཆོག་དང་དཔེ་
མ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱད་ཀྱི། གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་
བསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། གངས་ཅན་པ་དག་མདུན་ན་གནས་པའི་བྱམ་
པ་མདོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་ཡང་མདོན་པར་གསལ་བར་མི་འདོད་

ཅིང་། དེ་ཉིད་འདིར་དཔེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་
 ཅིང་། མདོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ། སྐྱེ་བ་བཀག་པས་ཁྱད་པར་དུ་
 བྱས་པ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་
 ཉིད་དུ་དོགས་པའམ། གཏན་ཆེགས་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་དོགས་པ་གལ་ཡོད།
 དེའི་བྱིར་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ན་ཡང་ངེས་སྒྲུབ་སྐྱས་པའི་ཉེས་
 པ་^❶རྗོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ།
 དེའི་བྱིར་སུན་འབྱེན་པ་འདི་དག་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཞེས་པར་
 བུའོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྒྲོག་དོན་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སྐྱོན་མ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་སྟོན་
 པ་ལ། ཆེག་གསལ་ལས། ^❷ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བསྒྲོག་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་པོ་ཉིད་
 འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེའི་བྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བ་གལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས།

བཞི་པ་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སྐྱོན་ཞུགས་
 ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་དག་ལ་སྐྱོན་
 མེད་པར་མ་ཟད། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་རང་ཉིད་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་དག་ལ་
 སྐྱོན་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱར་བ་མི་
 འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱར་བ་ཡང་མི་འཐད། ཆོས་ཅན་
 ལ་སྐྱར་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་བྱིར། ཆེག་གསལ་ལས། ^❸གཞན་ཡང་། རྟོག་གི་པ་འདིས་

བདག་ཉིད་ཉོག་གའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཞིན་ཏུ་མཁས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་
 པས། དབུ་མའི་ལྷ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་ཏུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲི་བའི་ངག་བརྗོད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཞིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཆོག་སྒྲི་གནས་སུ་ཉོག་སྒྲི་ཉེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
 དེ་ལ་རེ་ཞིག །གང་འདི་སྐད་དུ། འདིར་སྒྲི་བའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

དོན་ནི། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ན་རེ། མིག་སོགས་ནང་གི་སྒྲི་མཆེད་ནམས་དོན་
 དམ་པར་བདག་ལས་སྒྲི་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སེམས་པ་ཙན་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་བདག་སྒྲི་འགོག་པའི་ཆེ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་ངེས་པར་སྒྲི་བ་ཡིན་རོ། །ཞེ་
 ན་མི་རིགས་ཉེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྒྲི་བ་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཙན་ལ་དོན་
 དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྒྲི་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་སྒྲི་བ་མི་རིགས་ཉེ། དེ་
 ལྟར་སྒྲི་བ་ལ་སྤྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡང་མེད། བྱི་གོལ་གྲངས་ཙན་
 པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་པས་བདག་སྒྲི་ཐ་
 སྐད་ཏུ་ཡང་འགོག་རིགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་
 ཉམས་པའི་སྒྲི་གསུངས་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ཏུ་འགོག་རིགས་པའི་བྱིར། དེ་
 ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། ^①འདིར་དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བའི་བྱུང་པར་ཅིའི་བྱིར་ཉེ་བར་
 བཀོད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲི་བ་ཁས་སྒྲངས་པ་དགག་པར་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འགོག་ན་ཡང་ཁས་སྒྲངས་པས་གཞོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 རོ། །ཞེ་ན། འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉེ། བདག་ལས་སྒྲི་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་
 སྒྲངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། ས་བོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲི་གྲུ་དེ་ཡང་སྒྲི་བ་
 རོ། །བདག་གིས་མ་བྱས། གཞན་གྱིས་མ་བྱས། གཉིས་ཀས་མ་བྱས། དབང་ལྷག་གིས་མ་

བྱས། དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱར། སྤར་གསལ་ལས་མ་བྱུང་། རང་བཞིན་ལས་མ་བྱུང་། རོ་བོ་ཉིད་
ལས་མ་བྱུང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་མ་སྐྱེས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ས་བོན་ཡོད་
ན་མུ་གུ་རི་བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་མུ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་ཉག་མིན་ཆད་མིན་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་
ཀྱང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཤིག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་པའང་
མ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ཕྱིར་ཆད་མིན་ཉག་མ་ཡིན། །ཞེས་འཆད་དོ། །གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་
ལྟོས་ཏེ་བྱུང་བར་དུ་བྱས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་སྐྱངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པ་
གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ལས་ཉམས་པའི་མུ་སྟེགས་པ་དག་ནི། རི་སྟོང་
དུ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་དེ་སྟོང་དུ་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་གཉིས་པ་ལྟར། དོན་དམ་པར་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་
ཆོས་ཅན། ཞེས་ཆོས་ཅན་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་བར་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ། སྤ་ཆོལ་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོག་གསལ་ལས། ^①རང་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིས་པའམ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རང་གིས་^②དོན་དམ་པར་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་རྣམས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གྱི་མིག་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་མི་རིགས་ཏེ། སྤ་ཆོལ་
གངས་ཅན་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་
ལས། ^③གཞན་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ན་རེ། མིག་སོགས་ནང་གི་སྒྲི་མཆེད་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྒྲི་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་
 སེམས་པ་ཅན་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན། བདེན་བརྒྱན་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་
 མ་བྱས་པར་སྒྲ་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲ་དུ་བྱུང་བའི་མིག་སོགས་ཅམ།
 ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པ་འོག་མས་བྱེ་བྲག་པའི་དོར་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོ། རྟག་མི་རྟག་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྒྲ་ཆོལ་
 དང་བྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲ་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཅམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། ཅི་སྟེ་རི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ།
 ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲི་ཉིད་གཟུང་བ་ཡིན་གྱི། བྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 བྱད་པར་འཛིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་
 པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་འཛིན་ན་
 བྱི། དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྱུབ་པོ། །འོན་ཏེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་འཛིན་ན་བྱི། དེ་རང་
 ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
 དམ་བཅའ་བ་ན་ཡང་། བྱས་པའི་སྒྲ་འཛིན་ན་ནི་དེ་གཞན་ལ་མ་གྱུབ་པོ། །འོན་ཏེ་
 མདོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་རང་ལ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ཅི་རིགས་པར་བསྒྲུབ་ཆོས་སུ་འཛིན་པ་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་བྱི། དེ་
 སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ན་བྱི། དེ་པ་རོལ་
 པོ་ལ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་རི་ལྟར་འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྒྲི་ཅམ་ཞིག་
 འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་བྱད་པར་དོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཅམ་ཞིག་འཛིན་པར་

འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་ལན་ནི་འདི་ལ་དོན་དགག་པ་དང་། དཔེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 ཆེག་གསལ་ལས། ^①དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཆེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ། དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟོན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཅམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྟོན་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པར་འདིས་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་
 གྲུངས་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་གྲངས་ཅན་གྱི་
 རྩོམ་མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ། བདེན་བརྟན་
 གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྱུབ་
 པའི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛིན་རིགས་ན་མིག་
 སོགས་དེ་ཉིད། མིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཆད་
 མའི་རྟོན་དོན་དང་། གྲངས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆད་མའི་རྟོན་དོན་གྱི་གཞི་
 མཐུན་^②ཡིན་དགོས་པ་ལས། དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་དགོས་ཏེ། དེ་
 ལྟར་འཛིན་ན་མིག་སོགས་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པའི་ཆད་མའི་རྟོན་དོན་ཡང་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་འཛིན་ན་དེ་གྲངས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆད་མའི་རྟོན་དོན་ཡང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྱུབ་སྟེ། སློབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས། གྲངས་ཅན་གྱི་རྩོམ་མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་བདག་
 ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཆེ། སློབ་དཔོན་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ལ་མིག་སོགས་ཆད་
 མས་གྱུབ་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུབ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་མིག་སོགས་དེ་མིག་
 སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་རྟོན་མ་ཡིན་རོ། །ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།

སྤྱོད་མིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པར་ཐལ།

སྤྱོད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཉིས་པ་དཔེ་དགག་པ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། ^①དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་སྤྱི་སྤྱི་དང་མི་ཉག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་པར་བརྗོད་པར་མི་འདོད་པ་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྤྱི་ནི། སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། སྤྱོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ཀྱན་རྗོབ་དུ་ཡང་ཁས་མ་སྒྲངས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་མ་ཡིན་
པས། དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སངས་རྒྱས་པ་
འོག་མས་བྱེ་བྲག་པའི་དོར་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོ། ཉག་མི་ཉག་གང་གིས་ཀྱང་
བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤྱོད་དུ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་
ཅམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས། བྱངས་ཅན་གྱི་
དོར་མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྤྱོད་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོ། བདེན་བརྟན་
གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ལ་མཐུན་སྤྱོད་དུ་གྲུབ་
པའི་མིག་སོགས་ཅམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དེ་
ལྟར་རིགས་ཤིང་། དོན་གྱི་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་
བྱུང་ཚུལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྤྱོད་བརྗོད་ཚུལ། སྤྱོད་དེ་སངས་རྒྱས་
བསྐྱུངས་ལ་མི་འདྲུག་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། ^②སངས་
རྒྱས་བསྐྱུངས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྤྱོད་པ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་
ཅད་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྣམ་པར་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། ^③སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི། དེས་ན་

དེ་ལ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་^①པར་བྱེད་
 པ་བསྒྲིག་པ་བྱས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གམ་གཉིས་སམ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་མའི་
 ཕྱོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལ་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱུན་འབྲེན་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་དོན་འབྲེལ་^②མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱུན་འབྲེན་སྤོམ་ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྐྱབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་དེ་མི་འཐད་དེ།
 དེས་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པར་བྱེད་དམ། དོན་དམ་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པར་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། སངས་
 རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོབ་ཏུ་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་དེས་དོན་དམ་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན།
 འབྲེལ་ངག་དེའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དེ་དོན་དམ་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཏུ་
 མི་རིགས་པས། དངོས་ཟིན་ལས་བསྒྲིག་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དེ་
 དོན་དམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་
 ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གམ་གཉིས་ཀའམ་
 རྒྱ་མེད་པ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་གང་
 ཞིག་དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འགའ་
 ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དེ་དོན་དམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་

ལས་མི་སྒྲི་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་ལོ། །འདོད་མི་
རུས་ཏེ། བྱུགས་གོང་མ་སྒྲུབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་བྱིར།

ཡང་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྗོད་ཚུལ་གོང་དང་འདྲ་ལ། དངོས་ཟིན་གྱི་
རྟགས་བརྗོད་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་བརྗོད་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
པའི་བྱིར། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འགྲེལ་དག་དེས་
དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་བདག་གམ་གཉིས་སམ་རྒྱ་མེད་པ་གང་རུང་ལས་སྒྲི་
བར་བྱུགས་སུ་འཕངས་པའི་སྒྲི་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གཞན་སྒྲི་རྣམ་པར་
བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲི་བ། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྒྲི་བར་^①
སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་དེ་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པའི་དོན་ཡིན་
པར་ཐལ། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་དགོས་པ་གང་ཞེ་ག། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་
དམ་པར་གཞན་ལས་སྒྲི་བ་དེ་དངོས་པོ་གཞན་ལས་མི་སྒྲི་བར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་
བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པའི་དོན་དུ་མི་རིགས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱུགས་གོང་མ་སྒྲུབ་
སྒྲུབ་ཀྱིས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་སྒྲི་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོག་གསལ་
ལས་^②འདི་ཡང་དོན་འགྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་ཁོ་ནར་བསྟན་ཟིན་པའི་བྱིར་དང་།
གཞན་གྱི་དམ་བཅས་པའི་དོན་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། སུན་འབྱེན་པ་ཉིད་
ཀྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་གྱི་ནའོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་ཡང་འབད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་། དོན་ནི། སྒྲི་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འགྲེལ་དག་དེས་དངོས་པོ་
རྣམས་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྒྲི་བར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲུབ་དང་དཔེ་ཡང་དག་
མ་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་སྒྲི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དོན་དམ་

གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་
དང་དཔེ་ཡང་དག་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་། འགལ་རྗོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་
དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སྒྲོག་^❶ རྒྱས་པ་གང་ཞིག ། འགྲེལ་ངག་དེས་དོན་དམ་
པར་གཞན་སྐྱེ་འགོག་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཞིག་^❷ བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གཉིས་
ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འགོག་པའི་རིགས་པ་གོ་སྤོའོ། །

བཞི་པ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སངས་
རྒྱས་བསྐྱངས་གྱི་འགྲེལ་བ་བྱང་ཚུལ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་སློན་
བརྗོད་ཚུལ། སློན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་
ནི། ཆེག་གསལ་ལས། ^❸སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་པ་
ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཉག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ཆེག་གསལ་ལས། ^❹འདི་ལ་ཡང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་
ནི། དེ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བསྒྲོག་པ་གསལ་བ་ངག་གི་དོན་དུ་མངོན་པར་འདོད་ན། དེའི་ཆེ་འདི་
སྐད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལན་འགའ་ཁ་ཅིག་ལས་ཁ་
ཅིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཚེས་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་ན། བཤད་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤར་སྤྲས་པའི་སློན་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སུ་ན་འབྲེན་པ་སྤོའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གྱི་འགྲེལ་ངག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། དེས་
དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་

བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འགྲེལ་ངག་དེའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ཏྲ་
 ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་
 པའི་ཏྲ་གས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་པས། དངོས་ཟིན་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན། འགའ་ཞིག་
 ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཏྲ་གས་
 ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་དངོས་ཟིན་གྱི་ཏྲ་གས་བསྐྱོག་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་
 དམ་བཅའ་ཡང་བསྐྱོག་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་བསྐྱོག་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་
 རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་
 ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཏྲ་གས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་^① བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་དེ། དངོས་
 ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་བསྐྱོག་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་བསྐྱོག་
 བྱི་དགོས། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དེ། དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་
 བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཕགས་པ་སྐྱབ་སྐྱབ་གྱིས་
 དེའི་བསྐྱབ་བྱ་མེད་དག་ག་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས།^② གཞན་དག་ན་རེ། འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལྟར་
 ལན་བཏབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་འོ། ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འགྲེལ་ངག་དེས་དངོས་པོ་
 རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་བརྗོད་པའི་
 ཆ་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་སྒྲིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་
 ལ་གཏན་ཆོག་ས་དང་དཔེ་ཡང་དག་དེས་པར་བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང་། འགའ་བརྗོད་གྱི་
 ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བའི་ལོག་ཏྲ་གས་བསྐྱོག་རུས་པར་གོང་དུ་
 བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་རང་སྡེ་དངོས་སྤྱོད་པ་སོགས་ན་རེ། བདག་སྐྱེ་མེད་པས་
གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཤིང་། རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཏུ་ཐ་ཆད་པས་འགོག་
རིགས་མོད། གཞན་དག་ལས་ལྷ་ག་ལ་ཞིག་། ཅེས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་མི་རིགས་ཏེ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་
གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འབྱུར་ན་ནི། །ཞེས་པ་ནས། སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་
ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ལུགས་སྤྱིར་འགོག་པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་པ་ནས།
སྤྱུག་ཆེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་ལ། གལ་ཏེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་བརྟེན་འབྱུར་
ན། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་ཅེས་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་འགོག་པ་ལ། གཞུང་བ་མེད་པར་འཛིན་
པ་མ་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞན་སྐྱེ་སྤྱིར་འགོག་པ་ལ། ཐལ་འབྱུར་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོམས་སོགས་བཞི་ལས། འདིར་རྒྱ་མཆན་
མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོམས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་
གཞན་སྐྱེ་སྤྱིར་འགོག་པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བཞི་གསུངས།
དེའི་སྟོན་སྟོང་གི་ལན་དགག་པ་ལ། རབ་ཏུ་བྱ་བར་རུས་པ་དེ་ཕྱིར་འབྲས་བྱུང་ངེས་
བརྗོད་ཅིང་། །ཞེས་པ་ནས། ས་ལུང་ས་བོན་ཡང་ནི་དེ་ཡི་མིན་ཏེ་གཞན་ཉིད་

ཕྱིར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བྱེན་ས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ། རྒྱ་
ལ་དབྱུང་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་དབྱུང་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་ལས་སྒྲ་བའི་རྒྱ་ལ་དབྱུང་ནས་འགོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་
དང་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་ལ་དབྱུང་ནས་འགོག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཟུ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་
དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིགས་
པའི་ངོ་བོ་འང་མིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། གལ་ཏེ་མིག་གི་སྒྲོ་ལ་རང་
གི་སྐྱེད་བྱེད་དུས་གཅིག་པར། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞི་གསུངས། གཉིས་པ་འབྲས་
བུ་ལ་དབྱུང་ནས་འགོག་པ་ལ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་
ན། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞི་གསུངས། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚུང་པ་སྤྱོད་པ་ལ། གང་
གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཛིག་ཏེན་ཆད་མར་འདོད་པས་ན། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་
སྐྱེ་བ་འཛིག་ཏེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་དོན་
བསྐྱུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། གང་ཕྱིར་ཟུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མིན། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་
གསུམ་གསུངས།

དེའི་ནང་ནས་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་ཚུང་པ་སྤྱོད་པ་ལ། ཚུང་ལན་གཉིས། དང་
པོ་ནི། གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཛིག་ཏེན་ཆད་མར་འདོད་པས་ན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་སྐྱེ་འཛིག་ཏེན་གྱི་
མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བོན་ལས་ཟུ་གུ་སྐྱེ་བར་འཛིག་ཏེན་གྱིས་མདོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ལན་ནི། ཚུང་པ་དེ་འཛིག་ཏེན་གྱིས་གཞོད་པའི་
ཡུལ་དང་མི་གཞོད་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་མ་ཤེས་པའི་ཚུང་པ་ཡིན་པས། དེ་ཤེས་པ་ལ་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། ཐོག་མར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་

ནམ་གཞན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་བརྒྱན་པ་མཐོང་བ་
ཡིས། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མཆོན་བྱ་བ་དེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་
བོ་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲིལ་སྟོན་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་ །ཅེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་
གཉིས་གསུངས། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ་ལ། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་
གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་གསུངས།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲུང་གི་ཚུངས་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པའི་ཡུལ་དང་མི་གཞོན་
པའི་ཡུལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་ཚུངས་པ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་མདོན་སྒྲུབ་གྱིས་^①གཞོན་
པ་དང་མི་གཞོན་པའི་ཡུལ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བརྒྱན་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་
འཇིག་རྟེན་ཞེས་ངོ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ།
མཐོང་བ་བརྒྱན་པའང་ནམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ་^②། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞེས་གསུངས།
མཐོང་བ་བརྒྱན་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཞེས་ངོ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་
ཡོད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་རྣམས་གྱིས། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་
ལ་བཞེས་གསུངས།

འོ་ན་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་ནམ་པར་བཞག་ །ཅེས་འཆད་ན། འཇིག་
རྟེན་པའི་ལོག་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་མཆོན་གཞི་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། མི་ཞེས་
གཉིད་གྱིས་རབ་བསྐྱེད་ཐུ་སྟེགས་ཅན། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་
གྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་མདོན་སྒྲུབ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་ནས། དེས་མི་
གཞོན་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བའི་སྒྲིལ་སྟོན་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་
གཞོན་པའི་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་
ཡིས། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞེས་གསུངས།

འོ་ན། དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་བརྒྱན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་བཤད་ན། ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པའི་ངོ་བོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། གཏི་ཐུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀྱན་
རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ཡང་བཞེ་གསུངས། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྒྲིབ་པ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ཡང་
བཞེ་གསུངས། མཐོང་བ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་ཀྱིས། །ཞེས་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་
པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་སྐྱབ་འཇུག་ན། ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དོན་དམ་ལ་
དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་སྐྱབ་འགོག་པ་ལ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཆོད་
མ་ཡིན་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ཡང་དཔྱད་གསུངས།

འོ་ན། དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་སྐྱབ་མི་འཇུག་
ན། འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་སྟོན་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་དོན་ནི་
འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ཡང་གཉིས་གསུངས། དེས་ན་གཞན་སྒྲིབ་
འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
གཞན་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་བོན་ཅམ་བཟབ་
ནས། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ཡང་བཞེ་གསུངས།

གཞན་སྒྲིབ་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ཐུགས་འགོག་པ་ལ་ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་
འདོད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དངོས་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་
རང་གི་མཆོད་ཉིད་བརྟེན་འགྱུར་ན། །ཞེས་པ་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གང་གིས་ཡིན་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་
པ་ལ་ཡང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་།
ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ། དོན་དམ་པའི་སྒྲིབ་པ་

མི་ཁྲིམས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་བཏེན་འགྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། གང་
 ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དབྱེད་ན། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས། གསུམ་པ་
 སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་
 གསུངས། དེ་ཡན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མདོར་བསྟན་ནས།
 དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ་ལ། དངོས་པོ་སྟོང་བ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་
 པ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་དྲུག་གསུངས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་
 སྟོན་པ་ལ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་འང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་
 ཅས་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེས་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤང་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་
 འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། བདེན་པ་
 གཉིས་སུ་འང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་གསུངས།
 གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་
 བཞི་གསུངས། ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །ཞེས་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་ཀྱང་ལས་ཞིག་པས་འབྲས་བྱ་
 སྐྱེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། མི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་
 རྟོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས།

གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་
 འགག་མེད་པ་ལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཚུད་པ་སྟོང་བ་^❶ལ། རི་
 ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡོད་ཉིད་མི་མཚུངས་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ནས། ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་

པའང་དགག་པར་མཛད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་
རུས་ཕྱིར། །ཞེས་ཀུན་གཞི་མེད་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་^①འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་པ་
སྤོང་བ་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་ཅེས་བྱང་
དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། འཕགས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ཚུལ་ལ། རང་གི་
མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཚམ་མེད་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པའི་
འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་
མཐའ་འབྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་གཙོ་
བོ་རྣམས་བརྗོད་ན། ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། རང་
རིག་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་བྱི་ཆོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་
བཞིན་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པ་
དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དུ་མ་
ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་དང་། རང་རིག་མི་བཞེད་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་མི་བཞེད་པ། བྱི་དོན་ཡོད་པ། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཡིན་པ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ། དེའི་དབང་

གིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ཟེར། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གུན་གཞི་མེད་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་གུན་གཞི་མེད་པར་ཁས་
 ལེན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཡང་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་དང་ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱང་། རང་རིག་མེད་པར་ཁས་ལེན། སློབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 མེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་འཕེན་པས་ཀྱང་དེ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་དོན་ཡོད་པའང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་དེ་ཡོད་པར་ཁས་
 ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཡང་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་ཀྱང་དེ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། གུན་གཞི་མེད་པ་དང་། རང་རིག་མེད་པ་དང་། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་
 པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉན་སློབ་ཡིན་པ་དང་།
 ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་
 ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པ་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་བཀོད་ནས། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་སྐྱབ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ནོ། །

ཡང་ན་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་ཅ་ཤེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཅ་
 ཤེའི་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་ཀུན་གཞི་མེད་པ་དང་། རང་རིག་མེད་པ་དང་། བྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཅ་
ཞེའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱད་དུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མྱོན་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། ཞིག་པ་
དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དངོས་ཀུན་ཡང་དག་རྒྱན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་དོན། དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཐ་སྙད་དཔྱེད་པའི་ཆད་མའི་རྟོག་དོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། ལུས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་རྟགས་པའི་རྣམ་མཁྲིན་ཀྱི་རྟོག་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷན་སྟེ།
རྟེན་ཆེན་ལས། ❶ འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྲིན་ཚུལ་ཡང་
བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མས་རྟོག་པ་
དང་། ཡུལ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
ལ། དེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལུས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་སྟེད་པ་མཁྲིན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་ཀྱི་རྟོག་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།
ལྷན་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་བྲངས་མ་ཐག་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཀྱི་རྟོག་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་རྟགས་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཆོན་ཉིད་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་
 རྟོན་དོན་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་རྟོན་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུལ་ཤེས་
 གྱི་རྟོན་དོན་དང་། མ་འབྲུལ་པའི་^❶ཤེས་པའི་རྟོན་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་
 ལས་^❷ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་
 དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་རྟོན་ཡིན་པས་མ་ཁྲལ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་
 རིགས་ཤེས་གྱི་རྟོན་དོན་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་རྟོན་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 རྟོགས་ཁས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེན་མེད་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་
 ཤེས་གྱི་རྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་བདེན་མེད་ཡོད་པ་དེ་འགྲུབ་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་
 དེ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ^❸ཟེར་ན།
 བདེན་མེད་གྱི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་
 པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་མཆོན་ཉིད་ལ་ཁས། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
དེས་བདེན་མེད་ཉོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ལ་སྒྲུབ་བ་དེ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན་སྟེ།

གཞན་ཡང་། བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། གྲུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ལོག་ཤེས་སུ་ཉོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མའི་རྟོག་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་དེ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལོག་ཤེས་སུ་
ཉོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་དངོས་གྱི་རྟོག་དོན། དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་དངོས་གྱི་རྟོག་དོན། གྲུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་མེད་གྱི་དོན་སྒྲི་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། བདེན་མེད་ཉོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གྱི་རྟོག་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དངོས་གྱི་ཡུལ་གང་ཞིག །དེའི་རྟོག་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བདེན་མེད་ཉོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བདེན་
མེད་གྱི་དོན་སྒྲི་དེ། ཁྱོད་གྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་མེད་ཉོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་
པའི་སྒྲི་ནས་ཉོགས་པར་བྱ་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དེས་གཉིས་སྒྲུབ་དང་
བཅས་པའི་སྒྲི་ནས་ཉོགས་པར་བྱ་བ། གྲུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མཉམ་
གཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་སྒྲི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐད་གྱི་རྒྱུ་ཆེན་དུ། གལ་ཏེ་ཡང་དག་
 པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་ཀྱང་། མ་རིག་པས་བསྐྱད་
 པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཛོག་ཅེ་ན། ཀུན་
 རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འཛོག་ན་
 ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ནི་འཁྲུལ་
 པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་
 ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་
 རུས་པར་ཐལ། བྱོད་ཡུལ་ཅན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་ཆེན་
 ལས་།^① མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ནི་འཁྲུལ་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་མི་
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་
 དུ་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལོག་པའི་
 ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་ཐ་སྙད་
 པའི་ཆད་མས་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་རུས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེས་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་
 པར་ཐལ། དེས་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་
ཞེས་པ་རྣམས་འབྲུལ་ཞེས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་རྟོགས་མི་རུས་པ་དེ། མ་རིག་བག་
ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ནི་འབྲུལ་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་ལྷུང་གོང་མ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ཞེས་པ་རྣམས་འབྲུལ་ཞེས་སུ་ཐ་
སྙད་པའི་ཆད་མས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲུལ་
ཞེས་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་
ཞེས་པ་འབྲུལ་ཞེས་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཆོས་ཅན། ལྷོང་ཉིད་
རྟོགས་མ་ལྷོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ཁྱོད་ལོག་པར་རྟོགས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཁྱོད་རྟུན་པར་
རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེས་ཁྱོད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། དེ་ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ལྷོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེས་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་
གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་མིག་ཞེས་དེ་ལོག་ཞེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེས་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་
འབྱེད་ཟེར་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་། སྤང་བ་ལྟར་

མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་འབྱུང་ཤེས་དང་མ་འབྱུང་པའི་
ཤེས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་འབྱུང་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་
མཐུན་ལ་སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་སྒྲུབ་བ་དེ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱིད་
མ་འབྱུང་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། མ་འབྱུང་པའི་ཤེས་པའི་དོན་
གཅིག་མེད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་དེ། མ་
འབྱུང་པའི་ཤེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རང་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་བ་དེ་
རང་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་རང་གི་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འབྱུང་པར་སེམས་
ཅམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་བྱུང་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་རུས་
པ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་ཡུལ་ཅན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །རང་ཉིད་རང་གི་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འབྱུང་པར་^❶འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་མི་
རུས་པར་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་དགོས་པ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་
པ་འཇིག་རྟེན་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་
ཞིག །རང་ཉིད་རང་གི་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་
འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་རུས་པ། ཡུལ་གྱི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་
གང་ཞིག །དེས་དེ་ལྟར་རྟོགས་མི་རུས་པར་སྒྲུབ་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་

དགོས་པ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
ལྟོས་ཏེ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཡང་ཡིན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་ན་སེམས་
ཅུང་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་ལོག་ཤེས་སུ་
རྟོགས་རྒྱས་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩལ་
ལྷན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་དང་། དེ་འཇིག་པའི་ཆད་མ་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་
པར་འཇིག་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། ལྟོང་ཉིད་
རྟོགས་མ་ལྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ཁྱོད་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས། གྲེ་བྲག་
སྒྲ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེས་རྩལ་ལྷན་ཆ་མེད་
བསགས་པའི་རགས་པ་དང་། དེ་འཇིག་པའི་ཆད་མ་རྫས་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེས་དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་དུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་

ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་གཙུག་པོ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་འཛིན་ཏེ་རང་དགའ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་ཀྱས་པར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶ གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བཏགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སྒོ་བསྐྱར་བ་
ཁོ་ནས་ལོག་པར་བཏགས་པའི་གཙུག་པོ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་
པའི་སྒོ་རང་ག་བས་མི་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་མ་སྤྱོད་པའི་ཐ་སྙད་
པའི་ཆད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན། འཛིན་ཏེ་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། འཛིན་ཏེ་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་འབྲུལ་
པར་སེམས་ཅིམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱས་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་བས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བྱམ་
འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་བྱམ་པར་སྒྲུང་བ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཀྱས་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྒྲུང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ལོག་
ཤེས་སུ་རྟོགས་ཀྱས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། འཛིན་ཏེ་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་
ཀྱི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་རང་གི་
གཙུག་པོ་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་ཏེ་རང་ག་བས་
རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། རྟོགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་བས་དེ་ལྟར་
རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བར་འདོད་ན། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པས་བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་བདེན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དུ་
མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་བྱམ་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། དེས་བྱམ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།
འོ་ན། མདོ་སྡེ་པས་མེ་མོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་
པའི་དབང་ཤེས་ལ་དེ་བདེན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་
སྒྲུབ་པ་གང་ཞིག །དབང་ཤེས་ལ་དེ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་ན། དེས་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་
རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པར་
འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱིས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་
ཅན་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཤེས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བདག་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་ལས་བྱུང་
ཞིང་། རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་
རྟོགས་མི་ཀྱས་པར་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་
དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
ན། སྒྲི་རྟོག་འཇིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་
རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་ལས་བྱུང་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་བྱིར་ཏེ། ལྟོས་ཉིད་

རྟོགས་མ་སྤྱོད་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་སྤྱོད་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་
 རུས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མྱོ་བུར་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་
 ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་རྒྱད་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་བདེན་
 པར་གྲུབ་པ་འཐད་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྟོང་ཉིད་
 མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་སྤྱོད་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་དེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་
 རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཐོང་བ་བརྟུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་
 དབང་པོ་སྦྱོན་ལྟན་ནོ། །སྦྱོན་ལྟན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །དབང་པོ་ལེགས་
 གྲུབ་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་འདོད། །ཅེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲུལ་གྱི་
 འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་
 ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་ལ་སྦྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གཉིས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱང་བའི་སྒྲོ་ནས་
 ཡོད་པར་བཞག་པའི་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པའི་སྤྱང་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པའི་
 ཡུལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་རང་གི་སྤྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་སྤྱང་བ་ལྟར་

མ་གྲུབ་པར་མདོ་སྡེ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་ནམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་
 དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞིག །རང་ཉིད་རང་གི་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་
 མདོ་སྡེ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་མི་རུས་པར། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་
 བདག་མེད་སྤྱོད་པ་གས་གང་རུང་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡོད་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲུལ་
 ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ལོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤར་
 བཀག་^①ཟེར། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་པ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཟེར་
 ན། བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས།^②
 བདག་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དོན་ལྟ་བུ་ནི། གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་
 པོས་བཟུང་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་པ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་
 ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བདེན་འཇིན་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཐ་སྙད་
 པའི་ཆད་མའི་གཞི་མཐུན་^③ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྟེན་ཆེན་ལས།^④དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་མདོན་དུ་མ་སྤྱོད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན། འཇིག་རྟེན་
 པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་རྟེན་ཆེན་ལས། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཆད་མས་རྟེན་པ་
 ལ་ནི། རྟོན་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་ཞིག་ངས་པར་དགོས་ཏེ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་

པར་གྲུབ་ན་རྩུན་པར་འགྲུབ་དགོས་ཤིང་། རྩུན་པར་དངོས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་ལ་
 རྩོན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཆད་མས་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་
 ལ་ཁ་ཅིག ། གུན་རྩོལ་བདེན་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདེན་མེད་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། གུན་རྩོལ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སློ་ལ་
 ཐབས་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སློ་ཐབས་བྱང་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདི་ཉིད་ལས། གུན་རྩོལ་བདེན་པ་ཐབས་
 སུ་གྱུར་པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱང་གྱུར་པ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། གུན་རྩོལ་བདེན་པ་ཆད་མས་ངེས་ནས་བདེན་མེད་ཆད་མས་མ་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གུན་རྩོལ་བདེན་པ་གུན་རྩོལ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
 རྟེན་ཆེན་ལས། ❶གཞི་དེ་གུན་རྩོལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཆད་མས་རྟོན་པ་ལ་ནི་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། གུན་རྩོལ་བདེན་པ་གུན་
 རྩོལ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གུན་རྩོལ་བདེན་པ་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གུན་རྩོལ་བདེན་པ་གུན་རྩོལ་བདེན་
 པར་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་དེར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། གུན་རྩོལ་བདེན་པ་གུན་རྩོལ་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་གུན་རྩོལ་བདེན་པར་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
 ཁྱོད་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཁྱོད་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ལུམ་པ་བདེན་པས་སྟོང་བ་ལུམ་པའི་
གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གུན་རྫོབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་གུན་རྫོབ་
ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པས་སྟོང་བ་
ཞིག་^①མེད་པར་ཐལ། གཞི་བྱུང་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཡོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
རྟགས་སོང་།

གཞན་ཡང་། ལུམ་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་དེའི་གནས་ལུགས་ཆད་མས་ངེས་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་དེའི་གནས་
ལུགས་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བདེན་
མེད་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་གུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་དེའི་
གནས་ལུགས་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་གུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་དེའི་གནས་ལུགས་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་བདེན་སྟོང་
དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^②དེ་ཡང་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་
སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཞུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་
རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདིའི་དོན་ལ་སྤྲ་རབས་པ་ཁ་
ཅིག །གཞུགས་སྤྲ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་དག་ས་ལ་

གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྤངས་
པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ངོར་
གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
བདེན་འཛིན་མེད་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགོད་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་
འབྱུང་བ་ལ་གཞི་དེ་རྩོད་པར་འབྱུང་དགོས་ཤིང་། གཞི་དེ་རྩོད་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞི་དེ་
ལ་བདེན་གྲུབ་སློང་ངོར་ཁེགས་དགོས་པའི་སྤྱིར། རང་ལུགས་ལ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་
ཆོས་ཅན། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་
ཙམ་ཡིན་གྱི། བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཆོས་ཅན། དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ངོར་
བདེན་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྤང་ངོར་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་
བདེན་སྤང་ཅན་གྱི་སློང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། གཟུགས་དེ་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་
ངོར་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་སྤང་ངོར་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱང་པ་
ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་བའི་སློང་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཅ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་དེའི་ངོར་བདེན་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་སྦྱར་
ལམ་པས་གཟུགས་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་དེ། བདེན་འཛིན་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
འཛིན་བྱེད་ཀྱི་སློང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❶ རེ་ཤིག་སྤྱིར་པའི་ཡན་ལག་
གིས་ ❷ ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་

ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྐྱུ་མའི་དེ་ཞིང་རྟ་སྒྲང་ཡིན་པ་དང་སྒྲིག་རྒྱུའི་སྟེང་གི་ཚུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱུ་མ་སྒྲིག་སྐྱུ་སོགས་ལ་
བརྟགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱུ་སྟེགས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་བདག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་ངར་
འཇིག་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །ཅེས་བཤད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན། རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་^① །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་བདེན་པ་གང་གི་ངོ་བོར་འཇོག་པའི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་
པ་དེ་བདེན་འཇིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
བུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^②གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྩུན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། བརྟ་ལ་བྱང་བའི་གང་ཟག་གི་སྟོ་ཀུན་
རྫོབ་པའི་ངོར་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ལ་དེ་ཡོད་པར་སྒྲུང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 རོ། །གཞན་ཡང་། བདེན་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། བདེན་
 གྲུབ་མེད་པར་རྟགས་པའི་ཚད་མ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱན་རྫོབ་
 ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་
 ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་
 པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རྒྱན་པ་
 ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཅེ་ན། ཅ་ཤེ་ལས། ^①འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་
 དག་རྒྱན་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་བྲས་ཡིན་ན་རྒྱན་པ་སྤྲོ་
 བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལས་འབྲས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྲོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩ་
 ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། འོངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཞིག་
 པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་བྱམ་པ་ཞིག་
 པའི་དུས་སུ་ཞིག་པར་ཐལ། དེ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཞིག་པའི་དུས་སུ་
 བྱམ་པ་ཞིག་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་

དང་། བུམ་པ་ཞིག་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲིམ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་པའི་མཆན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོག་བདེན་པ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙིང་དོན་གང་ཞིག ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་དེ་བྱོད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ་བྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། ལྟོང་གཞིའི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་སོགས་ཡོད། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་དོན་གང་ཞིག ། དེ་བྱོད་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མར་སོང་བ། བྱོད་ཀྱན་རྫོག་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པ་དང་། ལོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྒྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དེ། དང་པོ་དང་། དེས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དེ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོག་ཡིན། འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱ་ལ་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་གཞོད་པ་དང་། ཡིད་དབང་ལ་གཞོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲལ་རྒྱ་ནང་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལ་ཡོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རབ་རིབ་དང་། མིག་སེར་དང་། ད་རྒྱ་ར་ཐོས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མེ་ལོང་དང་། ཐུག་ཕུག་སྟོང་པའི་སྒྲ་དང་། སོས་ཀའི་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་མ་སྒྲ་བོ་དང་ཐུད་པ་དང་། མིག་འབྲལ་མཁན་གྱིས་སྒྱར་བའི་སྒྲ་དང་སྒྲགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲལ་ཤེས་སུ་སྒྱེད་ཚུལ་ནི། རབ་རིབ་ཀྱིས་ནི་སྒྲ་ཤད་

འཇག་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་བྱེད། མིག་སེར་གྱིས་དྲུང་དཀར་སེར་པོར་
 སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་བྱེད། ད་རྒྱ་ར་ཐོས་པས་ས་གཞི་གསེར་དུ་སྒྲུང་བའི་
 དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་བྱེད། མེ་ལོང་དང་བྱད་བཞིན་སྤང་པས་ནི་མེ་ལོང་ནང་གི་
 བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་བྱེད།
 བྲག་ཕྱག་སྟོང་པའི་སྤྲུལ་བྲག་ཅ་རྩོད་བྱེད་གྱི་སྤྲུང་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་
 བྱེད། སོས་ཀའི་ནི་མའི་འོད་ཟེར་བྱེ་མ་སྤྲུ་བོའི་ཡུལ་དང་ནི་བས་ནི་སྤྲུ་ལ་ཆུར་སྒྲུང་
 བའི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་བྱེད། མིག་འབྲུལ་མཁན་གྱིས་སྤྲུང་བའི་སྤྲུང་དང་སྤྲུགས་
 གྱིས་ནི། དེའུ་ཤིང་རྩ་སྤྲུང་དུ་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་དབང་ལ་གཞོད་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་ནི། གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་དང་།
 གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུང་དང་། གཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། འབྲུལ་པ་སྤྱིད་ཚུལ་ནི།
 དང་པོ་གཉིས་གྱིས། བདག་རྟག་པ་དང་། སྤྱི་གཙུག་པོ་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་ཡིད་ཤེས་
 འབྲུལ་པའི་རྒྱ་བྱེད། གསུམ་པས་ནི། མི་ལམ་ན་སྤྲུང་པོ་ཆེ་སྒྲུང་བ་ལ་སྤྲུང་པོ་ཆེར་
 འཇིན་པའི་ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་དང་
 ཡུལ་ཅན་གང་རུང་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་ལོག་པ་མ་ཡིན་པས་མ་ཐུབ་
 རྟེན། གང་ཟག་རང་སྤྱི་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྤྱིས་དང་། སྤྱི་རྟག་
 འཇིན་རྟོག་པ་རྣམས་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་། འཇིག་
 རྟེན་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་
 དང་ཡུལ་ཅན་གང་རུང་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པས་མ་ཐུབ་
 རྟེན། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་རྒྱུད་^①བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་གང་ཟག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཐད་

སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་།
འཛིན་རྟོག་ཤེས་པ་འཁྲུག་ཏེ་ལོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། འཛིན་རྟོག་ཤེས་པ་འཁྲུག་ཏེ་ཡང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ཤེས་པ་གང་
ཞིག །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་སྟོང་ལོག་
ཤེས་སུ་རྟོགས་མི་རུས་པ་སྟོང་འཛིན་རྟོག་ཤེས་པ་འཁྲུག་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པའི་
མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེས་དེ་ལྟར་རྟོགས་རུས་པ་དེ་འཛིན་རྟོག་ཤེས་པ་འཁྲུག་ཏེ་
ཡུལ་ཅན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཞིག །སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་སྟོང་སྟོང་བ་ལྟར་མ་
གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་རུས་པ་དེ། སྟོང་འཛིན་རྟོག་ཤེས་པ་འཁྲུག་ཏེ་ཡུལ་ཡང་དག་
པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེས་དེ་ལྟར་རྟོགས་རུས་པ་དེ། སྟོང་འཛིན་རྟོག་ཤེས་
པ་འཁྲུག་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་
དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་མི་འབྲེད་དེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་
མེད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག །ཡོད་དེ། བདེན་
འཛིན་ལ་ལོགས་པ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལོག་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་གཉིས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་བདེན་འཛིན་ལོག་ཤེས་
སུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤུགས་ལ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་
རུས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། དེའི་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་དང་། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་
རྫོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རོན་ཡང་ཡིན། དམ་པ་ཡང་ཡིན། བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་
དེ་ལྟར་རྫོད་པའི་ཕྱིར། རོན་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྙིང་རོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་ཡིན་
ཏེ། ལྷན་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་མི་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་
གསལ་ལས། ❶ རོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་རོན་དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་
བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་རོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲ་བཤད་པ། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲ་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་རྫོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ལྷོ་གུན་རྫོབ་པ་གཉི་ལྷག་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པས་དེ་ལྟར་རྫོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་རྫོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་རོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྫོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉི་ལྷག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་གུན་རྫོབ་
སྟེ། ཞེས་གསུངས།

❷ གཉིས་པ་ལ། གུན་ཞེས་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་། རྫོབ་ཅེས་པ་རྒྱན་པའི་རོན་
དང་། བདེན་པ་ཞེས་པ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པའོ། །གཞུང་རོན་ནི། ཕྱི་ནང་གི་
དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟངས་དུ་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟངས་དུ་མཐར་
ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙིང་རོན་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་རྙིང་རོན་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཚོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཚུལ་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཟུར་ཕྱི་མ་
 དེར་ཐལ། བྱོད་སྤྱོད་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་བྱོད་
 བུམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་སྤྱོད་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་ལོ། །ཁོ་
 ན་རེ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཚུལ་ཅན། སྤྱོད་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་
 ཚད་མས་སྤྱོད་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་
 ཏེ་ཡུལ་གྱི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། དེ་སྤྱོད་
 བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ད་སྤྱོད་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེའི་
 གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་ལོ།

གཞན་ཡང་། བུམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་དེ་སྤྱོད་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཚུལ་
 དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་མི་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། དེ་སྤྱོད་བ་ལྟར་
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ད་སྤྱོད་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེའི་གནས་
 ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་ལོ། །

རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་
 ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ནི། བྱད་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱོད་བ་རྣམས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 དེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་
 ལས།^①མི་སྤྱོད་ཡང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱོད་ནས་མཁྱེན་དགོས་པས་ངེས་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོར། ཡུལ་དང་

ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ལ།
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁོ་རང་ལྷགས་ལ་རྟོགས་ཞེས་གསུང་།
རྟེན་ཆེན་ལས། མི་སྒྲུབ་ཡང་རྟོགས་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དུ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་^①སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་
ལྷགས་རྟོགས་མི་རུང་བས་སྒྲུབ་ནས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་
མཁྱེན་པ་འདིའི་ལྷགས་མིན་པ་ནི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་བཤད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་སྟོན་སྟེན་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེས་དེ་
གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག །དེས་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་
ཏེ། གལ་ཏེ་ཤར་ན་དེ་དེ་དང་འབྲ་བར་ཐལ། དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཆེན་ལས། ^②དེ་
ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ལ་ཁོ་རང་གི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་ཁོ་རང་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་རང་ལས་
ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁོ་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གང་
ཞིག །ཁོ་ཁོ་རང་དང་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད་ལོ། །རང་ལྷགས་ནི། སངས་

རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་དེ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་
དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་དེ་གཟིགས་པའི་
གཟིགས་ངོར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱས་པ་མི་རྟག་སོགས་གཉིས་ཆོས་དུ་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོ་རང་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་
དེ་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
སྟོང་ཉིད་དང་ཐ་མི་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རང་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་སྒྲུང་རྩ་བ་
པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁོ་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེས་ཁོ་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པ་
གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་དེའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཕྱིར། བྱེ་མ་མ་བྱུང་ན་ནང་འགལ་ཡང་ཡོད་
ཅིང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལ་དེའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག །ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁོ་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
དེ་ཁོ་རང་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཡེ་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གང་ཞིག །དེ་

མི་རྟག་པ་དང་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་^①དབྱེར་མེད་
 གྱི་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་མི་རྟག་པ་ཚེས་
 ཅན། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་སོགས་གྱི་ཚེས་ཉིད་
 གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སྤང་སོགས་ཡོད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཇི་ལྟ་བུ་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་ཚེས་
 ཉིད་གཟིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་སྤང་སོགས་གྱི་ཚེས་ཉིད་གཟིགས་པའི་
 གཟིགས་ངོར་སྤང་སོགས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་སྤང་སོགས་གྱི་ཚེས་ཉིད་
 གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སྤང་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་
 ན། རྟེན་ཆེན་ལས། ^②དེས་ན་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་བདེན་པ་
 གཟིགས་ཤེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་གཟིགས་ངོར་གཉིས་སྤང་བྱུང་པས་གཉིས་གྱི་ཚུལ་
 གྱིས་མི་གཟིགས་པ་ནི་བདེན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་
 གིས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་རྫོད་དོ། །ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་གྱིས་སྤང་སོགས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་སྤང་
 སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་སོགས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་དང་ཐ་མི་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་
 དེ་རང་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་གཉིས་
 སྤང་བྱུང་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་
པའི་གཟིགས་ངོར་སྤང་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་དེ་
མེད་པ་དེ་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^①ཇི་ལྟ་བུ་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྤང་སོགས་རྣམས་གཟིགས་ངོར་དེར་མ་གྲུབ་པ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྤང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ^②དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་
པར། རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས། དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱས་ཞེས་རྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་
པའི་གཟིགས་ངོར་བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་
རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སྤང་
སོགས་མེད་པ་དེ་སྤང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་མེད་
པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱིས་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱམ་པ་འགྲིག་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་གཟིགས་
ངོར་ཡོད་པ་དེའི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་པའི་ཆོས་

ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟ་བུ་ཉོག་པ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་
གཟིགས་འོར་ཕྱང་སོགས་མེད་པ་དེ་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་
ཆེན་ལས། ^① ཕྱང་སོགས་རྣམས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཕྱང་
སོགས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟ་བུ་ཉོག་པ་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་
པའི་གཟིགས་འོར་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་
འོར་ཞེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉག་པས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་
གཟིགས་འོར་ཇི་སྟེད་པ་མེད་པར་ཐལ། དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་འོར་ཇི་སྟེད་པ་
མེད་པ་དེ་ཇི་སྟེད་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་
འོར་ཇི་སྟེད་པ་མ་གཟིགས་པ་དེ། དེས་ཇི་སྟེད་པ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། མདོ་ལས། ^② མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་དང་། སྒྱུད་པ་
ལས། ^③ གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདྲུ་ཞེས་མཐོང་བ་
མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཞེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་
པ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །རྣམ་མཁྱེན་མཐོང་
ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་རྫོད་པ། །རྣམ་མཁྱེན་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དེས་འདི་བརྟག་
པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་
གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟ་བུ་ཉོག་པ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་

རོར་ཇི་སྟོད་པ་མེད་པར་ཐལ། འདི་ན་ཇི་ལྟར་སང་བཞིན་ཇི་སྟོད་དུ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྟེན་
 ཆེན་ལས། ^①ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི།
 གསུམ་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་དོ། །དེ་
 ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་རོར་ནི་གསུམ་པོ་མི་སྣང་ལ། ཇི་སྟོད་པ་གཟིགས་པའི་རོར་
 ནི་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་མེད་
 གྱུར་། གང་ཟག་གཞན་ཀྱི་^②ཤེས་པ་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་རྣམས། དེ་སྣང་བའི་
 སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་ནས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཐུན་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་
 རོར་ཇི་ལྟ་བུ་མེད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་ཀྱི་རོར་སྟོང་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་རོར་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དང་ངེས་རྣམ་
 འབྱེད་ལས། ^③མཉམ་གཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱུར་
 རང་གི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་རོ་ན་ཡུལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་ཡོད་
 མེད་ཅོད་པའི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དེ་ག་ལ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱིར་ཀྱི་རོར་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིར་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
 བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་རོར་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།

འདོད་ན། དེའི་ངོར་སྟོང་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་སྟོང་ཉིད་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་བུམ་པ་མེད་པ་བུམ་པའི་གནས་ལུགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ལོ། །

ཁ་ཅིག ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
ངོར་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་
དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ན་བདེན་མེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་བདེན་མེད་རྟོག་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག ། བདེན་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་
བའི་ཆེ་ན་བདེན་མེད་མ་རྟོག་ཟེར་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆེ་བདེན་མེད་རྟོག་པར་
ཐལ། དེའི་ཆེ་བདེན་མེད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་བདེན་མེད་ཆད་མའི་
རྟོག་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་བདེན་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་བདེན་གྲུབ་
མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བདེན་མེད་བདེན་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་
བའི་ཆེ་ན་རྟོག་པར་ཐལ། བདེན་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་
ཆེ་ན་བདེན་མེད་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ལོ། ། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་
པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ན་གང་ཟག་རྟོག་པར་ཐལ། བདེན་མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། རིམ་པ་ལྟར་སོང་། འདོད་ན། གང་ཟག་རྣམ་བཅད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་
དབྱུང་མཐར་རྟོག་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། འཇུག་པ་ལས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཏུ་འཕྲུལ་འཇིག་རྟེན་

དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྲུར་མིན་མོད་གྱི། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
ལོ། །ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་པོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ན་
གང་ཟག་རྙེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་གང་ཟག་ཆད་མས་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་གང་ཟག་
ཆད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་གང་
ཟག་འཆོལ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་གང་ཟག་འཆོལ་མཁན་གྱི་
གང་ཟག་དེས་གང་ཟག་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །

གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་
བཅད་པ་ལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ❶ དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་
མ་ཕྱིན་པའོ། །འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། སྐྱེས་ལ་མ་
འགགས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། ད་ལྟར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི། མ་
འོངས་པ་དང་རྒྱལ་པ་དག་གིས་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་གཉིས་རྣམ་པར་
འཛིག་པ་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། དུས་
གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་མ་
འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་། སྐྱེས་ཟེན་འགགས་པ། འདས་པའི་མཆན་ཉིད།
དུས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག་། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ། ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
ན། ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བྱེ་མ་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་
ཟེན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། འཛིག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འགག་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱ་བ་ལྟེ། འགག་བཞིན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་ལ་སྤྱོད་གས་པར་འདོད་ཀྱར་
པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཅ་བར་མ་བྱལ། ཁོ་ན་རེ། ཞིག་པ་ཡིན་ན་འཇིག་པ་ལ་
མངོན་དུ་སྤྱོད་གས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཟུ་གུ་ཞིག་པ་འཇིག་པ་ལ་མངོན་དུ་
སྤྱོད་གས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དུས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་པ་དང་ལུས་པའི་མ་འོངས་པ་
གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་
གསུམ་གང་རུང་གང་ཞིག མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ལུས་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་འོངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀ་དུས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལོ། འདོད་ན། ལུས་པ་མ་འོངས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག དུས་གསུམ་པལ་པ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག རང་ཉིད་དངོས་པོ་གང་ལ་
ལྟོས་ནས་དུས་གསུམ་གང་རུང་དུ་འཇོག་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་ཐལ་བེན་
པ་དེ། འདས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རང་ཉིད་དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་
གསུམ་གང་རུང་དུ་འཇོག་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པའམ་མ་སྐྱེན་པ་
དེ། མ་འོངས་པའི་མཆོན་ཉིད། དུས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག རང་ཉིད་དངོས་པོ་
གང་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་གསུམ་གང་རུང་དུ་འཇོག་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་
སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་^❶པ་དེ། ད་ལྟར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟུ་གུ་

ཞིག་པ་དེ་སྒྲུ་གུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་
སྒྲུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུ་གུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྒྲུ་
གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞིག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲུ་གུ་མ་འོངས་པ་སྒྲུ་གུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྒྲུ་གུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུ་གུའི་དུས་སྒྲུ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུ་གུའི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྒྲུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་འོངས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲུ་གུ་ཞིག་པ་སྒྲུ་གུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུ་
གུའི་རྗེས་སྒྲུ་བྱང་བ་གང་ཞིག །སང་གི་ལམ་དེ་དེ་རིང་གི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགོ་བའི་བྱ་
བ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལྷས་བྱིན་གདོང་ཤར་ལ་གཏད་ནས་འགོ་བའི་མདུན་སྟོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་
གོམ་པ་ད་ལྟར་བའི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ལམ་དང་། དེའི་རྒྱབ་
སྟོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འགོ་བའི་བྱ་བ་འགགས་^①པའི་ལམ་དུ་འཛོག་
རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལྷང་དེའི་དོན་དུ་བསམ་ནས། ད་ལྟར་བ་གཅིག་ཞིག་པའི་ཞིག་པར་
དམིགས་པ། འདས་པའི་མཆན་ཉིད། ད་ལྟར་བ་གཅིག་མ་འོངས་པའི་མ་འོངས་པར་
དམིགས་པ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། ད་ལྟར་དམིགས་པ། ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད།

དེས་ན་སྤྱོད་དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པར་འཛོག་ཅུས་ན་དངོས་པོ་དེ་ད་ལྟར་
བ་ཡིན་པས་བྱུང་། སྤྱོད་མ་འོངས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། སྤྱོད་དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་
མ་འོངས་པར་འཛོག་ཅུས་ན་དངོས་པོ་དེ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་། སྤྱོད་མ་འོངས་པ་
ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཞིག་པ་འདས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྤྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ད་ལྟར་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་དེ་ད་ལྟར་བ་གཅིག་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པར་འཛོག་པའི་ད་ལྟར་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ་ད་ལྟར་བ་གང་ཞིག ། ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་ཞིག་
པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་སྐྱབས་
ཀྱི་ད་ལྟར་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་དེ་རང་དུས་སུ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། ❶གལ་ཏེ་
དུས་ནི་དངོས་ཏེན་ན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❷ལྷ་གུ་ཞིག་པ་དེ་རང་དུས་ན་
ཁོ་རང་ཞིག་པ་མིན་ཀྱང་སྐྱེས་ཞིག་པ་ཡིན་པས་འདས་པ་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་རང་དུས་སུ་འདས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
སོང་། དེར་ཐལ། དེ་རང་དུས་སུ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❸དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་
ཞིག་ ❹ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་མི་དགོས་པའི་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་
ལྷ་གུ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་རྣམས་དང་

ཁྱད་པར་ཆེད། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་མ་འོངས་པ་སྐྱེས་ལ་མ་
འགགས་པ་དེ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ་ད་
ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷ་གུ་ཞིག་པ་སྐྱེས་ལ་མ་
འགགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་
དེ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས།

གཞན་ཡང་། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དུས་སུ་འདས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རང་དུས་སུ་ལྷ་གུ་འདི་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ལྷ་གུ་འདི་ཞིག་པ་དེ་
ལྷ་གུ་འདི་འདས་པ་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་སྒྱུར་འདས་པར་འཛོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་
ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདས་པ་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་དུས་ནི་དངོས་ཏེན་ན། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་ཁྲིཀ་ཆེན་ལས། ^①འོ་ན་ལྷ་གུ་
ཞིག་པའི་ཞིག་པ་རིགས་འབྲུག་མར་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེས་ལ་
མ་འགགས་པ་རྣམས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་དང་ཞིག་པ་གཉིས་མི་
འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ^②ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་ལྷ་གུ་
ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་འབྲུག་པའི་ཞིག་པ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ཞིག་པ་ཡིན་ཞིང་ཞིག་
པ་ཐམས་ཅད་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །ལྷ་གུ་
ཞིག་པ་ཞིག་པའི་དུས་སུ་ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་དུས་སུ་ལྷ་གུ་ཞིག་པ་སྐྱེས་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །ལྷ་གུ་ཞིག་པ་དང་ལྷ་གུ་ཞིག་པ་སྐྱེས་པ་དུས་
མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་གུ་འདི་ཞིག་པ་ལྷ་གུ་འདི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། དེའི་དུས་སུ་ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཞིག་པའི་དུས་སུ་ལྷ་གུ་ཞིག་པར་ཐལ། དུ་བའི་དུས་སུ་
བུད་ཤིང་ཞིག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་བུད་ཤིང་ཞིག་
པར་ཐལ། ཁྱོད་བུད་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་དེ་ལྷ་གུ་འི་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་
ཞིག་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཞིག་པ་རྣམས་ལྷ་གུ་འི་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་གུ་ཞིག་
པ་ཞིག་པ་དེ་ལྷ་གུ་འི་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་དུས་སུ་ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པར་ཐལ།
དེའི་དུས་སུ་ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་གང་ཞིག ། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་དང་། ལྷ་གུ་ཞིག་
པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རང་དུས་སུ་ཞིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དུས་སུ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྲུབ་པའི་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཆོག་གསལ་ལས། ❶ འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས། འདུས་བྲས་སྐད་ཅིག་
མར་སྐྱ་བ་ལྟར་ན། རྒྱ་མེད་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་གི་འཇིག་པ་
དང་བྲལ་བ་རྣམས་འདུས་བྲས་སུ་ངེ་ལྟར་འབྱུང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིག་པར་
འབྱུང་རོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག ། བུ་མ་པ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་
སྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། བུ་མ་པ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བུ་མ་པ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མ་བསྐྱད་ ❷

པ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱམ་པ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན།
བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱོད་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། བྱོད་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པ་དེ་བྱམ་
པའི་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། བྱམ་པ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མ་བསྐྱད་^①པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བྱམ་
པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། བྱོད་བྱམ་པའི་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་མེད་
ན་བྱོད་མེད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^②སྐད་ཅིག་དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི་
དངོས་སུ་དགག་བྱ་བཅད་ནས་རྟགས་དགོས་པས། དགག་པ་ནི་ཡིན་ལ། མེད་དགག་
ནི་མ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་དགག་སྟེ། ཞིག་རྒྱ་དེ་བཅད་པ་ཅམ་མིན་གྱི། དེ་བཅད་པའི་
དངོས་པོ་ཅིག་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །བྱམ་པ་ཞིག་པ་མ་
ཡིན་དགག་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལྷལ་དུ་ཆོས་
གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བྱམ་པ་རང་གྲུབ་དུས་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོར་གནས་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
དེས་བྱམ་པ་འཕེན་པར་ཐལ། དེས་བྱམ་པ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོར་གནས་
པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་དེ་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་
བཀག་ལྷལ་དུ་རང་གི་དགག་བྱ་འཕེན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དེའི་དགག་བྱ་གང་ཞིག །འདོད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག ། ཟུ་གུའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དེའི་འདས་པ་
ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། ཟུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཟུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཟུ་གུའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟུ་གུ་འགག་
བཞིན་པ་ཟུ་གུའི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུ་གུའི་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར^①། ཅ་བར་
འདོད་ན། ཟུ་གུ་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། དེ་སྐྱེས་པ་དགག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། དེ་མི་རྟག་པ་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ལ། དུས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། འདས་པ་དང་
མ་འོངས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་གཞན་
ཞིག་སྐྱེས་ཟིན་ཞིག་པའི་ཆ། འདས་པའི་མཆན་ཉིད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་ཉིད་སྐྱེ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བའི་ཆ། མ་འོངས་པའི་
མཆན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྐྱེ་འཆར་བ་
འདས་པའི་དོན་སྐྱེ་འཆར་བ་དང་མ་འོངས་པའི་དོན་སྐྱེ་འཆར་བ་ལ་མི་སྐྱེས་པ། ད་ལྟར་
བའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་དང་། རིགས་པས་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ^②སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་གཤེགས་ཏེ། ཞེས་
ཞི་བ་དེ་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་པ་གང་ཞིག ། ཞི་བ་དེ་
སེམས་ཅན་གང་ཞི་བའི་ཞིག་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེ་དུ་བའི་དུས་སུ་འདས་པ་
ཡིན་ཡང་^③། འདས་པ་མ་ཡིན། ཟུ་གུ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་ཡིན་ཡང་^④མ་ཞིག ། དེ་རང་དུས་
སུ་འདས་པ་ཡིན་ཡང་^⑤། རང་དུས་སུ་མ་འདས། ཐ་མལ་པ་སློག་དབང་འགགས་^⑥པ་

ཞི་བའི་མཆན་གཞི་ཡིན།

གཉིས་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། ^①འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་འདུས་
བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྤྲོ་བ་ལྟར་ན། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། བུམ་པ་འཇིག་པ་
ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་ཞིག་པ་དངོས་
པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་དེ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བུམ་པ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བུམ་པ་འདུས་
བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཚུད་པ་སྤྲོད་བལ། ཁོ་ན་རེ། བུད་ཤིང་ཞིག་པ་དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་བའི་དུས་སུ་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དུ་བའི་དུས་སུ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་བུད་ཤིང་ཞིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་བུད་ཤིང་གི་ཞིག་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདས་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་འདས་པ་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་འདས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱ་དེ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དེ་རང་འབྲས་
ནམ་སྒྲིན་ཡིད་འོང་འབྱེན་བྱེད་དང་། མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དེ་རང་འབྲས་ནམ་
སྒྲིན་ཡིད་མི་འོང་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་

མ་ཁྱབ། དེས་དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་ལའང་རིགས་འགྲེ། ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་མི་དག་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་བ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་བ་མི་དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་མི་དག་བའི་ལས་ཞིག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འགགས་^①བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁོང་ཁོས་དག་ཅ་བཅོམ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁོའི་
གཞོམ་བྱར་བྱར་པའི་དག་ཅ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁོའི་གཞོམ་བྱར་བྱར་
པའི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་བ་དག་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁོས་དག་ཅ་བཅོམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཁོང་ཁོའི་གཞོམ་བྱར་བྱར་པའི་དག་བའི་ལས་ཞིག་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཏུ་བའི་དུས་སུ་བྱད་ཤིང་འགགས་པར་ཐལ། སངས་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མི་དག་བ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་བའི་དུས་སུ་མེ་
སྒྲེས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱད་ཤིང་འགགས་པ་དང་མེ་སྒྲེས་པ་དུས་མཉམ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་བའི་དུས་སུ་མེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སངས་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་བ་མེད་པར་ཐལ། མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་
ཞིག་བ་དེ་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ན་ཡོད་ཀྱི། དེ་ཕྱིན་ཆད་ན་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ལན་འདེབས་པའོ། དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་བ་དང་། མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་
ཞིག་བ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་དག་བ་དང་མི་དག་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རང་
འབྲས་རྣམ་སྒྲིན་སྤང་མ་ཟེན་པའི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་བ་དེ་དག་བ་དང་། དེ་འབྲའི་མི་
དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་བ་མི་དག་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱི། དག་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་

ཞིག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དག་བ་དང་མི་དག་བར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པའི་ལན་ནི། ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅ་བཅོམ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཁོང་ཁྱོའི་གཞོམ་བྱར་གྱུར་པའི་དག་བ་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅ་གཏན་མེད་དུ་བྱས་པ་ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅ་བཅོམ་པའི་དོན་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅའི་རང་འབྲས་ནམ་མཁུན་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་དེ་ཁོང་ཁྱོས་དག་ཅ་བཅོམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅུ་ལྷུང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རང་ལྷགས་བཞག་པ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པའི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས། བརྒན་ཞིང་ག་ཤེར་བ་པོར་པ་གང་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ། བརྒན་ཞིང་ག་ཤེར་བ་པོར་པ་གང་པོ་དེའི་སྟེང་དུ། བདུད་ཅི་དང་ཅུ་དྲུང་ཤིང་བསིལ་བ་དང་། ནག་ཁག་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡོད་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེའོད་སྒྲུང་བའི་ཆེ་སྐྱེའོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཅུ་ལྷུང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཆེ། ཅུ་ལྷུང་གི་སྟེང་དུ་ནག་ཁག་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ན་ཡོད་མཚུངས་དང་། མེད་ན་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲས་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། ཅུ་ལྷུང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་

ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་མཆོངས་
ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་
གྱི་དངོས་པོ་གཞན་འབྱུང་བའི་གོ་མི་འགོགས་པར་ཐལ། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་
གང་པོ་དེ་ལ་དེ་གསུམ་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་^❶པའི་ཆོ། པོར་བ་གང་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་
བདུད་ཅི་པོར་བ་གང་། ཆུ་པོར་བ་གང་། རྒྱ་ཁྲག་པོར་བ་གང་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་
པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། ཡང་ཕྱ་སྟེགས་རྫོགས་བྱེད་དང་ཀྱན་དགའ་པོ་གཉིས་
གྱིས་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་སྐྱ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་སྐྱ་
གཟུགས་ལ་མི་མངོས་པ་དང་མངོས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིར་གྱིས་བརྒན་
ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་གི་མཐོང་ཆུ་ལ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཐལ་འབྱུར་དང་
པོའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག ། སྟོན་མེད་དེ། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་དེ་གསུམ་
གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། དེའི་སྟེང་དུ་བདུད་ཅི་པོར་བ་གང་། ཆུ་པོར་བ་གང་།
རྒྱ་ཁྲག་པོར་བ་གང་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་སྦངས་ན་སྟོན་དུ་འབྱུར་
ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྦངས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ། གཟུགས་
ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་འབྱུང་
བའི་གོ་མི་འགོགས་པར་ཐལ། ཆ་ཅན་གྱི་རི་རབ་གཅིག་གི་གོ་སར་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པའི་རི་རབ་རྒྱུ་པོ་གཅིག་དང་། མདོན་པ་མཛོད་ནས་བཤད་པའི་རི་རབ་གྲུ་
བཞི་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རི་རབ་
གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐལ་འབྱུར་གཉིས་པའི་ལན་ལ། ཁ་ཅིག ། དེའི་སྟོན་མེད་དེ། ཕྱ་
སྟེགས་རྫོགས་བྱེད་ལ་སྟོན་པའི་སྐྱ་གཟུགས་མི་མངོས་པར་སྦང་བ་ནི་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་

ཁྱུ་བྱ་བ་མཐའ་ངན་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་མིག་ཤེས་
ལ་ཁྱུ་སྒྲུང་ན་ག་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ནི་ཕུགས་ཀྱི་འབྲུལ་ཁྱུ་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་སྒྲུང་བ་
ཡིན་པས། དེ་གཉིས་མི་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

རང་ཕུགས་ནི། ལུ་སྒྲེགས་རྫོགས་བྱེད་དང་ཀུན་དགའ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་
པའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་^①པའི་ཆེ། རྫོགས་བྱེད་ལ་མི་མཛེས་པ་དང་།
ཀུན་དགའ་བོ་ལ་མཛེས་པར་སྒྲུང་བའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པའི་སྐུ་
གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པའི་སྐུ་གཟུགས་མི་མཛེས་པར་སྒྲུང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་རྗེས་ངན་གྱི་མདོ་ལས། ^②མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཁྱུ་བོ་
གཞུ་སྐུ་པར་སྒྲུང་བའི་ཆེ། དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་དེ་སྐུ་པ་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་ཐལ།
ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཁྱུ་སྒྲུང་ན་ག་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་བའི་ཆེ་དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་དེ་ཁྱུ་
སྒྲུང་གི་སྟེང་གི་ན་ག་ཁྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་འབྲས་བུ་མེད་
པར་སྒྲུང་བའི་ཆེ། དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་དེ་སྟོན་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལ་ཆད་མར་
སོང་བར་ཐལ། ཏགས་སྒྲུང་བཞིན། གཞན་ཡང་། ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཁྱུ་བོ་གཞུ་
མེ་མ་ཐུར་དུ་སྒྲུང་བའི་ཆེ། དེའི་སྟེང་ན་མེ་མ་ཐུར་ཡོད་པར་ཐལ། ཏགས་སྒྲུང་བཞིན།
འདོད་ན། ཆ་རིག་དང་གྲང་རིག་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་
སྟོན་མེད་དེ། ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་བོ་གཞུ་འི་རྩར་སྟེབས་པའི་ཆེ། ལས་ཀྱིས་བསྐྱེདས་^③ནས་
དེས་ཀྱི་བོ་གཞུ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དེས་དེ་མེད་པར་གཞལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
འདྲའི་ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་ཁྱུ་སྒྲུང་དེའི་

འོག་གཞི་གྲམ་པ་དང་། གསེག་མ་སོགས་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། དེས་དེ་ལྟར་བལྟས་པའི་ཆེ། ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྒྲོན་ཞིང་གི་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆེ་དེས་སྒྲོན་ཞིང་གི་འབྲས་བུ་མེད་པར་གཞལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་དེ་སྒྲོན་ཞིང་གི་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་། འདབ་མ་རྣམས་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱལ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱེད་སྒྲོན་པའི་མཐུ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་འབྲལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་རྣམས་འཛིག་ཏེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ལམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དགུན་གྱི་དུས་སུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་ཤེས་ཐང་པའི་ཆེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྟངས་དུ་གང་རེག་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་མིག་ཤེས་ལ་ཆུ་སྒྲུང་རྣག་ཁྲག་དུ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ཆུ་སྒྲུང་གི་སྟངས་ན་རྣག་ཁྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུར་པར་ལོན་པའི་ཤར་གཞིར་གང་རེག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་དེས་བྱུར་པར་ལོན་པའི་ཤར་གཞིར་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པར་མ་བྱལ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུར་པར་ལོན་པའི་དངོས་པོ་དེ་དེས་བྱུར་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞིར་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་^①། སྒྲ་མ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཡང་^②། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུར་པར་ལོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ལུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་
 ལུ་ལྷང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རེག་
 བྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^༡ཡི་དྲགས་ལ་ལུ་ལྷང་ནག་ཁག་
 ཏུ་སྒྲང་བ་ནི་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲང་བ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་བཞག་དགོས་
 སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ལུ་ལྷང་ནག་ཁག་
 ཏུ་སྒྲང་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག ། བརྒན་ཞིང་
 གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་ལ་ཆལས་གསུམ་ལྟན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཕོར་བ་
 གང་པོ་དེ་ཡི་དྲགས་རང་གི་ལག་ཏུ་སྒྲངས་ཏེ་ཁར་སླེབས་པ་ན་ཆལས་བྱི་མ་ནག་ཁག་
 ཏུ་སྒྲེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འབྲས་བུའི་ཆར་བབ་པའི་ཆོ།
 སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་རིན་པོ་ཆའི་ཆར་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་འབྲས་བུའི་ཆར་དང་། ལ་
 ལ་ལ་མཆོན་ཆའི་ཆར་བབས་པའི་ཆོ། སྒྲིན་ཀྱི་གསེབ་ན་མཆོན་ཆ་དངོས་གནས་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་ལ་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་བྱན་
 མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། དེའི་སྟེང་དུ་བདུད་ཅི་དང་ལྷ་དང་ནག་ཁག་གསུམ་དངོས་གནས་
 ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^༢གཞི་གང་དུ་ལུ་
 ལྷང་འབབ་པའི་གཞི་དེར་ལུ་ལྷང་དེའི་ཆལས་གཅིག་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་
 དབང་གིས་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲེས་པ་དང་། ལུ་ལྷང་གི་ཆལས་གཞན་གཅིག་མི་ལ་སྟོན་ལས་
 ཀྱི་དབང་གིས་ནག་ཁག་ཏུ་མི་སྒྲང་བའི་བྱང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ལྷར་སྒྲེ་བ་ན་དེ་གཉིས་
 ཀ་ལུ་ལྷང་གཅིག་གི་ཆལས་རེ་ཡིན་པས། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་
 དོན་དང་། མིའི་མིག་ཤེས་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་

པས་དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད། ཅིག་ལོས་གྲིས་^①དེའི་བརྒྱུག་
 རྩོགས་སུ་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་
 ཞེས་ལ་ཆུ་ལྷང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་ཆུ་ལྷང་གི་སྟེང་དུ་ནག་ཁག་ཆད་མས་གྲུབ་
 པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བརྒྱན་ཞིང་གཞེར་བ་ཕོར་བ་གང་ལ་དེ་གསུམ་གྲིས་ཅིག་ཅར་དུ་
 བལྟས་པའི་ཆོ། ཕོར་བ་གང་ཕོ་དེ་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཞེས་དེ་རྟོག་
 མེད་ལོག་ཞེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དེ་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་གང་ཞིག་། དེའི་ཆེ་
 དེ་ན་ནག་ཁག་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དེ་བདུད་ཅིར་སྒྲུབ་པའི་སྟེང་མིག་ཞེས་
 དེ་ཡང་ལོག་ཞེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དེ་ཆུར་སྒྲུབ་པའི་མིའི་མིག་
 ཞེས་དེ་ཡང་ལོག་ཞེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། མི་འཆིག་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་ལྡན་པའི་ལུས་ཞེས་གྲིས་ལྷགས་
 གོང་དམར་འབར་བ་ལ་རིག་པའི་ཆོ། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་སྟེང་དུ་གང་རིག་
 གཅིག་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཞེས་ལ་ཆུ་ལྷང་ནག་
 ཁག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་ཆུ་ལྷང་གི་སྟེང་དུ་ནག་ཁག་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།
 ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྟེན་ཆེན་ལས། ^②འོ་ན་རི་ལྟར་ཞེ་ན་ཐོག་མར་དཔེ་བཤད་པར་
 བྱ་སྟེ། ལྷགས་གོང་མེས་བསྐྱེད་པའི་དམར་འབར་བ་ལ་རིག་གང་མི་འཆིག་པའི་རིག་
 སྒྲགས་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས་ལྷགས་གོང་དེ་ལག་ཏུ་སྒྲངས་པ་ན། ལུས་ཞེས་གྲིས་
 ལྷགས་དེའི་རིག་བྱ་འཛིན་གྱང་། དེ་ལ་རིག་བྱ་དེ་ལོན་ཏུ་ཆ་ཞིང་སྟེག་པའི་ནམ་པ་ཅན་
 དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི། རིག་སྒྲགས་བརྒྱས་པའི་ཆུས་ལག་པ་བཀྲས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྲིས་
 ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་རིག་སྒྲགས་རྒྱས་པ་དང་བལ་བ་ལ་ནི། ལྷགས་གོང་གི་རིག་བྱ་དེ་

ཤེན་ཏུ་ཆ་ཞིང་སྒྲིག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲེའོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་སྒྲིག་པ་དང་སྒྲིག་པའི་
རེག་བྱ་གཉིས་ཀ་ལྷགས་གོང་གཅིག་ཕུ་དེའི་རེག་བྱར་ནི་བྱ་དགོས་ལ། ལུས་ཤེས་ཆ་ད་
མ་གཉིས་གཅིག་གིས་བྱུང་པའི་རེག་བྱ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་བྱུང་པ་ནི་མིན་པས། གཉིས་ཀ་
ཆ་ད་མར་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱང་ཆ་ད་མ་གཅིག་གིས་བྱུང་པ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་འགོག་པ་མིན་
ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་སྟེང་ན་གང་རེག་ཡོད་པར་ཐལ། མི་
འཆིག་པའི་རེག་སྒྲགས་དང་ལྷན་པའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ལ་རེག་པའི་ཆེ་དེའི་སྟེང་དུ་
གང་རེག་ཅིག་གསར་དུ་སྒྲིས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆ་གང་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་སྲིད་པའི་བྱིར་
ན་མ་བྱུང།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་རེག་བྱ་དང་གང་རེག་གི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མེའི་རེག་བྱ་དང་
གང་རེག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཆ་ཞིང་སྒྲིག་པའི་རེག་བྱ་དང་
གང་རེག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཆ་རེག་དང་གང་རེག་གི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང།

ཁ་ཅིག །ཆ་རེག་དང་མི་ལྷན་པའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོད་དེ། དགུན་གྱི་
དུས་སུ་ཡི་དྲགས་ཁོ་ནའི་ལས་དབང་ལས་བྱུང་པའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོད་པའི་
བྱིར། གང་རེག་དང་མི་ལྷན་པའི་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོད་དེ། སོས་ཀའི་དུས་སུ་ཡི་
དྲགས་ཁོ་ནའི་ལས་དབང་ལས་བྱུང་པའི་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོད་པའི་བྱིར་བེར་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆ་རེག་དང་མི་ལྷན་པའི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། དགུན་

གྱི་དུས་སུ་ཡི་དྲགས་ཁོ་ནའི་ལས་དབང་ལས་གྲུབ་པའི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཆ་རེག་དང་ལྡན་པས་བྱ་བ་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་མི་འཐད་དེ། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་ཆེ་བའི་
 དགྱིལ་འཁོར་གང་རུང་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་སྤྱི་འཐུན་གྱི་ལས་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར།

གང་ཕྱིར་གང་གིས་^①ཡུལ་སྤྱོད་གྱུར་^②དེ་ལས། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།
 མཐའ་བཅད་པ་དང་། ^③གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་
 མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་། རྗེས་
 སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས། རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མངོན་
 འགྱུར་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། དང་པོ་འི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དབང་པོ་འི་མངོན་སུམ་
 དང་། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ། རང་གི་བདག་ཆེན་དབང་
 པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་སྤང་ཡུལ་རྟོགས་པའི་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་
 རིག་པ། དང་པོ་འི་མཆན་ཉིད། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ནང་ཆན་གང་ཞིག །སྤྱོད་ཡིན་
 པའམ་སྤྱོད་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་མངོན་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མི་སྤྱི་བའི་
 གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་
 ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ། གསུམ་པའི་མཆན་
 ཉིད། ས་མཆམས། སྤྱོད་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ནས་སངས་
 རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། རང་ལ་སྒྲིག་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲིག་བྱུར་ལ་མི་སྤྱི་
 བའི་རིག་པ། རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྗེས་དཔག །དཔེ་ཉིར་འཇུག་གྱི་ཆད་མ་དང་། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་

སྒྲིག་གྲུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གོ། རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཆད་མ་
 ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་། རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲིག་
 འཛིན་རྟོག་པ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་དང་སྒྲིག་
 འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཆད་མ་^①ཡིན་མིན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་
 གྱི་གཙུག་པོ་སྒྲུང་ཡུལ་ཡིན། རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་ཞེན་ཡུལ་ལ་བྱེད་པ་གང་
 ཞེན། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་
 ཡིན། སྒྲིག་འཛིན་རྟོག་པ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན། ཚུར་
 མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་བློ་པའི་བློ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ལ་མངོན་དུ་གྲུར་པའི་
 ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་མངོན་གྲུར་ལ་མི་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆད་མ་གང་ཞེན། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 རང་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་ལ་མི་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྒྲུབ་པའི་
 རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། རྟོགས་བྱི་མ་མ་བྱུང་ན། བྱང་སེམས་
 སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་བློ་པའི་བློ་ཤེས་དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པའི་སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་
 ཤེས་དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཐོས་བྱུང་གི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོམ་བྱུང་གི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ལ་སྟོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་བར་ཐལ། དེ་རང་ལ་མངོན་དུ་གྲུར་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་མངོན་
 གྲུར་ལ་མི་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་གང་ཞེན། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྒྲུང་བ་དེའི་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་དེའི་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དབང་

མངོན་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞན་སེམས་
ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པའམ་ཁྱོད་དང་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་
སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚེས་ཅན།
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་པར་
ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྲངས་ནས་
སྐྱེས་པའི་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚེས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དེའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག །དེ་ལ་
མི་སྐྱེ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དེ་ལྷ་གྲུ་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རང་གི་རྟེན་ཉགས་ཡང་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་
ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ཚེས་ཅན། རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་

གཙོ་བོ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རང་གི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་
རིག་པ་གང་ཞིག །བྱོད་གྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་བྱོད་གྱི་སྤང་ཡུལ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཉགས་
གཉིས་ཀ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་སྤང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཟླ་
གཅིག་ཟླ་གཉིས་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་
ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅུ་ཟླ་རྟག་ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་ཡི་དྲགས་གྱི་
མིག་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། ཅུ་ཟླ་གི་སྤང་གི་རྟག་ཁག་དེའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག །དེ་དེ་ལ་ཆད་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྤང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྤང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་
བོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཅུ་ཟླ་རྟག་ཁག་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
བྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཟེར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཅུ་ཟླ་རྟག་ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་ཡི་དྲགས་གྱི་
མིག་ཤེས་དེ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་དེ་
ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅུ་ཟླ་རྟག་ཁག་ཏུ་སྤང་བའི་
ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པའི་ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། ཉགས་
ཡང་དག་ལ་མ་བཞེན་པར་རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་
པ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལ་

བརྟེན་ནས་རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། དབང་མངོན་གྱི་
མཆན་ཉིད། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། རང་
གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ལ་མངོན་དུ་
གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། ཡིད་མངོན་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་བདག་
རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱི་
ཏྲག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་སྤང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་སྤང་
ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་ཏྲག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་
སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་སྤྱི་ཏྲག་པར་སྤང་བ་དེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་གྱུར་
ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མངོན་
གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུར་མཐོང་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཏྲགས་ལ་མ་
སྟོས་པར་ཚུར་མཐོང་གི་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་སྤང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲགས་གོང་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་གྲུབ་སྟེ། གྱུར་བུས་

ལས།^① བྱི་རོལ་པའམ་ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འང་རུང་སྟེ། ཞེས་
སོགས་བཤད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཉགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ། རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱི་
མི་ཉག་ཉོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱངས་ནས་སྤྱིས་པའི་སྤྱི་མི་ཉག་པར་ངེས་པའི་ངེས་
ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར་ཏེ། ཉགས་ཡང་དག་ལ་
བརྟེན་པ་གང་ཞིག ། རང་གི་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་
མི་ཉག་པ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱང་པོ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་
པའི་ངེས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྗེས་
དཔག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྒྲོམ་བྱང་གི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡིད་མངོན་དུ་འཛོག་ཟེར་ན།
ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པས་བྱུང་བ་
དང་། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བཏང་སྟོམས་མངོན་སུམ་དུ་
ཉོགས་པས་བྱུང་བ་དང་། དེ་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་ན་དེར་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མངོན་སུམ་
དུ་ཉོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་འཁོར་
ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་
ཉོགས་པར་ཐལ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བདེ་བ་དང་

གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^①གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་མངོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབང་ཤེས་དང་མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་ན།
ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡང་མེད། སྤྱག་
བསྐུལ་ཡང་མེད། བཏང་སྟོམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་ཀུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
ནི་ཞེ་ན། རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་མེད་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་
བདེ་བ་ཡང་མེད། སྤྱག་བསྐུལ་ཡང་མེད། བཏང་སྟོམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་
གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

སྒྲི་དོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲི་
ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒྲི་བ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་
པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་དགོངས་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །སྒྲི་འཛིན་དབང་སྒྲིན་
གྱིས་སྒྲིན་པོ་སྒྲིང་བ་ཡུལ་སྒྲིང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །སྒྲི་དེས་
དམིགས་ན་སྒྲི་དེས་སྒྲིང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
སྒྲི་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིས་པའི་སྒྲིན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲི་
འཛིན་དབང་མངོན་སྒྲིང་བར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲིང་
བྱེད་དོན་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྒྲིང་བ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་དོན་གཞན་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིང་བྱེད་དོན་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷེ་ཤེས་གྱིས་རོ་སྒྲིང་བ་གང་
ཞིག །དེ་གཉིས་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཛིན་རྟོག་ན་དེ་ལྟར་
གྲགས་པའི་བྱིར་ཏེ། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་འཛིན་རྟོག་ན་གྲགས་པའི་བྱིར། ཁོ་
ན་རེ། གཞན་སྒྲི་ཡོད་པར་ཐལ། ས་སྒྲུག་གཉིས་གཞན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ས་བོན་ལས་
སྒྲུ་གྲུ་སྒྲིས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

རང་ལུགས་ནི། སྒྲིན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་སྒྲིན་པོ་སྒྲིང་བར་ཐལ། དེས་
སྒྲིན་པོ་སྒྲིང་བར་སྒྲིན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིས་པའི་སྒྲིན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་
ཤེས་གྱིས་དྲན་པའི་བྱིར། ^❶གཞན་སྒྲིང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །དྲན་གྱུར་གྱི་བའི་དུག་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྒྲིན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེས་
སྒྲི་འཛིན་དབང་མངོན་སྒྲིང་བར་ཐལ། དེས་དེ་སྒྲིང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་དྲན་པའི་དྲན་
ཤེས་དེས་དེ་དྲན་པའི་བྱིར། གཞན་སྒྲིང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་བྱིར། འཁོར་

གསུམ་ཟེར་ན། དང་ངེས་ན་མ་འབྲེད་ལས། ❶ སྤྱོད་བ་ལ་རང་སྤྱོད་བ་དང་གཞན་སྤྱོད་བ་
གཉིས་སུ་ཁ་ཚཱ་ཚཱ་མ་ཚཱ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། མ་ཚཱ་བ་དགོངས་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་སྤྱོད་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའི་བློ་ཤེས་དེས་དེ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁ་ཅིག །སྤྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་ཁོ་རང་ཉོགས་ཟེར་ན། རེ་ཤིག་སྤྱོད་འཛིན་
དབང་མངོན་གྱིས་ཁོ་རང་སྤྱོད་བར་ཐལ། དེས་ཁོ་རང་ཉོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁོའི་
དུས་སུ་ཁོ་རང་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རང་
རིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྤྱོད་བཤད་པའི་དང་ངེས་ན་མ་འབྲེད་ཀྱི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ། སྤྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁོ་རང་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་ཁོ་རང་ཉོགས་པར་ཐལ། ཁོའི་དུས་སུ་ཁོ་རང་
ཉོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མས་དེའི་དུས་སུ་དེ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་བྱུང་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྤྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྤྱོད་འཛིན་དབང་
མངོན་བློ་ཤེས་ཚཱ་ཅན། སྤྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་ཉོགས་ཟེན་ཉོགས་པའི་སྤྱོད་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དབྱེད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། སྤྱོད་འཛིན་དབང་
མངོན་གྱིས་ཁོ་རང་ཉོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྤྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་དུས་སུ་དེ་ཉོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་
ཐལ། དགུན་གྱི་དུས་སུ་བྱི་བས་ལུས་ལ་སྦྱགས་པའི་ཆེ་དུག་ཞུགས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱི་སྟེ། གཞན་སྤྱོད་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དགུན་གྱི་དུས་

སྤྱི་བས་ལུས་ལ་སྤྱུགས་པའི་ཆེན་ལུས་ལ་བྱི་དུག་ཞུགས་པ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་དུས་སྤྱི་དེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། གཞན་སྤྱོད་བ་དང་། ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། ཞེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་
ཐལ། སྤྱི་སྤྱང་དབང་ཞེས་གྱིས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ལོག་
ཞེས་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་འཛིན་དབང་མངོན་ཆད་མར་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སྤྱི་བབ་པའི་བྱིར་
ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་གྱི་སྤྱི་འཛིན་དབང་མངོན་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་
ཁྱོད་རང་རྟོགས་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་གྱིས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་ཁོ་རང་
རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་
དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་བྱིར། རྟོགས་ཁས།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཞེས་དཔག་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་སྤྱི་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་ཡོད་པ་དེ་རྟོགས་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྤྱི་གྲུ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་དགག་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་དཔག་དེས་སྤྱི་གྲུ་བདེན་མེད་

དུ་ཡོད་པ་དེ་ཉོག་ས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་རང་
 ཉིད་དང་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་གཉིས་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་སོ་སོར་མི་འཆར་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་གཅིག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་
 དེ་རིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེས་དེ་ཉོག་ས་
 པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རལ་གྱི་འུ་སོས་རང་ཉིད་མི་གཙོད། སོར་མོའི་ཅེས་རང་ལ་མི་
 རིག་ །སྦྱེས་བྱ་ཡང་ཐོར་ཅན་གྱིས་རང་གི་སྤྲུག་པ་ལ་ཞོན་མི་བྱལ། མེས་རང་ཉིད་སྤྲུག་
 པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཚད་མས་ཚད་མ་མ་ཉོག་ས། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཉོག་ས་
 ཟེར་ན། ཚད་མ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཞེན་གཞིའི་བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་
 ཞེན་གཞིའི་བརྗོད་བྱ་ཡང་ཡིན། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་ཚུལ་ཅན།
 རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཉོག་ས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འཁོར་དུ་
 བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ལ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སྒྲུང་དང་
 བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་མི་སྒྲུང་། གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་དང་གཉིས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཉིས་
 སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཇི་ལྟ་བུ་ཉོག་ས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
 ཚུལ་ཅན། སྒྲོ་ཉིད་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་སྒྲོ་
 ནས་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉོག་ས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། རང་རིག་

ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་སྒོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཟེར་ན། རྒྱུ་ཆེན་
ལས།^①མི་སྒྲུབ་ཡང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག ། རྟོགས་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུང་
ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་དེ་རང་ལས་ཐ་མི་དད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་འཛིན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
གཞུང་གྱི་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པས་བྱུང་། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་དེར་གྱུར་པའི་གཞུང་གྱི་
སྒོ་གྱུར་ཡོད་པས་བྱུང་། མངོན་གྱུར་དང་སྒོ་གྱུར་འགལ་ཞེ་ན། སྒྲི་མི་རྟག་པ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཛིན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་གཞུང་གྱི་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་མངོན་གྱུར་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྒོ་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲི་མི་རྟག་རྟོགས་
ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་གྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག ། གཞི་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། སྒོ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་
ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟླ་

བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲིབ་གི་དབང་ཤེས་ལ་
མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། ^①ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་
རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། རབ་རིབ་
ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཟླ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟུན་ཏེ། ཆོག་
གསལ་ལས། ^②མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་སྟོག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཟླ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་
མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་
སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་
མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟུན་པ་ཁས། འདོད་མི་རྟུས་ཏེ།
ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་རྟུན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིབ་པ་བཏང་བ་ལས་མངས་སྒྲིབ་འབྱུང་
བ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། ཤིན་
ཏུ་རྟོག་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཟླ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་
པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིབ་འདོགས་གཅད་^③པར་
བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིབ་འདོགས་

གཅད་^①པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྲ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་མི་སྤྲ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་མི་རྟག་པ་
མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྲ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བུམ་པ་
རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིན་
སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སྤྲ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་དེ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། བུམ་པ་དང་། སྤམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་
གྱུར་ཡིན་ཅིང་། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གསེར་གྱི་སྟོ་ཕྱིར་བ་བུམ་པ་
ཡིན་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲོ་འདོགས་གཅད་^②པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲོ་འདོགས་གཅད་^③པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གསེར་གྱི་སྟོ་ཕྱིར་བ་བུམ་པར་སྐྱབ་^④པའི་
རྟགས་དང་། བུམ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡོད་མེད་དབྱེད་གཞིར་སྒྲུབ་སྟེ། བུམ་
འཛིན་མངོན་སུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྲུས་པའི་བུམ་པ་བྱན་པའི་བྱན་ཤེས་དེ་བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་
ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །རྟག་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་མེད་པས་བྱབ་
ཟེར་ན། སྤྲ་རྟག་འཛིན་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
བྱོང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོང་གིས་སྤྲ་རྟག་པའི་དོན་

སྤྱི་མདོན་སྐུལ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ལ་མདོན་སྐུལ་དུ་སྒྲུབ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱོད་
དེ་ལ་མདོན་སྐུལ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ལ་
མདོན་སྐུལ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཉིས་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཚུལ་ཅན། སྤྱི་རྟག་འཇིན་རྟོག་པའི་མདོན་
སྐུལ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་གང་ཞིག །དེས་རྟགས་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རྟོགས་
པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་འཇིན་དབང་མདོན་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱི་པོ་དོན་
མཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚུལ་ཅན། སྤྱི་པོ་མདོན་སྐུལ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
མདོན་སྐུལ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུག་ འདོད་ན། མོང་བའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་
པོ་མཐོང་བའི་མདོན་སྐུལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེས་སྤྱི་པོ་མདོན་སྐུལ་དུ་
རྟོགས་པར་ཐལ། སྤྱི་རྟག་འཇིན་རྟོག་པས་སྤྱི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་མདོན་སྐུལ་དུ་རྟོགས་
པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲུག་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སྤྱི་འཇིན་དབང་སྤྱི་པོ་མདོན་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱི་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་
དེ་མདོན་སྐུལ་ཚད་མ་ཡིན་ཅིང་། སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་གིས་བྲངས་ནས་
སྤྱེས་པའི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་མདོན་སྐུལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེས་
རྟོག་ཆེན་ལས། ❶ མདོན་སྐུལ་ཚད་མ་རྟོག་མེད་གྱིས་བྲངས་པའི་དབྱུང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་
ཚད་མར་བཞེད་པར་མདོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་
རྗེས་དཔག་གིས་བྲངས་པའི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚུལ་ཅན། མདོན་སྐུལ་
གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་གང་ཞིག་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཚུལ་ཅན། རང་གི་རྟོག་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྤྱེས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱུད་ནས་སྤྱེས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བ་ལང་གི་དཔེ་ལས་བ་མིན་རྟགས་པའི་སྒྲི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟེན་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དཔེ་རྟེན་
འཇལ་གྱི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བ་ལང་དེ་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་བ་^①མིན་གོ་^②
བྱེད་གྱི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས། ^③སྒྲི་ག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་
རྟགས་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཞེས་བ་ནི་རྗེས་དཔག་གོ། །ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ལུས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་ག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིར་ཞེན་ཏུ་སྒྲི་ག་
གྱུར་ཏུ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། བྱིར་སྒྲི་ག་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་
པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་བྱིར་རང་གི་བྱིར་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟགས་པའི་སྒྲི་
ཡོད་ན། བྱིར་མདོན་སུམ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཅེས་པའི་སྐྱེད་ཏུ་འགལ་ལོ། །ཅ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་ག་གྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོན་གྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། མདོན་
སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མདོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་ལ་
མདོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲི་འཛིན་མདོན་སུམ་ལ་མདོན་གྱུར་ཡིན་
པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་དེ་ལ་མདོན་གྱུར་ཏུ་སྒྲི་བའི་བྱིར་རྟེ། དེ་ལ་སྒྲི་མདོན་གྱུར་ཏུ་སྒྲི་བ་
གང་ཞིག་། དེ་དང་སྒྲི་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྒྲི་སྒྲི་གྱུར་བའི་དབྱེར་
མེད་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་། མདོན་སུམ་ལ་གསུམ་ཏུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ལུས་པ་མདོན་
སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་ལ་མདོན་སྒྲི་ག་གཉིས་སུ་གངས་

མ་དེས་བར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །བུམ་བ་ཡོད་བ་ཆོས་ཅན། མངོན་གྱར་མ་ཡིན་བར་
ཐལ། གློག་གྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། ཉགས་བྱ་བ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚུར་མཐོང་ལ་མངོན་གྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུར་མཐོང་
གི་ཆད་མས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་དེས་ཤེས་འཕྲོན་རུས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མངོན་གློག་གཉིས་འགལ་ཞིང་། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་འཛིན་
སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་གློག་གྱར་ལ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་བ་ཡིན་པས་བྱ་བ་
ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་བར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་གློག་གྱར་ཡིན་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
མི་རུས་ཏེ། མངོན་གྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་ལ་
མངོན་གྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐོལ་བ་གནག་རྗེ་མོ་ལ་མངོན་གྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །ཤེས་བ་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། སྐྱ་ཉག་འཛིན་ཉོག་བ་
འཕྲོན་ནོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གང་རུང་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཤེས་བ་ཡིན་ན་རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་
ལ་ཆོས་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་དུ་སྒྲུང་
བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་བ་ཡིན་བར་ཐལ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་བ་ཡིན་ན་རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་ཤེས་བ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རང་གི་སྒྲུང་བ་ཉོགས་བར་ཐལ་ལོ། །

འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་ཏྲོག་ས་པའི་ཆོས་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་
མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་བྱི་མ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
མཐོན་སྐུམ་དུ་ཏྲོག་ས་པའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤ་བའི་མི་ཏྲག་པ་
མཐོན་སྐུམ་དུ་ཏྲོག་ས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མཐོན་སྐུམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་ཆ་མེད་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་ཞེས་པ་
ཆོས་ཅན། བྱ་རྒྱུག་ས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སྤྲ་བྱིའི་ཆ་དང་བཅས་
པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་མཐའི་སྐད་
ཅིག་མར་གྱུར་པའི་བྱུམ་འཛིན་ཏྲོག་པ་ཆོས་ཅན། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར་ཏེ། ཏྲོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་མཐོན་སྐུམ་དུ་
ཏྲོག་ས་པའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤ་བའི་མི་ཏྲག་པ་མཐོན་
སྐུམ་དུ་ཏྲོག་ས་པའི་དེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མཐོན་སྐུམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སོ་སྤྱི་
མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་བེར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། དོགས་པ་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་མཐོན་སྐུམ་
རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་བྱུམ་
འཛིན་ཏྲོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་སྒྲུང་ཅན་
གྱི་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་ཡུལ་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱས་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདི་ཡན་ཆད་སྐལ་^❶བཟང་མིག་འབྱེད་གྱི་ལུགས་སོ། །

ད་ནི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །

སྔ་འཇིན་དབང་མངོན་གྱིས་ཁོ་རང་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན། ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་འགྲུབ་པའི་
དོན་ཡིན་གྱི། རང་གིས་^①རང་རྟོགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་^②རང་མ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྔ་འཇིན་དབང་མངོན་གྱིས་ཁོ་རང་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྗེས་སུ་
སྐྱེས་པའི་ཁོ་རང་བློ་པའི་བློ་ཤེས་དེ་སྔ་འཇིན་དབང་མངོན་རྟོགས་ཟེན་རྟོགས་པའི་
སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་དབྱུང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྔ་འཇིན་དབང་མངོན་གྱིས་ཁོ་རང་རྟོགས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་པ་
རབ་གསལ་ལས།^③མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་
ཆོས་ཉིད་གྲུབ་པ་ན། དེའི་སྟོབས་གྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པ་ལ། རིག་བྱ་རིག་
བྱེད་སོ་སོར་སྒྲུབ་པའི་གཉིས་སྒྲུབ་ལོག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་གྱིས་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ལོག་པའི་འཇིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་འདོད་པ་དང་མི་
མཚུངས་པའི་བྱེད་པར་ནི་འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྔ་འཇིན་དབང་མངོན་གྱིས་ཁོ་རང་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་
ལས།^④དེ་ལྟར་ན་སྔ་འཇིན་ནི་གཞན་ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་^⑤མི་འགྲུབ་གྱི། དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་འགྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ནི་སྔ་འཇིན་གྱི་གཞལ་བྱ་
འགྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྔ་འཇིན་དབང་མངོན་གྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རང་
ཉིད་དབྱུང་^⑥པ་གང་ཞིག །དབྱུང་^⑦པ་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རྟོགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ཤིང་། རང་འགྲེལ་ལས།^⑧གང་གི་ཕྱིར་བློ་པ་གཞན་ཉིད་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་སྤྱོད་བ་དེ་བླན་པའི་ཤེས་པས་
 སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་བླན་པ་ཡུལ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། ཉམས་སུ་སྤྱོད་
 བའི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བླན་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་མ་
 ཡིན་པས་བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་སྤྱོད་ཉིད་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་རང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ།
 དགག་པ་གང་ཞེས། །སྤྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དེས། སྤྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་མ་བྱལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
 ཅན། སྤྱོད་གྱིས་སྤྱོད་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་རང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ།
 སྤྱོད་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་བླན་པ་སྒྲེ་
 ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་
 ཆད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གཉིས། ཆད་མ་གང་ཞེས། །རྟོགས་ལ་དངོས་སུ་མ་
 བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ།
 དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་དང་གསུམ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གང་ཞེས། །རང་གི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བདག་རྟེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་

ཞིག །རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་
 རང་གི་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ། གཉིས་པའི་
 མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་དང་། རྟོག་མེད་ཡིད་མངོན་
 གཉིས། མཆན་གཞི། བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་རུང་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
 ཀྱི་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་
 གསུམ་དང་། སྡོ་འཛིན་དབང་མངོན་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྡོན་པོ་དོན་མཐུན་དུ་ངེས་
 པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ། དང་པོའི་མཆན་གཞི། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས།
 གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། མངོན་སུམ་ཀྱི་ཚད་མ་གང་ཞིག །རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་
 པའམ། བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྟོན་སྟོན་རྟོག་པ་དང་
 བྲལ་བའི་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཞལ་བྱ་མངོན་
 སུམ་པ་ནི་རྟགས་ལ་མ་སྟོས་པར་ཚུར་མཐོང་གིས་རྟོགས་ཀྱས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཅ་
 ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། ❶རང་བཞིན་མེད་པ་བྱད་གཞིར་གྲུབ་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་
 རྟེན་གང་ལ་ཡང་དཔྱད་པ་མེད་པས་རྟགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པ་མིན་ཞིང་རྟགས་ལ་མི་སྟོས་
 པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཡང་རྟུས་པས་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་གྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོག་གསལ་ལས། ❷གལ་ཏེ། མཆན་གཞིའམ། རང་གི་མཆན་ཉིད་
 དམ། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ། འཛིན་རྟོག་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་
 དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སྟོན་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར། དེའི་ཡུལ་
 ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་

པ་འདིས་གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བསྟན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་
མཇུག་^①ཐོགས་སུ། ^②སྒྲི་ག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མི་འབྲུལ་
བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲི་དེ་
ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲི་ཉིད་དེ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྒྲི་ག་གྱུར་
ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་ལ་ཆད་མས་ཁྲབ་ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་དེས་མ་ཁྲབ་
ཀྱང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཆད་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟེན་ཆེན་
ལས་། ^③བདག་གཉིས་དང་བདག་མེད་གཉིས་དང་། གཟུགས་སོགས་རྟག་མི་རྟག་
སོགས་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། སྒྲི་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་
མིན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་གི་རྟོན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་། རང་ལ་སྒྲི་ག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྒྲི་བའི་རིག་
པའོ། །འདིའི་དབྱེ་བར་གྱུར་པའི་ལུང་གི་ཆད་མ་ནི། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
གི་རྟགས་ལས། ^④སྒྲི་ན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྱིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་
བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྒྲི་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་ལ། ལུང་ཆད་མ་
དང་ལུང་གི་ཆད་མ་མི་འདྲ་སྟེ། ལུང་གི་ཆད་མ་ནི་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ལུང་ཆད་
མ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ཆད་མ་
དང་སྐྱེས་བྱ་ཆད་མ་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་དག་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྗེ་ཡབ་སྐས་གྱིས་ཆད་མའི་དབྱེ་བ་མཛད་པའི་ཆེ་ལུང་གི་

ཚད་མ་ཞེས་འབྱུང་གི། ལྷང་ཚད་མ་ཞེས་གང་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེ་ཉིར་
འཇལ་གྱི་ཚད་མ་ཡང་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར། དཔེ་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་དོན་རྟོགས་
པའི་སྒོ་ལ་མི་བྱེད་དེ། དེ་འབྲའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ཚིག་གསལ་ལས། ^①རྟགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་^②འབྱུང་བ་ལས་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བླ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས་གསུངས་
 ཚུལ། འཇུག་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ^③གལ་ཏེ་རང་
 རིག་ཡོད་མེན་ན། །རྣམ་ཤེས་བླ་པར་ངི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། སྒོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་བློ་པའི་བློ་ཤེས་སྒྲེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
སྒོང་བྱེད་གྱི་རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདིའི་ལན་ལ་སྒོ་ད་འཇུག་
ལས།^④གཞན་སྒོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །བློ་འགྱུར་གྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། ཁྱོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སྒོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་གྱི་
རྗེས་སུ་སྒྲེས་པའི་སྒོན་པོ་བློ་པའི་བློ་ཤེས་དེས་ཡུལ་སྒོན་པོ་བློ་པ་ན། སྒོ་སྒྲུང་
དབང་ཤེས་ཀྱང་བློ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དགུན་གྱི་དུས་སུ་གྱི་བས་ལུས་
ལ་རྒྱགས་པ་ན་ལུས་ལ་གྱི་དུག་ཞུགས་ཀྱང་། དེའི་དུས་སུ་རྒྱགས་པ་དེ་སྒོང་གི་དུག་མ་
སྒོང་ལ། ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྒྲོ་ཐོས་པ་ན་སྒྲུགས་པའི་དུས་སུ་དུག་ཞུགས་འདུག་སྟེ་
པའི་བློ་པ་སྒྲེ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདྲུག་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། བྱ་པ་མེད་དེ། སྤྱིར་སྤྱང་དབང་
ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱོད་པོ་བྱ་པའི་བྱ་ཤེས་དང་། སྤྱིར་སྤྱང་དབང་ཤེས་
གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་^༦གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་། དུལ་སྤྱོད་པོ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་

འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། གང་ཕྱིར་^①གང་གིས་ཡུལ་སྤོང་གྱུར་^②དེ་ལས། །ཞེས་
གསུངས། སྒྲོ་རྣམ་དབང་ཤེས་ཏེ་གས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་དེ། སྒྲོ་རྣམ་དབང་ཤེས་དེ་
སྒྲོ་རྣམ་དབང་ཤེས་ཏེ་གས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཏེ་གས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དང་། དེ་
སྤོང་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྒྲོ་རྣམ་དབང་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་ཏེ་གས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་
ཡིན་ཡང་། རང་སྤོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སྒྲུའི་རྒྱུད་ལ་རགས་པའི་བདེན་བཞི་མི་
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་ཏེ་གས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་བྱས་པ་
ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རགས་པའི་འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་ཏེ་གས་
པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་རང་སྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
འཛིན་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཏེ་གས་པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཏེ་གས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། བར་པ་ལ་མ་བྱུང་བོ། །

ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་ཚུར་མཐོང་མེད་པར་ཐལ། ཐ་
བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཏེ་གས་པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་པ་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སྤོང་མངོན་སུམ་དུ་ཏེ་གས་པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^③བྱིས་པ་ལག་མཐེལ་འདྲ་བ་ཡིས། །འདྲ་བྱེད་རྒྱུག་བསྐྱེད་སྤོང་
ཏེ་གས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་བོ། །

ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་མངོན་སུམ་
དུ་ཏེ་གས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཞུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲུའི་པའི་གཞུགས་
དོན་འཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་
སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་མངོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་
སུམ་གཉིས་རང་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་མཚུངས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སྤྱི་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྤྱི་མི་རྟོག་པ་ལ་མ་འཁྲལ་བེར་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་འཁྲལ་བར་^①ཐལ། བྱོད་ལ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
སྤང་བ་གང་ཞིག །དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་རང་གི་
ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་བར་^②ཐལ། དེ་སྤྱི་མི་རྟོག་པ་ལ་འཁྲལ་^③པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོག་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྲུབ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་བའི་སྟོང་ལོག་
ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་
བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་སྟོང་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་ལ་མདོན་སྟོག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རྟོགས་ལས་
ཆད་མ་ལ་མདོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་སྐྱབ་རྒྱས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་
ཆད་མའི་གངས་ངེས་འཐད་ཅིང་། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་མཆན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཡུལ་མདོན་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་
འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
སྤྱི་རྟོག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རང་ཡུལ་ལ་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་སྤང་བ་ལ་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་
སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ནམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྟེ་གཞན་ཡང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་བཅད་
པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བློ་དོན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ལུང་དེ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་བརྟན་ཐེར་བྱས་གི་བདེར་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པར་

སྟོན་པའི་མདོ། བྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ། གུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་བེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རྟག་བརྟན་ཐེར་བྱུག་གི་བདེར་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་སྤྲུལ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་རྟག་བརྟན་ཐེར་བྱུག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་མི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས། ❶ སྐབས་འདིར་བླ་དོན་དུ་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ལུང་ལྔ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་མཚན་དཔེ་གསལ་ལྗོགས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་བདེར་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ། བྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ། གུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དེ་འབྲེལ་བདེར་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། བྱིར་སེམས་ཅན་པས་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བྱིར་སྐབས་འདིར་བླ་དོན་དུ་འབྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ❷ དེའི་བྱིར་དེ་ལྟར་ན་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྟེ་ནམ་པར་ཤེས་པར་སྒྲིབ་ནམས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་བླ་བའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པར་ལུང་འདིས་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དེ་འབྲེལ་བདེར་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤྱོད་ཞེས་
པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བྱིད་
སྐབས་འདིར་བློ་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ཆེ་ག་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་སྟེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་
མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་བྱེ་ནས་བསྟན་པར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་
སྐབས་འདིར་བློ་དོན་དུ་སྐྱབ་དགོས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན།
དགོངས་འགྲེལ་དེས་ཀུན་བཏགས་བདེན་མེད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྐབས་འདིར་བློ་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པའི་མདོ་བཞི་ཡོད་དེ།
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ། བྱི་དོན་མེད་པར་
སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ། མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པ་
ལྟར་གྱི་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ།
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། ^①ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤྱོད་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་
ཡིན་ལ། དེ་བློ་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ནི། ^②མཆན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་བདེར་གཤེགས་
སྟོང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་བློ་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ^③བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟུང་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་གང་

ལགས་པ་དེ་ཅི་སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས། ཞེས་བགྱི།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བྱམས་པ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
སོགས་ཡིན་ལ། དེ་བླ་འོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ནི། ❶ ཇི་ལྟར་ནད་པས་ ❷ ནད་པ་ལ། །སྤྲོ་
པས་སྤྲོ་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ❸ ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཀྱན་
བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་
བདས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་
ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཡིན་
ལ། དེ་བླ་འོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ནི། ❹ སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་
ཞེས་སོགས་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། ❺ ཞི་བ་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ལ་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་
དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲོ་བོ་ལ་བཞག་སྟེ། སྒོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་མི་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་
བླ་འོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་འབྲེན་མི་དགོས་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་
སྒྱུ་བ་ཀྱི་མདོ་ཀྱན་བཏུས་སུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
མཆན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་བདེར་གཤེགས་སྤྲོ་བོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི།
སོར་འབྲེང་ཅན་ཀྱི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་
གི་མདོ་ཡིན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་སྟོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ ❻ ཆོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལ་དབྱེ་ན། ལས་འབྲས་

ལ་ཚྱངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚྱངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ལས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་དང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱང་
ཚྱངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཉིས་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་། ལྟན་སྐྱེས་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་
རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་ལ་ཡང་ཀུན་བཏགས་དང་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་པས་འདོད་
པ་ལྟར་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ། ཞེས་ཟེར།

འོ་ན། འཛིན་ལྟ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་
ལ་འཛིན་ལྟ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ། དེ་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་སྟེ་བཞི་ལས། དང་
པོ་ནི། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་
དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་ནས་ང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་
བུ། བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་
མ་རིག་པ་དང་། མ་རིག་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་^①ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་ལས་
འབྲས་ལ་ཚྱངས་པའི་མ་རིག་པའི་གཞི་མཐུན་^②ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན།
ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ^③སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་
མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་འཇིན་སྤངས་མི་
མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤངས་པའི་མ་རིག་པ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་མེད་པར་རྟེན་ཆེན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ལས་འབྲས་མེད་པར་འཇིན་པའི་སྣོད་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་
འགལ་སྐྱེ་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་
སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིན་
པའི་སྣོད་ལྟ་སྟེས་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་
བདག་འཇིན་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་
བཞི་པའི་ངོ་སྤུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིན་
པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་དུ་ལྟ་བ་
དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་བད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཡིན་
དགོས་ཤིང་། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་
ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཇིན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་
སྟེ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ལ་སྤྲ་རགས་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་རགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་
མཐུན་^❶མེད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཅ་བར་འདོད་ན། བདག་མེད་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་མི་འབྲད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་གི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་ང་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ང་ཡི་བ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་ང་དངོས་
སྤྱུ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ང་ཡི་མིག་ན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ལ་དམིགས་ནས། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ལ་
དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་ང་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ངའི་མིག་ཅེས་པའི་
སྤྲུལ་ང་དངོས་སྤྱུ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ་ཟེར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ང་ཡི་བའི་
མཆན་གཞི་དངོས་སྤྱུ་བརྗོད། ཅིག་ཞོས་ཀྱིས་ང་ཡི་བ་ཅམ་དངོས་སྤྱུ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ང་ཡི་བ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་ཡུལ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཞིག །ང་ཡི་
བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཅ་བར་ཁྱབ་སྟེ།

གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་^①དེའི་ཕྱིར་དེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
དེའི་དོན་ནི། ངར་འཛིན་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་གྱི་ཡུལ་
གཉིས་སུ་སྤེལ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་སྤང་དེའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་དང་། ངར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་མི་
འགལ་བར་ཐལ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་
མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ངར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལྟན་
གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་ང་ཙམ་ལ་དམིགས་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ལ་དེ་ལྟར་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ལྟན་སྒྲིམ་དང་། བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྒྲིམ་གཉིས་མི་
འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཁོ་ན་རེ། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ཕྱིར་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟོང་ཉིད་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
གིས་ལྟོང་པའི་ལྟོང་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་ལྟོང་པའི་ལྟོང་ཉིད་གཉིས་སུ་གྲངས་
མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་འཛིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་དེ་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་
ལྟ་དེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བདག་འཛིན་སྤང་གསུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ང་
ཡི་བ་དེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་སྤེལ་བའི་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན། གང་ཟག་ཀྱང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་། ང་ཡི་བ་དེ་གང་ཟག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་དབང་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཇིག་ལྷ་ཡིན་
ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་
བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་
ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཟུགས་བདག་མ་
ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ། འདོད་
ན། གཟུགས་བདག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཏུ་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་ཆོས་
ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཇིག་ལྷ་
ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཏུ་འཇིན་པའི་འཇིག་
ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། མཛོ་
ལས་ཀྱང་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་
བྱབ་མཆོམས་ལ། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་པས་
བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྐྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་
ལོངས་སྟོད་མི་འབྱུང་བར་འཇིན་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་གྲུབ་
ཅིང་། འདོད་མི་རྒྱས་པར་གོང་ཏུ་བསྐྱབས་ཟེན།

གཞན་ཡང་། འཇིག་ལྷ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ན་འཇིག་ལྷ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་
ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཀུན་བཏགས་ལ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཉག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཏུ་འཇིན་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ཏེ། བདག་མེད་
རྟོགས་ཆེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་ཉག་གཅིག་རང་

དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྒྲུང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་ལྟ་ཀྱན་བཏགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྟེས་ཡིན་ན་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྒྲུང་ལ་མི་སྟོས་
པར་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་
རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འཁོར་བ་ལས་གོལ་རྒྱས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་
ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ན་དེ་འབྲེལ་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལྟས་
བྱིན་གྱི་ང་ཡི་བ་དེ་དེའི་ང་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བ་དེ་ང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། ལྟས་བྱིན་གྱི་ང་ཡི་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྟས་བྱིན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྒོ་དེ་རང་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟན་སྟེས་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟས་བྱིན་གྱི་ང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་འཛིན་ལྟན་སྟེས་
ཡིན་ན་རང་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ང་ཅམ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྟས་བྱིན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་དེ་རང་
འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ང་

ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་། དེའི་ངར་འཇིན་ལྟ་སྐྱེས་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་། ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སློ་དེ་ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། དེ་འཇིག་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མིག་ན་སོགས་དེ་ཆོས་
དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱད་གྱི་མིག་ན་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སློ་དེ་ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་གྱི་ང་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སློ་དེ་
ངར་འཇིན་ལྟ་སྐྱེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ངར་འཇིན་ལྟ་སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཆོད་སྐྱོན་གྱི་རྒྱད་གྱི་ང་ལ་དམིགས་ནས་ང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱད་གྱི་སློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ངར་འཇིན་ལྟ་སྐྱེས་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ང་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སློ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁ་ཅིག་། ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སློ་དེ་ངར་འཇིན་ལྟ་སྐྱེས་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན་
ང་དེ་ངར་འཇིན་ལྟ་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། འདི་ནི་ངར་འཇིན་ཉིད་དུ་འང་མི་རིགས་ལ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་ཡོད་མི་

འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་ཟག་ལ་མ་སྒྱུར་ན་ཡང་དེ་ལྟར་གཏོང་དོ། །སྟོན་
པ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་དུས་སུ་དེའི་རྩིས་རིན་ཐང་ཆང་བ་བརྒྱས་པས་པམ་བ་སྦྱེད་
ཅིང་། སྤངས་ལས་འདས་པའི་རྩིས་སུ་དེ་ལྟར་བརྒྱས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར་པར་
འདུལ་བ་ལུང་ལས་བཞུགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པའི་བྱིས་རྒྱུད་ལ་ངའི་ཆོས་
གོས་ངའི་ལྷུང་བཟེད་སྟམ་པའི་སྟོ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་ཅན།^①སྤངས་ལས་འདས་པ་ནི་ལྟ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྟམ་པའི་སྟོ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་པོ་སྟམ་པའི་སྟོ་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དམ་བཅའ་བ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིན་སྒྲངས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
ང་ཡི་བ་དེ་སྟོང་ཀྱི་འཇིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ང་ཡི་བ་ཆོས་
ཅན། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། བྱིས་སྟེ། འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ངར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་ཆོས་
ཅན། གོང་ལྟར་དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ན་གཉིས་ཀའི་ཅ་བར་མ་བྱུང་བོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དངོས་པོ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་བདེན་
འཇིན་ཀུན་བཞུགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་ཅིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འཁོར་
བ་ལས་གྲོལ་མི་རྒྱས་ཟེར་ན། དེ་རྒྱས་པར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་བདེན་འཇིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་། བདག་འཇིན་གཉིས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་མི་འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་
ནས་འབྱེད་ཅིང་། བདེན་འཇིན་ཡིན་ན་བདག་འཇིན་ཡིན་པས་བྱུང་། གང་ཟག་གི་
བདག་འཇིན་ཡིན་ན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། འོ་ན་ཆོས་དེ་བདེན་འཇིན་ཡིན་ན་
ཆོས་དེ་བདག་འཇིན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། བདེན་འཇིན་ལ་བདག་འཇིན་གྱིས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་
ལ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་
ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག་། གང་ཟག་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་
བའི་ཆེ་ན་རྟེན་བེད་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཀག་ཅིང་། བེད་ཀྱི་།

ཁ་ཅིག་། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ། གང་
ཟག་མ་རྟེན་པ་དེ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟེན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཟུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་རི་ལྟ་
བུར་ཉེ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་
དང་། བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཉེ་རྒྱ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་
ལྷན་པ་དང་། བན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་ཆོགས་ཅན་དང་ཆོགས་པའི་
དབྱིབས་ཉེ་བཟུན་དུ་བཅའ་བས་མི་རྟེན་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་འཇོག་པར་གསུངས་
ལ། དེ་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་བདེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟེན་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པས་དེའི་རིགས་པ་
རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་

ཆེན་གང་ཟག་མ་རྟེན་པ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དང་ངེས་
ནམ་འབྲེད་ལས། ^①འདི་ཡང་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདུན་པོ་དེར་
གང་ཟག་མ་རྟེན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲུང་གི་རིགས་པ་
ལ་ཐུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་ཟག་མིང་རྒྱུ་བཏགས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་
བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་གསུང་ན། འོ་ན། གང་ཟག་མིང་རྒྱུ་བཏགས་ཡོད་
དུ་རྟོགས་ནས་དེ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་
ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མིང་རྒྱུ་བཏགས་ཡོད་ཅམ་
དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
བྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་དུ་རྟོགས་ན་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་དེ་བདེན་མེད་
དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱིར་ཉེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ^②གཞི་དེ་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་བཅལ་བའི་ཆེ་དེ་མ་རྟེན་པ་དེའི་གནས་ལུགས་རྟེན་པའི་
དོན་ཡིན་པར་ཐལ། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལྟ་བའི་དོགས་གཅོད་དུ། དེ་ལ་
གང་ཟག་དང་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། དུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་ཚུལ་རི་ལྟར་འདུག་དོན་
དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཅལ་བ་ན་མཐར་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའམ།
དུལ་སྟེང་ནས་རྟེན་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ངེས་པ་ལྟར་གིས་སྒྲིམ་པ་ན་ལྟ་བའི་རྒྱན་
སྒྲོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་བཅལ་བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྟེན་རྒྱ་མེད་པར་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས་
མི་ཆོག་པར་ད་དུང་དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་སྟུམ་དུ་ལན་རེ་རེ་ཞིང་སྒྲར་

དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྒྱར་ནས་སྒྲིང་དགོས་སྟུང་པ་ནི་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
 རིག་པས་བཅུ་ལ་བས་མ་རྟེན་པ་དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་མ་གོ་བར་དོན་དམ་
 དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པས་བཅུ་ལ་བ་ན་མ་རྟེན་པའི་ཆོ། དེ་ལྟར་བཅུ་ལ་བས་མི་འདུག་གོ་
 སྟུང་དུ་འཇོག་པའི་ཆད་ལྟར་སོང་གི་དོགས་ན་ནི་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིག་པས་བཅུ་ལ་
 བ་ན་མེད་པ་དེ་གཏན་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་འཇོག་པ་ཞེ་ལུགས་སུ་འཆངས་འདུག་པས་ལྟ་བའི་
 གོལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་། བདག་ཕྱང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་
 ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་མཐར་མ་རྟེན་པ་དེ་གནས་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་རྟོགས་པའི་
 བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒྲིས་བྱའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ཆོགས་ཙམ་སྒྲིས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་གནས་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཏགས་སྒར་བཞིན། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་
 དེ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲིས་བྱའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ཆོགས་ཀྱི་བཀོད་པ་སྒྲིས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་
 གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཏགས་སྒར་བཞིན། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་
 སྡེ་པས་དེ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་སྒྲིས་བྱའི་ཆོར་ཕྱང་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
 གཉིས་དབྱིབས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། བདག་ཕྱང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་
 མ་ཡིན་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ས་སྒྲུག་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་
 དད་དུ་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞན་སྒྲི་མེད་པ་གནས་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པར་སྒྲི་བ་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་
 ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་གནས་ལུགས་

མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཕྱང་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉི་ཆེ་བའི་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བུམ་པའི་སྟོང་དུ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་
པས་བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག་གིས། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཐ་དད་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉི་ཆེའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཀ་བུམ་
གཉིས་ཀྱི་སྟོང་དུ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་ཀ་བུམ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དོན་
དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྟོང་བྱུང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྟོང་བྱུང་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྟོང་བྱུང་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད། ལོངས་སྟོང་བྱུང་དུ་
བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་རྣམ་བཅད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཅའ་བས་མཐར་མ་
རྟེན་པ་དེ་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ❶ མ་
མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་དང་། སྟུང་པ་ལས་ཀྱང་། ❷ གཟུགས་རྣམས་མི་
མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་
དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྟོང་དུ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་
དེའི་སྟོང་དུ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་རྣམས་ཁས།

ཁ་ཅིག །ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་མཆོད་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོ་ལྷན་སྦྱེས་དེ་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་

སྒོ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་
ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲལ། ཁོ་ན་རེ། ཁྲལ་པར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལ་
དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ན་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ་བོ། །

རང་ལུགས་ལ། རང་ལུལ་བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ། བདེན་འཛིན་གྱི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས། རང་གི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པའི་སྒོ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་སྐྱས་རྗེད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཀྱན་
བཏགས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་གཉིས། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་
རྟག་པ་དང་། གྲུབ་མཐས་རྒྱད་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་གང་ཟག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
འཐད་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། རང་གི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད།
དེ་ལ་སྐྱས་རྗེད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཀྱན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས། གྲུབ་
མཐས་རྒྱད་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཐད་སྒྲུལ་
དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་། རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་
ཆད་མ་རྗེས་གཞན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟག་པ། དང་པོའི་མཆན་གཞི། གཟུགས་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷན་སྐྱེས། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི།

དེས་ན་འཇིག་ལྷ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་ནི་མེད་
དེ། དེ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་
འཇིན་ཡིན་ལ་འཇིག་ལྷ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་ཡོད་དེ། གཞན་རྒྱད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་ནས་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སྒྲི་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྷ་ཡིན་ན་རང་རྒྱད་
ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་ཞིག་^①དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^②དེ་ལ་
འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ནི་ང་དང་ངའི་སྒྲི་མ་བ་དེ་ལྷ་བྱའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་འགོག་རིགས་ཏེ། བདག་འཇིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
ན་རེ། བདག་འཇིན་ཆོས་ཅན། ཉོན་འགྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
འདོད་ན། ཁྱོད་རྒྱད་ལྷན་གྱི་འཕགས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་
ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་
སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཇིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཇིན་
ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་སྒྲིབ་མ་ལས། ^③འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །སེར་སྒྲིབ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་། །དེ་ནི་ཉོན་
མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཇིན་གྱི་བག་
ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། སེར་སྒྲིབ་སོགས་དུག་གསུམ་རྣམས་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདག་དང་གང་ཟག་དོན་གཅིག་ཕྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གི་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་
 བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཟག་དེ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་
 ན། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་གི་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་བཟུང་བའི་དམིགས་
 ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གི་སྐབས་སུ། ཁ་
 ཅིག་། གུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཡོད་ཟེར་ན། ཉོན་ཡིད་དེ་དམིགས་པ་གུན་གཞི་ལ་
 དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ངར་སེམས་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གི་
 དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྒྲངས་གཉིས་གི་ནང་ནས་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྐབས་འདིར་གུན་གཞི་དང་ཡིད་གི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་
 ལུགས་འགོག་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་བདག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་
 ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་བདག་མང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་
 ཞིག་། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་མང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་བདག་མང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་
 བདག་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། །

སྤང་ན་འདས་ཆེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གི་སྐབས་སུ། ཁ་

ཅིག །དངོས་སྒྲི་བས་ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་བདག་རྒྱན་ཆད་པར་ཁས་ལེན་ཟེར་ན།
འོ་ན། དེའི་ཆེ་དེ་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ། ཕྱང་པོ་ལྷ་བདག་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་ཕྱང་པོ་ལྷའི་
རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དངོས་སྒྲི་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་འདོད་ལན་དོན་འཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེས་ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་བདག་རྒྱན་ཆད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་གྱིས་^①བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་བ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
ཁ་ཅིག །སྒྲི་བ་ལྷ་མ་ལྷ་ལས་ཆེ་འཕྲོས་ནས་ད་ལྟ་མིར་སྒྲི་བའི་མི་དེ་སྒྲི་བ་ལྷ་མ་
ལྷར་སྒྲི་བ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་མི་ཆོས་ཅན། སྒྲི་བ་ལྷ་མར་སྒྲི་བ་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲི་བ་ལྷ་མར་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །རང་ལྷགས་ལ། སྒྲི་
བ་ལྷ་མའི་ལྷ་དེའི་ང་དང་། ཆེ་འདྲའི་མི་དེའི་ང་ཆགས་སུ་ལྷན་པའི་ང་ཅམ་དེ་སྒྲི་བ་ལྷ་
མ་ལྷར་སྒྲི་བ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་
ཅིག །ཕྱང་པོ་ལྷ་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མཐོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆེ་
དེས་ཁྱོད་མེད་པར་མཐོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ལ། གང་ཟག་གི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཆོས་
ཅན། གསལ་བ་དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གང་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཕྱང་པོ་བདག་གོ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་
ཅིག །ཕྱང་པོ་ལྷ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་རེ་རེ་ནས་བདག་དུ་སྟོན་པའི་
མདོ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་^②དགོ་སྒྲོང་དག །དགོ་སྒྲོང་དང་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སུམ་དུ་ཡང་

དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་བལྟ་འོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་ཕྱང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་ལས་ཕྱང་པོ་བཏེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ཕྱང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཕྱང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཆེ་ཕྱང་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་
ཅིག་ཤིང་ཕྱང་པོ་ལྡོ་ཆོས་ཅན། བདག་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀ་བའི་གདགས་གཞི་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ཞིང་། འབྲོག་པ་སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་
ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྡོ་ཆོས་
ཅན། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གདུང་འདེགས་
ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཀ་བ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་
གྲགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་དེ་ཐ་སྙད་བཏགས་
པའི་བཏགས་དོན་བཅལ་བའི་ཆེ་རྒྱད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱང་པོ་ལྡོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་ཕྱང་པོ་ལྡོ་པོ་རང་ཉིད་གང་ལ་བཏེན་ནས་བཏགས་པའི་
བཏགས་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་མེད་དོ། །

ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཇིག་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིག་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
གང་ཟག་ཡོད། དེ་བདེན་འཇིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གྱུར་མེད།
 དེར་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཆོས་གྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 ཁས། གཉིས་པ་མ་གྱུར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་
 དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུར་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
 སོང་། ཉགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཆོས་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 དམིགས་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་འཛིན་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྱུར་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
 གྱུར་ན། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བདེན་གྱུར་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་ན། བདེན་གྱུར་ཡོད་པར་ཐལ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །

ནམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྱུར་དུ་བྱལ་ནམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག །རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^①དེ་ལྟར་སྟོབས་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་
 མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་ནི་མདོན་གྱུར་དུ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་མདོན་སུམ་ལ་
 རྒྱགས་རྟོགས་མི་རུང་བས་སྒྲུང་ནས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་
 ཅིག །སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་རྒྱགས་ལ་མ་རྟོགས་
 གྱུར་། དེས་རྒྱགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཡོད་དེ། དེས་རང་ཉིད་རྒྱགས་ལ་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་
 ཆོས་ཤིག་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷང་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་
 ཤེས་བྱ་ཉི་ཆེ་བ་ཙམ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཀྱན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མངོན་སུམ་
 མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶ འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས་སུ་སྤར་རང་རིག་འཐད་མི་འཐད་
 དབྱེད་པ་བྱས་པའི་རང་ལུགས་ཀྱང་བྱུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །སྤར་
 རང་རིག་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 རང་གི་གཞལ་བྱ་བྱུང་བ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
 ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་
 གྲུངས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙིང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲས་བུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལྷང་དེའི་དོན་ནི། རང་རིག་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
 ཤུགས་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཁོ་རང་རྟོགས་པར་ཁས་གྲུངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་
 ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙིང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྙིང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 སྟོན་མེད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་རང་ཉིད་

ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^①དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བའི་ཤུགས་ལ་
འདས་མ་འོངས་གཉིས་འཇལ་བ་ཡང་མིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཉི་མ་དེ་རིང་ལྟ་བུའི་དུས་ད་
ལྟར་བ་འདིའི་དུས་སུ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་མེད་པས་དུས་དེར་དེ་
གཉིས་མ་གཞལ་ཡང་། དེ་རིང་གི་དུས་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདས་མ་
འོངས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། ས་བོན་གྱི་དུས་ཀྱི་སྐུ་གུ་དེ་ས་
བོན་གྱིས་མི་སྐྱེས་ཀྱང་། ^②ས་བོན་གྱིས་སྐུ་གུ་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
དོན་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་རིང་གི་དུས་སུ་ཁ་སང་གི་བུ་མ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་དུས་སུ་དེ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། མཐུན་དུས་དང་གྲུབ་དུས་མི་གཅིག་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་ཁ་སང་གི་བུ་མ་པ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་
དུས་སུ་དེ་རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དུས་སུ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དེ་རིང་གི་དུས་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་དེ་རིང་
གི་དུས་སུ་ཁ་སང་གི་བུ་མ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། དེས་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུན་པའི་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་གིས་ནི། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱིས་ཇི་སྐྱེད་པ་མ་རྟོགས་ཟེར་ན།
རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྒྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་སྐྱེད་

པ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་སྒོ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་
ཅིག ། ཇི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་ཇི་སྟེད་
པ་ཡོད་ཟེར་ན། བཀག་ཟེན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་ཆེན་ལས། ❶ གང་གི་ཆེ་ཆོས་
ཉིད་ལ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གང་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་ཇི་མ་མེད་ལ་སྒྲུང་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་དང་པོར་རང་དོན་ཆོས་སྐུ་
མངོན་དུ་མཛད། དེ་རྗེས་ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ།
དེས་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ❷ དེའི་ཕྱིར་གོ་འཕང་དེ་ནི་
དང་པོར་ལོངས་སྐུ་དྲུག་གསལ་བའི་སྐུས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་སྟེ་བརྟེན་པར་ཀྱན་རྒྱུ་
ཏུ་ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་དུ་ ❸ མཛད། ། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་
འགགས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ན་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པ་
དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། ❹ མདོ་ལས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་
ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། རང་
འགྲེལ་ལས། ❺ སྐུ་གང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་
ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འདོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་སྟོད་པ་གསལ་

བར་བྱེད་པ་ནི། ཞེ་སྒྱུ་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་
རི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག་ །ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་།
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་རི་ལྟར་མངོན་པར་འདོད་པའི་
དོན་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^①འདིའི་དོན་
བཤད་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་རྟོག་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་ལ་གསལ་བར་
གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཁྱེད་སྐྱུ་འདྲེན་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་
མ་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་འདེབས་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

ལུགས་འདི་དག་སྟོང་ཆེ་བྱགས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་
འབྲེལ་ལས། ^②འདི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མ་གཏོགས་པར་བསྟན་བཅོས་གཞན་
ལས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་འདིར་ལུགས་གང་ཞིག་^③བཀྲལ་ལན་དང་བཅས་པར་བསྟན་པའི་
ལུགས་འདི་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་
མེད་དོ། །ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །དེའི་བྱིར་ཁ་ཅིག་
གིས། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་^④ལ་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྦྱས་པ་དེ་ཉིད། དབུ་མ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སྦྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྦྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་། མདོ་སྡེ་པས་དོན་དམ་དུ་ཁས་ལེན་
པའི་བུ་མ་པ་དབུ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན་མི་འཐད་
དེ། བུ་མ་པ་མདོ་སྡེ་པས་དོན་དམ་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་། དེ་དབུ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་
ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཁས་སྦངས་པ་
དེ། དབུ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་མི་འཐད་དེ།
མདོ་སྡེ་པས་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་
སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་པའི་བདེན་གྲུབ་དེ། དབུ་མ་པས་ཀྱན་
རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་ཡིན་ཡང་། རང་
གི་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་རྙེད་པར་འཇོག་ལ། དབུ་མ་པས་དེ་ལྟར་རྙེད་པའི་ཆོས་ཀྱན་
རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་ཐལ་རང་
གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་བྱད་པར་མེད་དོ། །ཞེ་ན། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མ་
ལས།^①སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་
པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་གང་
ཞིག །ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བུ་མཐོ་དམན་གྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།^②ཇི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མ་གཏོགས་པར། ཞེས་པ་ནས།
མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དཀའ་གནད་ནམས་
གསལ་བར་བྱེད་པ་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཇི་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
དཔལ་བཟང་པོས་སེ་ར་ཆོས་སྒྲིངས་ཀྱི་^③གཞིམས་ཁང་སེར་པོར་སྦྱར་བའོ། ། །

འདྲན་མཆོག་དོན་དམ་སྒྲུབ་པའི་དབང་པོ་ཡི། །ཐབ་དོན་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་

འཕགས་མཆོག་གྲུས། །མཐའ་བྲལ་ལམ་སྒོལ་འབྱེད་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་། །གང་དེར་
 ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེས་འཇུག་པའི་ཚུལ། །ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་གསལ་མཛད་མན་ངག་
 དེར། །སྤྱི་རབས་གདུལ་བྱ་བདེ་ལྷག་འཇུག་བདེའི་སྤྱིར། །འཇམ་མགོན་ཟླ་མ་ཡལ་སྤྲུལ་
 རིམ་བྱོན་ནས། །དགག་གཞག་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བར་མཛད། །དེ་ལྟར་མཁས་
 མང་ས་འཇིན་དབུས་ཉིད་ན། །ཟབ་བརྗེད་རྒྱ་ཆེས་མཛོན་འཕགས་རི་དབང་
 བཞིན། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་མི་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་དབང་། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས། །ཟླ་བའི་ཞབས་དང་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པའི། །དགོངས་
 དོན་སྒྲིང་པོ་བཞུར་དཀར་པོའི་སྤྱིར། །དག་གསལ་ཆེག་གི་སྤྱད་བྱར་རྒྱས་པ་
 འདི། །སྤྲུལ་བཟང་མགྲུལ་བ་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་ཆེ། །དེ་ལྟར་བས་ན་སྤྲུལ་ཡང་བར་དུ་
 བཞེངས། །འདིར་འབད་དང་འབྲེལ་གང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱན། །མཁའ་མཉམ་སྒྲེ་རྒྱས་
 ཅི་དགར་ལོངས་སྤྱད་ཀྱང་། །གང་པན་མི་འཛད་གཏེར་དུ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །མཐའ་བྲལ་
 དབུ་མའི་རིགས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱིས། །ཀུན་གྱི་སྤྱིད་པའི་སྒོག་ལ་ཁྲོལ་སྤྱད་
 དུ། །བཞད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ། །ཀུན་གྱི་བཙོན་པའི་གོ་ཆ་སྤྱད་
 ཞོག །སྒྲོན་བྱོན་དམ་པས་གསལ་མཛད་བྱང་བཟོད་ཀྱི། །ལམ་བཟང་མཆོག་དེར་འབྲིད་
 དང་བཟོད་བྱེད་པའི། །སྒྲེས་བྱས་ས་ཆེན་ལོངས་ཁེངས་དུས་ཏྲག་ཏུ། །ཟབ་རྒྱས་ཆོས་
 ཚུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་བརྒྱར་རྒྱས་གྱུར་ཅིག ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆེན་པོ།

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྒྲུང་། །
ཆེན་གོ་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དེ་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །

པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་
འགྱུར་གང་ལའང་སྒྱུར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་དགོ་སྟོང་ཆོས་སྒྲ་བ་
ངག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྒྱུར་བའོ།། དགོའོ།།

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- 2 ག་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས།
3 ག་མ་ན་མ་བའི། ཏ་མ་ན་མ་བའི། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དཀོན་བཅེགས་ང་། བཅོམ་ལྷན་འདས། འཕགས་པ་ཡུལ་
འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཁྱས་བའི་མདོ། ༡༤༣་ཉ་། ག་མ་ན་མ་འབྲུམ། ཏ་མ་ན་མ་འབྲུམ། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མར། ༡༤༣་ཉ་།
འབྲུམས། ག་མ་ན་མ་འབྲང་། ཏ་མ་ན་མ་འབྲང་།
4 ག་མ་ན་མ་ལྷིས། ཏ་མ་ན་མ་ལྷི། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། རྒྱུད་འབྲུམ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད། ༡༡༠་ཉ་
བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། མདོ་སྒྲེ་ཅ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ལང་གཤེགས། ༤༠༩་ཉ་།
5 ག་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་པ་ཆོག་
གསལ། ༣༠་ཉ་།
6 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། ༣༤་ཉ་། ག་མ་ན་མ་སྒྲུབ། ཏ་མ་
ན་མ་སྒྲུབ། ག་མ་ན་མ་སྒྲུབ། ཏ་མ་ན་མ་སྒྲུབ།
7 ག་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས།
8 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ༤༡་ཉ་།
9 ག་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས།
10 ག་མ་ན་མ་ལྷིས། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ག་མ་ན་མ་ལྷིས། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ག་མ་ན་མ་ལྷིས། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས།
11 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༠་ཉ་། ག་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༠་ཉ་། ཅོམ། ག་མ་བ་མ་སྒྲུབས།
འདས་མ་སྒྲུབས། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས། འདས་མ་སྒྲུབས། རང་འགྲེལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་སྒྲུབས།
12 ག་མ་ན་མ་བའི། ཏ་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ཅ་བར། བོར།
15 ག་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ཏ་མ་ན་མ་བའི། ཅ་བར། བཅོམ་ལྷན་འདས། ག་མ་བ་མ་སྒྲུབས། ཏ་མ་ན་མ་བའི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ།
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འབྲུག་པ་ལྷན་ཆོའི་འགྲུར། ༤༡་ཉ་། བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས། ༤༡་ཉ་། བཅོམ་ལྷན་འདས།
16 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༠་ཉ་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༩་ཉ་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་
ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠་ཉ་། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ༤་ཉ་།
17 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབྱ་མ་ལ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ༤་ཉ་། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྩེ་ཅོང་
ཁ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ༤་ཉ་།
18 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ༤་ཉ་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༤༡། དབྱ་མ་ལ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ༤་ཉ་།

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 19 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༢༠༤་༡༠། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༢༠༤་༡༢། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༢༤༡་༣།
- 20 སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། །རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་དར་རྒྱུ་ཀ། ༡༥༢་༣། སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༤་༥།
- 21 སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན། ༣༥་༡། བ་༡༡་ན་༤་སྒོངས། ༩་༡༠་ན་༤་སྒོངས། བ་༡༡་ན་༤་བ། ༩་༡༠་ན་༡་བ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༢༡༤་༡༤།
- 22 སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༤་༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད། ༣་༥།
- 23 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༢༠༠་༣།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ༢་༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ༤་༡༤། བ་༡༣་བ་༡་ཀྱང་། ༩་༡༡་བ་༡་ཀྱང་།
- 24 བ་༡༣་བ་༣་བསྟུབ། ༩་༡༡་བ་༣་བསྟུབ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༣༠་༥། སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༤་༣།
- 25 བ་༡༣་ན་༢་སྒོངས། ༩་༡༣་ན་༣་སྒོངས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༢༠༣་༡༢།
- 26 སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༤་༢།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། གསུང་འབྲུམ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས། ༢༣་༡།
- 27 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣། འདུལ་བ་ཁ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ལུང་གཞི། ༤་༣་༤།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། མདོན་ཐེང་། བཅོམ་ལྷན་འདས། དམ་ཆོས་བད་དཀར། ༡༠༤་༡༡།
- 28 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ༡༥་༡༢།
སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༠་༣། བ་༡༢་བ་༣་ཀྱིས། ༩་༡༣་ན་༤་ཀྱིས།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༢༠༣་༣།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༢༠༣་༡༢།
- 29 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ༡༢་༣། སྐྱ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༡་༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ༡༡་༡༤།
- 30 བ་༡༤་བ་༡་རྩེ་མ། ༩་༡༢་ན་༤་རྩེ་མ།

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 31 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦ མདོ་སྡེ་ལྷན། བཅོམ་ལྷན་འདས། རིན་ལན་བསལ་བའི་མདོ། ༤༣༤༥། བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ཉ་
མཐུ། བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ཉ་མ། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༩༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༩་ཉ།
- 32 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦ མེས་མ་ཙམ་ལི། ཐོགས་མེད། གུན་བཏུས། ༩༥༥་ལ།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། མེས་མ་ཙམ་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུ། ༡༩༤་ཉ།
- 33 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། ༡༠༡་ཉ།
- 34 བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༡་མ།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༡་ཉ། བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་
པ་ལ། རང་འགྲེལ། ༤༠༡་ཉ། རྒྱུ་ཆེན་པ་ལ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། ལྷ་སྟུག་ ཅ་བཞེས་རབ། ༩༤་ཉ།
- 35 འདི་གོང་དུ་ཚོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ཞེས་པའི་ལན་དེ་ཡིན་སྟེ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྗེ་ལ་ལྷ་ནན་ད།
འགྲེལ་བཤད། ༡༡་ཉ། བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་
- 36 འདི་གོང་དུ་ཚོད་ལན་གཉིས་ལས་ཞེས་པའི་ལན་དེ་ཡིན་སྟེ།
- 37 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༡་ཉ།
- བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༩་ལ། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན།
༡༩་ཉ། བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་ འདི་གོང་དུ་སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཞུང་དོན་དེ་ཡིན་སྟེ།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༩་ཉ།
- 38 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། དགོན་བཅེགས་ཆ། བཅོམ་ལྷན་འདས། དགོན་བཅེགས་ཀྱི་མདོ། ༩༥་ཉ། བསྟན་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༩་ཉ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་
ལ། རྗེ་ལ་ལྷ་ནན་ད། འགྲེལ་བཤད། ༩༡་ལ།
- 40 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༥་ཉ། བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་
- 41 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༥་ཉ།
- 42 བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་
- 43 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། དགོན་བཅེགས་ཆ། བཅོམ་ལྷན་འདས། དགོན་བཅེགས་ཀྱི་མདོ། ༩༥་ཉ། བསྟན་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༩་ཉ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་
ལ། རྗེ་ལ་ལྷ་ནན་ད། འགྲེལ་བཤད། ༩༡་ལ།
- 44 བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྗེ་ལ་ལྷ་ནན་ད། འགྲེལ་བཤད། ༩༡་ལ། གསུམ་
པ་འདི་ས་བཅད་ཡིན་མིན་དང་གང་ལས་འཕྲོས་པ་སོགས་མི་གསལ།
- 45 བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་
- 46 བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༤་ཉ། བླ་
མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་ བླ་མ་ལ་ལ་ཐུག་ ༩༡༤་བ་ལ་ཐུག་

- [illegible]

- ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 82 ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་ཅིང་འོག་ཏུ་མི་འབྱུང་བས་ན་ས་ནས་ས་འཕོ་ཚུལ་དང་ལྔ་ཞེས་བྱ་དགོས་བརྟག། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༣༩་༡༥།
- 83 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་དར་རྒྱུག། ༡༤༣་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡༠་༤། བ་༤༠་ན་༣་བའི། ༡་༣༤་བ་༣་བའི།
- 84 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༩་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱུ། ༡༤༩་༣། བ་༤༠་བ་༤་ གྱི། ༡་༣༤་ན་༥་གྱི།
- 86 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རྒྱུད་ཆེ་མའི་དར་རྒྱུག། ༡༤༩་༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤། འབྲུལ་བ་ཏ། བཅོམ་ལྷན་འདས། དག་སྟོང་མའི་རྣམ་འབྱེད། ༣༥༥་༩། རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་འོག་ཏུ་རྒྱུར་བཤད་མེད་ཀྱང་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་སྟེ།
- 88 བ་༤༣་ན་༥་བའི། ༡་༣༤་བ་༤་བའི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱུ། ༡༤༩་༥།
- 89 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རྒྱུད་ཆེ་མའི་དར་རྒྱུག། ༡༤༩་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩ་ཅོང་ཁ་བ། རྒྱུ་ཆེན། ༡་༣༤་༥།
- 90 བ་༤༣་བ་༣་སྟངས། ༡་༣༤་བ་༥་སྟངས།
- 91 བ་༤༣་བ་༤་བའི། ༡་༤༠་ན་༡་བའི། བ་༤༣་བ་༤་བའི། ༡་༤༠་ན་༡་བའི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡༣་༡༤།
- 92 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། བལ་པོ་ཆེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བལ་པོ་ཆེ་ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༥༡༣་༡༤། བ་༤༤་ན་༥་མཐོན། ༡་༤༠་བ་༣་མཐོན། རང་འགྲེལ། གཞོན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། བལ་པོ་ཆེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བལ་པོ་ཆེ་ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༥༠༥་༡།
- 93 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབྱུ་མ་ར། རྩ་ལ་ལྷན་ནན་ད། འགྲེལ་བཤད། ༡༤༤་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩ་ཅོང་ཁ་བ། རྒྱུ་ཆེན། ༥༥་༤།
- 95 བ་༤༥་བ་༣་པོ། ༡་༤༡་བ་༤་པོ། བ་༤༥་བ་༥་པ། ༡་༤༡་བ་༥་པ། བ་༤༥་བ་༤་བྱང་མེམས་དང་པོ། ༡་༤༣་ན་༡་བྱང་མེམས་ས་དང་པོ། བ་༤༥་བ་༥་བཀགས། ༡་༤༣་ན་༡་བཀགས།
- 96 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། བལ་པོ་ཆེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ༤༤༤་༥། བ་༤༤་ན་༡་གྱི། ༡་༤༣་ན་༣་གྱི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབྱུ་མ་ར། རྩ་ལ་ལྷན་ནན་ད། འགྲེལ་བཤད། ༡༤༤་༣༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབྱུ་མ་ར། རྩ་ལ་ལྷན་ནན་ད། འགྲེལ་བཤད། ༡༤༥་༡༠། བ་༤༤་ན་༤་བས། ༡་༤༣་ན་༥་དཔས། བ་༤༤་ན་༥་གྱིས། ༡་༤༣་ན་༤་གྱིས། བ་༤༤་ན་༥་པའི། ༡་༤༣་ན་༤་པའི།
- 97 བ་༤༤་བ་༡་གྱིས། ༡་༤༣་བ་༣་གྱིས། བ་༤༤་བ་༣་གྱངས། ༡་༤༣་བ་༣་གྱངས། བ་༤༤་བ་༤་ཅིག། ༡་༤༣་བ་༥་ཅིག། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩ་ཅོང་ཁ་བ། རྒྱུ་ཆེན། ༤༠་༤།

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 98 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡༤་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ར། རྩ་ལ་ལྷན་ནད། འགྲེལ་བཤད། ༡༤༣་༡། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། བལ་པོ་ཆེ་ཁ། བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ། ༤༤༤་༣༠།
- 99 བ་༤༡་ན་༤་གྱི། ༡་༤་ན་༤་གྱི། བ་༤༡་བ་༡་སེམས་ས་དང་པོ། ༡་༤་ན་༡་སེམས་ས་དང་པོ། བ་༤༡་བ་༡་སེམས་ས་དང་པོ། ༡་༤་ན་༡་སེམས་ས་དང་པོ། བ་༤༡་བ་༣་གྱི། ༡་༤་ན་༣་གྱི།
- 101 སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༥༤་༥། བ་༤༤་བ་༤་སྡེལ། ༡་༤༤་བ་༡་སྡེལ། རྒྱུ་ཆེན། ༥༤་བ་༥། སྡེལ།
- 102 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ར། རྩ་ལ་ལྷན་ནད། འགྲེལ་བཤད། ༡༤༡་༡༠། སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༥༤་ན་༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། བལ་པོ་ཆེ་ཁ། བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ། ༤༤༤་༡།
- 103 བ་༤༤་ན་༤་གྱི། ༡་༤་ན་༣་གྱི། བ་༤༤་ན་༤་ཅིག། ༡་༤་ན་༣་ཅིག། སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༥༤་ན་༤།
- 104 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ར། རྩ་ལ་ལྷན་ནད། འགྲེལ་བཤད། ༡༤༤་༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ར། རྩ་ལ་ལྷན་ནད། འགྲེལ་བཤད། ༡༤༤་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ར། རྩ་ལ་ལྷན་ནད། འགྲེལ་བཤད། ༡༤༤་༣༠།
- 105 བ་༥༠་ན་༤་ཞིང་། ༡་༤་བ་༤་ཞིང་། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། བལ་པོ་ཆེ་ཁ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ༤༤༤་༣༡།
- 106 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༣༥་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༡་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ར། རྩ་ལ་ལྷན་ནད། འགྲེལ་བཤད། ༡༤༤་༡༡།
- 107 བ་༥༡་ན་༣་པོ། ༡་༤་བ་༤་པོ། བ་༥༡་ན་༥་པོ། ༡་༤་བ་༤་པོ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡༥་༡༤། བ་༥༡་བ་༡་སྡོངས་བར། ༡་༤་ན་༡་སྡོངས་བར།
- 108 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། བལ་པོ་ཆེ་ཁ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ༤༤༤་༤།
- 109 སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་རེས་རྣམ་འབྱེད། ༤༠༠་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡༤་༥། སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ལྷག་མཐོང་རྒྱུང་བ། ༣༥་༣་ན་༥། སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ལྷག་མཐོང་རྒྱུང་བ། ༣༥་༣་༡།
- 110 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། མདོ་སྡེ་ད། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ༣༥༠་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཆ། སློབ་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོ། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་བཤད་སྟར་དྲུང་པ། ༤༤༤་༡༤། འཕགས་པ་ལྷའི་གསུང་ཙོམ་ཁག་ཏུ་བཅའ་བྱང་མ་རྟེན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཆ། འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། ༤༠༡་༤།
- 111 སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ལྷག་མཐོང་རྒྱུང་བ། ༣༤༥་༤། བ་༥༣་ན་༣་བའི། ༡་༤་བ་༣་བའི། བ་འདི་ས་བཅད་མིན་པ་གོང་གི་རིགས་པ་གཉིས་པ་དེ་ལ་དོགས་པ་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་སྟེ།
- 112 སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༤་༣་༤།

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 115 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་པེས་རྣམ་འབྱེད། ༥༡༥་༥། སྐ་༥༤་བ་༥་དེས། ༩་༥༠་ན་༥་དེས། དྲང་པེས། ༥༡༥་༥།
དེ། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༤༤་༡།
- 116 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༤་༥།
- 117 སེར་བྱེས་ཆོས་སྦྱོང་རབ་གསལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། རྩོ་པོའི་བསྟོན་པ། ༥༤་༥་༡༠། སྐ་༥༥་བ་༥་པ། ༩་༥༡་ན་༤་པ།
- 118 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། རྣམ་འབྱེད་ཅེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། རྣམ་འབྱེད། ༥༥་༥་༥།
- 120 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༠་༡༥། སྐ་འདི་གོང་དུ་སྦྱོགས་སྤྱུ་མ་འགོད་པ་དང་། དེ་
དགག་པ་གཉིས་ཞེས་པའི་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་སྟེ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༠་༡༤།
- 121 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥་ཉི་མེ་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་སྦྱོང་བྱུག་ཉི་ཤུ་ལ། ༥༥་༥་༤།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༡་༥། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ།
རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། སྦྱོང་འཇུག་དར་རྟེན། ༥༥་༥་༡།
- 122 སྐ་༥༥་བ་༥་པ་རྟེན། ༩་༥་༥་ན་༥་བརྟན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༡་
༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༡་༥།
- 123 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༡་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡།
དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༡་༥། སྐ་༥༥་ན་༥་པ་སྦྱོང་། ༩་༥་༥་བ་༥་པ་སྦྱོང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡།
དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༡་༥། སྐ་༥༥་ན་༥་པ་སྦྱོང་། ༩་༥་༥་བ་༥་པ་སྦྱོང་། སྐ་༥༥་བ་༤་པ་རྟེན། ༩་༥་༥་བ་༥་
རྟེན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༡་༥།
- 124 སྐ་༥༥་བ་༥་པ་སྦྱོང་། ༩་༥་༥་ན་༥་པ་སྦྱོང་། ཅ་བར། བསྦྱོང་། སྐ་༥༥་ན་༥་པ་སྦྱོང་། ༩་༥་༥་ན་༥་པ་སྦྱོང་། ཅ་བར། བསྦྱོང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མཐོག་མཐོང་བཟང་པོ། སྦྱོང་འཇུག། ༡༠༥༤་༡༤། སྐ་༥༥་ན་༥་པ་སྦྱོང་། ༩་༥་༥་ན་༥་པ་སྦྱོང་།
- 125 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། རྩོ་པོའི་བསྟོན་པ། འབྱེད་པ་འདད། ༡༥་༡་༡༤། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ།
རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༥༡་ན་༥།
- 126 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༥༤་༥་༥།
- 129 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འབྱེད། ༤༤་༤་༤། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་
འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༡༤་༥་༥། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ། སྦྱོང་བྱུག་ཆེན་མོ།
༤༤་༥་༤། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༤་༥་༤།
- 132 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འབྱེད་པ་ཆེན་གསལ། ༥༥་༥་༡༤། སྐ་༤༥་བ་༤་
བཟུང་། ༩་༥་༥་ན་༥་པ་བཟུང་།
- 134 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། མདོ་སྡེ་མ། བཙུག་ལྷན་འདས། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོགས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ། ༤༤་༥་༥། འདི་ལ་བསམ་གཏན་དཔེ་མཐུན་ཀྱི་མདོ་ཞེས་མི་གསལ་ཡང་དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་འདུག།

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 135 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། མདོ་སྡེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༤༤༡་༡༡། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། མདོ་སྡེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༤༤༣་༣།
- 136 བ་༤༤་ན་༡་གྱི། ༡་༥༤་ན་༡་གྱི། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། དབུ་མ་ཁི། རྒྱལ་སྐུ་ཞེ་བ་ལྷ། བསྟན་པ་བཅུ་སྟེ། ༡༡༠༤་༡༡། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཤེས་རབ་སྣ་ཆོག་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས། རྩོམ་གཅོད་པ། ༣༣༤་༡༤། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཤེས་རབ་སྣ་ཆོག་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས། རྩོམ་གཅོད་པ། ༣༣༥་༡། བ་༤༤་བ་༥་དུ། ༡་༥༤་ན་༤་དུ།
- 137 བ་༤༤་བ་༤་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས། ༡་༥༤་ན་༡་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩོམ་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༡༤་༥། བ་༤༤་ན་༣་གྱི། ༡་༥༤་བ་༤་གྱི། བ་༤༤་ན་༤་གྱི། ༡་༥༤་བ་༤་གྱི།
- 138 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེ། དེ་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༤༡་༡༤།
- 139 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྒྱལ་ཆབ་དང་མ་དེ་ཆེན། རྣམ་འགྲུབ་སྤྱི་པོའི་རྒྱ། ༤༠༥་༡།
- 140 བ་༤༤་ན་༥་འགལ། ༡་༤༠་བ་༤་འགལ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེ། དེ་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༣༡་༣། བ་༤༤་ན་༡་ཡི། ༡་༤༠་ཡི། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༣༡་༣། ཡིས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེ། དེ་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༣༡་༡༤།
- 141 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེ། དེ་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༣༡་༣༠། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པོའི་ཀྱི་མདོ། ༤༤༡་༡༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། རྒྱུང་པ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ༡༡༠་༣།
- བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། རྒྱུང་པ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ༡༡༥་༤།
- 142 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེ། དེ་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༣༣་༡༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། སྐྱེས་དཔོན་མི་པམ་པེས་གཉེན། དེ་ཆེན་ཐེང་བའི་འགྲེལ་པ། ༤༤༤་༡༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དེགས་པ་བྱུག་ཏུ་པའི་འགྲེལ་པ། ༤༤༥་༡།
- 143 བ་༤༤་བ་༤་གཞག། ༡་༤༤་ན་༡་གཞག། བ་༤༤་ན་༡་གཞག། ༡་༤༤་ན་༤་གཞག།
- 144 བ་༤༤་ན་༣་བཞགས། ༡་༤༤་ན་༤་བཞགས། འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ། ཞུགས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་པེ། རྩོམ་གཅོད་བྱམས་མགོན། རྒྱུང་ཆེན། ༤༣༡་༤། བ་༤༤་ན་༤་གྱི། ༡་༤༤་བ་༣་གྱི། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩོམ་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༤༣་༣།
- 145 བ་༤༤་བ་༡་གྱི། ༡་༤༤་བ་༤་གྱི། བ་༤༤་བ་༤་པའི། ༡་༤༤་ན་༡་པའི། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཅམ་པེ། འཕགས་པ་ཐོགས་པེ། ཀུན་བཅུ་སྟེ། ༡༤༤་༡།
- 146 བ་༤༤་ན་༡་གཞག། ༡་༤༤་ན་༤་གཞག། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། འཇུག་པ། མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ལུང་སྐུ་ཆོག་སྟེ། ༤༤༤་༣༠།

- 147 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཅུ་བཤེས་རབ། ༢༡་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཅུ་བཤེས་རབ། ༡༤་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ། བུ་རྩ་ལེ་ཉ། ༥༣་༥།
- 148 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡་༡༡།
- 149 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡་༡༤།
- 150 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༣་༥། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙཱ་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༥༣་༣་༥།
- 151 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཅུ་བཤེས་རབ། ༡༤་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ༡༠༤་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཅུ་བཤེས་རབ། ༡༤་༥།
- 152 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སྐྱོན་མ། ༡༡༤་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་ཤེས་རབ་སྐྱོན་མ། ༡༡༤་༡༡༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཅུ་བཤེས་རབ་ལ། རྩེ་ཙཱ་ཁ་པ། ༣༣་༥།
- 153 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཅུ་བཤེས་རབ་ལ། རྩེ་ཙཱ་ཁ་པ། ༣༣་༡༦། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཅུ་བཤེས་རབ་ལ། རྩེ་ཙཱ་ཁ་པ། ༣༣་༡༦། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༡་༥།
- 154 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་ཕྱིན་གྱི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟགས་རྒྱ། ༡༡་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་ཕྱིན་གྱི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟགས་རྒྱ། ༡༣་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྐྱོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ། ཡེ་ཤེས་སྤྲིང་པོ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བཤད་སྟར་དུ་བྱེད་པ། ༤༤་༡༥།
- 155 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་ཕྱིན་གྱི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟགས་རྒྱ། ༡་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་ཕྱིན་གྱི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟགས་རྒྱ། ༤་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་ཕྱིན་གྱི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟགས་རྒྱ། ༡་༥།
- 156 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་ཕྱིན་གྱི། འཕགས་པ་ཁྱོལ་སྤེ། ཉི་ལྷང་། ༡༣་༡༡༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེས་ཕྱིན་གྱི། སྐྱོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣་༡༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་གྱི། སྐྱོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྤང་། ༡༠༠་༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་ཕྱིན་གྱི། འཕགས་པ་ཁྱོལ་སྤེ། ཉི་ལྷང་། ༡༣་༤།

- 157 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེས་ཕྱིན་ཀ་ ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེ། ཉི་ལྔ་དྲུག་ ༡༣༡་། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡།
ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༠༠༣་༡༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་
བཟང་པོ། འབྲེལ་རྒྱུང་། ༣༣༣་༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེས་ཕྱིན་ཀ་ ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེ། ཉི་ལྔ་དྲུག་ ༡༣༡་༡༠།
བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་རྒྱུང་། ༣༣༣་༡༠།
- 158 ག་ཡེ་བ་ལ་དེ་ཕྱིར། ༩་༤་ན་༡་དེ་ཕྱིར།
- 159 ས་བཅད་གཉིས་པ་འདི་འོག་ཏུ་མི་གསལ་ཡང་མཐའ་བཅད་པ་དང་མཉམ་དུ་གཞུང་དོན་ལ་དོགས་གཅོད་རྒྱས་པར་གནང་འདུག་པས་དེའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་ཟུར་དུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་སྟེ། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༡༣༡་༣། ག་ཡེ་ན་ལ་བསྟར་བ་
ཅིག ། ༩་༤་བ་༡་བསྟར་བ་ཅིག །
- 160 ག་ཡེ་བ་༣་སྟོམ། ༩་༤་བ་༥་སྟོམ། ག་ཡེ་བ་༤་སྟོམ། ༩་༤་བ་༡་སྟོམ།
- 161 ག་ཡེ་བ་༤་སྟོམ། ༩་༡༠་ན་༣་སྟོམ།
- 162 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྲམས་མགོན། རྒྱུང་ཆེན། ༤༣༡་༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠།
སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྲམས་མགོན། རྒྱུང་ཆེན། ༤༣༡་༡༣།
- 163 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༡༣༤་༥།
- 167 ག་ཡེ་བ་༤་རང་རྒྱུ། ༩་༡༣་བ་༤་རང་རྒྱུ།
- 169 ག་ཡེ་བ་༣་འགགས། ༩་༡༣་བ་༣་འགགས། ག་ཡེ་བ་༤་རྒྱུ། ༩་༡༣་བ་༥་རྒྱུ།
- 170 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འབྲེལ། ༡༤༥་༡༤།
- 171 ག་༡༠་བ་༣་རང་རྒྱུ། ༩་༡༤་བ་༡་རང་རྒྱུ། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༣༥༣་༣། སྐྱུ་འབྲུམ་
པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༣༥༣་༥། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༣༥༣་༣།
- 172 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འབྲེལ། ༤༡༤་༡༡། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་
མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༣༥༣་༣། ག་༡༡་ན་༣་འཕུན། ༩་༡༥་ན་༣་འཕུན། ག་༡༡་ན་༣་འཕུན། ༩་༡༥་ན་༣་འཕུན། ག་༡༡་
ན་༣་འཕུན། ༩་༡༥་ན་༣་འཕུན། ག་༡༡་ན་༣་འཕུན། ༩་༡༥་ན་༣་འཕུན། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་
ཆེན། ༣༤༥་༤། ག་༡༡་ན་༤་འཕུན། ༩་༡༥་ན་༤་འཕུན།
- 173 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༣༤༥་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་
ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འབྲེལ། ༡༤༥་༡༤།
- 174 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༣༥༣་༣། གཞན་ལ་མངས་པོ།
- 175 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། དབྱ་མ་ཁི། རྒྱལ་སྐུ་ཁི་བ་ལྷ། བསྟར་བ་དུས། ༡༣༡༤་༡༣།
- 176 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། དབྱ་མ་ཁི། རྒྱལ་སྐུ་ཁི་བ་ལྷ། བསྟར་བ་དུས། ༡༣༤་༣་༤། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ།
རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ། རྟེན་ཆེན། ༡༣༡་ན་༤། ག་༡༣་ན་༣་ཅིག ། ༩་༡་ན་༡་ཅིག །

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- 177 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༣༡་པ། སྐ་འཕྲ་ན་ལ་དགེ་བ། ༡་མ་ཕྲ་ན་ལ་དགེ་བ། ཞེས་འབྲུང་
ཡང་། རྒྱུ་ཆེན་༡༣༡་པ་ལ། མི་དགེ་བ།
- 178 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མངོན་པ་ཁ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། ༤༠༡་ན། སྐྱུ་
འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༣༣་པ་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་
ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༠་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབྱ་མ་ལ། རྒྱལ་ཕྱས་ཞི་བ་ལྷ། སྟོད་འཇུག། ༤༤༠་པ།
- 179 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༠་པ།
- 180 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས་ཀ། བཙུག་ལྷན་འདས། མདོ་སྟུང་པ། ༣༣་ལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༤༡། དབྱ་མ་ལ། རྒྱལ་ཕྱས་ཞི་བ་ལྷ། སྟོད་འཇུག། ༤༤༠་པ། སྐ་འཕྲ་བ་མ་སྐྱུ་བའི་མདོ། ༡་མ་ཕྲ་བ་ལ་སྐྱུ་བའི་མདོ། བསྟན་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། དབྱ་མ་ལ། རྒྱལ་ཕྱས་ཞི་བ་ལྷ། བསྟན་འཇུག་པ། ༡༣༠་པ་པ།
- 181 སྐ་འཕྲ་ན་ལ་ཅིག། ༡་མ་ཕྲ་ན་ལ་ཅིག།
- 183 སྐ་འཕྲ་བ་མ་དེ། ༡་མ་ཕྲ་བ་ལ་དེ། སྐ་འཕྲ་ན་ལ་དེ། ༡་མ་ཕྲ་ན་ལ་དེ།
- 184 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཤེས་རབ་ཆོགས་ཀ། བཙུག་ལྷན་འདས། མ་བཙུག་པའི་མདོ། ༤༤༠་པ།
- 185 སྐ་འཕྲ་ན་ལ་ཅིག། ༡་མ་ཕྲ་ན་ལ་ཅིག།
- 186 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཐག་ཉི་ལྷ་ལ། ༣༣་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ། སྟོབ་དཔོན་མེད་པའི་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༣༡་པ་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབྱ་མ་ལ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ།
འགྲེལ་བཤད། ༣༣་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེས་རབ་ཀྱི་ན། གཞོད་འཛོམས་ཆུང་བ། ༤༤་པ་པ། བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། ཤེས་རབ་ཀྱི་དཔེ་བསྟར་མ་ལྷན་པ། བཤད་སྟུང་། ༤༠་པ་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠།
དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༤་པ།
- 188 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༤་པ།
- 189 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༤་པ།
- 190 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོང་ཐག་ཉི་ལྷ་ལ། ༣༣་པ། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་
པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༤༤་པ།
- 191 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༤་པ། སྐ་འཕྲ་བ་མ་དེ། ༡་མ་ཕྲ་བ་ལ་དེ།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༤་པ། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ།
རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན། ༡༤༤་པ།
- 192 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༤་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༤་པ། སྐ་འཕྲ་བ་མ་དེ། ༡་མ་ཕྲ་བ་ལ་དེ།

- 193 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན། ༡༩༡༣། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན། ༡༡༠༡།
- 194 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་བ། ཙོང་ཆོག། ༡༦༩༠།
- 195 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༡༩༡༡། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ། རྟེན་ཆེན་ཆེན་མོ། ༡༣༡༥། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དང་རེས་ནམ་འབྱེད། ༤༠༣༣།
- 196 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༡༩༡༣།
- 197 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། དབུ་མ་སྟང་བ། ༡༣༩༡༡༣།
- 199 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ། བདེན་གཉིས། ༡༥༤༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ། བདེན་གཉིས། ༡༥༤༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ། བདེན་གཉིས། ༡༥༤༡། སྟང་བཞིན། ཞེས་གསལ། བ་༤༣་ན་༤་དཔྱོད། ༡༥༤་ན་༣་དཔྱད། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། དབུ་མ་སྟང་བ། ༡༣༩༠༡༥།
- 201 བ་༤༩་ན་༣་ལྷ་བ། ༡༥༤་བ་༤་ལྷ་བ།
- 202 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན། ༡༩༤༥། བ་༤༩་བ་༣་རོ་བོར། ༡༥༤་ན་༤་རོ་བོར།
- 205 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན། ༡༡༣༥། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན། ༡༡༥༥།
- 206 བ་༤༩་ན་༤་ཅིག། ༡༥༤་ན་༡་ཅིག། བ་༤༩་ན་༤་ཅིག། ༡༥༤་ན་༣་ཅིག། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན། ༡༡༥༥། བ་༤༩་ན་༡་ཅིག། ༡༥༤་ན་༣་ཅིག། བ་༤༩་ན་༡་ཅིག། ༡༥༤་ན་༤་ཅིག། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན། ༡༡༥༥། བ་༤༩་བ་༡་གཉིས་པ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལྷགས། ༡༥༤་ན་༤་གཉིས་པ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལྷགས། གོང་གི་ས་བཅད་ལྟར་ན་གསུམ་པ་ཡིན་ནམ་བཟྱ། བ་༤༩་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། དཀོན་བཅེགས་ཅ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཁྱུས་བའི་མདོ། ༣༤༤༡༡༡།
- 207 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་བ། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་བ། ༤༩༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙ། འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་བ། ༡༠༠་ན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་བ། ༡༣༩༡༡༡།
- 208 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་བ། རིན་ཆེན་སྟེང་བ། ༣༤༤༡༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་བ། ༡༣༩༡༡༡༤། བ་༤༡་ན་༤་རགས། ༡༤༡་ན་༣་རག། བ་༤༡་ན་༤་གིས། ༡༤༡་ན་༣་གིས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་བ། རིན་ཆེན་སྟེང་བ། ༣༤༤༡༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྟེང་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ༡༠༤༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཤེས་རབ་སྣ་ཆོགས་ཀ། བཅོམ་ལྷན་འདས། འཕགས་པ་སྟང་བ། ༡༣།

- 210 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༠། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༤༤་༡༥། བ་༤༤་ན་༤་ཀྱིས། ༥༤་ན་༣་ཀྱིས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་མངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ། རྩྭ་བུ་ལི་ཏ། ༤༥༡་༤།
- 211 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༡༥་༡༤།
- 212 བ་༤༤་ན་༤་ཅིག། ༥༤་ན་༣་ཅིག།
- 213 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་བ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན། ༤༡་༣། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་བ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན། ༤༤་༡།
- 214 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༤༡༤་༡༤།
- 216 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་བ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ། ༤༤་༤། བ་༡༠༠་བ་༥་སྐྱབ། ༥༤༤་བ་༡་སྐྱབ། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་བ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན། ༤༤་༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༤༡་༣་༡༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༤༡་༣་༡༤།
- 217 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྟོབ་དཔོན་སྐྱུ་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཁྱེགས། འགྲེལ་བཤད་སྐྱུ་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཁྱེགས། ༡༠༥༤་༡༠། བ་༡༠༡་ན་༡་བསྐྱེད། ༥༤༤་ན་༣་བསྐྱེད། བ་༡༠༡་བ་༡་བྱ། ༥༤༤་ན་༣་བྱ། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་བ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ། ༤༤་༥།
- 219 བ་༡༠༥་ན་༥་སྐྱབ། ༥༤༤་བ་༡་བསྐྱེད། གོང་དུ་རང་ལུགས་བཞག་པ་དང། གཞན་གྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་འོག་དུ་གཉིས་པ་ཞེས་ཆོག་དངོས་སུ་མི་སྤང་ཡང་འདི་ཡིན་ནམ་བཟག།
- 220 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་བ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན། ༤༡་ན་༡།
- 221 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་མངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ། སྟོབ་དཔོན་མངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ། འགྲེལ་བ། ༤༥༡་༤། དེ་ལ་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བ་ནས་ཀྱི་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༤༡༤་༣༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༡༣་༣།
- 222 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༡༣་༡༤།
- 223 བ་༡༠༤་ན་༡་བསྐྱེད་ཁྱབ། ༥༤༡་བ་༣་བསྐྱེད་ཁྱབ། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་བཟང་མིག་འབྱེད། ༣༡་༣་༥།
- 224 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། དབུ་མ་ཙཱ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༤༡༤་༣༡། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་བ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན། ༤༤་༤།

- [illegible]

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 240 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༠། ཚད་མ་ཐེ། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ། ༡༠༤་༡༩།
- 241 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༡༥་༤།
- 242 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༡༥་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༡༤་༡༠།
- 243 བླ་༡༡༣་བ་༤་ཉེས་པར་རྒྱུ། ༩་༡༠༤་ན་༥་ཉེས་པ་བཟོད། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༡༡་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༡༤་༡།
- 244 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༡༤་༩།
- 245 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༠་༡་༣། བླ་༡༡༣་བ་༡་གྱི། ༩་༡༠༡་ན་༤་གྱི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༡་༣།
- 246 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༡་༣།
- 247 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༡་༡༥། བླ་༡༡༤་བ་༤་འཐུན། ༩་༡༠༩་ན་༣་འཐུན།
- 248 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༣་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༣་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༣་༡༣།
- 249 བླ་༡༡༥་ན་༥་བསྟར། ༩་༡༠༩་བ་༥་བསྟར། བླ་༡༡༥་ན་༡་འགྲེལ། ༩་༡༠༩་བ་༤་འགྲེལ།
- 250 བླ་༡༡༥་བ་༡་བ། ༩་༡༠༤་ན་༤་བར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༣་༡༤།
- 251 བླ་༡༡༤་ན་༤་སྟེ་བཟོད། ༩་༡༠༤་བ་༤་སྟེ་བཟོད། བླ་༡༡༤་ན་༥་ཅིག། ༩་༡༠༤་བ་༤་ཅིག། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༣་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༣་༡༣།
- 252 བླ་༡༡༤་བ་༥་སྟེ་བ། ༩་༡༡༠་ན་༤་སྟེ་བ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༣་༡༤།
- 255 བླ་༡༡༩་ན་༡་གྱི། ༩་༡༡༡་བ་༡་གྱི། བླ་༡༡༩་ན་༣་ཉེ། ༩་༡༡༡་བ་༣་ཉེ།
- 257 བླ་༡༡༤་ན་༣་བ། ༩་༡༡༣་བ་༣་བ།
- 258 བླ་༡༡༤་ན་༣་གྱིས། ༩་༡༡༣་བ་༣་གྱིས།
- 260 སྟེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩི་ཚེ་ཁ་ལ། རྩི་ཆེན། ༥་༡༣་༥།

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

- 348 ཅིག་ཀྱི་ལོ་ན་ནི། ༡༩༥༠་བ་ལྔ་ཀྱི། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ།
ཧ་ལོ་ཨ་ཨ།
- 350 ཅི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༥༡༡་༤།
- 351 ཅི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༥༢༣་༡།
- 352 ཅི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༥༡༤་༣། ཅི་ག་ཀྱི་ལོ་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ༡༩༥༣་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཅི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༥༡༤་༣། ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་།
- 353 ཅི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༥༢༠་༣། ཅི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༥༢༤་
༥། ཅི་ག་ཀྱི་ལོ་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ༡༩༥༣་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ།
འབྱུང་པ། ༥༢༡་༡༤། ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ།
༡༩༥༣་༡༡། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༡༢༠་༥།
- 354 ཅི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟེན་ཆེན། ༥༢༡་༣། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་
གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༥་༡༤། ཅི་ག་ཀྱི་ལོ་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ༡༩༥༣་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་
ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༥་༡༡། གང་ཞིག་བཞུགས། ཅི་ག་ཀྱི་ལོ་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ༡༩༥༣་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། གང་
ཞིག་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༤་༣། ལུགས་གང་ཞིག་།
- 355 ཅི་ག་ཀྱི་ལོ་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ༡༩༥༣་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢། དབུ་མ་ལ། ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་།
ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ༤༠༥། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། རང་འགྲེལ། ༤༠༥་༡༤། ཅི་ག་
ཀྱི་ལོ་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་། ༡༩༥༣་ན་ཧ་ལོ་སྐྱེས་ཀྱང་།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་
ཞུ་སྟེག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྱོན་གནང་མཁན་བཅས།
སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་བྲག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྟེག་འགན་ཁུར་བ།
སེར་བྱེས་ལྟ་རམས་པ་དག་བཞེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།
དཔེ་རྙིང་ཁག་དྲག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།
བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་།
དབུ་མ་གསར་རྙིང་གོང་འོག་། པར་བྱེན་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་རྣམ་
པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།
སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྱིམ་དག་གྲན་རྣམ་པ།
དཀར་ཆག་སྟེག་མཁན།
བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་ལྟ་རམས་འཛིན་གྲ།
ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེབ་སྟེག་པ།
བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་རྙིང་འཛིན་གྲ་དང་འདུལ་གསར་འོག་
མའི་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།
ལས་དུས།

བྱེ་ལོ་ (2012) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།
འགྲེམ་སྟེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱོན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་།

ཡིག་གཟུགས།
སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་གཉིས་པ།

མཉེན་ཆས།
Microsoft Word 2010

དེབ་ཆད།
ཞེང་དུ། Width 17.cm སྤྱིད་དུ། Height 23.50cm

ཕྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོན་ཁྲད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྒྲིགས།